

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI
YÜKSEKLİSANS TEZİ

YAVUZ BAHADİROĞLU'NUN TARİHİ ROMANLARI VE ROMANCILIĞI

İREM TEMUR

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. ÖZCAN AYGÜN

EDİRNE 2009

ÖNSÖZ

Edebiyat, oldukça geniş ve engin bir okyanustur. Yeni Türk Edebiyatı, bu okyanusun içindeki dalgalardan bir tanesidir. Bu okyanustan faydalanmak, onu özümsemek ancak onun içine girmekle mümkün olacaktır. Edebiyat, yüzyıllar boyunca toplumun duygu, düşünce, hayallerini yansıtan bir ayna olmuştur. İnsanlar, tarih boyunca edebiyatla ilgilenmişler, ona başvurmuşlardır. Zira edebiyat, aynı zamanda insanların ruhlarına da hitap eden bir özelliğe sahiptir. Toplumların kültürü edebiyata yansır. Yeni Türk Edebiyatı, Batılılaşmayla birlikte özellikle Tanzimat Dönemi'nden itibaren iyice belirginleşmeye başlamış, devam eden zaman süreci içerisinde Türk Edebiyatındaki yerini almıştır.

Konularını tarihte yaşamış kahramanlarla, onları kuşatan gerçek veya hayâlî kişilerin hayat ve maceralarından alan roman olarak tarif edebileceğimiz tarihî roman, oldukça ilgi gören bir türdür. Bu bağlamda Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihî Romanları ve Romancılığı adlı çalışmamızın geçmişte meydana gelen ve bugün ders alınması gereken olayları aydınlatacağı ve değeri zaman içerisinde bilinmeyen bazı tarihî kişilikleri gün ışığına çıkaracağı kanaatindeyiz . Konu seçimi aşamasında alternatiflerimiz çoğunlukla tarihî roman türüne aitti. Hangi roman türünü incelersek inceleyelim diğer roman türleri hakkında da derinlikli bir araştırma yapmamız gerektiği. Saygıdeğer danışmanım Yrd. Doç. Dr. Özcan AYGÜN'ün bana önerisine kadar hiç aklımda olmayan; ancak araştırmaya başladıkça içime fazlasıyla sinen bir konu seçmiş oldum.

Çalışmamızın konu seçiminden sonraki aşamasında genel planı ve bu plana uygun alt başlıkları belirlemeye çalıştık. Nihayetinde çalışmamızın üç ana bölümden oluşmasının uygun olacağı kanaatine vardık. Neticede Ön Söz, Giriş, 1. Bölüm, 2. Bölüm, 3. Bölüm, Sonuç, Kaynakça olmak üzere çalışmamızın planını oluşturmuş olduk. Belirlediğimiz plan gereği takip edilecek yöntemler arasında

tarama, derleme, kronolojik / zamandizinsel metin çözümlene ve karşılaştırma yöntemleri yer almaktadır.

Belirlediğimiz ana başlıklardan birincisi Yavuz Bahadıroğlu'nun hayatını içermektedir. Aile, öğrenim ve edebiyat hayatının anlatıldığı bu bölümde bunların yanı sıra Yavuz Bahadıroğlu'nun hayatında önemli yer tutmuş edebiyat kavramlarının ilişkisi ve yazar açısından değerlendirilmesi yer almaktadır. Ayrıca bu bölümde Yavuz Bahadıroğlu'na dair verilen bilgiler, daha sağlam olacağı düşüncesiyle kendisiyle yaptığım röportaja dayandırılmaktadır.

“İkinci Bölüm”de Yavuz Bahadıroğlu'nun araştırmalarda en çok ön plana çıkarılmış olan romancılığı ele alınır. Romanlarının tematik açıdan gruplandırılması ve tahlil edilmesinin yanı sıra tarihî romanın gelişimi ve bu gelişim içinde Yavuz Bahadıroğlu'nun yeri de ikinci bölümün konularını oluşturmaktadır.

Çalışmaya başladığımda, bir yanda tarihî olayların soğuk ve mecburi bir ilgi diğer yanımda ise dört yıl severek okuduğum edebiyatın sıcak ve çekici yüzü vardı. Nihayetinde çok zaman geçmeden edebiyata olan sevgim, Yavuz Bahadıroğlu'nun gerçekten okunmaya değer eserleri ve bana olan yardımlarıyla tarihe olan önyargım kırılmış oldu. Pek çok bilgiyle ilk kez karşılaşmak bizi araştırmaya sürüklediği gibi bu araştırmaları kendi bilgi birikimimizle birleştirmek de bize üretme hazzı yaşattı. Umarım bu çalışmamız, konuyla ilgili olarak yapılacak araştırmalara geçerli bir biçimde kaynaklık eder ve daha nice insana üretme hazzı yaşatır.

Araştırmalarım boyunca benden deneyimlerini ve yol göstericiliğini esirgemeyen Muhterem Hocam Sn. Prof. Dr. Recep DUYMAZ'a, çalışmamın başlangıcından bitimine kadar kaygılarımı benimle yaşayan ve bir danışmandan daha fazla özverili yaklaşımıyla bana destek olan Sn. Yrd. Doç. Dr. Özcan

AYGÜN'e, bugünlere gelmemde emeği geçen diğer hocalarıma, aileme ve tezimin yazım aşamasında yardımcı olan kardeşlerim İraz ve Sinem TEMUR'a teşekkürlerimi sunarım.

İrem TEMUR

Edirne 2009

Tezin Adı : Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihî Romanları ve Romancılığı

Yazar : İrem TEMUR

ÖZET

Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihî Romanları ve Romancılığı konulu araştırmamızın amacı, Türk edebiyatının önemli şahsiyetlerinden biri olmasına karşın gerek hayatı gerekse romanları üzerine kapsamlı bir çalışma yapılmayan Yavuz Bahadıroğlu'nu ve eserlerini geniş bir perspektifle inceleyerek ortaya çıkarmaktır.

Yavuz Bahadıroğlu, edebiyatımız alanında daha çok tarihî roman türünde eser vermiştir. Romanlarını oluştururken sık sık tarihî kaynaklardan alıntılar yapmıştır. Bununla beraber romanlarındaki kahramanların şiirlerine yer vererek anlatımını hareketlendirmiştir.

Tarihî kaynaklara, kahramanlara ve o dönemin sosyal hayatına ışık tutan çalışmaların incelenmesiyle gerek o dönemlerde yaşanmış olan olayları gerekse de günümüze benzerliklerin ortaya konması, edebiyatımızda yeni yaklaşımlar ortaya çıkaracağı ve araştırmalara yol göstereceği kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Tarihî Roman, Sosyal Olaylar, Tarihî Kahramanlar.

Name of Thesis: Novels and Authorship of Yavuz Bahadıroğlu

Prepared by : İrem TEMUR

ABSTRACT

The aim of this study, which is on the historical novels and authorship of Yavuz Bahadıroğlu, is to examine Yavuz Bahadır's works with a broad perspective; although he was one of the most important personalities in Turkish Literature, neither his life nor his novels were examined with a comprehensive study.

Yavuz Bahadıroğlu has mostly historical novels in our literature. He usually quoted from historical resources while writing his novels. However, he animated his expressions including the poems of the protagonists in his novels.

We believe that reviewing of the studies that shed light on historical resources, protagonists and social life of the period, he will reveal both the events in that period and the similarities to today, uncover new approaches in our literature and guide the studies.

Key Words: Historical Novel, Social Events, Historical Protagonists.

KISALTMALAR

Bkz. Bakınız

s. Sayfa

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	V
KISALTMALAR.....	VI
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM I.....	3
PROBLEM.....	3
AMAÇ.....	4
ÖNEM.....	4
SAYILTIKLAR.....	4
SINIRLILIKLAR.....	5
TANIMLAR	5
BÖLÜM II.....	6
YÖNTEM.....	6
ARAŞTIRMA MODELİ.....	6
EVREN VE ÖRNEKLEM.....	6
VERİLERİN TOPLANMASI.....	7
BİRİNCİ BÖLÜM	7
YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN HAYATI.....	7
EDEBÎ HAYATI.....	8
YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN İNCELEDİĞİMİZ ESERLERİ.....	9
İKİNCİ BÖLÜM.....	9
YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN TARİHÎ ROMANLARININ İNCELENMESİ...9	
YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN TARİHÎ ROMANLARINDA VAK' A/ OLAY ÖRGÜSÜ.....	10
TARİHÎ ROMANLARDA VE YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN TARİHÎ ROMANLARINDA ŞAHİS KADROSU.....	79
YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN TARİHÎ ROMANLARINDA ZAMAN.....	135
YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN TARİHÎ ROMANLARINDA MEKÂN.....	168
YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN TARİHÎ ROMANLARINDA DİL VE ÜSLÛP..	186
SONUÇ.....	210
KAYNAKÇA.....	212

GİRİŞ

Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihî Romanları ve Romancılığı adlı çalışmamız üç ana başlıktan oluşmakta ve üç başlıkta Yavuz Bahadıroğlu'nu tüm yönleriyle edebiyat dünyamıza tanıtmayı amaçlamaktadır.

Konularını tarihte yaşamış kahramanlarla, onları kuşatan gerçek veya hayâlî kişilerin hayat ve maceralarından alan roman olarak tarif edebileceğimiz tarihî roman, oldukça ilgi gören bir türdür. Bu gün epey gündemde olan bu roman türü üzerinde paneller düzenlenmekte, konferanslar verilmekte, açık oturumlar yapılmaktadır.

Tarihini bilmek her milletin hakkıdır. Bunu tarihçiler yeteri kadar güzel bir dille yansıtamıyorlarsa, avam, havas herkesin anlayışına uygun bir üslup ve albeni ile takdim edemiyorlarsa bu işin romancıya düştüğü bir gerçektir. Zaten tarihi roman gerçeği böyle bir ihtiyaçtan tezahür etmiştir.

Tarihî romanın kaynağı müşahhas misalleri göz önünde bulundurulursa romanda olduğu gibi yine Batı'dır. Bizde nasıl Âmâk-ı Hayal gibi bazı eserler romana örnek gösterilirse, tarihî romanın mayasını taşıyan Dede Korkut Hikayeleri, Destanlar, Gazâvatnâmeler de (Hz. Ali, Hz. Hamza, Battal Gazi'nin kahramanlıkları) bu konuda kök ve tohum olarak ele alınır. Bu tam doyurucu olmamakla birlikte gerçeklikten de uzak değildir. İşlenmemiş cevherler kuyumcu dükkanında sergilenemediği, küpe, bilezik, gerdanlık misâli süs eşyası olma payesini kazanamadığı gibi bu tarz tarihî öz ve kaynaklar da gün yüzüne çıkmadığı, edebî bir dille daha büyük kitlelere hacimli eserler ile tanıtılmadığı için, roman olma hakkını da kazanamamışlardır..

Bizde Tarihî romanın ilk örneği Namık Kemal'in Cezmi' sidir. Ahmet Mithat Efendi de Hasan Mellah, Yeniçeriler vs. geniş zaman konulu romanlar yazmıştır. Halikarnas Balıkçısı'nın Turgut Reis'i, Tarık Buğra'nın Osmancık ve Küçük Ağası, Necati Sepetçioğlu'nun, Kilit, Anahtar vs romanlarıdır. Emine Işınsu'nun Ak Topraklar'ı, Sevinç Çokum'un Bizim Diyar, Hilâl Görününce, Ağustos Başağı isimli eserleri bu konuda göz ardı edilemeyecek güzel örneklerdir.

Bununla birlikte Ahmet Refik, M. Turhan Tan, Feridun Fazıl Tülbentçi; Oğuz Özdeş, Murat Sertoğlu, A. Ziya Kozanoğlu ve Tarihimizin muhtelif devirlerini ele alan ve elliden fazla romana imza atan Yavuz Bahadıroğlu'nun bu konudaki nefis eserleri asla göz ardı edilmemelidir.

Yavuz Bahadıroğlu üzerine daha önce çalışma yapılmaması bizim çalışmamızı istediğimiz gibi şekillendirmemize sebep olmuştur. Araştırmalarımıza ilk önce Yavuz Bahadıroğlu'nun eserlerine ulaşarak başladık. Bu eserlere doğrudan ulaşmakta bir sıkıntı yaşamadık. Böylece başlıca malzememizi Yavuz Bahadıroğlu'nun kendi eserlerine dayandırdık. Bunların yanı sıra onun üzerine yazılanlar, tarihî romanların incelenmesini konu alan kuramsal eserler ve yazarımızın bizzat kendisinin verdiği bilgiler çalışmamızı sağlam temellere oturtmamızda bize yardımcı oldu. Ayrıca şunu da belirtmeliyiz ki yazarımız değişik türlerde eser vermiş bir isimdir. Çocuk romanlarından, biyografi ve antolojiye kadar değişik türlerde yazılmış eserleri bulunmaktadır. Ayrıca yaptığı bazı biyografik çalışmalar, özellikle tarihi kahramanlarını oluşturmasına yardımcı olmuştur. Bu yüzden eserlerini belli bir bütünlük içinde okumamızı sağlamıştır. Eserlerin aralarındaki geçişlere ve ilişkilere dikkat etmek suretiyle uygulamaya çalıştığımız karşılaştırma yöntemi de bizi oldukça sağlam sonuçlara ulaştırmıştır.

Şimdi çalışmamızın plânına uygun olarak I. Bölüm'e geçelim ve Yavuz Bahadıroğlu'nun hayatı ile ilgili bilgiler verelim. Ardından tarihî romanlar

hakkında bilgiler verdikten sonra Yavuz Bahadıroğlu'nun eserlerinin metin taraması bölümüne geçelim.

BÖLÜM I

Problem :

İnsanlık tarihine kabataslak bilgilerle bakıldığında bu tarihin oluşmasında, iyi ya da kötü anlamda özellik kazanmasında oldukça etkili olan bir unsur “Edebiyat”tır. Kimi zaman toplumları düze çıkaran kimi zaman da talan eden bu, insan ruhunun ezeli fırtınası, tarihin her dönemine tanıklık etmiştir. Her sanat dalı gibi edebiyat da evrenseldir; ancak evrendeki diğer bir kavram da millet olmaktır. Pek çok nedenle birbirinden ayrılan insanlar, bu ayrılıkta kendi kültürlerini inşâ etmişler ve bu kültürleri de millileştirdikleri edebiyatlarıyla beslemişlerdir. Tarih, bu milli ruhun içinde taşınan ama diğer milletlerle de dengeli ilişkiler sürdürmeyi gerekli kılan bir kavramdır. Millet olma olgusu içinde karşımıza çıkan bu iki kavramın ilişkisi, tarih boyunca çok farklı görünüm arz etmektedir.

Edebiyat ve tarih kavramları pek çok yönden birbirlerini etkilerler. Tarihi olayların ve karakterlerin eserlere dahil edilmesi sonucu tarihî romanın oluşum sürecinde geniş bir araştırma yapmaya sebep olur. Oluşturulan eserlerle topluma ışık tutan yazarlarımız arasında yer alan Yavuz Bahadıroğlu özellikle Tarihi roman türünde eser vererek tarihimizde yeteri kadar aydınlatılmamış karakterlere dikkat çekmeye çalışmıştır. Çocuk romanlarıyla toplumumuzun değer yargılarını canlandırarak yeni yetişen nesillere aktarmayı başarmıştır. Bütün bu yönlerinden dolayı yazarımızın pek çok romanı, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullarda öğrencilere tavsiye edilmektedir. İşte bizim de çalışmamızın problem aşamasında

ele aldığımız konu, Yavuz Bahadıroğlu'nun henüz incelenmeyen tarihî romanlarını inceleyerek; birbirine sıkı sıkıya bağlı olan edebiyat ve tarih kavramlarının etkileşimlerinden ortaya çıkmış romanları hak ettiği yere koymaktır.

Amaç :

“Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihî Romanları ve Romancılığı”nı çalışma konumuz olarak belirlememizdeki öncelikli amaç, Türk edebiyatının önemli şahsiyetlerinden biri olmasına karşın gerek hayatı gerekse romanları üzerine kapsamlı bir çalışma yapılmayan Yavuz Bahadıroğlu'nu ve eserlerini geniş bir perspektifle inceleyerek ortaya çıkarmaktır.

Önem :

Tarihin değişik dönemlerinde Türk Edebiyatı'nın yönünü tayin eden ekoller orta çıkmıştır. Bu ekoller dönemin anlayışıyla bazen paralellik göstermiş bazen de hiç uyuşmamıştır; ancak bunların yazarların eserlerine nasıl etki ettiği her bakımdan önemli bir konudur ve incelenmesi bizce lüzumludur.

Sayıtlılar :

1. Tarihi romanlar Türk Edebiyatının her döneminde önemli bir yere sahiptir ve pek çok yazar tarafından da ele alınıp işlenmiştir.
2. Yavuz Bahadıroğlu da tarihi romanlar yazarak edebiyat sahnesinde kendini sıkça göstermiş şahsiyetlerden biridir.

3. Yavuz Bahadıroğlu'nun tarihi romanlarının incelenmesi Türk Kùltürü, Edebiyatı ve Tarihi açısından somut verilere ulaşmamızı sağlayacaktır.

Sınırlılıklar :

Çalışmanın yüksek lisans tezi olması ve dűřünölen çalışma planı göz önünde bulundurularak gerekli sınırlamalara gidilerek hedeflenen amaca ulaşmak esas alınmıştır.

Tanımlar :

Roman: İnsan veya toplumu konu edinen, gerçek veya hayalî kişiler etrafında geçen olaylar dizisinin nesirle anlatıldığı uzun eser, büyük hikâye. (Misalli Büyük Türkçe sözlük cilt. 3- İlhan Ayverdi)

Roman: Genellikle insanların başından geçen, insan ilişkilerini ve durumlarını, toplumsal olay ve olguları gerçeğe uygun bir biçimde ya da kurmaca bir yapı içinde ve geniş oylumlu olarak anlatan bir yazınsal türdür. (Türkiye Türkçesinin En Büyük Sözlüğü-Ali Püsküllüoğlu)

Roman: İnsan veya çevrenin karakterini, göreneklerini incelen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, kurmaca veya gerçek olaylara dayanan uzun edebi tür. (Türkçe Sözlük- TDK Yayınları)

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırma Modeli :

Çalışmamız, kaynak tarama, derleme; metin tahlili, fişleme; kronolojik / zamandizinsel gibi sahamızla ilgili araştırma yöntemlerine dayalıdır.

Evren ve Örneklem :

Çalışmamızın evreni, Türk'lerin Orta Asya'dan başlayarak Anadolu'ya gelmeleriyle devam eden yüzyılları kapsamaktadır. Bu yüzyıllar içerisindeki tarihî olaylar ve kişiler, inceleme konumuz olan Yavuz Bahadıroğlu'nun eserlerine etkilerini ele almaktır.

Yaptığımız ön araştırma sonucunda örnek teşkil edebilecek eserler:

Finn R.P. : (2003): Türk Romanı, İstanbul, Agorakitaplığı

Çetişli, İ.: (2004): Metin Tahlillerine Giriş I, Ankara, Akçağ Yayınları.

Gögebakan, T.: (2004): Tarihsel Roman Üzerine, Ankara, Akçağ Yayınları.

Tekin, M.: (2004): Roman Sanatı 1 (romanın unsurları), İstanbul, Ötüken Yayınevi.

Verilerin Toplanması :

Yavuz Bahadıroğlu ile ilgili kaynaklardan öncelikle kendisine ait olan kitaplar tespit edilerek incelenecektir. Sonrasında araştırmamızın genel planı doğrultusunda ilgili kaynaklara ulaşılacaktır.

BÖLÜM III

1.1. YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN HAYATI

1945 yılında Rize'nin Pazar ilçesinin, Hisarlı köyünde doğdu. Asıl adı Niyazi Birinci'dir.1971 yılında başladığı gazetecilik mesleğinin, her kademesinde çalıştı. Muhabirlik, araştırma-inceleme, röportaj ve fıkra yazarlığı, gazete - dergi ve şirket yöneticisi olarak görev yaptı. Muhabirlik yaparken, çocuklara yönelik eserler yazmaya başladı. Yüzlerce çocuk romanı ve hikayesi yayımlandı. Takma isimler kullanarak (Şeref Baysal, Veysel Akpınar), köşe yazarlığı yaptı. Asıl tanınması "Yavuz Bahadıroğlu" ismiyle yazdığı eserleriyle oldu. Osmanlı Devleti'nin çeşitli dönemlerini kaleme aldı. Roman, çocuk kitapları, hikaye, araştırma, oyunlar, filme alınmış senaryoları olan yazar; yurt içinde ve yurt dışında çeşitli konularda binlerce konferans verdi. Çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından ödüllendirildi. Kültür Bakanlığı tarafından iki kitabı yayınlanan yazar, halen Moral FM radyosunda günlük yorumlar yapmaktadır. Bir günlük gazetede, köşe yazarlığı görevine devam eden Bahadıroğlu; evli ve üç çocuk babasıdır.

1.2. EDEBİ HAYATI

Onun edebiyat denizine girmesi çok küçük yaşlardan itibaren olmuştur. Henüz ilkokul sıralarındayken duvar gazetesi çıkarmaya başlar. Yazdığı gazetede dönemin sosyal olaylarına eleştirel bakması sonucu okul müdürü tarafından engellenmesine neden olur. Buna rağmen asla edebiyattan ve gazetecilikten vazgeçmez. Yavuz Bahadıroğlu ile 15 09 2008 tarihinde yaptığımız röportajda edebiyata ilgisini şu şekilde anlatır. “İlkokuldan eve dönerken bir çöp tenekesi kenarında Victor Hugo'nun Sefiller romanına ait birkaç sayfa buldum. O dönemlerde de her bulduğum şeyi okuma alışkanlığımdan dolayı, kenarlara saçılmış olan sayfalar, hemen dikkatimi çekti ve okumaya başladım. Fakat elimde birkaç sayfa metin vardı ve ben daha fazlasını okumak istiyordum. Bu sebepten dolayı kasabamızdaki tek kitapçıya giderek elimdeki sayfaları gösterdim ve kitabın tamamını bana vermesini istedi. Ancak kitapçı, bu kitabın bana göre olmadığını; istersem Monte Cristo Kontu'nu verebileceğini söyledi. Fakat ben, ısrarcı davrandım. O sırada kitapçıda bulunan ve daha sonra ortaokul yıllarımda benim Türkçe öğretmenim olan Ahmed Bey ile tanıştım. Ahmed Bey, kitabı kendisinin getireceğini söyleyerek beni bu ısrarcı tutumumdan dolayı tebrik etti. Daha sonra ertesi gün buluşmak üzere ayrıldık. Ertesi gün sabahın erken saatlerinde kitapçıya gidince Ahmed Bey'in beni beklediğini gördüm. Kitabı alır almaz kısa sürede okudum. Ardından da dünya klasiklerini okumakla devam ettim.” yazarımızın anlattıklarından hareketle çok küçük yaştan itibaren Türk ve dünya klasiklerini okuduğunu ve bunların kişiliğinin gelişmesinde ne kadar faydalı olduğunu söyleyebiliriz.

Bahadıroğlu, ilerleyen zamanlarda bir süre gazetecilikten ayrı kalır. Ancak bu onun edebiyatı bıraktığı anlamına gelmez. Bu dönemlerde ileride meydana getireceği eserlerinin hazırlık aşamasını yapar. Daha sonra tekrar gazeteciliğe döner ve bir süre sonra da eserlerini teker teker çıkarır.

Yaptığımız röportajda şu anda üzerinde çalıştığı pek çok romanı olduğunu ve bunların basımını en yakın zamanda yapacağını belirtir. Romanların hazırlık aşamasında Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü öğrencileriyle çalıştığını belirtir.

1.3. YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN İNCELEDİĞİMİZ ESERLERİ

1. Merhaba Söğüt, Nesil Yayınları, İstanbul, 1991
2. Turgut Alp, Nesil Yayınları, İstanbul, 1991
3. Dördüncü Murad I, Nesil Yayınları, İstanbul, 1992
4. Dördüncü Murad m II, Nesil Yayınları, İstanbul, 1992
5. Sahipsiz Saltanat, Nesil Yayınları, İstanbul, 1994
6. Cem Sultan, Nesil Yayınları, İstanbul, 1995
7. Cem Sultan II, Nesil Yayınları, İstanbul, 1995
8. Çakabey, Nesil Yayınları, İstanbul, 1996
9. Binatlı, Nesil Yayınları, İstanbul, 1996
10. Topal Kasırga, Nesil Yayınları, İstanbul, 1996
11. Şehzade Selim, Nesil Yayınları, İstanbul, 1997
12. Selâhaddin Eyyûbi, Nesil Yayınları, İstanbul, 1997
13. Mısır'a Doğru, Nesil Yayınları, İstanbul, 2000
14. Cengaver, Nesil Yayınları, İstanbul, 2001
15. Mavi Yıldız, Nesil Yayınları, İstanbul, 2001
16. Şirpençe, Nesil Yayınları, İstanbul, 2006
17. Ağalar Saltanatı, İstanbul, 2008

1.4. YAVUZ BAHADIROĞLU'NUN TARİHİ ROMANLARININ İNCELENMESİ

1.4.1. Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihi Romanlarında Vak'a/ Olay Örgüsü

Roman sanatı temel karakteri itibariyle anlatıcı ile anlatılana dayanır. Anlatıcı, romanın vazgeçilmez elemanı olmasına rağmen bir araç konumundadır. Hikaye: Vak'anın biçimlendirdiği serüvendir. Vak'a ise sözlük anlamı itibariyle olup geçen şey demektir. Bu durumda vak'a, romanın vazgeçilmez unsurudur.

Bu tanımları tarihi roman açısından ele alınca söze Walter Scott ile başlamak gerekir. tarihi romanlarla ilgilenen yazınbilimcilerin hemen hepsi, Scott'un tarihi romanların ilk eserlerini verdiği konusunda birleşiyor. Bu nedenle tarihi romanda kurmacanın nasıl kullanıldığı sorusunun yanıtına Scott ile başlamak gerekir.

Walter Scott, romanlarında ilk kez bilinen bir tarihsel gerçekliğe, ana dokusunu değiştirmeden, kurmaca bir öykü monte etmeyi denemiştir. Onun bu denemesi, kuşkusuz tarihi roman açısından bir çığırdır. Scott, kurmacanın tarihsel roman içinde nasıl kullanılması gerektiğini kendisinden sonra gelen yazarlara şu şekilde sunar. Birincisi, gerçek bir tarihsel olay içerisine kurmaca bir öykü monte edilir. İkincisi, yine bilinen bir tarihsel gerçeklik üzerinde kurulmasına rağmen bütünüyle kurmaca bir figür ve onun etrafında olup biten olayların anlatıldığı tiptir.

Söze Tekeli ile devam etmek gerektiği kanaatindeyiz. Anlatı, tarih yazıcılarına öteden beri hep çekici gelmiştir. Tekeli, bunun nedenini anlatı biçiminin ikna ediciliği olduğunu söyler. bu nedenle olsa erek daha 17. yüzyıla kadar tarih yazıcılığı yazınla iç içe bir olgu olarak görülüyor. Anlatının tarih yazıcılığına bilimsel anlamda girmesi ise 19. yüzyılda Ranke ile girer. Ranke, tarihi iç tutarlığı olan bir anlatı olarak kabul ediyordu. Tarihte etkili olan güçleri soyut terimlerle tanımlama olanağı yoktur. Bundan dolayı tarih olaylar üzerinde

durmalıdır. Bunları anlamlı bir biçimde sunmanın yolu da anlatıdır. Zihinsel söylem içerisinde anlatı biçimini seçen bir tarihçi, kendisine ulaşan belgeler içerisinde keşfedilmeyi bekleyen bir öykünün yattığını düşünmektedir. Bu doğrultuda tarihçinin kendi kendisine yüklediği görev, işte söz konusu bu öyküyü belgelerin ve bilgilerin arasından çekip çıkarmaktır.

Tarihi romanların vak'a /olay örgüsü de diğer roman türlerinin hepsinde olduğu gibi öykü, anlatıcı ve bakış açısı, kişiler/kahramanlar, zaman ve mekân göz önüne alınarak incelenebilir. Bugüne kadar, bir çok araştırmacı tarafından tarihi romanların olay örgüsü üzerine yoğunlaşan değişik çalışmalar yapılmıştır. Hâlâ da yapılmaktadır. Gelecekte de yapılacağı şüphesizdir. Günümüze kadar elde edilen bilgiler, bu bilgiler üzerinde yoğunlaşan inceleme ve araştırmalar, beraberinde popüler romanlarla ilgili birtakım tespitleri de getirmiştir.

Tarihi romanlarda görülen öykü ve olay örgüsü, karakterlerin kişilik özellikleriyle de bağlantılı olarak karşımıza çıkar. Genellikle kişiler iyi veya kötü şeklinde tek taraflı sunulurlar. Dolayısıyla olay örgüsü karmaşıklıktan kurtarılır. Bu roman çeşidinde kişilik özellikleri olay örgüsünü de etkiler. Kahramanlara ait duygular, hırslar ön plana alınır. Aşk, vicdan azabı, intikam, kaybetmenin getirdiği acı ve kıskançlık gibi insanoğluna has duygular, popüler romanlarda fazlasıyla öne çıkarılır. Duygular üzerine kuruluş, olay örgülerinin temelini de belirler. Fakat olay örgüsü, inandırıcılık ve gerçekçilik gibi niteliklerden uzaklaşır. Öykü ve macera anlatmaya son derece meyilli olan popüler romancılar, romanın içine birden fazla kişinin öyküsünü ve çok sayıda macerasını da yerleştirebilirler. Bir anıyı ya da gerçek bir olayı anlatırken öyküleme tekniğine bu romanlarda fazlaca başvurulur. Öykü ve macerada gözlenen sayı fazlalığı, romandaki zaman unsuruna da yansır. Uzun bir zaman dilimi ile karşılaşılır. Öykü ve macera sayısındaki fazlalık sebebiyle popüler romanlardaki öykü (vak'a/olay) zamanları hayli uzundur. Öykü zamanını senelerle ifade etmek gerekebilir. Öyküleri anlatılan kişi ya da kişiler genellikle tek yönlü sunulduğu için romanın sonu, okur tarafından önceden sezilebilme imkanını beraberinde getirir. Romanlar,

çoğunlukla mutlu son ile biter. Öykülerde klişelerle, fantastik unsurlarla (cinler, periler, büyücüler, olağanüstü güçlere sahip kişiler ve yaratıklar gibi) karşılaşmak da mümkündür. Olay örgüleri, bazen okuru yanıltacak şekilde seyredebilir.

1.4.2.Merhaba Söğüt Romanında Vak'a/Olay Örgüsü

Merhaba Söğüt romanı, Gündüz Alp ve Ertuğrul önderliğinde Kayıhan Boyu'nun Moğol belasından yurtlarını bırakıp Anadolu'ya göç edişini, göç esnasında yaşanan sıkıntıları, ayrılıkları ve nihayet Selçuklu Sultanı'nın yardımları karşılığında onlara Domaniç ve Söğüt'ü yurt olarak vermesini bütün detaylarıyla hikâye eder.

Hakim bakış açısıyla yazılan bu eser, Gündüz Bey'in avlanmaya çıkması ve Molla Tacüddin Harzemî ile tanışmasıyla başlar. Harzemî, Gündüz Bey'e olağanüstülükler göstererek oğlu Ertuğrul'a iyi bakmasını çünkü onun ileride büyük bir İslam Devleti'nin çekirdeğini atacağını söyler. Gündüz Bey, yaşadıklarından çok etkilenerek aşirete geri döner ve olaylar bundan sonra Ertuğrul merkezli olarak gelişmeye başlar.

Yavuz Bahadıroğlu'nun romanları içinde ayrıntıların en yetkin olarak kullanıldığı Merhaba Söğüt'te yazar, her şeyi hesaplayarak romana sokmuştur. Moğollar tarafından yapılan işkenceler, aşiret içindeki fikir ayrılıklarının getirdikleri ikilemler, göç sırasındaki insanların yaşadığı sefillikler... Bütün bunlar, romanın ilerleyen kısmında büyüyecek bir tohum gibidir.

Merhaba Söğüt romanında iki ana epizod bulunur. Bunlar: Gündüz Bey'in zamansız ölümü sonucunda Ertuğrul'un Kayı Aşireti'nin başına geçmesi ve göç fikrinin doğurduğu fikir ayrılıklarıdır.

Gündüz Bey'in zamansız ölümü sonucunda Ertuğrul'un aşiret reisi olması roman bünyesinde şu gelişmelere sebep olur.

1. Ertuğrul, genç yaşta aşiret reisi olunca büyük sorumluluklar almak zorunda kalır ve zaman zaman kardeşleri ve ileri gelenleriyle fikir ayrılıkları yaşar.

2. Ertuğrul ile Gülaçtı arasında gizli bir aşk yaşanmaya başlar. Ertuğrul'un annesi Bey Ana, Gülaçtı'nın annesi Gazi Ana ile konuşarak Gülaçtı'yı oğluna ister. Ancak Gazi Ana, kız evi naz evidir diye düşünerek Bey Ana'nın teklifini reddeder. Fakat daha sonra çok pişman olur.

3. Ertuğrul'un abisi Sungur Tekin'e Ertuğrul'un düşmanı Tepir Bey tarafından kurulan suikast, Sungur Tekin ile Ertuğrul'un aralarının açılmasına neden olur. Çünkü Sungur Tekin, suikastı Ertuğrul'un yaptığını düşünür. Kuşkusuz Tepir Bey'in amacı da iki kardeşin arasını açmaktır. Ertuğrul, suikast haberini alınca zaman kaybetmeden abisinin yanına gider ve durumunun nasıl olduğunu sorar. Ancak Sungur Tekin, kardeşini kovmaktan beter eder. Çünkü suikastçı, kaçarken kendisinin Ertuğrul tarafından tutulduğunu söyler. Ve Sungur Tekin de suikastçiye inanır. Ertuğrul, abisinden gördüğü bu tepki üzerine çok şaşırır ve kendisinin asla böyle bir şey yapmayacağını ifade eder. Ancak Sungur Tekin'i inandıramaz. Bu arada aşirete Tepir Bey tarafından sokulan Urhan adlı bir de ajan vardır. Urhan, kısa sürede Sungur Tekin'in en yakın dostları arasına girer ve sürekli Ertuğrul'u kötülemeye başlar. Bu durum Sungur Tekin'in kardeşine inanmasını engeller. Böylece iki kardeş arasında onarılmaz yaralar açılır.

Yeni topraklara gidip devlet olma fikrinin doğurduğu fikir ayrılıkları roman bünyesinde şu gelişmelere sebep olur.

1. Kayı Aşireti, Sungur Tekin ve Gündoğdu ile Ertuğrul ve Dünder arasında parçalanmaya başlar. Sungur Tekin ve Gündoğdu, yeni topraklara gitmeyi şiddetle reddederek atalarının topraklarına geri dönme fikrini savunurlar. Ertuğrul ile Dünder ise yeni topraklara gidip devlet olmayı isterler. Kayı Aşireti, böylece Gündüz Bey'in oğulları arasında ikiye bölünür. Aşiret ise bu ikilem arasında adeta sıkışır. Kayı Aşireti'nin ileri gelenleri de çok fazla bir şey yapamaz çünkü onlar da kendi aralarında fikir ayrılığı yaşarlar. Tüm bu olumsuzluklara rağmen Ertuğrul kendi gibi düşünen dört yüz kadar kişiyle göç etmeye karar verir.

2. Ertuğrul'un göç fikrini aldıktan sonra bir taraftan aşiretin parçalanması diğer taraftan da Moğol baskınları sonucu yaşadıkları, Ertuğrul için sıkıntılar doğurur. Ancak tüm yaşadıklarına rağmen aldığı kararlardan vazgeçmez ve yeni göçün "son göç" olduğunu yanındakilere inandırarak gidilecek yerin Söğüt ve Domaniç olduğunu belirtir. Romanın bu kısmında özellikle Gülaçtı ve Dünder, Ertuğrul'un en büyük destekçileri olur.

3. Göç edilmeye başlandığında Moğollar tarafından kaçırılarak bir süre esir edilen daha sonra bir şekilde Moğolların elinden kaçan Adem'in Kayı Aşireti'ne sığınması, romana duygusallık katar. Yazar, Adem'in yaşadıkları üzerinden Moğolların yaptığı işkenceler ve kötü muameleleri okuyucuya anlatır. Adem, Moğollar tarafından küçük yaşta kaçırılmış ve adı Adamos olarak değiştirilmiştir. Adem, uzun yıllar Moğollara esir düşmüş ve küçük yaşına rağmen en ağır işlerde çalıştırılmıştır. Kayı Aşireti'nden olan Hıdır, Adem'i bulur ve onun koruyuculuğunu üstlenerek hayatı uğruna Ademi'i Moğollardan

kurtarır. Böylece romanda bir hareketlilik başlar. Gerek Adem ile Hıdır arasındaki duygusallık, gerekse de Hıdır'ın Adem için Moğollarla dövüşmesi romanda heyecanı arttırır.

4.Kayı Aşireti, Söğüt ve Domaniç'e varmak üzere iken Moğolların baskınına uğrarlar. Ertuğrul ve arkadaşları bu baskını bir şekilde atlattılar. Ancak aşiretteki pek çok yiğit ölür. Bunların arasında Gülaçtı'nın abisi olan Lokman da vardır. Lokman'ın ölümü ve defnedilmesi romanda detaylı olarak anlatılır. Özellikle Bey Ana'nın oğluna veda ettiği bölümlerde duygusallık çok ön planda olur.

Bu iki önemli epizoda ilaveten yazar, olayları zamanlama bakımından da simetrik bir anlatım bütünlüğü oluşturmuştur. Romanda gerilim unsurunun üç ayrı gece üzerinde kurulması bunun en güzel örneğidir.

Birinci gece: Gündüz Bey'in aniden ölmesi sonucu aşirette yaşanan karmaşalar. Bu olay, Ertuğrul'un hayatında büyük bir dönüm noktasıdır. Bu olaydan sonra Ertuğrul'un hayat akışı değişir.

İkinci gece : Tepir Bey'in adamının Sungur Tekin'e suikast düzenlediği gece: Bu olay, romanda gerilimin en üst seviyeye çıktığı bölümdür. Yazar, suikast olayı etrafında insanların yanlış kişilerle kurduğu dostlukların nelere mal olabileceğini göstererek okuyuculara ders verir. Bununla beraber yine Tepir Bey'in adamlarından olan Dırmışık Hoca ile Urhan'ın Sungur Tekin üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekilir. Bütün bu olumsuzluklar Kayı Aşireti'nin parçalanmasına sebep olur. Aşiretin ileri gelenlerinden olan Yahşi Hoca, bu bölünmeyi önlemeye çalışsa da muvaffak olamaz. Ancak Dırmışık Hoca ve Urhan'a tepkilerini dile getirir. Yahşi Hoca'nın bu iki karaktere söyledikleri, romandaki heyecanın arttığı bölümlerden biridir.

Üçüncü gece : Lokman'ın defedildiği günün akşamı: Romanın son bölümünde Kayı Aşireti, Söğüt ve Domaniç'e ulaşmak üzereyken Moğol

baskınına uğrarlar ve aşiretin pek çok yiğidiyle beraber Lokman da ölür. Özellikle Gazi Ana'nın oğluna veda ettiği sahne duygusal olarak yoğunluğun çok fazla yaşandığı bir bölümdür. Bu bölümde Ertuğrul, çok üzgün olmasının yanında yaşanan olumsuz olaylardan sorumluluk duyar ve özeleştiri yaparak iç dünyasını okuyucuya açar.

1.4.3. Turgut Alp Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Hakim bakış açısıyla yazılan bu eser, Yavuz Bahadıroğlu'nun dördüncü kitabıdır. Roman, Turgut Alp'in bir hancı kılığına girip Bizans şövalyelerinin nereye gittiklerini öğrenmeye çalışmasıyla başlar. Turgut Alp, kendisinden sayıca fazla olan şövalyeleri yenerek Osman Bey'e karşı kurulan ittifakın delili olan mektubu ele geçirir ve Osman Bey'e verir. Osman Bey, bu ittifak haberini alınca tekfurların ağzından mektuplar yazarak onları birbirine düşürmeyi planlar. Bir taraftan Osman Bey diğer taraftan da tekfurlar arasında mektuplaşmalar başlayarak gizli planlar yapılmaya başlanır. Osman Bey'in mektuplarını taşıyan, zaman zaman kimi tekfurlara elçi olarak giden, çeşitli yerlerdeki bilgilerin Osman Bey'e ulaşmasını sağlayan kısaca onun en sadık adamı olan kişi kuşkusuz Turgut Alp'tir. Romanın isminden de anlaşılacağı gibi Turgut Alp, romanın baş kahramanıdır ve bütün olay onun maceraları üzerine kurulmuştur.

Turgut Alp, en yakın arkadaşı olan Saltuk ile bütün zorlukların üstesinden bir şekilde gelirler. Ancak Aramis adındaki karakter, Turgut Alp'e türlü tehlikeler hazırlar. Yazar, Aramis karakterini bir aşk içerisinde okuyucuya sunar. Turgut Alp, Bizans prensesi olan Meri'ye aşık olur. Aramis, Meri'nin nişanlısıdır. Ancak Meri, Aramis'i sevmez ve Turgut Alp'e aşıktır. Hatta Turgut Alp'e duyduğu aşktan dolayı dinini bile değiştirerek adını "Meryem" yapar. Turgut Alp de Meryem'i sever ancak üstlendiği sorumluluklardan dolayı aşkını yaşayamaz. Aramis'in Turgut Alp'e düşman olmasının sebebi, Meryem ile Turgut Alp arasındaki aşktır. Romanda detaylı olarak bu iki karakter arasında

mücadeleler anlatılır. Aramis, Turgut Alp'i kılıcıyla yenemeyeceğini anlayınca Osman Bey'in kardeşi Dünder Bey'e giderek ona iktidar vaat eder ve karşılığında da kendisine yardım etmesini ister. Dünder Bey, bu anlaşmanın ne kadar yanlış olduğunu bilse de kabul eder ve böylece Osman Bey'in karşısında bir güç oluşturur. Bu durum, kuşkusuz Osman Bey'in gücünün tehlikeye girmesine neden olur.

Osman Bey'in tekfurlar arasında bir tek dostu vardır: Harmanlaya Tekfuru Köse Mihal. Osman Bey'e sonsuz bağlıdır ve tekfurlar arasında yapılan bütün gizli anlaşmaları Osman Bey'e bildirir. Osman Bey'in her geçen gün biraz daha güçlenmesi, tekfurların yeni planlar yapmasına neden olur. Her planın olumsuz şekilde sonuçlanması, tekfurların Köse Mihal üzerinde kuşku duymalarını sağlar ve yeni plan yaparlar. Köse Mihal'in kızının düğününde Osman Bey'i öldüreceklerdir. Ancak Köse Mihal, bunu da bir şekilde öğrenir ve Osman Bey'e haber verir. Osman Bey, hazırlıklı olarak düğüne gider. Tekfurlar, düğünde Osman Bey'e çok iyi davranırlar. Ancak uygun bir zamanda Osman Bey ve adamlarına saldırırlar. Osman Bey, hazırlıklı olduğu için tekfurları etkisiz hale getirir. Düğünde tekfurların yenilmesini Turgut Alp ve arkadaşları sağlarlar. Ancak Aramis, bir fırsatını bularak Turgut Alp'i Bilecik Zindanı'na attırır. Turgut Alp, bir şekilde bu zorluğu da yener ve Osman Bey'in yanına gider. Osman Bey, artık zaman kaybetmeden tekfurların bütün ittifaklarını kırması için planlar yapar. Başta Turgut Alp olmak üzere güvendiği adamlarını Bilecik'e gönderir ve keşif yapmalarını emreder. Turgut Alp ve arkadaşları, Bilecik'e giderek şehrin zayıf noktalarını belirler. Osman Bey de ordusunu hazırlar ve Bilecik'i alır. Osman Bey'in Bilecik'i alması tekfurların Osman Bey'i yenemeyeceklerini anlamalarını sağlar.

Aramis, yaptıklarından hiç pişman olmaz ve Osman Bey tarafından baskına uğradıkları zaman Bilecik tekfuruna dile getirir. Osman Bey'in ne kadar iradeli ve büyük bir hükümdar olduğunu söyler. Bilecik tekfuru da bunları duymayı hazmedemez. Kılıcını çekerek Aramis'i öldürür.

Osman Bey, Bilecik'i aldıktan sonra hızını kesmeden İnegöl ve Yarhisar'ı alarak yolunda ilerlemeye devam eder. Köse Mihal, Müslüman olur ve kalesini Osman Bey'e vererek dostluklarını pekiştirir. Böylece Osman Bey, Anadolu'da büyük bir devletin temellerini atar. Kendisinden sonra da Osman Bey, yerine geçer ve sınırları daha da büyütür. Turgut Alp, bütün fetihlerde en önde yer alarak gerek Osman Bey'e gerek Orhan Bey'e büyük yardımlarda bulunur.

Yazar, Turgut Alp romanında büyük bir devletin kuruluş aşamasını detaylarıyla anlatmıştır. Turgut Alp karakteriyle de idealist bir Türk dilâverini yaratmıştır. Turgut Alp ile Meryem arasındaki aşkın Turgut Alp tarafından yarıda bırakılması, romandaki gerilimin son kısımda asılı kalmasına neden olur. Çünkü yazar, son sayfaya kadar Meryem ile Turgut Alp arasındaki aşkı dile getirmez. Bu durum da kuşkusuz okuyucuda aşkın bir sonuca bağlanmasını bekletir.

Romanda Dünder Bey'in Aramis ile yaptığı gizli anlaşmanın anlaşılması sonucu Dünder Bey, bir mahkeme tarafından yargılanır ve bir daha bu tür anlaşmalar yapmaması için yemin etmesi istenir. Ancak Dünder Bey, bu yemini edemez. Bu yüzden oklanarak öldürülür. Yazar, olay örgüsünü kurarken o dönem insanların yaşama şekillerini, ceza sistemlerini ve hayat tarzlarını... bu tür örneklerden yola çıkarak okuyucuya aktarır. Olay örgüsündeki bu örneklerle bakarak Turgut Alp romanının bazı bölümlerinin tarihî birer belge olabileceği söylenebilir.

Yazar, Turgut Alp ve Aramis karakterlerini sık sık karşı karşıya getirerek bu iki zıt karakterin ideallerini, yaşam tarzlarını, aşklarını ve karakterlerini karşılaştırır. Turgut Alp'in aldığı terbiye, mensup olduğu din, içinde yaşadığı ahlakî değerler... daima yüceltilir. Aramis ise her işini hile ile halleden, makam ve mevki hırsıyla dolu ve güven sergilemeyen bir karakter olarak yaratılmıştır.

1.4.4. Dördüncü Murad I Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Hakim bakış açısıyla yazılan bu roman, Genç Osman'ın Yedikule Zindanları'nda bin bir türlü işkenceye maruz kalarak öldürülmesiyle başlar. Genç Osman'ın öldürülmesini Dördüncü Murad'ın annesi olan Kösem Sultan ve bazı devlet adamları isterler. Çünkü Genç Osman öldürülüp yerine Sultan Mustafa geçecektir. Ancak Sultan Mustafa padişah olmak için yeteri bilgi ve beceriye sahip olmadığı için tahttan indirilecek ve yerine Sultan Murad geçecektir. Bu yüzden oldukça nüfuzlu olan Kösem Sultan, Genç Osman'ı öldürtür. Ve planları yolunda giderek oğlu Murad'ı Osmanlı tahtına oturtur. Henüz küçük yaşta olmasından dolayı devlet işlerini Kösem Sultan ve Davut Paşa beraber hallederler. Ancak başta İstanbul halkı olmak üzere bütün ülke adeta bir kaos içinde yaşar. Çünkü serkeşler, esnafı haraca bağlamış, askerlerin disiplini bozulmuş ve halka huzur sağlayacaklarına hepten huzuru bozmaya başlamışlardır. Bu duruma ne Kösem Sultan ne de Davut Paşa, bir yol bulamaz.

Bir gün İstanbul esnafından Adli Usta, gördüğü rüyayı anlatmaya başlar. . Rüyasında ayın battığını arkasından sönükçe bir yıldızın zuhur ettiğini ve daha sonra güneşin doğduğunu görür. Bu rüyayı yorumlattığında batan ayın Genç Osman, sönükçe yıldızın Sultan Mustafa, güneşin ise Sultan Murad olduğunu anlar. Yavuz Bahadıroğlu, bu rüya ile romanına mistik bir hava sokmuştur. Bilindiği gibi Osmanlı saraylarında rüya yorumları oldukça önemlidir.¹ Bu romanda da yazarımız bu konuya dikkat çekerek okuyucuyu bilgilendirmektedir. Bu rüya ile son derece mutsuz ve umutsuz olan İstanbul halkı, bir anda kurtuluşu beklemeye başlarlar.

Sultan Dördüncü Murad'ın tahta geçtiği zamanlar, Osmanlı'nın hemen hemen en sıkıntılı dönemleridir. Çünkü yeniçeri askerleri, disiplini tamamen yok saymış ve başlarına buyruk hareket ederler. Askerlerin bu

¹ Ahmed Turna, Osmanlı Sarayında Astroloji, İstanbul, 1961, s.63

başıbozukluğunu fırsat bilen devlet adamları da onları kullanarak padişaha istediklerini yaptırmaya başlarlar. Öncelikle istedikleri isimleri sadaret makamına getirirler. Asker tarafından istenmeyen kişiler, bir şekilde mevkilerini terk etmek zorunda kalırlar. Bununla beraber bu dönem o kadar kötü bir dönemdir ki Osmanlı tarihinde ilk kez ulemaya kılıç çekilir. Pek çok ilim adamı öldürülür. Öldürülmeyenler de Anadolu'ya sürülerek İstanbul'dan uzaklaştırılır. Bütün bunlar, kendi çıkarlarını düşünen, gözünü kat ve makam hırsı bürümüş kimi devlet adamlarının yaptığı planlar sonucu olur.

Romanın buraya kadar olan bölümü Dördüncü Murad'dan daha çok Valide Sultan, Kemankeş Ali Paşa, Mere Hüseyin Paşa ve yeniçeri askerleri etrafında gelişir. Çünkü yukarıda da belirttiğimiz gibi Murad, küçük yaştadır ve bütün irade validesinin elindedir. Ancak bu dönemde olaylara uzaktan bakmakla yetinmez. Olaylara nasıl müdahale edileceğini ve iradeyi ele aldığı anda neler yapacağını planlar. Bu dönemde kendisine Yavuz Sultan Selim'i örnek alır. Onun kadar azimli ve kararlı bir padişah olmak için alt yapısını hazırlar.

Sultan Murad'ın zor günlerinde ona en çok destek veren kişi, hocası Mahmud Hüdaî Efendi'dir. Mahmud Efendi'nin dergahına gittiği anda bütün dertlerinden adeta sıyrılır ve sıradan bir insan olur.

Sultan Murad, on yedi yaşına gelince iradeyi eline almanın vakti geldiğini anlar ve harekete geçer. Öncelikle annesi tarafından desteklenen ve halkın korkulu rüyası olan Hüsrev Paşa'yı azleder. Recep Paşa, Sultan Murad'ın harekete geçtiğini anlayınca etrafına birkaç serkeş alarak yeniçerileri ayaklandırır ve on yedi kişinin katlini istemelerini sağlar. Bu listede Sultan Murad'ın akıl hocası olan Mahmud Hüdaî Efendi başta olmak üzere Sultan'ın en yakın dostları ve son derece iyi yetişmiş devlet adamları vardır. Sultan Murad, her ne kadar dirense de bazı devlet adamlarını asilere vermek zorunda kalır. Hüsrev Paşa'nın asiler tarafından öldürülmesine dayanamaz ve günün birinde ne olursa olsun suçluların cezalandırılması için yemin eder. Bir süre daha bu şekilde devam eder.

Daha sonra İstanbul halkı, askere ve serkeşlere diklenmeye başlar. Çünkü kendilerine kendilerinden başkası yardım edemez durumdadır. Bunu gören Sultan Murad'ın içinde bir ümit ışığı doğar. Çünkü halk, askere karşı gücünü gösterecek ve asker de halktan korkup eline siyaset kılıcını değil, fetih kılıcını alacaktır. Bunu anlayan Sultan Murad, gücünü göstermek için serkeşlerin başı olan Recep Paşa'yı katlettirir. Daha sonra da askeri Maltepe'de toplayarak, Bağdat'a sefer düzenlemeye hazırlar. Bağdat'a sefer düzenlemeden önce Sultan Murad, Sinan Paşa Köşkü'nde ayak divanına çıkar ve kendisiyle gelecek askerlerin yanında bulduklarına dair Kur'an'a el basıp yemin etmelerini ister. Askerler de yapacak bir şey kalmadığını anlarlar ve her biri el basıp yemin ederler. Böylece Sultan Murad, gerek askerın gözünde gerekse de halkın gözünde güçlü, irade sahibi ve son derece atik bir padişah olur.

Tam işler yoluna gireceği vakit İstanbul'da büyük bir yangın çıkar. bütün İstanbul halkı, yangına müdahale etmeye çalışırlar fakat bir türlü yangın sönmez. Bunun üzerine Sultan Murad atına atladığı gibi yangının olduğu alana gider. Eline bir tırpan alır ve yangına müdahale etmeye çalışır. Tüm gayretlere rağmen yangın iki günde söndürülebilir. Birkaç gün sonra yangının sebebi de bulunur. Serkeşin birinin attığı izmarit sonucu yangın çıkmıştır. Bunu duyan Sultan Murad, içki ve sigara içilmesini yasaklar. Ayrıca askerın kılık ve kıyafetine dikkat etmesini emreder. Sultan Murad, istediği mevkiye varınca en kısa zamanda hazırlıkların bitmesini önce Revan'a daha sonra da Bağdat'A sefer düzenleneceğini söyler.

1.4.5. Dördüncü Murad II Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Yavuz Bahadıroğlu, Dördüncü Murad II romanını da hakim bakış açısıyla yazmıştır. Bu roman, Dördüncü Murad I romanının devamıdır. Birinci romanda Sultan Murad'ın içinde bulunduğu gerek sosyal gerek psikolojik durumlar detaylarıyla belirtilmiş, bu romanda ise daha çok başarılarından

bahsedilmiştir. Birinci romanının sonunda Sultan Murad, askerlerini disiplin altına sokmuş, sefere hazır vaziyete getirmiştir. Bu romanda Revan ve Bağdat seferleri, sefer sırasında yaşanan olaylar anlatılır. Roman, Bağdat yakınlarındaki bir köyün haşhaşiler tarafından basılmasıyla başlar. Haşhaşiler, bütün Anadolu halkına adeta kan kusturmaktadır. Köyleri basarak evleri yağmalarlar, insanları öldürürler ve bütün köyü yakarak oradan uzaklaşırlar. Yine böyle bir gün Mehlika Kadın adındaki bir kişi, oğlunu haşhaşilerden korumak için kendi canını yok sayarak onu kurtarır. Sultan Murad'ın Anadolu'daki sadık adamlarından olan Sofi Hoca ve adamları, Mehlika Kadın'ın oğlu Osman'ı bularak yanına alırlar. Aradan uzun süre geçer. Sofi Hoca, Osman'ı çok iyi yetiştirir ve memleketine iyi bir birey kazandırır. Bir gün Sofi Hoca'nın eski arkadaşlarından biri köye gelir ve padişahın Bağdat seferi için asker topladığını belirtir. Osman'ı da askere almak istediğini söyler. Ancak Sofi Hoca, Osman'ın henüz küçük olduğunu belirterek onun askere gitmesini istemez. Bunun üzerine Osman, bir gece vakti arkadaşlarını da yanına alarak Bağdat seferine katılmak üzere köyden kaçar.

Sultan Murad, Bağdat seferine giderken Bursa'ya uğrar ve burada ipek tezgahları kurulması emreder. Ayrıca bir taraftan da halkın şikayetlerini dinleyerek eksiklerini gidermeye çalışır. Padişahın bu tutumu Anadolu halkının uzun süreden beri beklediği bir kıvılcımdır. Böylece Sultan Murad, halkını arkasına alarak sefere çıkmaya hazırlanır. Ancak Acem Beyi Safi Han, haşhaşla uyutulmuş kölelerini Sultan Murad'ın üzerine salmak için hazırlık yapar. Hatta Safi Han, gizli bir istihbarat servisi kurmuş ve Osmanlı mülkünde olan her şeyden haberdar olmaktadır. Bu durum, padişahı çok sinirlendirir ve bir an önce bu istihbarat servisinin çökertilmesini emreder.

Osman ve arkadaşları, yaşları küçük olduğu için padişahın ordusuna alınmazlar. Fakat bu gençler o kadar kararlıdır ki asla geri dönmeyi akıllarına bile getirmezler ve kendi çaplarında öncü birlik gibi hareket ederler. Kısa sürede şöhretleri o kadar artar ki Sultan Murad, Osman ile tanışmak için onu huzuruna çağırır.

Sultan Murad, Bağdat seferini yapmadan önce en güvendiği dostlarını haşhaşi lideri Burlak Han'ı yakalamaları için görevlendirir. Çünkü kurulan istihbaratta Osmanlı askerlerinin attığı adımlardan haberi olur. Bu yüzden Molla Doğan ve Yaman Kazım, zaman kaybetmeden Bağdat'a giderler. Padişah, bu belaların halledilmesini beklerken Sakarya Şeyhi adında biri halkın dini duygularını istismar ederek bir ordu toplamış ve padişahın bu olayı bertaraf etmesi içi görevlendirdiği Ali Paşa'yı bile yenmiştir. Şeyhin padişahın ordusunu yenecek kadar kuvvetli olması Sultan Murad'ı çok sinirlendirir. Daha sonra iktidarın zayıfken Anadolu'da bu gibi belaların arttığını düşünür. Ayrıca halkın da eğitimsizlikten Sakarya Şeyhi gibi bir yalancıya inandıklarını düşününce asıl sıkıntının halkın cahilliğinden kaynaklandığını anlar. Bu yüzden öncelikle şeyhin askerlerinin etkisiz hale getirilmesi daha sonra da halkın eğitilmesi için emirler verir. Burada Sultan Murad'ın eğitim konusundaki hassasiyetine dikkat çekilmiştir. Çünkü başarının yalnızca kılıçla veya silahla kazanılmayacağını, başarının devamı için halkın eğitilmesinin şart olduğunu dile getirir. Bununla beraber Bursa'ya gittiğinde ipek tezgahlarının eskisi kadar fazla olmadığını ve üretimin düştüğünü görünce de burada tezgah sayısının artırılması için emirler vermiştir. Yavuz Bahadıroğlu, bu romanlarıyla padişahları yalnızca Osmanlı tahtında oturup sefer yapan ya da askerlerine emirler veren bir kişi olarak değil, onları eğitimci, istihdam yaratan bir yatırımcı, şair, duygusal bir eş ya da çocuklarına özlem duyan bir baba olarak da gösterip, insani duygularına da dikkat çekmiştir. Fakat içinde buldukları durum itibariyle, yetişme tarzları ve duygusallıklarını göstermeleri zaaf sayılacağından bu bölümleri iç monolog halinde belirtmiştir.

Molla Doğan ve Yaman Kazım, bütün güçlerini kullanarak Burlak Han'ı yakalamaya çalışırlar. Ancak Burlak Han, Avrupa Devletleri'nden destek görek her geçen gün güçlenmektedir. Sultan Murad, bu haberi alınca Bağdat'tan sonra sıranın Avrupa'ya geleceğini söyleyerek ileride yapacağı seferlerin yönünü belli eder.

Sultan Murad, haşhaşilerle nasıl mücadele edeceğini düşünürken uyuyakalır. Rüyasında Mahmud Hüdaî Efendi'yi görür. Hocası padişaha geçmişten ibret alarak mağrur olmamasını, güvendiği insanların fikirlerine değer vermesini söyler. Hemen ardından da dikkat etmesi için bağırır. Bu bağırıtıya Sultan Murad uyanır ve karşısında elinde hançer olan üç haşhaşiyi görür. Sultan Murad, tek başına bu üç haşhaşiyi etkisiz hale getirir. Burada da tıpkı Dördüncü Murad I romanında Adli Usta'nın gördüğü rüya gibi görülen rüyalar, hem anlatıma hareket kazandırır hem de romana mistik bir hava katar. Bu olaydan sonra Sultan Murad, haşhaşi belasından kurtulmak gerektiğini bir kere daha anlar. Bu arada Molla Doğan ve Yaman Kazım, tüm gayretlerine rağmen Burlak Han hakkında bir bilgi elde edemezler. Ancak bir gün bir haşhaşi yakalayarak Burlak Han hakkında bilgi alırlar. Daha sonra da Burlak Han ve Safi Han arasında birbirlerine düşman olmasını sağlayacak mektuplar yazarlar. Safi Han, aldığı bu mektuplar üzerine Burlak Han'ın konağını basar. Böylece Burlak Han belasından kurtulmuş olurlar.

Sultan Murad, Burlak Han'ın etkisiz hale getirildiği haberini alınca Bağdat'a doğru yola çıkar. Sultan Murad'ın Bağdat'a geldiğini haber alan Safi Han, ne yapacağını bilemez. Gerçi Safi Han'ın askerlerinin sayısı daha fazladır ama yine de çok tereddüt duyar. Sultan Murad, Bağdat'a ulaşınca teslim olmalarını, aksi durumda Bağdat'ta taş üstünde taş bırakmayacağını söyler. Bunun üzerine Safi Han teslim olma fikrini savunur ancak adamları kanlarının son damllarına kadar savunulması gerektiğini söylerler. Bunun üzerine Sultan Murad, Bağdat'a hücum eder. Sultan Murad, büyük başarı kazanarak Bağdat'ı alır. Zaman kaybetmeden İstanbul'a dönmek ister. Çünkü İstanbul'dan uzak kaldığı süre içinde hastalığı artmıştır. Safi Han, Sultan Murad'ı cenk meydanında yenemeyeceğini anlamış ve hastalığını duymuştur. Sultan Murad'dan öcünü alabilmek için ona bir iftira atar. Sultan Murad'ın afyon çiğnediğini, tam bir tiryaki olduğunu etrafa söyler. Bunlar Sultan Murad'ın kulağına gelince çok üzülür. Ağrıların dayanılmaz olması sonucu hekimler, onun afyon çiğnemesini

önerirler. Ancak hakkında bu kadar dedikodular çıkmışken böyle bir tavsiyeye uymak istemez. Her geçen gün ağırları dayanılmaz hale gelir. Bağdat seferinden döndükten altı ay sonra vefat eder.

Yavuz Bahadıroğlu, bu romanlarla Dördüncü Murad hakkında bilinmeyen ya da bugüne kadar farklı bilinen bazı bilgileri okuyucuya sunar. Örneğin tarihi pek çok kaynaktaki² Dördüncü Murad'ın şarabı çok sevdiği belirtirken Yavuz Bahadıroğlu, bu hususta hiçbir şey söylememiştir. Yine tütünün yasaklamasının sebebi, kendisinin düşkünlüğü olduğu belirtilirken yazarımız İstanbul'da çıkan bir yangın sonucu yasakladığını belirtir.

1.4.6. Sahipsiz Saltanat Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Yavuz Bahadıroğlu'nun yedinci romanı olan Sahipsiz Saltanat, hakim bakış açısıyla yazılmış olup Yıldırım Bayezid'in Timur'a esir düşmesini ve ardından gelen sıkıntıları anlatır. Yıldırım Bayezid, Ankara Savaşı'nda Timur'a esir düşmesiyle başlayan bu eser, Fetret Devri³ boyunca çekilen sıkıntıları ve sebeplerini detaylarıyla işlemiştir. Yıldırım Bayezid, Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilir ve Şehzade Mustafa ve Şehzade Musa ile esir düşer. Aradan uzun süre geçer ve Şehzade Mustafa büyür. Bir şekilde Timur'un elinden kurtularak Bizans'a gelir. Sokakta dolanırken Bizans kabadayıları ile tartışır ve kavga eder. Kavgada galip gelmesi üzerine bahis oynayarak hayatını kazanan Petro ile tanışır. Petro, Şehzade Mustafa'yı kavgalara sokarak para kazanmanın yollarını düşünür. Şehzade Mustafa ve Petro arasında kısa sürede bir arkadaşlık doğar. Başta her ikisi de çıkar için yaptıkları arkadaşlığa zamanla sevgi de eklerler.

² Turgut Gögebakan, Tarihsel Romanda Kişiler Sorunu, Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi 12, İstanbul Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 2000, s. 115-124

³ Osmanlı tarihinde, kardeşlerin saltanat mücadelesi verdikleri ve 1413 yılına kadar devam eden karışıklıklar dönemi diyebileceğimiz "Fetret Devri", Timur'un uyguladığı bir siyasetin sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Petro, başlangıçta Şehzade Mustafa'yı tanımak için çok soru sorar ancak şehzade bunları yanıtlamak istemez. Buna rağmen Petro, hayatını anlatmaya başlar. Petro, gençken araba yarışçısı olduğunu ve bu sayede çok para kazandığını, artık yaşlandığı için yarışlara katılamadığını, kendisiyle yarışlara katılmak isteyip istemediğini sorar. Şehzade Mustafa, amaçlarına ulaşabilmek için parayı ihtiyacı olduğunu düşününce kabul eder.

Yıldırım Bayezid'in esir düşmesinden sonra her şehzade Anadolu'daki farklı şehirlerde imparatorluklarını ilan etmişler ve Bizans'tan gördükleri desteklerle her biri kardeşlerini yok etmeye çalışmışlardır. Bizans da bu durumu her fırsatta destekler. Çünkü taht kavgası olunca Osmanlı gücü bölünmüş olacaktır. Şehzade Mustafa'nın en büyük amacı, bir şekilde Osmanlı gücünü birleştirmek ve Osmanlı tahtına tek bir padişah oturtmaktır. Bu yüzden Timur'un esaretinden kaçır. Ancak ne zaman gözlerini kapatsa gözlerinin önüne o zorlu günler gelir.

Bizans İmparatoru'nun akıl hocalarından biri olan Laskaridis, Şehzade Mustafa'ya benzeyen bir balıkçı bulduğunu ve bu balıkçının şehzade olarak tanıtılarak güç toplamasının işlerine yarayacağını söyler. İmparator da Laskaridis'in bu önerisini olumlu karşılar. Ancak öncesinde balıkçının bir şehzade gibi davranabilmesi için eğitim alması gerekmektedir. Laskaridis, bu işi kendisine bırakılmasını isteyerek huzurdan ayrılır.

Laskaridis, kısa sürede balıkçıyı bir şehzade haline getirir ve Bizans'a tanıtır. Bütün halk, şehzadeyi görebilmek için meydanları doldurur. Şehzade Mustafa da kendi yerine geçen balıkçıyı görünce aynaya bakmış gibi olur. Kalabalığın arasında eski at uşağı olan Kargaburun'u görür. Onu da alarak Petro'nun evine gider. Bir süre sonra Bizans askerleri tarafından ev basılır. Şehzade Mustafa ve Kargaburun, askerleri etkisiz hale getirirler. Daha sonra da bir şekilde kendi yerine geçen balıkçıyı kaçıırıp, yerine geçmeyi planlar. Kısa süre

sonra Şehzade Mustafa, bütün planlarını gerçekleştirir ve Bizans Sarayı'na yerleşmiş olur.

Şehzadeler, birbirlerini ortadan kaldırıp iradeyi kendi bünyelerinde toplamak için savaş içindedir. Şehzade Musa, Şehzade İsa'yı öldürür. Şehzade Süleyman, iki kardeşini ve Rumeli'deki toprakları Bizans'a vererek Bizans'ın desteğini almaya çalışır. Karşılığında da imparatorun kız kardeşiyle evlenecektir. Bunları duyan Şehzade Mustafa, şaşkınlığını gizleyemez. Ayrıca Bizans imparatoru da bir taraftan Şehzade Mustafa'nın elinde olduğunu belirterek şehzadeleri kendisine bağımlı hale getirmeye çalışır.

Şehzade Mustafa, bir yolunu bulup Petro'nun evine giderek olayları Kargaburun'a haber verir. Kargaburun, şehzadeler hakkında duyduklarından ötürü adeta yıkılır ve Şehzade Mustafa'nın Anadolu'ya geçerek asker toplamasını ve Osmanlı tahtına oturmasını ister. Ancak Mustafa Bey, bulunduğu durumun buna müsait olmadığını söyler ve tekrar Bizans Sarayı'na döner. Tam Petro'nun evinden çıkacakken Petro'nun nerede olduğunu sorar. Kargaburun, Petro'nun tek düşündüğü şeyin imparatorundan intikam almak olduğunu belirterek nedenini açıklar. Bizans İmparatoru, birkaç sene evvel Petro'nun yarışlarını izlemek için meydana gelmiştir. Petro'nun karısı da o meydandadır. İmparator, Petro'nun karısını çok beğenmiş ve onu saraya götürmesi için Cadı Pintos adında bir kadını görevlendirmiştir. Petro'nun karısı, gitmek istemeyince askerler gelerek zorla kadını saraya götürürler. Bunun üzerine Petro, adeta yaşam sevincini kaybeder. Şehzade Mustafa ile tanıştıktan sonra da onun azminden etkilenecek intikam almayı kafasına koyar. Şehzade Mustafa Kargaburun'un bu anlattıkları karşısında etkilenecek saraya gider.

Yolda giderken birkaç askerinin bir kızını kaçırmaya çalıştıklarını görür ve tereddüt etmeden kızını kurtarır. Kız, Bizans askerlerinin komutanı Mihaliç'in kızı Eleni'dir. Eleni, Şehzade Mustafa'nın kendisini kurtarmasının mükafatını vermeye çalışır. Ancak Mustafa Bey, kabul etmeyerek oradan ayrılır.

Şehzade Süleyman, Bizans İmparatoru'na Şehzade Kasım ve Fatma Sultan'ı rehine bırakmıştır. Şehzade Mustafa, bir yolunu bularak Şehzade Kasım ile görüşmeye çalışır. Bu arada Şehzade Süleyman, Şehzade Mustafa'nın öldürülmesini emreder. İmparator da çıkarları doğrultusunda düşünerek şehzadenin bu isteğini kabul eder.

Şehzade Mustafa, bir yolunu bulup Şehzade Kasım ile görüşür. Şehzade Mustafa, kardeşine babalarının hazinesinin yerini sorar. Şehzade Kasım, biraz tereddüt yaşasa da abisine babalarının hazinesinin yerini söyler ve oradan ayrılır. Birkaç gün sonra Cadı Pintos, bir sebepten Şehzade Mustafa'nın odasına girer. Petro'nun başına gelenleri hatırlayan şehzade, Cadı Pintos'u Petro'nun evine gönderir. Bahanesi de Petro'nun yeni bir kadınla evlendiği ve bu kadının tam imparatorun ağzına layık olduğudur. Pintos, zaman kaybetmeden Petro'nun evine gider. Petro, arkadaşının kendisi için bir güzellik yaptığını anlar ve karısının balık tutmaya gittiğini söyleyerek onu iskeleye götürür. Daha sonra bir kayığa bindirir ve denize açılırlar. Pintos, Petro'nun intikam almaya çalıştığını anlar ve zehirli hançerini Petro'ya batırır ve öldürür.

Pintos, saraya giderek başından geçenleri imparatora anlatır. Laskaridis, birkaç asker alarak Petro'nun evine gider. İçeride Şehzade Mustafa yerine geçen balıkçıyı ve Kargaburun'u görür. Böylece aylardır sarayda konuştuğu kişinin gerçek şehzade olduğunu anlar. İkisini de alarak zindana kapattırır. Ayrıca evden çıkarken üzerinde Osmanlıca yazılı bir kılıç bulur. Onu da yanına alır.

Şehzade Mustafa, Kargaburun'un zindana kapatıldığını duyunca Laskaridis'i yanına çağırır ve Kargaburun'un serbest kalması ve kendisine asker verilmesi dahilinde Anadolu'da saltanat davası güdeceğini söyler. Duyduklarına çok sevinen Laskaridis, şehzadenin söylediklerini yapar. Şehzade serbest kalınca ilk olarak Şehzade Musa'nın yanına gelerek başından geçenleri anlatır. Daha sonra da kendisinin babasının hazinesinin yerini bildiğini, padişahlık için en

uygun kişinin Şehzade Mehmed olduğunu ve bir şekilde Mehmed'in padişah olması için desteklemeleri gerektiğini söyler. Şehzade Musa, duyduklarını kabul eder.

Şehzade Süleyman, Şehzade Musa tarafından yenilir. Tam kaçarken yolda bir adamının kendisine ihanette bulunmasından dolayı öldürülür. Böylece bir tehlike kendi kendine bertaraf edilmiş olur. Şehzade Musa aldığı başarılarından dolayı bir an için padişahlık hevesine kapılır ve ardı ardına büyük başarılar kazanır. Şehzade Musa'nın bu başarıları, Bizans imparatorunu telaşlandırır. Zaman kaybetmeden Şehzade Mehmed'i Bizans'a davet eder. Şehzade Mehmed'in Bizans'a geleceğini duyan Mustafa Bey ve Kargaburun, İstanbul'a gelerek bir şekilde Şehzade Mehmed ile görüşmeyi planlarlar. Ancak fark edilmeden şehzadenin yanına yaklaşmak mümkün değildir. Sokakta ne yapacaklarını düşünürken Eleni ile karşılaşırlar. Eleni, Mustafa Bey'i şehzade için tertip edilen ziyafete davet eder. Şehzade Mustafa da kabul eder. Ziyafette Şehzade Mehmed, tam bir Osmanlı sultanı gibi davranarak kendisine dost olduğu sürece dost olduğunu söyler. Ziyafet sonunda Bizans ile Şehzade Mehmed, Şehzade Musa'ya karşı beraber hareket etmeye karar verirler. Şehzade Mehmed, Bizans askerlerini yanına alarak Şehzade Musa'ya savaş açar. Ancak Bizans askerlerinin çoğunun kaçması sonucu savaşı kaybeder. Bunun üzerine Anadolu'dan tekrar asker toplayarak Şehzade Musa'ya bir kere daha saldırır ve yener. Şehzade Musa ise kaçır ve yolda bataklıkta ölür. Musa Çelebi tehlikesi de bitince Mehmed Çelebi, Osmanlı tahtının başına geçer. Böylece tarihte "Fetret Devri" olarak bilinen dönem sona erer. Mustafa Bey ise kimine göre bir Bizans oyunu, kimine göre de gerçek bir şehzade olarak kalır.

Laskaridis ve Bizans imparatoru, bir süre daha sahte Mustafa'yı kullanarak Osmanlı karşısında başarı kazanmaya çalışırlar. Ancak Şehzade Mehmed, Osmanlı tahtına geçerek "Fetret Devri"ni sona erdirmiştir.

1.4.7. Cem Sultan I Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Yavuz Bahadıroğlu'nun sekizinci romanı olan Cem Sultan I, diğer romanları gibi hakim bakış açısıyla yazılmış olup, bu romanda tarihi karakterlere yer verilmiştir. Romanın baş karakter, olan Cem Sultan ve diğer yardımcı karakterler, tarihte gerçekten yaşamıştır. Yaptığımız röportajda Yavuz Bahadıroğlu, bu romanlarını yazmadan önce geniş çaplı bir araştırma yaptığını ve pek çok tarihi kaynaktan yararlandığını belirtmiştir. Kuşkusuz bu bilgidan hareketle incelenen romanların tarihi birer belge olarak ele alınmasını da sağlar.

Cem Sultan I romanı, Fatih Sultan Mehmet'in ölümü ile başlar. Sadrazam Mehmed Paşa, bu haberi Cem Sultan'a ulaştırması için bir ulak görevlendirir. Ulak, hemen yola çıkar ancak yolda Sinan Paşa'nın adamları tarafından tuzağa düşürülür ve Cem Sultan'a gitmesi engellenir. Sinan Paşa, damadı olan Şehzade Bayezid'in tahta geçmesini istediği için Cem Sultan'ın padişah olmasını engellemeye çalışır. Mehmed Paşa tarafından görevlendirilen ulak olan Yaltırık Bekir, zindana atılır fakat Sinan Paşa'nın adamlarından biri Yaltırık Bekir'e yardım eder ve onun götürmesi gereken haberi Cem Sultan'a kendisi iletir. Ancak babasının ölüm haberi kendisine geç ulaştığı için Şehzade Bayezid çoktan İstanbul'a giderek tahta oturmuştur. Bunun üzerine Cem Sultan yanına birkaç adamını alarak İstanbul'a hareket eder. Bayezid Han da Cem Sultan'ın kendisine karşı hareket ettiğini duyunca üzerine bir ordu gönderir. Ancak bir şekilde bu iki ordu karşılaşmazlar. Cem Sultan, İstanbul'a doğru yol almaya devam eder. Yolda eşkıyalar tarafından basılır, kendisini korumaya çalışırken yaralanır ve bütün parası çalınır. Bütün bu olaylar, Cem Sultan'ın askerlerinin moral bozukluğu yaşamalarına neden olur. Bir taraftan da açlık ve sefalet çekerler. bu yüzden kestirme yollardan gitmek zorunda kalırlar. Bir çobanın tavsiyesiyle "Çin tutağı" denilen bataklıktan geçerler. Bu esnada da birçok askerini kaybeder. Kısacası Cem Sultan, İstanbul yolu üzerindeyken hem maddi hem de manevi olarak adeta bir çöküntü yaşar. Yavuz Bahadıroğlu, bu iç çekişmeleri detayları olarak romanda vermiştir.

“Keşke bizim de olmasaydı Sultanım, yanınızda, aranızda bulunsaydım bütün ümitlerimi, bütün arzularımı, saadeti. Ama çocukluğumuzun her anı bir gün babamızın yerine geçeceğimiz yolunda telkinlerle geçti. Milletlere, ordulara sevdası içimizde yer tuttu, yüreğimize oturdu. Yıllarımız, saltanat müyesser oldukta yapacaklarımızı düşünmekle geçti. Hayatımızı istediğimiz gibi kurma hürriyetine sahip değildik. Sultanım, sahip olsaydık inan bana, seninle ve çocuklarımızla âsude bir ömür geçirmeyi padişahlığa tercih ederdik. Şimdi bile istediğimiz gibi hareket etmemize mâni olan bir sürü şey var. ...”

Yukarıdaki paragraftan da anlaşılacağı gibi Cem Sultan, bir taraftan çok istediği aile yaşantısını yaşamak ister. Ancak bir taraftan da küçüklüğünden beri kendisine empoze edilen idealleri gerçekleştirmek için çabalar. Ancak her ikisinde de başarı sağlayamaz. Bu durum, Cem Sultan’ın daha da kötümser bir psikolojiye bürünmesine neden olur.

Cem Sultan, kardeşine karşı açtığı taht mücadelesinde başarı elde edemez. Artık yapacağı tek şey kalmıştır. ailesini de yanına alarak Mısır’a gitmek. Çünkü Bayezid Han, Cem Sultan’ı kendisi için bir tehlike olarak görmüş ve onu tamamen etkisiz hale getirmek için hazırlıklara başlamıştır. Cem Sultan, Mısır’a gidince bir padişah gibi karşılanır. Bu karşılama Cem Sultan’ın moralinin yerine gelmesin, sağladıysa da bu pozitiflik çok uzun sürmez. Çünkü derhal memleketine gidip yarım kalan işini tamamlamak ister. Bunun için askerlerini toplayarak Konya’ya hareket eder. Ve burayı muhasara eder. Ancak başarılı olamaz. Bunun üzerine Bayezid Han, bir elçi göndererek kardeşinin maiyetiyle beraber Kudüs’e gitmesini, taht kavgası içinde bulunmaması dahilinde de bütün masraflarını karşılayacağını da söyler. Ancak Cem Sultan, bu teklifi reddeder.

Cem Sultan ailesini Mısır’da bırakmış, askerlerine başarısızlıklar yaşatmış bir şehzade olarak kendini hisseder. Çünkü yaşanan her şey son derece olumsuzdur. Artık kendi ülkesinde kalamaz hale gelir. Çünkü Bayezid Han için Cem Sultan’ın yaşadığı her dakika, tehlike unsurudur. Bu yüzden tek bir seçeneği

kalmıştır. Frengistan'a sığınmak. Cem Sultan zaman kaybetmeden Rodos şövalyelerine mektup yazarak yardım ister. Rodos Şövalyeleri de kendileri için biçilmiş kaftan olan şehzadeyi koruma altına almak için adeta yarışır. Bu yüzden zaman kaybetmeden gemiler göndererek şehzadeyi yanlarına aldırırlar. Ancak romanın en dokunaklı yerlerinden biri olan bu sahne son derece etkileyicidir. Cem Sultan'ın hiçbir adamı Rodos'a gitmek istemezler. Çünkü ne olursa olsun memleketlerinden ayrı düşmek istemezler. Ancak Cem Sultan, içi kan ağlayarak adamlarına gemilere binmelerini emreder.

Cem Sultan, gemi yolculuğu boyunca iç hesaplaşma yaşar. Taht kavgası yapıp ailesinden ve memleketinden uzak kaldığı için pişmanlık hisseder. Bir daha aynı şartlarda yaşayacak olsa asla aynı hataları yamayacağını düşünür. Ancak bir daha aynı durumda olamayacağını da bilir.

Romanın sonu tam olarak bağlanmadan biter. Çünkü Cem Sultan II romanının da aynı heyecanla başlaması istenmiştir. Bu yüzden Cem Sultan I romanının sonu, Cem Sultan II romanında yaşanacakların adeta kısa bir özeti gibidir.

1.4.8. Cem Sultan II Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Cem Sultan II romanı, Cem Sultan I romanının devamıdır. Kişi kadrosu ve olay örgüsü, birinci romanla örtüşür. Ancak zaman ve mekan farklılıkları görülmektedir. Yavuz Bahadıroğlu, Cem Sultan hakkında iki roman yazmasını şu şekilde açıklar: "Tarihimizde yaşanan bazı olaylar ve yaşayan kişiler evrensel boyut kazanmıştır. Bu yaşanan olaylar, zaman ve coğrafya farkı gözetmeden bütün toplumlar için ibret alınması ve üzerinde detaylı düşünülmesi gereken olaylardır. Bu yüzden ki başta biz Türkler olmak üzere bütün milletler, bu olayları okusun ve üzerinde düşünsün." Yazarımızın bu sözlerinden anlaşılacağı gibi Cem Sultan'ın hayat öyküsü, bizler için ibret alınacak durumdadır.

Hakim bakış açısıyla yazılan bu eser, Bayezid Han'ın elçisinin Rodos Şövalyesini ziyaret etmesiyle başlar. Bayezid Han'ın isteği, kardeşinin serbest bırakılmamasıdır. Cem Sultan, Rodos'ta kaldığı dönem boyunca da masraflarının karşılanacağını da bildirir. Şövalye de kabul eder. Böylece Cem Sultan üzerine büyük bir pazarlık yapılmış olur.

Cem Sultan, Rodos'ta adeta esir hayatı yaşar. Her ne kadar kendisine müstesna bir misafir gibi davranılsa da istediği yere gidemez. Bu yaşam tarzı, Cem Sultan'ın bütün hayallerini ve düşüncelerini değiştirir. Çünkü Cem Sultan Rodos'a geleli henüz üç hafta kadar olmuştur. Ancak bu süre içinde bütün hayallerinden vazgeçer. Artık ne tahtta ne de güç sahibi olmaktan gözü vardır. Tek amacı Kahire'ye gidip ailesiyle sakin bir hayat yaşamaktır. Ancak Bayezid Han ve Rodos Şövalyeleri arasında yapılan anlaşmalar gereği Cem Sultan bu amacına asla ulaşamayacaktır. Bu yüzden zaman zaman kardeşi Bayezid Han'a şiddet ve suçlayıcı ifadelerle dolu mektuplar yazar. Kimi zaman da durumunu en iyi şekilde dile getirdiği şiirler yazar. Ancak tüm bunlara rağmen içindeki ateşini söndüremez. Bu arada Cem Sultan'ın ailesi de Kahire'de perişanlık çekerler. Çünkü Rodos şövalyeleri, Cem Sultan'ın masrafları adı altında onlardan para alırlar. Bu yüzden gerek Çiçek Hatun'un gerekse de Cem Sultan'ın eşinin elinde avucunda beş kuruş para kalmaz. Tüm bunlara rağmen Cem Sultan'ın rahat edebilmesi için para bulmaya çalışırlar. Ancak bütün mücevherleri bitince hem kendileri hem de Cem Sultan zor günler geçirmeye başlar.

Cem Sultan'ın her geçen gün biraz daha kötü duruma düşmesi, Cem Sultan'ın adamlarını çok üzer. Çünkü her ne durumda olsun Cem Sultan'ın rahat etmesini kendilerine vazife edinmişlerdir. Bu yüzden Cem Sultan'ın adamları, onu kaçırma planı yapar. Ancak ilk teşebbüs başarılı olmaz. Başarısızlıklarına rağmen yılmazlar ve tekrar Cem Sultan'ı kaçırmaya çalışırlar. Fakat yine başarısız olurlar. Bu durum, Cem Sultan'ın her seferinde heveslenip yeniden ümidinin kırılmasını sağlar. Bu yüzden Cem Sultan, şiir yazmaya devam eder.

*“Bülbül gibi gamınla figân oldi kârımız
 Sensiz geçeli ey yüzü gül rüzgârımız
 Ol zülf-i müşk-bûyine baş koşalı gönül
 Bû kaldı bizde kalmadı sabru kararımız
 Kadd ü hadin havâsına şol denlü ağlarım
 Kim kande baksa serv ü semendir kenarımız
 Fasl-ı bahar idi senin ile hazânımız
 Şimdi hazâne döndü tapunsuz bahârımız
 Düştüm ayaklar altına toprak olub ki bâd
 Kûyine varıcak bile vare gubârımız
 Biz gamsız olmazız bize gelsin hemîşe gam
 Gamdır çü gam deminde bizim gam küsarımız
 Gerçi belâ vü der ü gamın hâk ider Cem’i
 Lîkin keremlerüne de var intizarımız
 Firkatde yâr vaslın anub ağlayub derim
 Kani diyârımız acaba n’oldi yârımız?”*

Tüm bunlar olurken şövalyeler, Cem Sultan’ın adamlarını teker teker yanından uzaklaştırmak için planlar yaparlar. Zaten ailesinden ve memleketinden uzak olan Cem Sultan’ın tek dayanağı adamlarıdır. Onların da bir bir kendisinden uzaklaşması üzerine daha çok sinirlenir. Bu arada Cem Sultan’ın bulunduğu gemi fırtınaya yakalanır ve büyük zarar görür. Bu yüzden bir limana çıkarlar. Cem Sultan bundan sonra Rousillon şehrindeki sarp kayalıklar arasına kurulmuş şatoda misafir edilecektir. Cem Sultan, şatoyu görünce neden buraya getirildiğini anlar. Çünkü burada tutulduğu sürece kaçma imkanı olmayacaktır. Cem Sultan, burada kalmaya başladıktan birkaç gün sonra İstanbul’dan bir adamı gelir ve oğlu Oğuzhan’ın Bayezid Han tarafından öldürüldüğünü söyler. Bunu duyan Cem Sultan’ın dünyası başına yıkılır. Bu yüzden bir süre kimseyle görüşmez ve acısı içinde yaşayarak şiirler yazar. Bu sıkıntılı dönem, Cem Sultan’ın Filipin ile tanışmasına kadar devam eder. Filipin, Cem Sultan’ın en zor zamanlarında yanında olarak ona büyük destek verir. Cem Sultan ile Filipin arasında büyük bir

aşk yaşanır. Filipin ve babası Sasanaj Kontu, Cem Sultan'ı çok severler ve adamlarını bir şekilde şatolarında buluşturup, Cem Sultan'ın kaçırılmasına yardımcı olmaya çalışırlar. Ancak tüm çabalara rağmen Cem Sultan özgürlüğüne kavuşamaz.

Cem Sultan, Rodos şövalyeleri elinde tutulmaya devam eder. Ancak papa, Cem Sultan'ı ele geçirmek için mücadele eder ve bir şekilde bunu başarır. Ve Cem Sultan, Vatikan'a getirilir. Böylece hem Filipin'den hem de adamlarından pek çoğundan ayrılmak zorunda kalır. Cem Sultan'ı yeniden sıkıntılı günler bekler. Papa, Cem Sultan'a son derece nazik davranır. Ancak Cem Sultan özgür olamadığı için papanın yanında da rahat olamaz. Bu arada Cem Sultan'ın adamları son ümit olarak Fransa kralı ile görüşüp, yardım istemeye teşebbüs ederler. Fransa kralı, Cem Sultan'ın adamlarını dinleyince çok üzülür ve hemen harekete geçer. Bu arada papa hakkında dedikodular çıkmaya başlar. Hatta dedikodular o kadar çoğalır ki papa, halk arasına bile çıkamaz duruma gelir. Fransa kralı, bu kargaşayı kullanarak Cem Sultan'ı Napoli'ye götürmeyi planlar. Papanın kendisini koruyacak bir ordusu olmadığı için Cem Sultan'ı Fransa kralına vermeyi kabul eder. Ancak öncesinde bir ay sonra etkisini gösterecek bir zehir bulur ve bir şekilde Cem Sultan'a verir. Cem Sultan, tam özgürlüğüne kavuşmuşken zehirlenerek ölür. Vasiyeti; Müslüman topraklarına gömülmek ve ailesine Bayezid Han tarafından çok iyi bakılmasını istemektir. Cem Sultan, vasiyetini bildirmesiyle roman son bulur.

Yavuz Bahadıroğlu, iki kitap halinde yazdığı Cem Sultan'ın yaşam öyküsünü dramatik bir dille kelimelere dökmüştür. Bu romanlar, Bahadıroğlu'nun diğer romanları gibi okuyucuda bir ibret uyandırma, bir ders çıkarma amacıyla yazılmıştır. Kuşkusuz bu romanda Cem Sultan'ın ilk baştaki istekleri ile ölümünden önceki dilekleri arasında uçurumlar vardır. Bu uçurumlar ve ikilemler, Cem Sultan'ın şiirleri ile desteklenerek romanlar, kurmaca metin olmaktan ziyade gerçek bir yaşam öyküsü özelliği kazanmıştır.

1.4.9. Binatlı Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Hakim bakış açısıyla yazılan Binatlı romanı, tıpkı diğer romanlardaki gibi bir ideolojiyi ortaya koymuştur. Yavuz Bahadıroğlu'nun bütün tarihi romanlarında okuyucuya hissettirmeye çalıştığı o milli ruh kuşkusuz bu romanda da kendini gösterir. Roman, "Binatlı"nın okuyucuya tanıtılmasıyla başlar. Binatlı, Umur Bey'in komutasında hizmet eden bin tane atlı askerdir. Umur Bey ve askerleri, Yıldırım Bayezid'in öncü birlikleridir. Amaçları, Yıldırım Bayezid, Konstantiniyye'yi muhasara ederken bir taraftan Anadolu'yu Müslümanlaştırmak, bir taraftan da Yıldırım Han'ın yolunu açmaktır. Yazar, Binatlı'nın okuyucuya tanıtılma kısmını detaylı olarak yaptıktan sonra romandaki belli başlı karakterleri tanıtır. Bu tanıtmaya da Umur Bey ile başlar. Yazar, Umur Bey karakteri ile idealize edilmiş bir asker tipi çizilmiştir. Yüksek idealleri olan, askerlerini zaman zaman bir baba şevkatiyle kucaklayan, zaman zaman ise onları disipline sokabilmek için sert bir yapıya bürünen bir karakterdir.

Yazar, Umur Bey karakteri üzerinden Binatlı'nın amaçlarını ortaya koyduktan sonra konuyu Türkleri Anadolu'dan atmaya çalışan ve bu yönde bir çok ulustan asker toplayan Papa'ya getirir. Papa, amacına ulaşabilmek için elindeki bütün imkanları kullanmış ve büyük bir ordu toplamıştır. Bu durum, Umur Bey'in askerlerinin arasında konuşulmaya başlanır. Ancak ne olursa olsun her durumda kanlarının son damlalarına kadar savaşacaklarına dair yemin ederler. Yazar, burada Türk askerinin kararlılığını ve inancını ortaya koyarak romanı yazma amacını yineler.

Bir taraftan Türk askerinin ideali, kararlılığı ve inancı ortaya konulurken diğer taraftan da Papa'nın ordusunun dağınıklığı, kumandanlarının şımarıklığı ve disiplinsizliği ve her şeyden önemlisi çıkarlarının peşinde koşması belirtilir. Kuşkusuz burada okuyucu, Türk askerleri ve Papa'nın askerleri arasında büyük bir uçurum olduğunu fark eder. Papa'nın askerleri, Niğbolu civarına kadar gelerek Türk askerlerine son derece yaklaşırlar. Burada karargah kurarlar. Umur Bey,

askerlerini toplayarak gece baskını yapar. Hazırlıksız olan Papa'nın askerleri, neye uğradıklarına şaşırırlar. Binatlı, ilk baskından sonra büyük başarı elde eder. Çünkü amaçları, Papa'nın askerlerini moral olarak çökertmektir. Daha sonra yapılan birkaç baskında da amaçlarına ulaşırlar. Bu durum, Papa'nın ordusundaki komutanlar arasında büyük tepkilere neden olur ve fikir ayrılıkları yaşanmaya başlar. Kısacası Umur Bey ve askerleri, Yıldırım Bayezid'in ordusu gelene düşmana rahat vermez. Yabancı komutanlar, Binatlı'ya karşı askeri başarı sağlayamadıkları için halktan Müslüman esirler almaya başlarlar. Yazar, burada din adına kurulan bir ordunun –Papa'nın ordusunun- çıkarları uğruna neler yapabileceğini ortaya koymuştur. Müslüman esirlerin alındığını duyan Yıldırım Han ise derhal harekete geçerek planladığı süreden daha az zamanda Niğbolu'ya gelmeye çalışır. Bu arada Papa'nın komutanları, esirlerin ellerine bir hançer vererek birbirlerini öldürmelerini emrederler. Bu durumu duyan Umur Bey, askerlerini alarak esirlerin kurtarılmasını sağlar. Ancak bu arada Umur Bey, birkaç askerini kaybeder. amaçları uğruna ölen askerlerin yerini Müslüman esirlerden kurtardıklarıyla doldurur. Böylece yine Binatlı olurlar.

Yıldırım Han, ordusunu çok hızlı hareket ettirerek Niğbolu'ya ulaşır. Papa'nın ordusu yüz elli bin kişi iken Yıldırım Bayezid'in ordusu ancak kırk elli bin civarındadır. Bu durum Papa'nın komutanlarında büyük bir gurur ve kendine güven duygusu uyandırır. Yıldırım Han ise sayılarının az olmasından hiçbir rahatsızlık hissetmez. Önemli olan sayı değil, yapılan işlerdir. Savaşa başlamadan önce Yıldırım Bayezid, askerlerine kısa bir konuşma yapar. Ancak diğer komutanlar, sayıca fazla olmasına rağmen korkan askerlerini cesaretlendirmek için uzunca nutuklar çekerler. İslam ordusunun ilk saldırısı Umur Bey ve askerleri yaparlar. Yıldırım Bayezid de ordusunun başına geçerek askerlerini çok iyi yönetir. Ancak savaş sırasında yaralanır. Buna rağmen ordusunu bırakmaz ve savaşa devam eder. Türk ordusu, sayıca kendinden fazla olan Papa'nın ordusunu yener. Böylece İslam ordusu büyük bir başarıya imza atar ve Haçlı ordusu da Türkleri Anadolu'dan atamayacaklarını ve Türklerin yenilmez olduklarını bir daha kabul etmek zorunda kalırlar.

Yavuz Bahadıroğlu'nun diğer romanlarında da görüldüğü gibi, asıl yönlendirici duygu “millî duygular”dır. bundan dolayı olay örgüsü okuyucuda millî duygular uyandırmaktır. Bu yüzden olay örgüsüne paralel olarak karakter seçimi de son derece idealize edilmiştir. Romanda öne çıkan Yıldırım Bayezid ve Umur Bey karakterleri, tarihte yaşamış karakterler olup, kendi hayatlarını ideallerine feda eden kişilerdir. Papa'nın askerleri ve komutanları ise daha ziyade kendi çıkarları peşinde koşan ve yönetici vasfına sahip olmayan kişilerdir. Yazarın bu iki “taraf” arasında bu kadar büyük uçurumlar oluşturması, tarihte Müslüman halk üzerine yapılan Haçlı seferlerine karşı yapılan bir tepkidir diyebiliriz.

1.4.10. Topal Kasırğa Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Yavuz Bahadıroğlu'nun on birinci eseri olan Topal Kasırğa, hakim bakış açısıyla yazılmış olup, Timur'un Anadolu'da yaptığı işkenceler ve zulümlerin anlatılmasıyla başlar. Şehzade Süleyman, Sivas'ta bulunur. Sadık adamlarından biri olan Kulaksız Ömer, Anadolu'daki haberleri şehzadeye iletmek için Sivas'a gelir. Şehzade Süleyman, Timur'un Sivas'a yaklaştığını duyunca şehir meclisini toplar. Oradaki ileri gelenler, derhal önlem alınmasını ve bir elçi çıkarılarak padişah'tan yardım istenmesinin gerektiğini söylerler. Şehzade Süleyman, Malkoç Bey'in hiç konuşmadığını görünce nedenini sorar. Malkoç Bey, bir yıl önce kendisinin Timur belasını haber verdiğini ancak dikkate alınmadığını söyler. Şehzade, bu sözler üzerine çok sinirlenir. Çünkü şehzadenin duymak istedikleri bunlar değildir. Bunun üzerine Malkoç Bey, toplantıyı terk eder ve askerlerini hazırlayarak Timur üzerine saldırmaya gider. Ancak tam kaleden çıkacakken şehzade tarafından durdurulur. Malkoç Bey'in Timur'a saldırmaya değil kendisine isyan etmek için Sivas'ı terk ettiğini söyler. Bunu duyan Malkoç Bey, çok üzülür ve bu duygular içinde Sivas'ı terk eder. Şehzade Süleyman'ın çevresi dalkavuklarla sarılmıştır. Bu yüzden yapılan yanlışlar hep doğru gibi gösterilmekte ve bu yüzden şehzade olması gerektiği gibi hareket edememektedir.

Şehzade Süleyman, Timur'un kendisine doğru yaklaştığını duyunca o kadar korkar ki bütün maiyetini, hazinesini ve kendisine sadık birkaç adamını alarak İstanbul'a harekete eder. Şehzade Süleyman'ı tanımayan herkes, almış olduğu bu karardan dolayı onu korkaklıkla suçlar. Ancak onu tanıyanlar, şehzadenin kaç defa ateşe atıldığına şahit olmuşlardır. Şehzadenin Sivas'ı terk etmesinin nedeni, Timur'un çok güçlü olmasını bilmesi ve Timur'un Sivas'a girmesi dahilinde kendisini esir alacağını bilmesidir. Bu durum üzerine Timur, padişaha sonsuz tehditler savuracak, padişah da memleketin menfaati için oğlunun hayatından vazgeçecektir. Bu yüzden Şehzade Süleyman, Timur belasına yakalanmadan canını kurtaracak, bir gün tahta geçince nice Sivas'lar fethedecektir.

Malkoç Bey ve Kadızâde Burnaneddin Bey, güçlerini birleştirir ve Timur'un üzerine yürürler. Onlara Kulaksız Ömer ve en yakın arkadaşı Peşteli de katılır. Bir gün yolda üç Moğol askerine rastlarlar. Aralarında tartışma çıkar. Kulaksız, bunlardan bir tanesini karargaha götürerek Timur için bilgi almayı planlar. Moğol askeri, Malkoç Bey'in yanına götürülünce birden konuşmaya başlar. Timur'un askerlerinin kum kadar fazla olduğunu ve yakınlarda saldırıya geçeceklerini söyler. Bunu duyan Malkoç Bey, Timur'dan önce harekete geçerek Moğollara baskın yapar. Bu baskında Burhaneddin Bey, Moğollar tarafından öldürülür ve cesedi lime lime doğranarak bir atın arkasına asılıdır. Bu manzaranın herkes tarafından görülmesini sağlamak için meydanda dolaştırırlar. Her ne kadar Burhaneddin Bey, bu baskında işkence görerek hayatını kaybetmişse de gece baskını başarılı geçmiş ve bu başarıdan sonra Malkoç Bey, şehrin hükümdarı olmuştur. Ancak Timur da Malkoç Bey'in başarılarını ve gece baskınlarını içine sindiremez ve Sivas'ı kuşatır. Malkoç Bey, zaman kaybetmeden meclisi toplar. Meclisteki ileri gelenler, şehrin teslim edilmesini aksi takdirde Timur'un daha çok zulüm edeceğini söylerler. Malkoç Bey, meclis üyelerinden biri ya da birkaçının Timur ile iş birliği içinde olduğunu anlar. Meclisteki bu ajanların yakalanmadan

Timur'u yenmek mümkün olmayacaktır. Bu yüzden Malkoç Bey, Kulaksız ve Peşteli'yi ajanları yakalamak için görevlendirir.

Kulaksız ve arkadaşı, kısa süre sonra meclisteki ajanı yakalarlar. Ajan, Karatekin Bey'dir. Malkoç Bey, ona neden böyle bir hainlik yaptığını sorar. Karatekin Bey de memleketinin Yıldırım Bayezid tarafından fethedildiğini bu yüzden padişaha karşı nefret duyduğunu belirtir. Hatta o kadar kinlenir ki ağza alınmayacak hakaretler eder. Malkoç Bey, derhal yakalanmasını emreder. Bunun üzerine Karatekin Bey de yakında herkesin öleceğini çünkü Timur'un tüneller kazarak şehre girmeye çalıştığını söyler. Bunun üzerine Malkoç Bey, Peşteli ve Kulaksız'ı tüneli araştırmak için görevlendirir. Peşteli ve Kulaksız, gece olunca Karatekin Bey'in söylediği tüneli bulmak için ormana girerler. Bir süre araştırdıktan sonra bazı kıpırtılar görürler. Kıpırtıların gözcüler olduğunu anlarlar. İki arkadaş, uygun zamana bekleyerek nöbetçileri etkisiz hale getirirler. Daha sonra da ormandaki sarmaşıkları kullanarak tünele destek olarak yapılmış ağaçları devirirler ve böylece tünel çöker. Peşteli ve Kulaksız, zaman kaybetmeden kaleye ulaşırlar. Hemen Malkoç Bey'i bularak tüneli imha ettiklerini anlatırlar.

Şehir halkı, Timur'un yaptığı muhasaradan dolayı açlık çekmekte ve şehrin Timur'a teslim edilmesi için Malkoç Bey'e baskı yapmaktadırlar. Ancak Malkoç Bey, kendisinin hükümdar olduğu sürece asla teslim olmayacağını söyler. Bunun üzerine şehir meclisi, Malkoç Bey'i hükümdarlıktan azlederek yerine Selim Bey'i getirir. Selim Bey, hükümdar olduktan sonra Malkoç Bey'in şehri terk etmesini ister. Çünkü Timur şehri aldığı anda Malkoç Bey'in şehirde olmasını istemez. Bunun üzerine Malkoç Bey, kendisine sadık elli adamını alarak şehri terk eder.

Malkoç Bey'in şehri terk etmesi üzerine Selim Bey, şehri Timur'a teslim eder. Timur, şehirdeki bütün askerlerin silahlarıyla beraber teslim olmasını emreder. Kaledeki askerler, Timur'un bu emrine itiraz edecek gibi olurlar ancak meclis üyeleri tarafından ikna edilirler ve dört bin asker silahlarıyla beraber teslim

olur. Daha sonra Timur, şehre girer. Kaledeki kişileri on beş, yirmi beş, yirmi beşten kırka kadar ve kırktan yetmişe kadar olan kişileri ayırır. Askerlerine de kaleyi talan etmeleri için izin verir. Timur, ayırdığı kale halkına tam insan boyu derinliğinde bir çukur açmalarını emreder. hem de bu çukurun açılması için herhangi bir alet de vermez. çukurun tırnaklarıyla açılmasını emreder. Bu emir üzerine meclis üyelerinden bazıları Timur'un kan dökmeyeceğine dair verdiği sözünü hatırlatır. Timur, zaten kan dökmeyeceğini; kendilerinin tam yüz elli adamını canlı canlı toprağa gömdüğünü hatırlatır. Bunun üzerine üyeler, o zaman cenk zamanında olduklarında söyleyecek olurlar. Ancak Timur, kendi cenginin hala devam ettiğini söyleyerek emrini derhal yerine getirmelerini tekrarlar. Daha sonra da maiyetiyle beraber kahkahalar atarak Sivas'a girer.

Gece olunca vahşetin büyüklüğü daha artar. Çünkü binlerce kişi, gırtlaklarına kadar toprağa gömülü olarak feryat ederler. Bunların bir an önce ölmesini bekleyen kurtlar ve diğer hayvanlar da beklemektedir. Çılgınlıklar, inilti ve feryatlarla beraber kurtların saldırı başlar ve sabaha kadar devam eder. Ertesi gün Timur, kaledeki diğer kişilerin kimisini bacaklarından kimisini boynundan kimisini muhtelif yerlerinden asarak öldürtür. Böylece verdiği sözü tutar ve kan dökmeyi. Ama katliamını ipe yapar. Timur, kaledeki herkesi öldürdükten sonra sıra Sivas'a gelir. bütün Sivas, mahalle mahalle, sokak sokak tutuşturulur. Böylece Malkoç Bey'in savunduğu fikirlerin doğruluğu ispatlanır.

1.4.11. Şehzade Selim Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Yavuz Bahadıroğlu, Yavuz Selim hakkında üç roman yazmıştır. Bunlar da tıpkı Cem Sultan ve Dördüncü Murad gibi birbirlerinin devamı şeklindedir. Yavuz Selim konulu romanlar şunlardır; Şehzade Selim, Mısır'A Doğru ve Şirpençe. Şehzade Selim romanında Yavuz Selim'in şehzadelik dönemi ve padişah olma yolundaki azmi anlatılır. Mısır'a Doğru romanında Yavuz Selim'in büyük Mısır seferi, Şirpençe'de ise Yavuz Selim'in henüz genç yaşta "şirpençe" hastalığından dolayı hayatını kaybetmesi anlatılır. İnceleyeceğimiz ilk roman

Şehzade Selim'dir. Hakim bakış açısıyla yazılan bu eser, Şehzade Selim'in Şah İsmail'e karşı sefer planları yapmasıyla başlar. Şehzadenin en yakın adamlarından biri olan Malkoçoğlu, Şah İsmail'in son derece güçlü olduğunu ve bu yüzden padişah olduktan sonra bu seferi yapmasını söyler. Malkoçoğlu'nun düşüncelerine göre II. Bayezid'den sonra Osmanlı tahtına en yakın isim Şehzade Selim'dir. Çünkü gerek savaşa olan yatkınlığı ve iradesi erekse de idari anlamdaki başarısı onu tahta en yakın isim yapar. Bu yüzden Şehzade Selim, en yakın zamanda İstanbul'a gitmeyi ve babasına önce İran'a sonra Arap Yarımadasına sefer yapması için baskı yapmayı planlar. Eğer ki padişahın bu öneriyi kabul etmemesi durumunda tahtı kendisine bırakmasını isteyecektir. Bu esnada İstanbul'dan bir asker gelerek II. Bayezid'in Şehzade Ahmed'i veliaht seçtiğini söyler. Şehzade Selim bu duruma sinirlenir çünkü Osmanlı padişahlarından kimse daha önce böyle bir uygulamaya gitmemiştir. Bir taraftan da Şehzade Korkut, Mısır'a gitmiş ve Mısır sultanı tarafından bir sultan gibi karşılanmıştır. Şehzade Yavuz, kardeşi Korkut ile Mısır sultanı arasında bir ittifak olduğunu düşünmeye başlar. Bu arada İstanbul'da kırk beş gün aralıklarla süren bir deprem olur. bu deprem o kadar büyük ve yıkıcıdır ki "kıyamet-i suğra"⁴ denilir.

Şehzade Selim, tahtı ele geçirmenin tek yolunun halkı arkasına almak olduğunu bilir. Bu yüzden Şah İsmail'e sefer düzenleye karar verir. Ancak bu seferin padişah tarafından duyulmaması için av partisi yapıldığı söylenir. Şehzade Selim zaman kaybetmeden Şah İsmail'in üzerine yürür. Şah İsmail, şehzadeye pusular kurar ancak şehzadenin adamları her şeyi önceden bildirirler. Böylece silah olarak da güçlü olmayan Şah İsmail'in güvendiği tek dayanak olan kumpaslar, şehzade tarafından etkisiz hale getirilir. Böylece Şehzade Selim, on beş yıl aradan sonra Diyarbekir'i alır.

Şehzade Selim, babası Bayezid Han'a sürekli mektuplar yazarak görüşme isteğinde bulunur. Ancak Bayezid Han, her seferinde bu isteği reddeder. Çünkü

⁴ 10 Eylül 1509'da İstanbul'da meydana gelen ve küçük kıyamet anlamında "kıyameti suğra" olarak isimlendiren 7.4 şiddetindeki sarsıntı.

yaptığı pek çok şeyin yanlış olduğunu bilir ve oğluyla yüzleşmek istemez. Bu arada Şehzade Selim'in bir avuç askerle Şah İsmail'i yıldırması bütün Osmanlı'da duyulur. Yeniçeriler de sefer yapıp bütün Acem ülkesini almak isterler. Hatta bunun için ayaklanırlar. Ancak Bayezid Han, kesin bir tavırla savaş istemediğini dile getirir.

Yavuz Bahadıroğlu, bu kadar savaş bölümleri arasına bir de aşk hikayesi katar. En iyi adamlarından biri olan Orhan bir kıza sevdalıdır ve kısa süre önce nişanlanır. Ancak Orhan'ın sürekli seferlere çıkması sebebiyle düğünü bir türlü yapamazlar. Bu yüzden Fatma, Orhan'dan ayrılır. Ancak Orhan Fatma'yı çok sevmektedir. Şehzade Selim'in bir başka iyi adamı olan Malkoçoğlu, Orhan ile Fatma'nın ayrılmasını Şehzade Selim'e haber verir. Şehzade de derhal Fatma'nın evine giderek tekrar barışmalarını sağlar. Nişan yüzüğü olarak da kendi yüzüğünü çıkarıp Fatma'ya takar. Bu bölümde yazarımız, anlatımı hareketlendirmek ve duygusal bir bölüm sokmak için Orhan ile Fatma'nın aşkıdan bahsetmiştir. Yavuz Selim'in Fatma'nın evine bizzat kendisi gitmesine ve nişan hediyesi olarak kendi yüzüğünü vermesine bakarak onun ne kadar alçak gönüllü olduğunu söyleyebiliriz.

Şah İsmail yeniliyi hazmedemez ve Şeytan Kulu adıyla bilinen ve oldukça nüfuzlu bir hükümdar ile iş birliğine girer. Acem bölgesinde olan bütün Osmanlı askerleri kılıçtan geçirilir. Bunu duyan Şehzade Ahmed'in tahta geçmesini isteyen devlet adamları, Şah İsmail'i yenmeyi ve bu durumu Şehzade Ahmed çıkarına kullanmayı planlarlar. Ancak planlar istenildiği gibi gitmez ve bir şekilde Şah İsmail, Osmanlı'ya karşı başarı kazanır. Bu arada Şehzade Selim, babasının kendisiyle görüşmek istemediğine bir türlü anlam veremez ve ordusunu toplayarak babasının üzerine yürür. Bayezid Han, savaşmak istemediğini, Yavuz Selim'e Rumeli'de bazı sancaklar vererek savaşma tehlikesini ortadan kaldırır. Aynı zamanda Şehzade Ahmed'e de tacı ve tahtı bırakarak kendisi tahttan iner. Ancak Şehzade Selim, tahtın Şehzade Ahmed'e bırakılmasını ve Şah İsmail'in yaptıklarını bir türlü içine sindiremez. . Onu tamamen ortadan kaldırmak ve

devleti sonsuz mutluluğa erdirmek için padişah olması gerekmektedir. Çünkü Şehzade Ahmed, Şeytankulu ile girişilen mücadeleden kaçmış ve Hadım Ali Paşa'yı yalnız bırakmıştır. Bu durumlar üstüne Şehzade Selim, Edirne'ye yürümeye karar verir. Fakat Bayezid bu duruma çok sinirlenir. Gerçi Bayezid bir taraftan Selim'i haklı bulur, bir taraftan da Ahmed yönündeki ısrarcılığından vazgeçemez. Bayezid, Şehzade Selim'i tam yirmi yedi yıldır görmemiştir. Oğlunu her ne kadar özlese de padişahlık gururu ve baskılar ağır basar ve Selim'i daha fazla ilerlemeden durdurmak için iki orduyu karşı karşıya getirir. Yeniçeriler bu duruma hiç olumlu bakmazlar. Çünkü bu durum, resmen kardeşi kardeşe vurdurmaktır. Fakat emir yüzünden savaşmak zorunda kalırlar. Sadrazam Mustafa Paşa'nın kışkırtmaları neticeleriyle daha önce engellenen baba oğul arasındaki savaş başlar. Ancak Selim'in ordusu oldukça çabuk erimeye başlar. Bazı askerler geri çekilir. Selim ve can dostları sonuna kadar kılıçlarını bırakmazlar. Fakat Selim, devlet için canını koruması gerekir. Bu yüzden geri çekilir. Mustafa Paşa illa Selim'in kellesini ister. Askerler de emre itaat etmek zorunda kalırlar. Fakat bu sırada aralarında münakaşa başlar. Yeniçeriler'in bir kısmı Selim'i, bir kısmı da Bayezid'i destekler. Yeniçeriler, ağız kavgasıyla birbirlerine saldırmaya başlayınca Selim de yol almaya başlar.

Savaş sonunda Selim mağlup olur. Fakat bu durum onun yiğitliğini bir kez daha herkese gösterir. Çünkü askerler bile geri çekilirken Selim, sonuna kadar meydanda kalmıştır.

Bu arada Şehzade Ahmed, önce Şehzade Şehenşah'ın oğlu Mehmed'in ikametgahı olan Konya'ya gider. Genç Şehzade amcasının üstüne yürüdüğünü duyunca ürkmüş ve canını bağışlaması şartıyla Konya'yı Şehzade Ahmed'e vermiştir. Bu arada Şehzade Ahmed, askerlerin gözünde padişahlık ünvanına sahip olabilmek için savaşlara girer. Fakat mağlubiyet alınca askerler padişah olarak Şehzade Selim'i görmek istediklerini her fırsatta dile getirirler. Hatta toplanarak Babüssaade'ye dayanırlar. Bayezid'in tahtı Selim'e bırakmaktan başka seçeneği kalmamıştır, ve Selim'i huzuruna davet eder. Selim huzura varınca sultan, tac ü

tahtı Selim'e devreder. Bu duruma halk ve Yeniçeriler çok sevinir. Osmanlı cesur yürekli padişahına geç de olsa kavuşmuştur.

Bu romanda kısaca Şehzade Selim'in padişah oluncaya kadarki yaşadığı sıkıntılar ve mücadeleler dile getirilir. Bununla beraber baba oğul arasındaki gerek duygusal gerek bürokratik ilişkiler de irdelenmiştir. Bayezid Han, oğlunu uzun yıllar görmez ve oğlunun hasretini çeker. Bir padişah olmasına ve bütün iradeyi elinde toplamasına rağmen kendi oğlunu görebilme lüksüne bile sahip değildir. Çünkü bilindiği gibi duyguları dile getirmek ya da belli etmek Osmanlı'da zaaf olarak kabul edilmektedir. Bu yüzden her seferinde düşünceleri oğluyla çakışsa da Bayezid Han, aslında Şehzade Selim'in iyi bir padişah olacağına inanır. fakat çevresindeki pek çok devlet adamı, kendi çıkarları uğruna Şehzade Ahmed'i desteklerler. Bu durumda da Bayezid Han, çok fazla müdahale edemez. Şehzade Ahmed, tahta geçtikten kısa süre sonra yaptığı yanlışlıkları anlar ve tahtın asıl sahibi olan Şehzade Selim'e Osmanlı yönetimini bırakır.

1.4.12. Selâhaddin Eyyûbi Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Yavuz Bahadıroğlu'nun on dördüncü romanı olan Selâhaddin Eyyûbi, hakim bakış açısıyla yazılmıştır. Bu romanda yazar, Türk tarihinde oldukça önemli yeri olan Selâhaddin Eyyûbi'nin başarılarını, seferlerini ve hükümdarlığını konu almıştır. Bilindiği gibi Selâhaddin Eyyûbi, Eyyubilerin kurucusudur. Oldukça adaletli bir kişiliğe sahip olması itibariyle gerek Türk ve Müslüman araştırmacılar, gerekse de yabancı araştırmacılar tarafından onun yaptıkları, incelenmeye ve dünyaya duyurulmaya gayret edilmiştir. Bunun en son örneğini Ridley Scott'ın yönetmenliğini yaptığı "King Of Heaven"⁵ (Cennetin Krallığı) adlı filmde görebiliriz.

⁵ Ridley Scott'un çektiği 2005 tarihli Haçlı seferleri üzerine bir filmidir. Filmin başrolleri Orlando Bloom, Liam Neeson, Jeremy Irons ve Eva Gren oynamaktadır.

Roman, Selâhaddin Eyyûbi'ye Reşidüddin Sinan tarafından suikast düzenlenmesiyle başlar. Ancak Eyyûbi, bu suikastı fark eder ve kendisine bir şey olmadan atlatır. Sinan, haşhaşi lideridir ve uzun zamandan beri Eyyûbi'ye çeşitli komplolar kurmaktadır. Bu yüzden Eyyûbi, haşhaşiler üzerine bir sefer düzenlemeye karar verir. Bir taraftan da Kudüs kralı, Eyyûbi ve adamlarını Askalan Kalesi'ne sıkıştırarak teslim olması yolunda baskı yapar. Ancak çekilen bütün sıkıntılara rağmen teslim olunmaz. Haşhaşilerle mücadele edebilmek için öncelikle Kudüs kralını yenmeleri gerekir. Sayıca fazla olan Kudüs askerlerini öncelikle psikolojik olarak korkutmak için samandan askerler yapıp kalenin burçlarına yerleştirirler. Bu durum Kudüs askerlerini moral olarak yıkar. Buradan hareketle Eyyûbi'nin ve askerlerinin savaş konusunda ne kadar yaratıcı fikirlere sahip olduklarını ve savaşta yalnızca kılıçların konuşmadığını aynı zamanda zekanın da çok etkili olduğu araştırmacılar tarafından teyit edilmiştir.

Selâhaddin Eyyûbi ve askerleri, öncelikle Kudüs kralını yenmek için Askalan Kalesi'nden çıkarlar ve Tih Çölü'nü geçerler. Ancak çölü geçmeleri hiç de kolay olmaz. Çünkü çölde sultanı yılan sokar, askerlerin suyu ve yiyecekleri tükenir. Tüm bunlara rağmen bütün askerler, insan üstü bir gayret göstererek çölü geçmeyi başarırlar. Ancak kral, Eyyûbi üzerine zamansız bir baskın yapar ve askerlerinin bir çoğunu telef eder. Bunun üzerine Eyyûbi, zaman kaybetmeden Kudüs'e gider. Hemen savaşmaz ve gece baskınları vererek Kudüs askerlerinin başında olan Şatiyö'yü hem asker güç olarak hem de manevi olarak çökertir. Bir taraftan da Kudüs kralı Ürdün'de bir kale inşaatı yaptırmaktadır. Eyyûbi, bu inşaatı duyunca krala inşaatı durdurmak için yüz bin dinar ödeyeceğini söyler. Ancak kral, bu durumu şiddetle reddeder. Ayrıca kral, Selâhaddin Eyyûbi'nin elçilerini de katleder. Bunu duyan Eyyûbi, Kudüs kralına savaş açar. savaşı Eyyûbi yener. Kudüs kralı da kaçır.

Kral, saklandığı yerden çıkarak Eyyûbi'ye barış teklif eder. Eyyûbi de bu teklifi kabul ederek iki yıllık barış anlaşması yaparlar. Böylece Eyyûbi için Kudüs kralı sorun olmaktan çıkar. Ancak bir taraftan Halep sultanı diğer taraftan da Musul atabeyi sultan için tehlike oluşturmaktır. Sultanın en çok korktuğu şey savaşmak değil, Müslüman kanının akıtılmasına sebep olmaktır. Ancak Eyyûbi her ne kadar istemese de Halep sultanı Kudüs kralı ile gizli ittifak yapar. Eyyûbi, büyük İslam ittifakını oluşturmak için gerekirse Müslüman kanını akıtacağına karar verir ve öncelikle Halep sultanına saldırmayı planlar. Bu düşünceler içinde Suriye'ye gider. oradaki halkın son derece fakir olduğunu görür ve onları Mısır'a götürür. Ancak Şatıyö, sultanın Mısır yolunda olduğunu duyunca kervanlara saldırır. Sultan, Şatıyö'ye saldırmadan önce Halep'i alır ve ardından Musul'a gider. buranın da zaman kaybetmeden fethedilmesini emreder. Ancak Musul'daki devlet adamları, teslim olmayı kabul etmezler. Bunun üzerine Eyyûbi, şehre giden su kaynaklarını kesmeyi düşünür. Derken bir elçi gelerek Kudüs kralının öldüğünü bildirir. Yeni kral da Eyyûbi ile barış anlaşması yapmayı teklif eder. Sultan da her durumda barıştan yana olduğu için bu teklifi kabul eder. Böylece Sultan Eyyûbi, bir süre rahat olacak ve uzun süredir zaman ayıramadığı iskan ve imar ile ilgilenecek, bir taraftan da kendi sağlık sorunlarını halledebilmek için Mısır'a gidecektir.

Sultan Eyyûbi, barış içinde bir süre yaşadıktan sonra çok geçmeden Şatıyö'nün adamları, Eyyûbi'nin kervanlarına saldırırlar. Bunun üzerine Eyyûbi Kudüs kralına mektup yazarak sorumluların cezalandırılmasını, ölenlerinin ailelerine nafaka ödenmesini aksi takdirde savaş açacağını açık açık söyler. Kral ise sorumlunun Şatıyö olduğunu söyleyerek sorumluluğu kendi üzerinden atar. Bunun üzerine Eyyûbi, Şatıyö'yü ağır şekilde cezalandırmayı planlar. Bu yüzden Herat'a sefer düzenler. Bunu duyan Kudüs kralı, Eyyûbi'ye saldırır. Ancak başarı sağlayamaz. Sultanın en büyük amacı, Şatıyö'yü yakalamaktır. Çünkü onu yakalamadan sorunların son bulacağına inanmaz. Uzun bir süre bu uğurda uğraşır. Sonunda Şatıyö ele geçirilir. Fakat Şatıyö, yaptığı her şeyi inkar ederek bütün suçu Kudüs kralına atar. Eyyûbi de kral ile Şatıyö'yü yüzleştirir. Şatıyö, canını

kurtarmak için krala iftiralar atar, kral da Şatıyö'yü orada öldürtür. Kral da Askalan'ı teslim etmesi dahilinde serbest bırakılır.

Şatıyö'nün yakalanmasıyla beraber Kudüs'e yapılacak sefer için bir engel kalmaz. Eyyûbi, zaman geçirmeden Kudüs'e bir sefer düzenlemek ister. Hemen elçiler göndererek Kudüs'ün teslim edilmesini emreder. Ancak kralın bazı adamları, elçileri kral ile görüştürmeye gerek duymadan huzurdan kovar. Bunu duyan Eyyûbi, çok sinirlenir ve Kudüs'e savaş açar. Kudüs kralı Eyyûbi'yi yenemeyeceğini anlayınca barış teklifinde bulunur. Böylece Eyyûbi, çok fazla kan dökmeden Kudüs'ü alır. Kudüs kralını istediği gibi bir hayat yaşaması için serbest bırakır. Kral, yanına birkaç papazı alarak Kudüs dışına çıkmaya karar verir. Yanındaki papazlar, onun tekrar güç toplamaları için ve yeniden kral olması için baskı yaparlar. Kral, önceleri bu telkinleri önemsemese de daha sonradan papazların fikrine rağbet gösterir. Bunun üzerine papazlar aracılığı ile Avrupa'dan askerler sevk edilmeye başlar. Böylece Haçlı Ordusu yeniden Eyyûbi'ye saldırır. Ancak Sultan Eyyûbi'yi yenmeyi başaramazlar. Bunun üzerine kral, yeniden barış teklif eder. sultan da kabul ederek üç yıllık barış anlaşması yaparlar.

Sultan Eyyûbi, Kral Gui ile barış ilan ettikten kısa bir süre sonra hastalanır ve yataklara düşer. Hasta yatağında oğlu Melik Efdal'i yanına çağırır ve ona nasihatlar bulunur. Daha sonra ulema ile ilim sohbeti yapmak için oğlunu yanından uzaklaştırır. Bu arada bütün halk, sultanlarını bir kere daha görebilmek için sarayın önüne yığılır. Halkın bu isteği, sultanın kulağına gider ve sultan da ayağa kalkarak son bir kez halkına görünür. Kısa bir süre ayağa kalkan sultan yatağına tekrar yatınca ölür. Bir taraftan halk bu acı haberi alır ve ağlamaya başlar. Diğer taraftan da sultanın isteği üzerine bir tellal eline bir kefen parçasını alarak bağırır. "Eeeey Müslüman Millet! Eeey Ümmet-i Muhammed! İşte Sultan Selahaddin bile bu kadar büyük mevkilere gelip şan ve şerefe nail olmuşken, dünyadan yalnızca şu kefenle gidiyor!"

Bu romanda yüksek ahlaki değere sahip olan ve her durumda barış yapmaya hazır olan bir hükümdarın hayatı konu edilmiştir. Romanda da belirtildiği gibi her durumda affetmeyi bilen, bağışlayıcı bir karaktere sahip olan Eyyûbi,hükümdarlığı boyunca Kudüs kralı ile sayısız barış anlaşmaları yapmıştır. her seferinde kral tarafından bozulan anlaşmalar, Eyyûbi tarafından yenilenmiştir.

Sultan Eyyûbi'nin isteği üzerine sokaklarda bağırarak tellallar, insanlara büyük bir ahlak dersi vermek için görevlendirilir. Dünyada ne kadar güce, paraya ya da iktidara sahip olursanız olun ölünce yanınızda götüreceğiniz tek şey, sizi saran kefendir diyerek insanların ölünce tamamen yalnız kaldıklarını bu yüzden düzgün hayat yaşamak gerektiğini belirtir.

1.4.13. Şirpençe Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Yavuz Bahadıroğlu'nun Yavuz Selim hakkında yazdığı ikinci romanıdır. Diğer romanda Yavuz Selim'in şehzadelik dönemler, padişah olma yolundaki verdiği mücadeleler anlatılmıştır. Bu romanda ise daha çok iradeyi tamamen eline almış, güçlü ve son derece idealist bir padişah olarak karşımıza çıkar. Hakim bakış açısıyla yazılan bu roman, II. Bayezid'in Dimetoka'ya gitmek istediğini Yavuz Selim'e bildirmesiyle başlar. Yavuz Selim, babasının son günlerini Dimetoka'da geçirmesinde bir sakınca görmez ve gitmesi için izin verir. Hazırlıklar tamamınca babasını yolcu etmek için İstanbul sokaklarına çıkar. Bütün İstanbul halkı da hem Bayezid Han'ı uğurlamak hem de Yavuz Selim'i görmek için sokaklara dökülür. Ancak kalabalık arasında Yavuz Selim'e suikast düzenlemek için tutulmuş Şehzade Ahmed'in bir adamı da bulunur. Ancak Yavuz Selim, bir şekilde bu adamdan şüphelenmiş ve durumu fark etmiştir. Bundan dolayı da suikasti bir şekilde engeller. Ancak yapılan suikast taşma noktasıdır. Yavuz Selim, Acemistan'a sefer yapmayı planlar fakat öncesinde iç sıkıntılarını halletmenin daha önemli olacağını anlar. Öncelikle Anadolu'da kendi saltanatını ilan eden Şehzade Ahmed'i etkisiz hale getirmelidir.

II. Bayezid, Dimetoka'ya gittikten kısa bir süre sonra vefat eder. Yavuz Selim, babasının ölüm haberini alınca onun derhal İstanbul'a getirilmesini emreder. Bu haberi alıncaya kadar babasını bu kadar sevmediğini düşünür.

Yavuz Selim, padişahlık koltuğuna oturduğundan beri Şah İsmail'in bin bir türlü sorunlarıyla uğraşır. Yine aldığı bir habere göre Şah İsmail, Anadolu'yu Şiileştirmek için akla hayale sığmayan planlar geliştirmiştir. İşin daha da kötü tarafı, nüfuzlu bazı paşaların Şah İsmail'e bağlılıklarını bildirmeleridir. Bu haberi alan Yavuz Selim, adamlarını bilgi toplamaları için görevlendirir. Bir taraftan da Şehzade Ahmed'in oğlu Alâeddin, Bursa'yı işgal etmiş ve babası adına hutbe okutmuştur. Bunu duyan Yavuz Selim, çok sinirlenir ve Acemistan seferinden önce kesin olarak bu karışıklıkları halletmesi gerektiğini anlar. Hemen emirler vererek ordunun hazırlanmasını ve zaman kaybetmeden hareket edilmesini emreder. Ancak Şehzade Ahmed'e yakınlığı ile bilinen Veiriazam Mustafa Paşa, Yavuz Selim ve askerlerinin Bursa'ya hareket ettiğini Şehzade Ahmed'e bildirir. Bunun üzerine Şehzade Ahmed de Yavuz Selim'i yenebilmek için Şiilerle anlaşma yapmıştır. Buna rağmen Yavuz Selim'i yenemeyeceğini anlar ve Amasya'ya çekilmeye karar verir. Yavuz Selim, hiçbir direnme yaşamadan Bursa'yı ele geçirir. Fakat bir daha herhangi bir isyanla karşılaşmamak için şehzade çocukları olan diğer şehzadeleri öldürme kararı alır. Bu durum, onun canını son derece sıkı da önemli olan devletin bekasısıdır ve bu uğurda gerekirse kendi çocuklarının canını bile almayı düşünür.

Şehzade Ahmed, Amasya'ya varınca kırk bin kişilik Şii ordusunun kendisini beklediğini görünce tahta geçmenin hayallerini tekrar kurar ve başta Mustafa Paşa olmak üzere kendisine bağlı devlet adamlarına mektuplar yazar. Yavuz Selim, yazılan bu mektupları bir şekilde ele geçirir ve Mustafa Paşa'yı celladın eline verir.

Yavuz Selim, devlet içindeki sorunlardan bir bir kurtulmaya başlar. Sırada Şehzade Korkut vardır. O da tıpkı Şehzade Ahmed gibi isyan hazırlıkları yapar. Bunu duyan Yavuz Selim, kısa süre içinde bu beladan da kurtulması için adamlarını görevlendirir. Öncelikle birkaç kişi Şehzade Ahmed'e elçi olarak giderler. Ancak Şehzade Ahmed, kendi saltanatını ilan etmiş ve Yavuz Padişah hakkında ileri geri konuşur. Bunun üzerine elçiler, daha fazla dayanamaz ve şehzadenin adamlarına saldırır. Elçiler ile Şehzadenin adamları arasında bir anda arbede yaşanmaya başlar. Kargaşadan yararlanan elçilerden birkaçı oradan kaçarak Yavuz Selim'in yanına gelir ve olanları anlatır. Bunun üzerine Yavuz Selim, ordunun hazırlanmasını emreder. İki ordu, kısa sürede karşı karşıya gelirler. Yavuz Selim'in askerleri, Şehzade Ahmed ve onun askerlerini etkisiz hale getirir. Bu başarı üzerine Yavuz Selim'in tek hedefi kalır. O da Acemistan üzerine giderek Şah İsmail'i etkisiz hale getirmektir.

Yavuz Selim, İstanbul'a döndükten kısa süre sonra Divanı toplar ve Şah İsmail'e karşı yapılacak sefer için devlet adamlarına bilgi verir. Ordu hazırlanır ancak Şah İsmail, Yavuz Selim'in kendi üzerine geldiği haberini alınca geri çekilir. Ancak geçtiği yerleri de yakıp yıkar. Bu durum askerlerin geçtiği yerlerde erzak sıkıntısı yaşamasına sebep olur. Yavuz Selim, bu durumu da bir şekilde çözüme ulaştırır. Şah İsmail, durmadan kaçtığı için ne savaş olur ne de teslimiyet. Bu durumdan sıkılan askerler, bir an evvel İstanbul'a dönmek isterler. Askerlerin bu istek içinde olması Yavuz Selim'i tedirgin eder. Çünkü bu durumun devam etmesi sonucunda asker içine fesat sokulacaktır. Bu yüzden askerlerini Çaldıran Ovası'na kadar getirir. Öncü birlikler de Şah İsmail'in yakınlarda olduğunu bildirirler. Böylece savaşın Çaldıran Ovası'nda yapılacağı anlaşılmıştır. Askerlerini savaşa hazırladıktan sonra Şah İsmail'e saldırır ve mutlak bir başarı kazanır. Kısa sürede Şah İsmail'i yenerek amacına giden yoldaki bir başka engelden kurtulmuş olur. Yeni amacı, Mısır'ı almaktır.

1.4.14. Cengaver Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Hakim bakış açısıyla yazılan bu eser Bahadıroğlu'nun on beşinci romanıdır. Osman Gazi'nin bir beyliği devlet yapma çabalarının anlatıldığı roman, son derece dikkat çekici noktaları dile getirmiştir. Yazar, bir taraftan olay örgüsünü kurarken bir taraftan da o dönem Türk aile yapısı, gelenek, görenek ve yaşam tarzı hakkında da bilgiler verir. Roman, Anadolu'daki bazı beylerin Osman Gazi'nin güçlenmesinden rahatsız duymaları ve bir şekilde Osman Gazi'yi yok etme planları yapmalarıyla başlar. Karacahisar beyi haricindeki Anadolu'daki bütün beyler ve Bizans, birleşerek Osman Gazi'yi mağlup etmenin yollarını ararlar. Çünkü Osman Gazi'nin son derece iyi bir hükümdar olduğunu bilmektedirler. Karacahisar bey Köse Mihal, Osman Gazi'ye yürekten bağlıdır. Bu yüzden diğer beylerle arasında geçen her türlü görüşmeyi ve anlaşmayı Osman Gazi'ye haber verir. Gerçi diğer beyler de Köse Mihal'in Osman Gazi ile yakınlığını bilirler ancak yapılacak ittifakta ne kadar çok kuvvet olursa o kadar iyi olur diyerek Mihal'in de ittifaka girmesini isterler. Ancak Köse Mihal, bu isteği kabul etmez.

Anadolu'daki beylerin meydana getirdikleri ordunun başında Don Alverez vardır. Alverez, bütün işlerini hile ile yapmaya alışmış bir askerdir. Bu yüzden birkaç adamına para vererek Osman Bey'in oğlu Orhan Bey'i kaçırmalarını emreder. Bunun üzerine Alverez'in adamları, Orhan Bey'i kaçırmayı denerler. Ancak başarılı olamazlar. Çünkü Osman Bey'in adamları, peşlerine düşerler. Alverez, kaçamayacağını anlayınca Orhan Bey'i attan atar ve Orhan Beyi başını taşa çarparak bayılır. Osman Bey'in adamları da bir şekilde Alverez'in adamlarını yakalarlar.

Birkaç gün sonra Köse Mihal, Osman Bey'i ziyaret eder ve beylerin saldırmak için harekete geçtiğini söyler. Osman Bey, hazırlıklarını yaparak Ekizce'de düşmana saldırır. Kardeşi Savcı Bey, bu savaşta ölür ancak savaş

Osman Bey'in galibiyetiyle biter. Ekizce zaferinden sonra Osman Bey, Anadolu'da Rum beylerinin baskısından yıpranmış halkı korumak için seferler düzenlemeye karar verir. Osman Bey'in amacı yeni yerler fethetmekten ziyade İslam adaletini Anadolu'ya yaymaktır. Bu yüzden seferlerini hızlandırır. Bunun için ilk hedef Karacahisar'dır. Karacahisar'ın Osman Bey tarafından kuşatılacağını duyan Karacahisar beyi, telaşlanır ve Rum beylerinden yardım ister. Ancak diğer beyler de kendi kalelerini koruyacaklarını bahane göstererek yardım teklifini reddederler.

Osman Bey, çok güvendiği üç adamını Karacahisar'a göndererek bilgi toplamalarını emreder. Elçiler, Karacahisar'a gittiklerinde kendileri için verilmiş bir ziyafet olduğunu görürler. Don Alvarez'in nişanlısı Meri de bu ziyafete katılır ve Kara Mürsel'i cazibesıyla etkileyerek Osman Bey hakkında bilgi almaya çalışır. Başta çıkarları için Kara Mürsel'e ilgi gösteren Meri, bir süre sonra ondan hoşlanmaya başlar. Alvarez'e onu sevmediğini ve evlenmek istemediğini söyler. Bu duruma çok içerleyen Alvarez, Meri'yi kaçırmaya çalışır. ancak Kara Mürsel, bir şekilde bu duruma engel olur.

Kara Mürsel, Meri'yi kurtarır ancak Alvarez tarafından Meri'yi kaçırmaya çalışmakla suçlanır. Daha sonra Karacahisar Beyi de Kara Mürsel ve arkadaşlarını tutuklanmalarını emreder. Bunun üzerine Kara Mürsel, bir şekilde oradan kaçar. Arkadaşları da onun kaçması için askerleri oyalarlar. Kara Mürsel, yakalanmamak için Meri'nin odasına saklanır. Meri, Kara Mürsel'i kurtarmak için ona yardım etmeye söz verir. Ancak Kara Mürsel, önce arkadaşlarına ne olduğunu öğrenmek ister. Meri, kısa sürede Kara Mürsel'in arkadaşlarının çok kötü dövüldüğünü ve sonra da zindana atıldığını öğrenir. Bunu duyan Kara Mürsel, bir şekilde arkadaşlarını zindandan kurtarır ve Meri'nin tarifi üzerine gizli geçide ulaşırlar. Ancak geçidi tam bitirip saraydan kurtulacakken arkalarından Don Alvarez ve adamlarının geldiğini görürler. Ancak kısa sürede onları etkisiz hale getirerek geçitten çıkmayı başarırlar.

Karacahisar beyi, Kara Mürsel ve arkadaşlarının kaçtığını duyunca çok panikler. Çünkü yaptıklarını Osman Bey'e anlatacaklar ve Osman Bey de arkadaşlarının öcünü almak için kendisine saldıracaktır. Bu yüzden yardım istemek için Köse Mihal'i çağırır. Ancak Mihal, yardım isteğini geri çevirir. Bunun üzerine Karacahisar beyi, bütün suçun Alvarez'de olduğunu belirterek onun tutuklanmasını emreder. ancak Alvarez, tutuklanacağını anlamış ve çoktan sarayı terk etmiştir.

Alvarez, Karacahisar'dan kaçarken yolda Kara Mürsel ve arkadaşlarına yakalanır. Canını bağışlamaları için onlara yalvarır. Ancak Kara Mürsel, onu dinlemez bile. Kara Mürsel ve arkadaşları, Söğüt'e giderek başlarından geçenleri Osman Bey'e anlatırlar. Osman Bey, zaman kaybetmeden adamlarının hazırlanmasını emrederek Karacahisar'ı almayı hedefler. Hazırlıklar kısa sürede tamamlanır ve Osman Bey, adamlarının aşında Karacahisar'a doğru yola çıkar. Kısa sürede Karacahisar alınır. Daha sonra İnegöl ve diğer Rum hisarları. Kayı Han aşireti böylece büyüdükçe büyür. Osman Bey'den sonra yerine Orhan Bey gelir. böylece bir devlet doğar ve bütün dünyaya hükmeder.

1.4.15. Mavi Yıldız Romanında Vak'a / Olay Örgüsü

Yavuz Bahadıroğlu'nun yazmış olduğu bu eser, adeta bir ibret tablosudur. Her eserinde okuyucuya türlü mesajlar vermeyi kendisine ilke edinen yazarımız, bu eserinde de devlet adamlarının işlerine nasıl sadık olmaları gerektiğini, taşıdıkları sorumluluklarının bilincine varmak zorunda olduklarını anlatır. Aksi durumda kişinin başına gelebilecek olumsuzluklar da anlatılmıştır. Roman, Sıddık İbrahim Paşa'nın okuyucuya tanıtılması ile başlar. Sıddık İbrahim Paşa, II. Murad zamanında hazineden sorumlu devlet adamıdır. İşine oldukça titiz davranan Sıddık Paşa, bir gün karısının isteği üzerine "Mavi Yıldız" adındaki mücevherin hazineden çıkarılıp bir gece için eşine verilmesi ile de olay örgüsü

başlar. Mavi Yıldız, son derece değerli ve önemli bir elmadır. Sıddık Paşa'nın karısı Gülnihal Hanım, o gece misafir edeceği Sırp kralının karısına hava atmak için Mavi Yıldız'ı takar. Gecenin ilerleyen vakitlerinde Gülnihal Hanım bir anda bayılır ve ayıldığında da elmasın yok olduğunu görür. Hemen Sıddık Paşa'ya haber verilir. Olayı bir türlü çözemeyen Sıddık Paşa da Gümüş Tekin'i bularak elması bulması için görevlendirir.

Gümüş Tekin, son derece iyi yetişmiş bir yiğittir ve sorumluluk aldığı bütün işleri bir şekilde başarıyla tamamlar. Bu yüzden Sıddık Paşa'nın yardım isteğini geri çevirmez. Aynı zamanda aralarında çok eskiye dayanan bir de dostluk vardır. Gümüş Tekin'in babası, Sıddık Paşa'nın eski silah arkadaşıdır. Bu yüzden Gümüş Tekin, Sıddık Paşa'nın isteğini geri çevirmez. Gümüş Tekin, araştırmaya konak içindeki hizmetçileri sorgulamakla başlar. Bir hizmetçi bekçi kulübesinde ölü bulunur. Elinde de Mavi Yıldız'ın bağlı olduğu altın zincir vardır. Hizmetçinin bahçıvanla ilişkisi olduğunu ve bahçıvanın erken saatlerde konağı terk ettiğini öğrenir. Böylece ilk araması gereken kişiyi bulur. Gümüş Tekin, girdiği bu zorlu mücadelede yanına Arap Ahmed adındaki bir arkadaşını da alır.

Bu arada Bizans imparatoru Osmanlıların her geçen gün güçlenmesini kendileri için bir tehlike doğurduğunu söyler. Ancak etrafındaki devlet adamları, Osmanlıların Bizans'a bir zarar veremeyeceklerini çünkü kendilerinin son derece güçlü bir devlet olduğunu söylerler. Zaten bunları duymak isteyen imparator da yine de vergilerin arttırılarak bazı önlemler alınması gerektiğini söyler. Toplantıda bulunan ve hazineden sorunlu olan Filipos, hazinedeki paraları kendi çıkarları için kullanmıştır. Bu yüzden imparatorun para mevzusunu açmasından rahatsız olur ve bir şekilde hazineden aldığı paraları yerine koymak için yollar arar. Filipos, bu sıkıntısını arkadaşı Lazaros ile paylaşır ve o da oldukça zengin olan amcasından para istemesini söyler. Ancak amca, kesinlikle Filipos'a para vermek istemez. Bunun üzerine Lazaros, bu soruna bir çare bulacağını söyleyerek Filipos'u rahatlatır.

Gümüş Tekin ve arkadaşı, Bizans'a giderler. Çünkü bahçıvanın elması satabileceği tek yer Bizans'tır. Langa'da tanıdık bir hana giden Gümüş Tekin, hancıya bahçıvanı tarif eder. hancı da birkaç saat önce böyle bir adamın geldiğini ve Venedikli tüccarlarla bir taş için pazarlık yaptığını anlatır. Ancak Venediklilerin istenilen miktarda parası olmadığı için anlaşma yapılmadığını söyler. Ardından da kendisinin bahçıvanı Filatos adında taşlara oldukça meraklı bir ihtiyara yönlendirdiğini de belirtir. Arap Ahmed ve Gümüş Tekin, Filatos'un evine giderler. Evde Filatos'un ölüsünü bulurlar. İki arkadaş, ihtiyarın evindeyken Lazaros tarafından evin sarıldığını anlarlar. Lazaros, cinayeti Arap Ahmed ve Gümüş Tekin'in üzerine atmaya çalışır. Ancak iki arkadaş, bu tavırlarından dolayı Filatos'un Lazaros tarafından öldürüldüğünü anlarlar ve kılıçlarını çekerek Lazaros ile mücadele ederler. Lazaros'un askerleri, son derece korkarak kaçarlar. Ancak Lazaros, daha kalabalık bir grup ile geri döner. Fakat iki arkadaş, gizlice oradan ayrılırlar. Daha sonra Gümüş Tekin, Lazaros'un elmasla bağlantısı olduğunu düşünerek Lazaros'u izlemeye başlar.

Bizans İmparatoru, Osmanlı Devleti'ni kılıç gücüyle yenemeyeceğini anlayınca Şehzade Mustafa'yı etkisine alır ve zaman zaman ona askeri güç sağlayarak başkaldırmasını sağlar. Bunu duyan Sultan Murad, Şehzade Mustafa'nın sorun olmaktan çıkarılmasını emreder. Çünkü daha sonra İstanbul'un fethini planlayacaktır. Sultan Murad, Bizans'ın ve Şehzade Mustafa'nın etkisiz hale getirilmesi için emirler verir.

Gümüş Tekin ve Arap Ahmed, Lazaros'u takip etmeye devam ederler. Filipos ile görüşen Lazaros, Filatos'un bütün servetini ve oldukça değerli bir taş aldığını söyler. Ardından da Filatos'ı öldürdüğünü ekler. Ancak Filipos amcasının ölümünden dolayı vicdan azabı çeker ve aşık olduğu kadına –Madam Tomris'e gider. bir süre sonra da Lazaros Madam Tomris'in evine gelir. Madam Tomris, her ikisiyle ilişki içindedir. Asıl amacı, onların paralarını yemektir. Lazaros'u karşısında gören Madam, onu eve almak istemez. ancak Lazaros, elinde çok

değerli bir taş olduğunu söyleyerek kendini kabul ettirir. Elması Madama vererek sabaha kadar saklamasını, kendisinin çok acil bir işi olduğunu söyler ve evden ayrılır. Lazaros, çıkışta Gümüş Tekin ve Arap Ahmed'in saldırısına uğrar. İki arkadaş, zaman kaybetmeden elması isterler. Ancak Lazaros, elması Madam verdiği söyler. Bunun üzerine iki arkadaş, Madam Tomris'in evine giderler. ancak evde yalnızca Filipos vardır. Filipos, iki genci karşısında görünce başından geçen her şeyi anlatır. Madam Tomris'in Venedik'e gidebileceğini söyleyerek onları limana yönlendirir.

Filipos ve Lazaros, birlikte hareket ederek kendilerini kandıran Madam Tomris'i yakalamaya çalışırlar. Lazaros, zaman zaman Madama değerli taşlar verdiğini ve bu taşları paraya çevirmesini istediğini anlatır. Bir keresinde madam, komşusu Benjamin'in taşları paraya çevirdiğini söylemiştir. Bunun üzerine Lazaros ve Filipos, Benjamin'in evine giderler. ancak Benjamin, madamı Rodos'a gönderdiğini çünkü istenilen paranın kendisinde olmadığını söyler. Kısa süre sonra da ağzından köpükler saçarak ölür. Madam Tomris, Benjamin'i zehirlemiştir. Filipos, olayların çirkinliğine dayanamaz ve kendisinin artık bu işte olmadığını, Lazaros'un tek başına halletmesini söyler.

Lazaros, limana gittiği zaman Rodos'a gidecek gemiye binmek istediğini söyler. ancak kaptan Lazaros'u gemisine almak istemez. bunun üzerine kaptan ile aralarında tartışma çıkar. kaptan bir şekilde Lazaros'u öldürür. Madam Tomris, erkek kılığına girerek kendini fark ettirmeden olayları izler. Kimseye hissettirmeden Rodos'a giden gemiye biner. Kaptan da kısa süre sonra limanı terk eder. Gümüş Tekin ve Arap Ahmed, gizlice gemiye binerler. Uygun bir zaman bulunca da ortaya çıkarak gemiyi ele geçirirler. Madam Tomris neye uğradığını şaşırır ve dirense de yalancı aşıklarından çaldığı her şeyi Gümüş Tekin'e verir. Ancak Mavi Yıldız'ı verirken çok sarsılır. Ardından da yapacak bir şeyi kalmadığını, tek çarenin Gümüş Tekin ile beraber Osmanlı topraklarına gelmek olduğunu söyler. ancak Gümüş Tekin, Madam Tomris gibi kadınların Osmanlı topraklarında yaşayamayacaklarını belirtir ve madamın yanından ayrılır. Ardından

da kaptan ile bir anlaşma yaparak kendilerini Osmanlı topraklarına çıkarması sonucunda iki kese altın vereceğini bildirir. Bu anlaşmaya çok sevinen kaptan, zaman kaybetmeden gemiyi istenilen yere götürür. Gümüş Tekin ve Arap Ahmed, bir işi daha başarmanın vermiş olduğu rahatlıkla dinlenirler.

1.4.16. Mısır'a Doğru Romanında Vak'a Olay Örgüsü

İsminden de anlaşılacağı gibi Mısır'a Doğru romanı, Yavuz Selim'in Mısır seferini anlatan romanıdır. Şehzade Selim'de belirttiğimiz gibi bu roman serinin son kitabı olup, Yavuz Selim'in Şah İsmail'i yenerek İstanbul'a dönmesiyle başlar. Bütün amacı "İslam Birliği'ni" bir an evvel kurmak olan Yavuz Selim, bunu başarmak için Mısır'a sefer düzenlemeyi planlar. Gerçi pek çok kişi, Avrupa'daki Hıristiyanlar dururken neden Müslümanlara saldırdığını anlayamazlar. Ve bu konuda olumsuz eleştiriler yapılır. Yavuz Selim'in tek bir amacı vardır. İslam Birliği'ni savaşla ya da barışla oluşturmak ve gücü bünyesinde toplamak, daha sonra ise başta Avrupa olmak üzere bütün dünyayı dize getirmektir. Amacına ulaşabilmek için önce Mısır'ı almalıdır.

Romanda yine "mistik" karakterler karşımıza çıkar. Derviş Talip, son derece bilgili, görgülü ve irfan sahibi bir kişidir. Yavuz Selim'i de yürekten destekler. Bir gün yolda giderken Sarioğlan Yavuz Selim'in bir adamıyla rastlaşır. Aynı yöne doğru gittiklerini anlayınca beraber seyahat ederler. Mola verdikleri bir köyde Kara Çavuş adında on seki yaşlarında bir genci de yanlarına alarak yollarına devam ederler. Yavuz Bahadıroğlu, Sarioğlan ve Derviş Talip'in köyde konaklamalarını detaylı şekilde belirtmiştir. Yabancılar, köye gelirler, kendilerine bir yer bulabilmek için önce camiye giderler, camideki köylüler onların yabancı olduklarını anlarlar ve misafir edebilmek için adeta yarışır. O dönem zihniyetini yansıtan örnekler verilmiştir. Türk milletinin ne kadar misafirperver olduğunu, yabancılar karşı nasıl davranılması gerektiği gibi. Ertesi gün Derviş Talip, rüyasında Yavuz Selim ile Resurullah Efendimizi gördüğünü anlatır.

Derviş, aslında Yavuz Selim’i hiç görmemiştir. Fakat rüyasında görmüş ve Sarıoğlan’a tarif ettiğinde sanki görmüş gibi yaptığı tarifler tıpkısına uymuştur. Rüyada Hz. Muhammed Yavuz Padişah’a “Ey Selim! Kur’ân’ ın indirildiği mübarek beldelere hizmet şerefini de Allah sana nasib edecek. Sen Hâdimü’l Haremeyn olacaksın..”der. Sarıoğlan, bu rüyayı duyar duymaz Selim’e haber verebilmek için atlarını dört nala sürmeyi emreder. Derviş Talip, zaman zaman gördüğü rüyalarla, zaman zaman gaipten duyduğu seslerle romana hareket kazandıran karakterlerdendir.

Yavuz Selim, Mısır seferi öncesinde İstanbul ve Anadolu’daki bütün sorunları halletmek ister. bu yüzden askerlerin serkeşliklerinden ve asayiş bozukluğu yaratan kişilerden derhal kurtulmalıdır. Adamlarına emirler vererek askeri disiplinsizliğe düşüren her kimse cezalandırılmasını emreder. Yavuz Selim’in adamları da sorumluların listesini kısa sürede padişaha getirir.

Şehzade Selim romanında Şah İsmail’in kurduğu istihbarat servisinden bahsetmiştik. Bu romanda da yine Şah İsmail’in ajanları Yavuz Selim için bela oluştururlar. Bu yüzden Sarıoğlan’ın babası ve Yavuz Selim’in iyi adamlarından biri olan Hüseyin Ağa, bu şebekeyi çökertmek için gönüllü olur ve çalışmalara başlar.

Yavuz Selim, Osmanlı tahtına oturduktan sonra askerlere yönelik pek çok yenilik yapmıştır. Örneğin her hangi bir başarıdan sonra askerlin yapma yapmasını yasaklar. Kılık kıyafetlerine çeki düzen verilmesi gerektiğini tekrarlar. Bütün bunlar askerlin disiplin altına alınması içindir. Ancak Yeniçeriler, zaman zaman güçlerinin ellerinden gittiğini fark ederek ayaklanırlar. Hatta bir keresinde bazı konakları bile yağmalarlar. Bunun üzerine Yavuz Selim, -ileride Dördüncü Murad’a örnek olacak- kişisel eleştiriler yapar. Askerlin cahil kaldığını, bu yüzden yanlış yollara teşvik edilebildiğini söyler. Her söylenene inanmaları da Yavuz Selim’in itibarını sarsmaya çalışan kişiler için adeta bir fırsattır. Ancak Yavuz

Selim, Kemah seferi dönüşü bu işi halledeceğini belirterek Kemah seferini tamamla. Bu arada tarih sahnesinden Dulkadiroğlu Devleti'ni siler. Zaman kaybetmeden İstanbul'a dönmek ister.

Yavuz Selim, İstanbul'a döndüğü anda Yeniçerilerin konakları yağmaladığı isyanın sorumlularını ister. isyanı alevlendiren devlet adamları, bu olayın kapandığını sanmışlar ve derin bir nefes almışlardır. Ancak Yavuz Selim'in tekrar bu olayı irdelemesi onlar için bir kabus olmuştur. Bu örnekten hareketle Yavuz Selim, olayların üstüne giderek hiçbir şeyi yok saymamakta ve sorunları düzeltmekten hiçbir şekilde kaçmamaktadır. Şüphesiz ki başarılarını bu özelliğine borçludur.

Yavuz Selim, Mısır'daki halkın kendisi hakkında ne düşündüğünü öğrenmek için ve halk arasında yapılacak bir fethetme nasıl önlemler aldığını öğrenmek için adamlarını Mısır'a gönderir. Orhan Bey, Mısır'daki halkın dört gözle Yavuz Selim'i beklediğini çünkü Halep Hükümdarı Kansu Gavri'nin halka adeta zulmettiğini söyler. Bunun üzerine Yavuz Selim, hazırlıklarını bitirir bitirmez Mısır seferine çıkar. Yeniçeriler, amaçlarının kızılelma⁶ olduğunu anlarlar.

Yavuz Selim, Kansu Gavri'nin uygunsuz hareketlerinden dolayı hızlı hareket eder ve kısa süre içinde Mercidabık Ovası'nda savaşa hazır bulunur. Kansu Gavri, Yavuz Selim'in ordusunun kalabalıklığını görünce korkudan savaştan vazgeçmeye çalışır ancak Yavuz Selim, savaşı lehine sonuçlandırarak Halep'i alır. mısır seferinden önce Halep'i almaya teşebbüs etmesi, Yavuz Selim'in Mısır hükümdarını şaşırtması ve Kansu Gavri'nin Halep halkına kötü davranmasıdır. Bu yüzden Yavuz Selim, Mısır'dan önce Halep'i alır. zaman

⁶ Osmanlı Türkleri tarafından Roma'ya verilen addı. Roma, Hristiyanlık aleminin merkezi olup, oradaki St. Pierre Kilisesi'nin kubbesi de bakırdan idi. Bu nedenle kızılelma sözü fethedilecek en uç nokta anlamında yaygınlaşmıştır. En uzak ve en son coğrafi nokta, kızilelmadır. Elma kelimesi üzerinde kelime oyunları yapılarak şiirlere konu olurdu. İskender Pala, Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü, Kapı Yayınları, İstanbul, 1989, s. 275

kaybetmeden de Mısır seferi için hazırlıklar yapmaya başlar.Öncelikle Sina Çölü'nü keşfetmesi gerekmektedir. Çünkü Mısır'a girmenin en kolay yolu Sina Çölü'nü geçmektir. Yavuz Selim kısa bir araştırma yapınca tarihte Sina Çölü'nü geçebilen yalnızca iki kişi vardır. Pers İmparatoru Kambiz ve Makedonyalı İskender. Bununla beraber Timur ve Cengiz Han, çölü geçmeye çalışmış fakat başaramayarak ordularını çölde bırakmak zorunda kalmışlardır. Ancak Yavuz Selim'in yaptığı planlar doğrultusunda askerleriyle beraber çöl geçilir ve fazla kan akmadan Mısır alınır. Daha sonra da Kahire'yi ele geçirir. Mısır'ı eski Mısır hükümdarı Tumanbay'a emanet ederek onu vali tayin eder. Ancak Tumanbay, tekrar Mısır'ı ele geçirmek için bazı ülkelerle gizli anlaşmalar yapmaktadır. Bu durumu anlayan Yavuz Selim, zaman kaybetmeden Tumanbay'ı etkisiz hale getirir. Yavuz Selim, amaçlarına ulaşmış, Mısır'ı ve etrafındaki bazı bölgeleri almıştır. Artık İstanbul'a dönmesi gerekir.

Yavuz Selim, yalnızca Mısır'ı almakla yetinmemiş, oradaki devlet ve ilim adamlarını da Osmanlı mülküne getirmiştir. Gelen ilim adamları, hemen çalışmaya başlarlar. Kısa süre sonra fikir birliği ile İslam Halifesi olarak seçerler. Böylece Yavuz Selim ile beraber halifelik makamı Osmanlı'ya geçer. Bundan sonra gelen padişahlar aynı zamanda dini önder yani halife de olurlar.

1.4.17. Ağalar Saltanatı Romanının Vak'a / Olay Örgüsü

Yeniçeriler, düzenin bozukluğundan istifa ederek kahvehaneleri doldurur. Bütün gün işleri, bu mekanlarda zaman öldürmektir. Yine böyle bir gün Kırathane-i Dersaadet kahvesine üç yeniçeri girer. Kahveci çırağına pekmez şerbeti getirmesini emrettikten sonra kendi araların konuşmaya başlarlar. İçlerinden ikisi, son derece sessiz durarak, iç hesaplaşması yaparlar. Çünkü çok kısa süre önce Genç Osman, yeniçerilere sığınmış fakat bazı kötü niyetli kişiler tarafından öldürülmüştür. Genç Osman'ın öldürülmesine şahit olan bu iki yeniçeri, hala kendilerini bu olayın tesirinden kurtaramazlar. Ancak üçüncü

yeniçeri, kendilerini kandıran kişilere hala inanmaya devam eder. Genç Osman'ın sebepsiz yere öldürüldüğüne inanan Yeniçeri, elin, hızla mindere vurur ve bir toz kalkar. Arkalardan başka bir yeniçeri, toz kaldırmaması için diğerini uyarır. Son derece sert bir üslup kullandığı için karşısındakini çok sinirlendirir ve kavga başlar. Ancak diğer iki yeniçeri, kavga edilmesini istemez ve arkadaşlarını sakinleştirmeye çalışır. Fakat başarılı olamazlar. Kızgın yeniçeri tam üç arkadaşa birden saldıracakken Çolak adındaki yeniçeri ayağına çelme takar. Çolak, Hamza ve Deli Osman ile Hafız Paşa emrinde çalışan, devletine ve milletine son derece bağlı bir yeniçeri askeridir. Vatanına bağlı olması sebebiyle diğer yeniçeriler tarafından çok sevilmez. Bu yüzden kahvedeki herkes, onu öldürmek için ayağa kalkar. Ancak çok iyi kılıç kullanan ve son derece güçlü olan Çolak'ı kimse yenemez. Askerlerden biri, kılıç tersi ile ona vurur. Bir öküzü bile devirebilecek kadar hızlı vurmuşken Çolak, sendelemez bile. Bunun üzerine Çolak, palasını sıyrarak kendisine vuran delikanlının göğsüne batırır. Bunu gören diğer yeniçeriler, Çolak'ın üstüne atılırlar. İçlerinde bir tanesi vardır ki Çolak'a özel kin besler. Çünkü Çolak, Derviş Paşa gâilesinde onun yüzünü boydan boya kesen bir kılıç darbesi indirmiştir. Bu yüzden Çolak'a kin duyan yeniçeri, bütün gücüyle Çolak'a yüklenir. Kendisi de bir fırsatını bularak oradan sessizce ayrılır.

Çolak'a yardım eden üç arkadaş, dışarı çıktıklarında yağmur başlamıştır. İçlerinden biri, hala Genç Osman'ın öldürüldüğü anı yaşamaktadır. Üzerine yağmurun yağmasını ister. Sanki üzerine yağmur yağınca bütün günahlarından arınacak gibi hisseder. Uzun süre yağmurun altında dolaşırlar ve Genç Osman'ın öldürüldüğü zamanki durumunu bir adeta bir daha yaşarlar. Uzun süre yağmurda dolaşmaları onların günahlarını temizlemeye yetmez.

Sadrazam Hafız Paşa, Sultan Murad'ın isteği üzerine konağında devlet erkanını toplar. Toplantının konusu, Diyarbekir'de olan askerın İstanbul'a çağırılıp çağırılmamasıdır. Bütün gelenler, ağız birliği yapmış gibi askerın İstanbul'a çağırılmasını isterler. Ancak Hafız Paşa, ordunun geri çağırılmasına çok sıcak bakmaz. Çünkü yeniçeriler İstanbul'un huzurunu bozmuş, İstanbul halkı

da askere güvenini yitirmiştir. Bir de dışarıda olan askerin İstanbul'a gelmesi, büsbütün huzurun bozulacağı anlamına gelir. ancak Hafız Paşa, sözlerini dinletemez ve başta Recep Paşa olmak üzere toplantıdaki herkes, ordunun İstanbul'a çağırılmasına karar verirler.

Karar alındıktan sonra toplantıdaki herkes, Hafız Paşa'nın konağını terk eder. Recep Paşa, istediği kararın alınmasından memnun, Hafız Paşa'nın onu aşağılayan sözlerinden dolayı da sinirli olarak toplantıyı terk eder. Valide Sultan ile müttelik olmasının tek nedeni, Sadrazam olmaktır. Hafız Paşa da bunu çok iyi bildiği için onun üzerine gider ve toplantıda Recep Paşa'nın devletin bekasını değil de mevki peşinde koşmasını şiddetle tenkit eder. Recep Paşa, konağına gidinceye kadar dışarıda olan askerin İstanbul'a gelmesiyle yapacağı planları düşünür. Uzun süredir dışarıda kalan askerleri isyana teşvik etmek daha kolay olacaktır. Recep Paşa, bu düşünceyle aklındaki bütün olumsuzlukları siler ve rahat bir nefes alır.

Padişahın annesine karşı kazan kaldırması İstanbul halkını sevindirirken zorba başlarını korkutur. Anadolu'dan İstanbul'a çağırılan asker, küme küme İstanbul'a girer, bütün sokaklar askerlerle dolar. Recep Paşa'nın adamları, yeniçeri bölüklerine gezerek geceleri bile sokakları gezmelerini, halka göz dağı vermelerini emrederler. Bu arada Hafız Paşa'nın adamları olan Hamza, Çolak ve Deli Osman da asker içinde dolaşarak çıkabilecek olumsuzlukları engellemeye çalışırlar. Üç arkadaş, askerlerin çokça bulunduğu Kurşunlu Han'a giderek planlarından haberdar olmaya çalışırlar. Yine böyle bir gün üç arkadaş handa olabileceklere hazırlanırken aralarında sessizce konuşan bir grup dikkatlerini çeker. Üç arkadaş, bu grubun bir şeyler çevirdiğini hemen anlarlar ve bütün dikkatlerini bu gruba verirler. Bir süre grubun konuşmalarını dinleyen arkadaşlar, bir süre sonra Rum kılıklı birinin daha bu gruba katıldığını görürler. Gruptakiler, yeni birinin daha eklenmesiyle bir süre daha konuşurlar, daha sonra hep beraber dışarı çıkarlar. Hislerine oldukça güvenen Hamza, bunların bir şey çevirdiğini anlar ve arkadaşlarıyla beraber takip etmeye başlar. Adamlar, deniz kıyısına kadar

inerler. Daha sonra bir kayığa atlayarak karşı kıyıya geçerler. Üç arkadaş da bir kayığa binerek onları takip eder. Adamlar, karşı kıyıda bir evin içine girerler. Yaklaşık bir saat kadar içerde kaldıktan sonra Rum kılıklı adam, dışarı çıkar. Üç arkadaş, beklemeye devam ederler. Bir süre sonra evin kapısına iki at koşulu bir araba gelir. Adamlar, arabaya yüklü miktarda fiçılar içinde şarap taşırlar. Taşıma işi bittikten sonra adamlardan biri, buranın çok uzak olduğunu, artık şarapları Kumkapı'da bulunan Kör Agop'tan alacaklarını söylerler. Konuşma esnasında Rum kılıklı adamın Samuel olduğunu söylerler. Üç arkadaş, Samuel ve Kör Agop isimlerini zihinlerine kazıyarak şarapların satılacağı Kurşunlu Han'a giderler. Üç arkadaş, Kurşunlu Han'a takip ettikleri adamlardan önce varırlar. Bir süre handa bekledikten sonra adamların geldiğini görürler. Arabanın da hanın ahırına çekildiğini görünce Hamza, kalkmalarını işaret eder. Üç arkadaş, sessizce ahıra girerler. Hançerlerini çekerek fiçıları delerler. Bütün şarap, bir anda ahırın zeminine boşalır. Amaçlarına ulaştıktan sonra da gizlice oradan ayrılırlar.

Hamza, Kumkapı'ya gidince bir meyhaneye girer ve Kör Agop'u beklemeye başlar. Meyhaneye girince meyhaneci başına dikilir ve ne içeceğini sorar. Hamza pekmez şerbeti ister. Bunu duyan an masadaki balıkçı, Hamza ile dalga geçmeye başlar. Ancak Hamza, adama son derece iyi niyetli cevaplar verir. Hamza'nın bu tavırları üzerine yaptıklarından utanan balıkçı, Hamza ile konuşmaya başlar. Hamza'nın bir yeniçeri askeri olduğunu duyunca daha da şaşırان balıkçı, sataşmasının sebebini açıklar. Uzun süredir yeniçeri askerlerinden çok sıkıntı yaşadıklarını belirten balıkçı, üç ay önce meyhanenin sahibinin bacaklarından asıldığını, bunu da yeniçeri askerlerinin yaptığını söyler. Bunun yanında başka pek çok şey daha anlatır. Kendisinin Genç Osman zamanında saray kayıkçısı olduğunu, bu dönem içinde pek çok devlet adamının konuşmalarına şahit olduğunu anlatır. O dönemi ne kadar özlediğini ve Genç Osman zamanında ne kadar düzenli ve rahat yaşadıklarını eklemekten edemez. Hamza, karşısındaki balıkçıya şimdiki düzen bozukluğunu nedenini sorar. O da hiç tereddüt etmeden padişahın yanındakilerin onu etkisi altına aldığını ve herkesin makam, mevki hırsına kapıldığını söyler. Hamza, karşısındaki adamın ne kadar doğru

konuştuğunu anlar. Basit bir balıkçının bile bu kadar doğruyu ayan beyan gördüğünü ancak devlet adamlarının bunu nasıl göremediklerini hayretle düşünür. Daha sonra Hamza, Kör Agop'u aradığını söyler. Balıkçı bu kadar temiz adamın nasıl olur da Kör Agop gibi pis işlerle uğraşan birini aradığını sorar. Hamza, cevap vermez, balıkçı da çok üstelemez ve Agop'un yanına gider. Kendisini Samuel'in gönderdiğini söyleyerek iş konuşmaya geldiğini belirtir. Kör Agop, Samuel ismini duyunca Hamza'yı alarak meyhaneden dışarı çıkarır. Hamza, bundan sonra malı kendisine teslim etmesi gerektiğini söyler. Agop, teslim konusunda anlaşmalarını ama artık fiyatların daha zamlı olacağını söyler. Hamza, her şeyden ilgisiz bir şekilde karşısındakini dinler. Agop, konuşmaya devam eder. Bir süre konuştuktan sonra söz Sultan Murad'a gelir. Padişahın silkindiğini ve yasa dışı olan her şeye karşı geleceğini söyler. Ayrıca nizam bozanları da cezalandıracağını da ekler. Hamza, kendini tutamayarak neden bu işi yaptığını sorar. Agop, kendisinin bir Rum olduğunu ve Bizans İmparatorluğu'nun yeniden canlanması için Osmanlı Devleti'nin zayıflaması gerektiğini söyler. Kendisinin de bu yüzden pis işlere bulaştığını söyler. Bu sözler üzerine Hamza, karşısındakinin boğazına sarılmamak için kendini zor tutar. Agop, konuşmaya devam edince Hamza susmasını yoksa onu öldüreceğini söyler. Agop, can korkusundan susmayı tercih eder. Agop, suskunluk içinde Hamza'yı alarak şarapların bulunduğu kulübeye götürür. Dikkat çekmemesi için gece yarısı gelip almasını söyler. Gece yarısı görüşmek üzere ayrılırlar. Hamza, içinde derin bir acı ile yeniçeri kahvelerinden birine girer. Kahvede bir grubun hararetli bir şekilde bir olay anlattığını görür. Anlatılana göre Sultan Murad, tebdil şekilde sokaklara çıkmış ve kahveleri gezmiştir. İçki ve tütün içilen bir kahveye girerek şerbet istemiş ve bir şekilde meyhaneci tarafından tanınmıştır. Karşısında padişahı gören meyhaneci de korkusundan yere yığılmıştır. Bunları duyan kahvedekiler, sıra yavaş yavaş kendilerine geldiğini düşünerek adeta korku seline kapılırlar. Fakat aralarında her zaman olduğu gibi Recep Paşa'nın adamları da vardır. Olayı anlatan yeniçerinin yalan söylediğini, amacının kendilerini yıldırma olduğunu söyler. Bu sözlerle biraz rahatlayan yeniçeriler, Recep Paşa'nın adamını desteklemeye başlarlar ve olayı anlatan yeniçeriye alan söylediği için kılıç çekerler. Hamza, olayı anlatan

yeniçerinin zor durumda kaldığını görür ve hemen onun tarafına geçerek kılıcını çeker. Ancak iki kişinin karşısında korkuya kapılan yeniçeriler, olayı fazla uzatmadan yatışırlar. Hamza ve diğer asker, kahveden sessizce ayrılırlar.

Zorba başları, Sultan Murad'ın gücünden korkarak kendi dertlerine düşen Valide Sultan'a ve Recep Paşa'ya olan güvenlerini de yitirirler. Artık herkes, kendi başına çaresine bakmaya başlamıştır. Zorba başları, bir toplantı düzenleyerek Sultan Murad'dan önce harekete geçmeyi planlarlar. Çünkü padişah, her geçen gün daha da güçlenir. Zorba başlarından biri olan Bektaş Ağa, artık padişahın isteklerini yerine getirmemesi durumunda işlerin daha da karışacağını söyler. Kara Çavuş, Bektaş Ağa'ya karşı çıkar. Çünkü Kara Çavuş, yaptıklarının artık son derece yanlış olduğunu anlamıştır. Artık kendisinin bu tür zorbalıklarda olmadığını ve kalan ömrünü sultanın emrinde ve vatan hizmetinde geçireceğini söyler. Kara Çavuş, sözlerini bitirince arkasına bakmadan toplantıyı terk eder. Bektaş Ağa, çok sinirlenir ve en sadık adamlarından biri olan Cin Ali'ye yanına on kişiyi alarak Kara Çavuş'u öldürmesini emreder. Cin Ali, yanına on kişi alarak Kara Çavuş'un arkasından gider. On adamı da Kara Çavuş'a birden saldırır. Kara Çavuş, kılıcını çekerek onlarla dövüşmeye başlar. Tam o sırada aynı yerden geçen Hamza, Çolak ve Deli Osman, on kişinin bir kişiye saldırdığını görürler ve hemen yalnız olana yardım ederler. cin Ali dahil tam on kişiyi öldürürler. Yalnızca bir adam, kaçarak Bektaş Ağa'nın yanına gelir ve olayı anlatır. Bektaş Ağa, duyduklarının şokuyla hançerini çeker ve karşısındakini öldürür. Çünkü adam, arkadaşları diğerleriyle dövüşürken kaçarak kendi hayatını düşünmüştür. Toplantıdaki herkes, bir anda neler olduğunu anlamakta zorluk çekerler. Üç arkadaş, yardım ettikleri adamın yaralı olduğunu görünce onu atına bindirerek evine götürürler. Ancak yolda bir grup yeniçeri, onların yolunu keserler. Deli Osman, her zamanki fevriğini göstererek askerlerin yolu açmalarını söyler. yeniçeriler, pek oralı olmazlar. Üç arkadaş, tam kılıçlarını çekecekken yeniçerilerden biri, Kara Çavuş'u tanır ve ona büyük saygı gösterir. Kara Çavuş, askerlere dağılmalarını ve bir daha böyle huzuru bozucu şeyler yapmamalarını emreder. Bu arada üç arkadaş, hayatlarını kurtardıkları adamın zorba başlarından

biri olduğunu öğrenince çok pişman olurlar. Kara Çavuş, askerler dağılmadan önce az önce başına gelenleri askerlere anlatır. Yaşanan olaylardan ders çıkarmaları gerektiğini, bundan sonra yeniçerilerin eski güçlerine kavuşmaları için çalışmalar yapmalarını söyler. Hamza, Çolak ve Deli Osman; Kara Çavuş'un ne yapmaya çalıştığını anlamazlar. Ancak gördüklerini zaman kaybetmeden Hafız Paşa'ya anlatmaya giderler.

Kara Çavuş'un uğradığı bu komplo, Kara Çavuş'un adamları tarafından intikam duygusunu ateşler. Onlar, Bektaş Ağa'nın intikamını almaya çalışırlar. Bir taraftan da Bektaş Ağa'nın kışkırttığı askerler, İstanbul'a huzuru tamamen bozar. Bunlar yetmiyormuş gibi bir de askere ulufe denen ve üç ayda bir verilen maaşlarını dağıtılması gerekmektedir. Ulufe, devlet adamlarının adeta kabusu dönmüştür. Çünkü ülkenin her yanından gelen askerler, çıkabilecek her türlü kargaşada başı çekmektedir. Bütün devlet adamları, yen,çerinin her an kazan kaldırmasını beklerler. Ulufenin dağıtılacağı gün sabah erken saatlerden itibaren bütün askerler At Meydanı'na gelirler. Her ulufe dağıtımından önce bir Divan akdetmek Osmanlı Devleti'nin ananesidir. Bu Divana yabancı ülkelerin devlet temsilcileri çağırılır ve usulen bazı küçük davalara bakılır. Amaç, Frenk dünyasına demokratik bir ders vermektir. O gün yine Divan toplanır. Divandan sonra devlet adamları ve yeniçeri kıyafetleri içinde Sultan Murad, meydana gelir. Sonra da merasim başlar. Bir başçavuş ağa kürsüye çıkararak yeniçeri gülbankını okumaya başlar. Gülbankın okunmasından sonra askerler sırayla gelerek maaşlarını alırlar. Bir taraftan da "Padişahım çok yaşa" nidaları meydanı doldurur. Sultan Murad, görünüşte kendisine bağlı görünen askerinin en küçük bir kıvılcımda patlayacağını tahmin eder. zaten Bektaş Ağa ve Recep Paşa, yeniçerilerin nabzını hala elinde tutmaktadırlar. Sultan Murad, yapılan her şeyi bilmesine rağmen uygun zamanı bekler. Sultan Murad, bu düşünceler içinde Hafız Paşa'yı da yanına alarak meydanı terk eder.

Zorba başları, ulufelerini almaya gelen yeniçeriler isyana sürüklemeden taşraya göndermek istemezler. Bu yüzden bir taraftan Recep Paşa diğer taraftan da

yeniçeri ağaları, askeri isyana teşvik ederler. Bir gün bütün askerler, At Meydanı'nda toplanırlar. Bir gün gece yarısına kadar meydanda bekleyen askerler, gece yarısı İstanbul sokaklarına dağılmaya başlar ve amaçları da halka gözdağı vermektir. Ancak bir taraftan da padişaha bağlı adamlar, aynı gece bütün evleri dolaşarak sabah namazından sonra At Meydanı'nda olmalarını tembihlerler. Bütün İstanbul halkı, zaten böyle bir kıvılcım bekler. Bu yüzden kimse tereddüt etmeden sabah namazından sonra meydanda olur. Bu kadar kalabalık bir topluluğun meydanda toplanması başta Recep Paşa ve Valide Sultan olmak üzere bütün zorba başları, askerin karşısına halkı kimin çıkardığını merak ederler. Bir süre sonra akıllarında tek bir isim belirir. Halkı isyana teşvik eden isim Hafız Ahmed Paşa'dır. Recep Paşa, halkın karşısında askerin durmasını istemediği için Bektaş Ağa'nın askeri geri çekmesini ister. Bu adım, Sultan Murad'ın halkı arkasına almasında çok büyük başarı sağlar. Böylece yeniçeriler, halka karşı gelemmez. Ancak Bektaş Ağa, son kozunu oynamak zorunda kalır ve askerlerle konuşmaya çalışır. yeniçeriler, artık daha fazla oyuncak olmayı istemezler. Bunun için Bektaş Ağa'yı konuşturamazlar bile. Bektaş Ağa, ön saflarda bulunan adamına bütün hazinesini bir arabaya yükleyerek meydana getirmesini emreder. Bir süre sonra Bektaş Ağa'nın bütün hazinesi meydana getirilir. Bektaş Ağa, bütün hazinesini askerlere vermeye niyetlenir. Ancak kimse Bektaş Ağa'nın kirli yollarla elde ettiği paraya bakmaz. Bektaş Ağa, paranın bir işe yaramadığını görünce yalvarmaya başlar. Yeniçeriler, onu dinlemezler bile. O sırada Bektaş Ağa, kader birliği yaptığı Kethüda Bey'i görür ve ona saldırır. Kethüda Bey, sıranın kendisine geldiğini anlar ve kaçmaya çalışır. Ancak kaçmayı başaramaz ve ölüm her ikisi için de kaçınılmaz olur.

Recep Paşa, Kethüda Bey ile Bektaş Ağa'nın öldürüldüğünü duyunca adeta yıkılır. Çünkü yavaş yavaş sıranın kendisine geldiğini bilir. Bir çare bulmak üzere Valide Sultan'la görüşmek için hazırlanırken, Valide Sultan'ın bir adamı, zaman kaybetmeden Recep Paşa'nın saraya gelmesini ister. Recep Paşa, son derece telaşlı bir şekilde sarayın yolunu tutar. Valide Sultan, Recep Paşa'dan olaylar hakkında bir açıklama ister. Recep Paşa, yeniçerilerin fazla ileri gittiklerini

halkın da bir ayaklanma yaptığını söyler. Bunun üzerine Valide Sultan, gücü tekrar bünyesine toplayabilmek için yeni bir plan yapar. Plana göre, iki yüz tane çapulcuya yeniçeri elbisesi dikilerek ocağın içine salınacak ve askerlerin tekrar örgütlenmesi sağlanacaktır. Recep Paşa, yalnızca çapulcuların bu işi halledemeyeceğini söyleyerek kendilerine sadık olan askerleri de işe karıştırmak gerektiğini söyler.

Kör Agop, Çolak, Hamza ve Deli Osman'ı öldürmesi için üç kişiyle görüşür. Bu kişiler, paranın tutsağı olmuş, makam hırsı yüzünden her şeyi yapabilecek insanlardır. Hatta bir yabancımanın isteğiyle kendi soylarından gelen kişileri bile öldürmeyi kabul ederler. Çolak, bir zamanlar bu üç kişiden biri olan Bodur'u bir grup çapulcudan kurtarmıştır. Bodur, Çolak'ın kendisine yardımlarını anlatınca Kör Agop, karşısındakinin duygusal davranarak bu işten vazgeçeceğini sanır. Ancak Bodur, paraları Agop'un elinde görünce işi kabul eder. Ancak rakiplerinin çok güçlü olduğunu söyleyerek alacakları paranın tam dört katını isterler. Agop da mecburen istenilen parayı vermeye mecbur olur. Agop, tam gidecekken üç arkadaş, ona mani olur. Çünkü kendisinin bir daha görünmeyeceğini ve hatta paralarını vermeyeceğinden korkarlar. Bu yüzden Agop'u tanıdıkları bir hana kapatırlar. Daha sonra Çolak ve arkadaşlarını bulmak için Kurşunlu Han'a giderler. Ancak içlerinden ikisi, handa onları karşılarında görünce birden ulvi duyguları kabırır ve eski günlerdeki gibi onurlu yaşamaya özenirler. Fakat biri, hala alacağı parayı düşünmektedir. Ve birden Çolak ve arkadaşlarını işaret ederek onların birer casus olduklarını, handa konuşulan her şeyi gammazladığını söyler. Diğer iki arkadaşı onu susturmaya çalışırlar. Ancak olan olur ve handaki askerler, Çolak ve arkadaşlarına saldırırlar. Kısa süre sonra bostancılar, hana gelir ve oradakileri tutuklarlar. Herkesi bir karakola götürerek karanlık bir yere tıkarlar. Orada Agop'un tuttuğu adamlardan biri olan Malkaralı da vardır. Malkaralı; Deli Osman, Çolak ve Hamza ile kimseye duyurmadan konuşmaya başlar. Malkaralı, yaptıklarından son derece pişman bir şekilde Agop ile yaptığı anlaşmayı anlatır. Daha sonra Agop'u bir hana kapattıklarını ekler. Ardından da artık eskisi gibi namuslu yaşamak istediğini ve yaptığı yanlışlardan

arınmak için her türlü yardımı yapabileceğini de ekler. Üç arkadaş da Malkaralı'yı doğru yolu bulduğu için tebrik ederler.

Handa çıkan kavgadan dolayı yakalananların sorgusu ertesi güne kadar sürer. Hamza ve diğer arkadaşları, sorguları yapıldıktan sonra serbest bırakılırlar. Çıkmadan önce Malkaralı Agop'un bulunduğu hanı iyice tarif etmiştir. Üç arkadaş, serbest kaldıkları anda Agop'un kaldığı hana giderler. kendilerini Malkaralı'nın gönderdiğini söyleyince hancı onları içeri alır ve Agop'un yanına götürür. Ancak hancı, Malkaralı'nın vaad ettiği parayı almadan Agop'u vermek istemez. Bunun üzerine Hamza, hancının parasını öder ve Agop'un yanına gider. Agop'un kadı huzurunda yargılanması için onu handan çıkarırlar.

Valide Sultan'ın planına göre dikilen elbiseler, çok kısa hazırlanır. Recep Paşa da hem sipahileri hem de yeniçerileri isyana katılmalarını sağlar. Çünkü o güne kadar yeniçeriler, sipahileri ikinci planda tutmuş ve isyanlara katılmalarını önlemişlerdir. Recep Paşa ve adamları, kısa süre içinde bütün askerleri isyana hazırlar ve At Meydanı o güne kadar görülmemiş bir kalabalığa sahne olur. Sultan Murad, isyanın haberini alınca isyanın mimarının Recep Paşa olduğunu hemen anlar. Bunun üzerine Bayram Paşa, Hamza, Deli Osman ve Çolak'ı çağırarak At Meydanı'na gidip bilgi toplamalarını ister. Üç arkadaş, zaman kaybetmeden isyanın sebebini öğrenip, Hafız Paşa'ya söyler. askerin bu seferki isyan sebebi, Hüsrev Paşa'nın idam edilmesidir. Hafız Paşa, bu konunun çok eskilerde kaldığını söyleyerek isyanı bastırmanın tek yolunun ele başlarını yakalamak olduğunu düşünür. Ardından da üç sadık adamına dağılmalarını söyler.

Askerler, bütün gün At Meydanı'nda kalırlar. Bu isyanda da yine başlarını istedikleri kişinin listesini elden ele dolaştırırlar. Hafız Paşa da bu listede yer almaktadır. Sabah olunca askerler, daha şiddetli gürültü yaparak Sultan Murad ile görüşmek istediklerini dile getirirler. Sultan Murad da ertesi gün askerlerle görüşeceğini ancak şimdi dağılmalarını emreder. Askerler, tam dağılacakken

Recep Paşa'nın adamları, askerlerin önüne geçerek dağılmalarını engellerler. Ertesi gün olunca Divan toplanır. Bayram Paşa, Divan'a giderken askerlerin yine At Meydanı'nda olduğunu görür ve atının üzerinde Hafız Paşa'ya bir mektup yazar. Mektupta Hafız Paşa'nın isyan bastırılıncaya kadar bir yerde saklanmasını ister. Hafız Paşa, mektubu alınca Bayram Paşa'nın kendisini hiç tanımadığına üzülür. Çünkü kendisi bir grup asiden korkacak bir adam değildir. Mektubu almasına rağmen Divan'a katılmak üzere sarayın yolunu tutar. Hafız Paşa, Babüssaade'de toplanmış olan asilerin yanından geçerken askerler, koyunlarına doldurdukları taşları paşaya atmaya başlarlar. Ardından da Hafız Paşa'yı öldürmek için harekete geçerler. Ancak Deli Osman, Hamza ve Çolak, kılıçlarını çekerek Hafız Paşa'yı koruma altına alırlar. Hafız Paşa, bir şekilde saraya girmeyi başarır. Bu sefer de asiler, üç arkadaşa saldırırlar. Ancak Hafız Paşa, sarayın içinde olmasına rağmen durumu fark eder ve arkadaşlarının güvenliğinin sağlanmasını emreder. Deli Osman ve Hamza, canını kurtarmayı başarır ancak Çolak, asilerin arasında sıkışır. Bunu gören arkadaşları, Çolak'ı kurtarmaya çalışsalar da başaramazlar. Çolak, ağır darbedeler almıştır. Hamza ve Deli Osman, güçlkle Çolak'ı saraya taşırlar. Cerrahlar, Çolak'ın ölmek üzere olduğunu söylerler. Çolak, arkadaşlarıyla son defa konuşur ve haklarını helal etmelerini ister. Kısa bir süre sonra da hayatını kaybeder. Hamza ve Deli Osman, Çolak'ın ölümü üzerine bir kenara çekilirler ve onun ruhuna Kur'an okurlar.

Bu arada asiler, Hafız Paşa'nın ölümünü haykırmaya başlarlar. Onun başını verince her şeyin düzene gireceğini söylerler. Ancak Sultan Murad, kesin bir tavırla bu isteği geri çevirir ve asilerin başlarını istedikleri kişinin listesini görmek ister. Bu listede padişahın en yakın ve sadık dostlarının isimleri vardır. Sultan Murad, Hafız Paşa'nın korumasını üstüne alarak onun gizlice Üsküdar'a gidip saklanmasını emreder. Hafız Paşa, karşı gelmeye çalışsa da başarılı olamaz. Sultan Murad, harem kısmına geçer. Burada kendisini annesi Valide Sultan karşılar. Valide Sultan, kula karşı gelmemesini, istedikleri başları vermesini söyler. Ancak Sultan Murad, hayatı karşılığında bile olsa bu asilere boyun eğmeyeceğini söyler. derken bir saray oğlanı, padişahın yanına gelerek asilerin

orta kapıya kadar ilerlediklerini söyler. Bunun üzerine Sultan Murad, ayak divanına çıkacağını duyurur. Kısa sürede ayak divanı kurulur ve padişah, asilerin ne istediklerini sorar. Asiler, hep bir ağızdan listedeki isimlerin kendilerine verilmesini, aksi durumda işin başkaca olacağını söylerler. Sultan Murad, kalabalığa yaptıklarının yanlış olduğunu, amaçlarının din gayreti olması gerekirken devlete ve padişaha baş kaldırdıklarını söyler. Tam ayak divanından ayrılacakken arkasını döner ve bu kadar kalabalığa bir tek kendisinin yeteceğini söyleyerek kuvvetleri varsa gelmelerini haykırır. Padişahın bu kararlı çıkışı, bütün asileri olduğu yere çiviler. Sultan Murad'ın ayak divanından ayrılması üzerine asiler, dağılmaya başlarlar. Ancak Recep Paşa'nın adamları, askerlerin dağılmalarını önlerler. Yeniçeriler, yine oyuna gelerek yaptıkları listedeki adamların başlarını isterler. Sultan Murad, asilere sonuna kadar direnmeye çalışır. Ancak Recep Paşa ve Valide Sultan, yeniçerilerin istediklerini yaptırmak için çok gayret gösterirler. Sultan Murad, etrafındaki insanlara bakınca samimi kişiler görmek ister. Hafız Ahmed Paşa'yı daha şimdiden özlemiştir. Yanındaki bir askere emir vererek Hafız Paşa'yı geri getirmesini emreder. Hafız Paşa, hiç zaman kaybetmeden saraya döner. Sultan Murad, Hafız Paşa'yı görünce çok sevinir. Çünkü paşanın kendisine karşı herhangi bir çıkar gözetmeden sevgi beslediğini bilir. Hafız Paşa, padişahın huzuruna çıkınca kendisini asileri vermesini, ancak listedeki diğer isimleri vermemesini söyler. Öncelikle kendisini vererek asilerin hırslarının geçmesini beklemesini söyler. Daha sonra Sultan Murad, ayak divanına çıkacağını söyler. Padişah, ayak divanına çıkmadan önce Hafız Paşa, sadrazamlık mührünü teslim eder. Çünkü son dakikaları olduğunu bilmektedir. Ancak Sultan, Hafız Paşa'nın içeride kalmasını ister. Sultan Murad, asilerin arasından dört kişi seçmelerini ister. Asiler, dört kişi seçerek sultanın huzuruna gönderirler. Sultan Murad, bu adamlara yaptıklarının ne şeriata ne de Osmanlı ananesine uymadığını söyler. Asiler, devletin zararını isteyen insanların sarayda olduklarını söylerler. Bu kişilerin kendilerine verilerek cezalandırılmasını da isterler. Sultan Murad, listedeki kişilerin son derece verimli ve sadık insanlar olduğunu söylemesine rağmen asiler, işlerin bu boyuta geldikten sonra can almadan dağılmayacaklarını söylerler. Bu arada Hafız Paşa, abdestini tazeleyerek Hamza'ya ve Deli Osman'a

veda eder. Asilerin önüne çıkmadan önce Hamza'dan beyaz bir tülbent ve bez bir kaftan bulmasını ister. Bunları giyerek asilerin karşısına çıkacaktır. Çünkü az sonra ölecek ve Allah'ın huzuruna çıkacaktır. Hamza, göz yaşları içinde paşanın isteklerini yerine getirir. Ardından da Sultan Murad ile vedalaşarak olan bütün hatalarından dolayı af diler. Sultan Murad'ın bir şey demesine fırsat vermeden de kalabalığın içine dalar. Asiler, Hafız Paşa'yı öldürmekle kaldırmazlar, kafasını keserek sakalından sallarlar. Bu manzaraya daha fazla dayanamayan sultan, Hafız Paşa'nın hemen kaldırılarak Üsküdar'a defnedilmesini emreder.

Deli Osman ve Hamza, çok kısa süre içinde hem en yakın arkadaşları Çolak'ı hem de son derece sayıp sevdiklerini paşalarını kaybetmenin acısıyla harap olurlar. Ancak ağlamakla bir türlü teselli bulamazlar. Kur'an okuyarak ruhlarını dinlendirirler. Biraz sakinleştikten sonra Bayram Paşa'nın yanına giderek kendisi için çalışmak istediklerini söylerler.

Valide Sultan, Sultan Murad'ın yanına giderek Hafız Paşa'nın ölümünden dolayı duyduğu acısını azaltmaya çalışır. Ancak Valide Sultan'ın sözleri padişahı daha da sinirlendirir. Çünkü Valide Sultan, Hafız Paşa'nın öldürülmesinin devletin bekası için hayırlı olduğunu söyler. Ancak Sultan Murad, Hafız Paşa'yı kimsenin öldüremeyeceğini çünkü onun fikirlerinin kendi kafasında hala yaşadığını söyler. Bu konunun kendi çıkarlarını zedeleyeceği düşünen Valide Sultan, lafı sadrazamlık makamına getirir. Hafız Paşa'nın ölümüyle sadaret makamı boşalmış, Valide Sultan bu makam için Recep Paşa'nın uygun olduğunu düşünür. Sultan Murad, gücü eline alıncaya kadar oyunu kurallarına göre oynamaya devam eder ve Recep Paşa'yı sadrazam yapar. Recep Paşa, sadrazamlık mührünü alınca isteklerinin bir kısmına kavuşmuş olur. Aslında o, Osmanlı Devleti'ni yönetmek yani padişah olmak ister. Ancak Sultan sülalesinden gelmediği için bunun imkansız olduğunu bilir. Bu yüzden padişahı avucunun içine almayı ve fiilen devleti yönetmeyi planlar. Bunu başaramazsa Sultan Murad'ı tahttan indirecek en zayıf iradeli şehzade olan İbrahim'i tahta çıkaracaktır. Bu planlar doğrultusunda tekrar askeri isyana teşvik eder. Hafız Paşa'nın ölümüyle

yetinmemelerini, listedeki diğler isimleri de istemek için harekete geçmeleri gerektiğini söyler. Bütün bunlardan haberdar olan Sultan Murad, gücünü topladığına inanır ve Recep Paşa başta olmak üzere fesat kazanını kaynatan kişileri imha etmeye başlar. Ancak öncesinde onların suçlu olduklarının ispat edilmeleri gerekmektedir. Bu yüzden Bayram Paşa, Hamza ve Deli Osman'ın görevlendirilerek asi başlarının yaptıkları tescillenir. Böylece Hamza ve Deli Osman'ın başlarını çektikleri gizli bir haber alma teşkilatı kurulur. Sultan Murad, aldığı haberler doğrultusunda fesat kazanının başında Hüsrev Paşa'nın da olduğunu öğrenir. Zaman kaybetmeden Tokat'ta bulunan Hüsrev Paşa'nın katlini emreder. Asilere gücünü göstermek için de Hüsrev Paşa'nın başının İstanbul'a getirilmesini emreder. Bunun üzerine asiler tekrar At Meydanı'na toplanır. Çünkü Hüsrev Paşa'nın katlettilmesi onlar için büyük bir şok olur. At Meydanı'nın tekrar dolması listedeki isimleri korkutur ve saklanmalarına neden olur. Kimse canını güvende hissetmez olur.

Asiler, Sultan Murad'ın tekrar ayak divanına çıkmasını isterler. Padişah asilerin karşısına çıkınca asiler, Hüsrev Paşa'nın katilinin başını istediklerini söyler. Sultan Murad da kendi başını almaları gerektiğini söyler. Bu cevabı beklemeyen asiler, ne yapacaklarını bilemezler. Recep Paşa'nın adamları, asilere şehzadeleri görmelerini istemelerini söylerler. Çünkü Hüsrev Paşa'nın ölümünden sonra Sultan Murad'ın şehzadeleri öldürtme ihtimali olacağını söylerler. Sultan Murad, böyle bir şeyin mümkün olmayacağını asilere anlatınca Recep Paşa'nın adamları bu sefer de şehzadelerin öldürüldüğü haberini yayarlar. Asiler, şehzadeleri görmek isterler. Sultan, tereddüt etmeden şehzadelerin asilere görünmelerini emreder. Dört şehzade, pencerede çıldırır gruba bakar. Nihayet Şehzade Bayezid, asilerin yaptıklarını tasvip etmediklerini, kendilerinin rahatlarının son derece yerinde olduğunu söyleyerek dağılmalarını ve bir daha kendilerini rahatsız etmemelerini ister. Kalabalık, bir yalana daha kurban gittiklerini anlarlar. Ancak yine de pes etmeden Sultan Murad'a güvenmediklerini, şehzadelerin başına bir şey gelmeyeceğinin garantisinin başkası tarafından verilmesini isterler. Bu, bir padişaha yapılacak en büyük hakarettir.

Recep Paşa, fırsatı kaçırmayarak kendisinin kefil olduğunu söyler. Sultan Murad, söyleyecek bir şey bulamadan saraya çekilir.

Recep Paşa, bir kere daha amacına ulaşır. Böylece bir süre sessiz kalır. Kısa zaman sonra yeni bir ayaklanma çıkarmak için kolları sıvar. Bunu organize edecek kişileri paraya boğarak askerleri yeni bir ayaklanmaya hazırlamalarını ister. Bu seferki ayaklanma nedeni, padişahın en yakın arkadaşlarından biri olan Melek Musa Çelebi'nin ve Ali Ağa'nın padişahı olumsuz yönde etkilemeleri ve devletin bu etkilerden zarar görmesidir. Fakat asıl sebep, padişahı tamamen yalnız bırakarak Recep Paşa'nın etkisi altına almaktır. Recep Paşa, ayaklanmaları çıkarmak için adamlarını görevlendirirken Hamza ve Deli Osman, gizlice onu dinler ve böylece Recep Paşa'nın yaptıkları artık kanıtlanmış olur.

Recep Paşa, Şeyhülislam Yahya Efendi'yi kazaskerleri kendi konağında toplar. Bir adamını da gizlice görevlendirerek diğer askerlerin konağına saldırmalarını, kendisine de seilmeyen biri gibi davranılmasını emreder. Böylece Sultan Murad, Recep Paşa'nın yaptıklarından haberdar olmayacaktır. Kısa süre sonra asiler, Recep Paşa'nın konağı önüne gelirler ve şeyhülislamdan listedeki diğer başların alınması için bir fetva vermesini isterler. Ancak şeyhülislam, böyle bir fetva vermeyeceğini söyler. Recep Paşa, fetva vermeyen şeyhülislamı ve kazaskeri evinden kovar. Ardından da öldürülmelerini emreder. ancak Recep Paşa'nın bu sefer isteği olmaz. Çünkü Hamza ve Deli Osman, onları bir şekilde kurtararak evlerine ulaştırır. Amacına ulaşamayan Recep Paşa, derhal saraya gider ve Sultan Murad'ın huzuruna çıkar. Şeyhülislamın ve kazaskerin listedekiler için ölüm fetvası verdiklerini söyle. Fakat sultan, Recep Paşa'nın söylediklerini pek önemsemez ve listedekilerin sarayla bir ilgileri kalmadığını söyler. ancak Recep Paşa, asilerin bu duruma inanmadıklarını ve onların Hasbahçe'de saklandıklarına inandıklarını söyler. Sultan Murad, kendisine inanmayan asilerin isterlerse gelip bahçeyi arayabileceklerini söyler. Recep Paşa, bu cevabı hiç beklemez ve ne diyeceğini şaşırarak huzurdan ayrılmaya karar verir. Tam çıkacakken Musa Çelebi'nin kendisi tarafından korunabileceğini söyler. Eğer izin verilirse kendi

canı pahasına Musa Çelebi'yi korumaya gönüllü olacağını söyler. Sultan Murad da eğer Musa Çelebi'nin başına bir hal gelirse kendi canından olacağını söyler. Recep Paşa, hiç tereddüt etmeden Musa Çelebi'yi yanına alarak konağına gider. Zaman kaybetmeden adamlarına haber salarak Musa Çelebi'nin konağında olduğunu, gelip almalarını emreder. iradesiz kalabalık, hemen konağa gider ve Musa Çelebi'yi ister. Recep Paşa, kalabalığın Musa Çelebi'yi merdiven başına çağrılmalarını ister. Musa Çelebi, merdiven başına gelince bir iç ağası tarafından kalabalığın içine itilir. Kudurmuş kalabalık tarafından hunharca öldürülür. Recep Paşa, bu işi sanki kendisi organize etmemiş gibi kalabalığın arasına dalar ve asilere bağırmağa başlar. Böyle yapmak zorundadır çünkü padişaha verilmiş sözü vardır. Musa Çelebi'nin ölüm haberini alan Sultan Murad, gözlerinden sicim gibi yaşlar dökülürken Allah'tan nizamı sağlayabilmek için güç ister.

Hamza ve Deli Osman, haber alma teşkilatından edindikleri bütün bilgileri padişaha sunduktan sonra Anadolu'ya gitmek için izin isterler. Sultan Murad, Ramazan ayını İstanbul'da geçirmelerini, isterlerse daha sonra gidebileceklerini söyler. Hamza ve Deli Osman, Ramazan'dan sonra gitmek üzere huzurdan ayrılırlar. Sultan Murad, gelen son delillere baktıktan sonra ayaklanmaları kökten kesmek için son hamleyi yapmaya karar verir ve Recep Paşa'yı saraya çağırır. Recep Paşa, huzura çıktığı anda Musa Çelebi'nin hayatına karşılık kendi hayatını vereceğini söylediğini hatırlatır. Ardından da Sultan Murad'ın ilk ayak divanına çıkacağı ana abdest almasını söylediğini hatırlatır. Bunları duyan Recep Paşa, kendisi için sonun geldiğini anlar. Sultan, perdelerin arkasına saklanan Zülüflü baltacılar Recep Paşa'yı almalarını söyler. Recep Paşa'nın ölüm haberi kısa sürede asker içinde yayılır. Herkes, kendisi için gelecek cezayı bekler. Bir gün tellallar, İstanbul sokaklarında bağırarak bütün askerlerin Sinan Paşa Köşkü önünde toplanmalarını emreder. Ertesi gün bütün asker takımı belirlenen yerde toplanır. Sultan Murad, tahtına çıkarak bundan böyle nizam içinde olmalarını istediğini söyler. Ardından da bir Kur'an-ı Kerim getirterek askerlerin devlete ve padişaha bağlı olduklarına dair yemin etmelerini ister. önce yeniçeriler yemin ederek bir daha asilik yapmayacaklarını, devlete, millete,

dinlerine ve padişaha bağlı olduklarını söyleyerek yemin ederler. Onları diğer askerler takip eder. Böylece Sultan Murad, uzun zamandan beri beklediği gücü yakalar ve devletin bekası için çalışmalar yapar.

Hamza ve Deli Osman, yemin töreninin bitmesini beklemeden Bayram Paşa'nın konağına giderek vedalaşırlar. Ardından da Hafız Paşa ve Çolak'ın mezarını ziyaret ederler. Daha sonra heybelerini sırtlarına atıkları gibi yola koyulurlar.

1.5. Tarihi Romanlarda Şahıs Kadrosu

Niteliği ne olursa olsun bütün roman türlerinde roman kişilerinin son derece önemli işlevleri vardır. ancak diğer roman türlerine nazaran tarihsel roman kişilerinin daha az önem taşıdıkları yazınbilimciler tarafından kabul edilir. Bu kavram, daha çok tarihsel romanın özellikle konuyu, yani olay ya da olguları ön plana çıkarmayı amaçlayan yapısının doğal bir sonucu olarak algılanmaktadır. Tarihsel roman yazarı, öncelikle irdelemek istediği tarihsel malzeme üzerinde yoğunlaştığı için, söz konusu malzemenin etrafında cereyan ettiği figürleri doğal olarak ikinci derecede önemli öğeler olarak görür. Kuramsal açıdan bakıldığında, yazarın bu yaklaşımı tarihsel romanın amacıyla da örtüşmektedir.

Tarihsel romanın tarihi gelişimine bakarsak, yazılan ilk eserlerde vasat bir kahraman söz konusudur. Buradaki “vasat”lık roman kişisinin az önem taşıması olarak anlaşılmalıdır. Bu durum, tarihi romanların yazılmaya başlandığı dönemle ilintilidir.

Roman kişilerini oluştururken tarihsel roman yazarının genellikle iki yöntem arasında bir seçim yapması gerekir. Ya yapıtında özellikle baş kişi olarak gerçekten yaşamış tarihi kişiliklere yer verecektir. Ya da roman kurgusunu

kurmaca roman kişileri yaratarak oluşturacaktır. Başlangıçtan bu güne kuşkusuz birçok yazar birinci yolu seçmiş bulunmaktadır; ancak ikinci seçeneği tercih edenlerin sayısı, birincilere göre daha fazladır. Bunu yaratıcılık ile ilgili bir olgu olarak değerlendirmek, tarihsel romanın ruhu açısından daha mantıklı bir yaklaşım olarak görünüyor. Yazarın birinci seçeneğe başvurması durumunda gerçek tarihsel kişiliklerin gerçeğe, yani tarihsel belgelere uygunluğu kaçınılmaz bir orunluluk olacaktır. Yazar en azından, hayal dünyasının oldukça geniş olanaklarını kullanmada kendisini kontrol etme, sınırlama gereksimi duyacaktır. Belirtilen noktalara dikkat etmemesi durumunda yani hem gerçek tarihsel kişilere başvurması hem de onların üzerinde büyük çaplı değişiklikler yapması durumunda birçok eleştiriyi göğüslemek zorunda kalacaktır. Fethi Naci'nin Türk romancılarına bu açıdan getirdiği eleştiri konunun açıklığa kavuşması açısından çarpıcı bir örnektir. “Bizde, bir romancı, bir takım toplumsal sorunlara kafasında çözüm yolları bulduktan sonra, bu kuramsal çözümleri dile getirecek açıklayıcı kişiler çizmeye kalkıştı mı, gerçek tarihsel kişileri romanına dilediği ölçüde sokmaktan ve dilediği gibi konuşurmaktan çekinmiyor. Lukacs'ın ya da Balzac'ın dedikleri umurlarında bile olmuyor. Bu tutumun en önemli örneği Kemal Tahir'dir. romanlarında birçok gerçek kişiyi dilediği gibi konuşurmuştur.”⁷

Tarihsel romanın estetik açısından değerini tartışan eleştirmenlerin de aynı bakış açısından olaya yaklaştıkları düşünülebilir. Ortada bir tarihsel gerçeklik ve en azından bu tarihsel gerçekliğe uygun olması gereken roman kişileri söz konusudur. Yazarın yapıtını oluştururken bir bilgi yanlışlığına düşme korkusu nedeniyle ele alınan tarihsel kişilerin bir takım bilinen niteliklerine sadık kalması durumunda da sanatsal ölçülere ya da yaratıcılığın sesine çok fazla kulak veremeyeceği anlamına gelir.

tarihsel romanlarda kişi kadrosunun oluşumunda ele alınan bir başka sorun da tip ve karakter arasında bir seçim yapma zorunluluğudur. Öncelikle Tip ve karakter arasındaki farklılıkları ortaya koyalım: Murat Belge bu

⁷ Ramazan Korkmaz, Sabahattin Ali İnsan ve Eser, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1997, s 188

iki kavram arasındaki farklılığı şu şekilde açıklıyor. “İki kavram arasında aşağı yukarı şöyle bir ayırım yapılabilir. Tip, bireysel özelliklerinden yani çeşitli huyları, davranışları, duygulanış ve düşünüş biçimleri, içsel gelişim ve değişimlerden pek fazla söz edilmeyip, daha çok dıştan görünüşüyle ele alınan, nesnel şekilde gösterilen, benzerlerinin temsilciliğini yapabilmek için genel niteliklerle donatılmış, öncelikle toplumsal gerçeğin bir kesitini yansıtan, ve – iddiaya göre- bu arada kendi hayatını yaşamaya fırsat bulamayan kişidir. Karakter de bunun tam karşıtı olur şüphesiz. Toplumsal gerçekleri yansıtsa da ilkin kendi hayatını yaşayan, olumlu ya da olumsuz yönde gelişen, psikolojik yaşantısına ve öznelliğine öncelik tanınarak anlatılan, karmaşık yapılu bir kişi diye kabataslak tanımlanabilir.”

Tarihsel romanlarda daha çok olay üzerinde yoğunlaştığı düşünülürse yazarın tercihini tipten yana yapması doğaldır. Hatta tarihsel roman söz konusu olduğunda, roman kişilerinin olayların ya da olguların açıklanmasına uygun roller üstlenmelerinin veya roman kişinin bireysel gelişiminden çok, onu var eden olay ya da olguların ortaya konmasının daha mantıklı olduğu düşünülebilir.⁸

1.5.1. Yavuz Bahadıroğlu'nun Romanlarındaki Şahıs Kadrosu

1.5.2. Birinci Derecedeki (Başkahramanlar) Kahramanlar

Romanlarda bütün boyutlarıyla anlatılan başkahramanlar, iç dünyaları ve hayatları ayrıntılarla anlatıldığından diğer karakterlerden kolaylıkla ayrılırlar.

Bu karakterler, çatışma ve değişme süreci yaşayan, toplumda fert olarak varlığını sürdüren ve tepkilerimizi sürekli olarak yönlendiren kişilerdir.

⁸ Robert P. Finn, Türk Romanı İlk Dönem 1872- 1900, Agora Kitaplığı, İstanbul, 2003, s 67

Romanda en ilgi çekici sorunların ortaya atılmasını sağlayan bu kahramanlar, tematik güce ait ahlak anlayışının somutlaştırılmasına hizmet ederler. aten romanın yazılış amacı ve var oluş sebebi de onlara hayatiyet kazandırma fikrine dayanır.

1.5.3.Merhaba Söğüt Romanı'ndaki Baş Kahramanlar :

Ertuğrul : Kayı Han aşiretinin reisi Gündüz Bey'in küçük oğludur. Henüz küçük yaştaiken Kaya Şeyhi tarafından devlet kuracağı müjdelenmiştir. Bu yüzden Gündüz Bey, kendisinden sonra Ertuğrul'un yerine geçmesini ister. Bu sebepten Ertuğrul'un oynadığı oyunlar da sıradan çocuk oyunları değildir. Örneğin kılıç-kalkan, güreş, cirit, yarış, cenk, kadılık... Bu oyunlar kuşkusuz onu ileride aşiret reisliğine hazırlayan oyunlardır.

Ertuğrul, küçüklüğünden beri ailesine son derece bağlıdır. Annesini hem çok sever hem de ondan çok korkar. Çünkü annesi otoriter bir kadındır. Büyüyüp de kardeşleri Sungur Tekin ve Gündoğdu ile fikir ayrılığına düştüğünde ve hatta Sungur Tekin'in Ertuğrul'un kendisini öldürtmeye çalıştığını iddia ettiğinde bile onu çok suçlamaz.

Çok küçük yaştan itibaren Gazi Ana'nın kızı Gülaçtı'ya sevdalidir. Büyüyüp babasının isteğiyle kendi çadırını açtığında Gülaçtı ile evlenir. Evliliğinde son derece mutlu olur. Gülaçtı'dan iki çocuğu olur.

Ertuğrul'u aşiret reisliğine hazırlayan bir başka deneyim de Temür Melik ile geçirdiği zamanlardır. Ertuğrul, Melik'ten öğrendiklerini, ileride hayatı boyunca kullanacaktır.

Salgur Noyan ile geçmişteki bir anlaşmazlıkları ileride onun başına bela olur. Anlaşmazlığın nedeni; Salgur Noyan'ın henüz çok gençken bir kıza aşık

olması, onu kaçırmak istemesi fakat kızın direnmesi ve Ertuğrul'un kızı Noyan'ın elinden kurtarmasıdır.

Ertuğrul, çok iyi kılıç kullanır, ata biner, güreş tutar. Bu vasıfları ile aşiret reisi olmadan önce etrafı tarafından tanınan bir kişilik olur. Düger Beyi, Ertuğrul ile hiç karşılaşmalarına rağmen onun ününü duymuş ve aşiret reisi olmaması için Salgur Noyan ile bir anlaşma yapmıştır.

Ertuğrul'un en büyük amacı, yerleşip yurt tutmaktır. Aksi takdirde Mongol baskınları sonucunda yok olup gidecekler, cihan üstünde namı ve nişanı kalmadan silineceklerdir. Bu düşüncelerini kardeşi Dünder destekler ve onun yanında yer alır. Ancak Sungur Tekin ve Gündoğdu desteklemez. Onlar atalarının yurduna geri dönme düşüncesi içindedirler. Özellikle Sungur Tekin'i bu yönde, aşirete Salgur Noyan tarafından sokulmuş Urhan ile Dırmişik Hoca yönlendirmektedir. Ertuğrul, bu durumu çok geç fark eder ve yapacak bir durum olmadığını anlayınca çok üzülür.

Gündüz Bey : Kayı Han aşiretinin Ertuğrul'dan önceki reisidir. Son derece adaletli ve iyi bir yöneticidir. Aşiretteki herkes tarafından saygı ve sevgi görür. Onun da tek amacı yerleşik hayata geçip, devlet kurmaktır. Bu düşüncelerini Ertuğrul'a da benimsetmiştir.

Avlanmayı çok sever. Güneş ufka kayıp, gölgeler uzayınca kadar dağlarda ve ormanlarda dolaşmaya adeta bayılır.

Gündüz Bey'in son derece mütevazî bir yapıya sahip olduğunu söyleyebiliriz. Günlük hayatında, aşiretteki diğer kişiler gibi yaşar. Örneğin Gündüz Bey'in çadırı, diğer çadırlardan farksızdır. Bazı beyler, beyliklerine kibirlenerek süslü, püslü yaşarken Gündüz Bey de son derece sade bir yaşam sürmeyi seçmiştir.

Gündüz Bey ileri görüşlü bir karakterdir. Bununla beraber mantık ve akıl aldığı kararlarda ilk sıradadır. Devlet kurma yolunda aşiretin beden kuvvetinden çok akıl kuvvetine ihtiyacı olduğunu bilir ve aşiretteki gençlerin –özellikle Ertuğrul’un- eğitimine büyük önem verir.

Mücadeleci bir kişiliği sahiptir. Mongol belasından kurtulmak için Selçuklu Devleti’ne sığınabilecek şansı varken; o, bunu reddeder ve kalıp mücadele etmeyi seçer. Hatta Kayı Han, bu mücadele esnasında yok olabilir. Ancak Gündüz Bey, bu durumu göze alır ve aşiretini göç yoluna sokar.

Zamansız bir şekilde ırmakta yıkanırken boğularak ölür. Bu durum, başta Bey Ana olmak üzere bütün aşireti yasa boğar. Ölmeden önce Ertuğrul’un başa geçmesini ve aşiretin onun yolunda gitmesini vasiyet etmiştir. Ancak başta oğullar Sungur Tekin ve Gündoğdu olmak üzere bir kısım insanlar, Gündüz bey’in bu vasiyetini yerine getirmezler.

1.5.4. Turgut Alp Romanındaki Baş Kahraman :

Turgut Alp : Romanın baş karakteridir. Her yönüyle idealize edilmiş bir kahramandır. Çok iyi kılıç kullanır, okçulukta üstüne yoktur, asla yalan söylemez, bütün hayatını aşiretinin ve Osman Bey’in ilerlemesi için harcar. İyi bir silah eri olmasının yanında çok da bilgilidir. Şeyh Edebalı Hazretleri’nden ders almıştır. Onun hayat felsefesini kendi yaşam tarzı haline getirmiştir. Bütün bu yönleriyle Osman Bey, Turgut Alp’, diğer adamlarından daha ayrı bir yere koyar. Hatta diğer adamlarına onun bütün sözlerini ve isteklerini bir emir olarak görmelerini emreder. Gerek savaş kararı alırken, gerekse de aşiretle ilgili herhangi bir karar alırken hep Turgut Alp’in fikirlerinden faydalanır.

Turgut Alp, kendi özel hayatını çok önemsemez. Prenses Meri’ye aşıktır. Meri de Turgut Alp’i sever. Hatta Meri, hem Turgut Alp’i çok sevdiği için hem de

Müslümanlığı tanıyıp kendine uygun olduğu için İslamiyet'i seçer. Böylece Turgut Alp ile aralarındaki engeli kaldırır. Ancak Turgut Alp için vatan sevgisi daha ağır basar ve bir kılıç eri olarak yaşamaya devam eder. Turgut Alp'in en yakın arkadaşlarından biri olan Saltuk, zaman zaman Meri ile olan ilişkilerini sorar. ancak Turgut Alp, her defasında bu konu açıldığı için rahatsızlık duyar.

Turgut Alp'in hisleri çok kuvvetlidir. Prenses Meri, Şövalye Aramis tarafından kaçırıldığında Turgut Alp'in içinde bir sıkıntı oluşur ve bir şekilde Meri'nin başına bir şey geldiğini anlar. Onu kurtarmak için de hayatını tehlikeye atmaktan hiç çekinmez.

Turgut Alp'in çocukluğu, oldukça sıkıntılı çeker. Çünkü küçük yaşta annesini kaybeder. Annesini kaybedince Hatice Nine adında bir kadın onu yanına alır ve ona süt annelik yapar. Bundan dolayı Hatice Nine, Turgut Alp'in hayatında çok önemli bir yere sahip olur. Daha sonra Prenses Meri, Müslüman olup Karacahisar'a yerleştiğinde Turgut Alp onu alarak Hatice Nine'nin yanına götürür. Buradan Turgut Alp'in Hatice Nine'ye ne kadar güvendiğini ve ne kadar değer verdiğini anlayabiliriz. Kuşkusuz Hatice Nine de Turgut Alp'in kendi çocuğu gibidir. Zaten Turgut'un annesi ölmeden önce yavrusunu Hatice Nine'ye emanet etmiştir.

Turgut Alp, pek çok özelliğinden dolayı dikkat çekicidir. Özellikle fiziksel özelliklerinden dolayı, her ortamda insanların bakışlarına maruz kalır. Son derece uzun boylu, geniş omuzlu, uzun siyah saçlı, geniş alınlı ve dik başlı birisidir. Bunun yanında gözleri, her zaman başka renkte parlar. Teni hafif esmerdir, yürürken toprağı adeta inletir.

Turgut Alp'in kişiliği o kadar güçlü ve kendisi o kadar iradeli biridir ki en kötü ortamlarda bile kendinden asla ödün vermez. Örneğin, Saltuk ile beraber Bilecik zindanlarına düştüğünde başta Aramis olmak üzere herkes, onun

zindandan çıkarılmak için yalvaracağını bekler. Ancak Turgut Alp, yalvarmak bir kenara kendisini zindana kapatan Aramis ile dalga geçmeye devam eder.

Turgut Alp ve arkadaşları, büyük başarılarla imza atarlar. Başta Bilecik'in alınmasında çok önemli rolü vardır. Daha sonra İnegöl'ün fethinde büyük başarıları vardır. İnegöl fethedildikten sonra orada muhafız kumandanlığı yapar. Yarhisar ve Yenişehir'in fethinde en önlerde yer alır. Bursa'nın alınmasında Orhan Bey'e büyük yardımları dokunur.

Turgut Alp'in ölümüyle ilgili herhangi bir bilgi yoktur. Nerede ve nasıl öldüğü romanda belirtilmemiştir. Kuşkusuz Turgut Alp, tarihimizdeki ölümsüz kahramanlardan olduğu düşünülmüş ve onun için bu ayrıntı atlanılmıştır.

1.5.5.Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II Romanlarındaki Baş Kahramanlar :

Sultan Dördüncü Murad: Tarih kitapları incelendiğinde, Sultan Dördüncü Murad'ın Sultan Birinci Ahmed'in oğlu, on yedinci Osmanlı padişahı olduğu anlaşılmaktadır. Henüz on bir yaşında Osmanlı tahtına oturmuştur. Romanda Sultan Murad karakteri idealist, sorumluluk duygusu gelişmiş ve olgun şekliyle işlenmiştir. Henüz on bir yaşında tahta oturmuş, ancak ülkenin içinde bulunduğu sorunları çok iyi analiz etmiştir. Yaşı küçük olması sebebiyle padişahlığının ilk dönemlerini Valide Sultan'ın ve sadrazamların gölgesinde geçirmişse de yaşı ilerleyince bütün dizginleri ele almayı bilmiştir.

Sultan Murad, Osmanlı Devleti'nin iç karışıklıklar yaşadığı bir dönemde tahta geçmiştir. Bu karışıklıkları yenmenin tek yolunun halkı arkasına almak olduğuna inanır. Henüz şehzadelik döneminde çok güvendiği adamlarından biri olan Molla Doğan ile tebdil olarak halkın arasında geziyor. Halka kendini kabullendirip, kendisine karşı güven ve sevgi duyulmasını sağladıktan sonra iradeyi ele alır.

Sadrazamlarının neler yaptığını ve yapacağını halkın içine saldırdığı adamlarından öğrenir. Örneğin; Mere Hüseyin Paşa'nın sipahi ocağını kaldırmak ve yeniçerilerle ittifak olma planlarını önceden bilir ve bunu engeller.

Sultan Murad, özellikle ülke yönetiminde Yavuz Selim'i örnek alır. Onun gibi sert biri olmayı, yeni ülkeler fethetmeyi ve ülkeyi daha ileri götürmeyi ister. hatta Yavuz Selim'in padişah olmanın verdiği sorumluluk için söylediği "ateşten gömlek" benzetmesini sık sık yapar.

Sultan Murad, Üsküdarî Mahmud Hüdai Efendi'ye sonsuz hürmet ve saygı gösterir. Onu belli aralıklarla ziyaret eder. Gerçi belli bir derste öğretmenlik yapmış değildir ama Sultan Murad, Mahmud Hüdai ile her görüşmesinde bilgi ve deneyim hazinesinin dolduğunu düşünür. Mahmud Hüdai'nin tekkesine gittiği vakit, normalde karanlıktan korkmasına rağmen karanlığı kucaklamak ister. yani orada kendisine ürkütücü gelen, korktuğu her şey çok aşına görünür. Mahmud Hüdai öldüğü vakit çok üzülür ve asla aksatmadığı sabah sporlarına bile ara verir.

Bulunduğu mertebeden çok da hoşnut değildir, o daima halktan biri olmak ister. esnafı topladığı ya da tebdil çıktığı geceler onlarla bütünleşir, bütünleştikçe de rahatlar. Onlar, Sultan Murad'ın her zaman istediği ve özlediği şeyleri yaparlar. Güler, konuşur, ağlarlar. Ancak Sultan olmasından dolayı halktan biri davranmak zayıflık sayılacağından bunların hepsi yasaklanmıştır.

Arkadaşlarına ve dostlarına çok önem ve değer verir. Güvendiği insanları daima yanında ister. Molla Doğan, Hasan Halife... gibi isimler, Sultan Murad için son derece önemlidir.

Son derece mütevazi bir kişiliği vardır. Bakırcı Adli Usta'nın evinin yeniçeriler tarafından yağmalandığını ve gelininin kaçırıldığını duyunca, Adli Usta'ya bir mektup yazar ve duyduğu üzüntüyü belirtir.

Mahpeyker Kösem Sultan : Sultan Murad'ın annesidir. Murad'ın tahta çok küçük yaşta çıkması sebebiyle devlet iradesini elinde tutar. Devlet işleriyle bizzat kendisi alakadar olur. Bağdat'ın elden çıkışında bile Kösem Sultan, Murad'a canını sıkmasını, büyümek için bol bol uyumasını, yiyip, içmesini nasihat eder. Bu gibi devlet işlerini; kendisine ve vezirlere bırakmasını tembihler.

Sultan Murad, tahta geçtiği zaman Kösem Sultan, yirmi yedi yaşındadır. Ancak daha genç gösterir. Hayatının baharını sürer. Oldukça bakımlıdır. İpeklere bezenir, ipek balığının elmas sorgucu daima parıl parıldır.

Sultan Murad, henüz on iki yaşındayken, ülkede yaşanan sorunlara mantıklı çözümler üretir ve bu durum Kösem Sultan'ı şaşkırtarak oğluna birinin akıl verdiğini düşündürür. Kendisinin geleceği için akıl veren kişiyi bulması gerekmektedir. Çünkü başkaları padişahın yanına sokuldukça kendisi padişahтан uzaklaşır, kendisinin yerini başkaları alır. Bu durum da çok tehlikelidir. İleride padişahı anasından soğutur, anasına muhtaç olmadığını düşündürür.

Sultan Murad, yirmi yaşına yaklaşana kadar annesi saltanatını yürütür. Ancak büyüdüğünü ve gücün kendisinde olmaya başladığını fark edince annesine ilk riskini çeker.

Kösem Sultan, son derece hırslıdır. Tüm isteği gücü elinde tutmaktır. Bunu başarmak için kendi oğlundan bile vazgeçerek, içten içe padişahı katletmenin planını yapar.

En yakın dostu, Recep Paşa'dır. Pek çok işi beraber planlayıp uygularlar. Pek çok defa askerın ayaklanmasını sağlamışlar ve kendileri için tehlike oluşturan pek çok kişinin katlini sağlamışlardır. Ancak Sultan Murad'ın iradeyi eline alması ve özellikle Recep Paşa'nın ölümüyle gücünü tamamen yitirir.

1.5.6.Sahipsiz Saltanat Romandaki Baş Kahraman :

Şehzade Mustafa : Yıldırım Bayezid'in oğullarından biridir. Son derece vefalı ve basına sadıktır. Bayezid'in Timur ile yaptığı Ankara Savaşı'nda babasının yenilmesine rağmen onu terk etmez. Savaşta babasının yanından ayrılmaması sonucu Timur'a yıllarca esir düşer. Bir şekilde esaretten kurtulur ve isimsiz yaşamak amacıyla Bizans'a gelir. Ancak burada da belalar yakasını bırakmaz. Bizans'a ayak bastığı anda Bizans'ın en bilindik iki kabadayısıyla kavgaya tutuşur. Bu kavgadan galip gelmesi sonucu onun daha sonra çok yakın dostu olacak Petro ile tanışır. Bizans imparatoru, sahte Mustafa Bey'i Osmanlı aleyhine kullanmaya çalışırken Mustafa Bey durumu fark eder ve sahte Mustafa'nın yerine geçer. Bu sefer de Bizans'a esir düşmüş olur ve yıllarca Bizans sarayında kilitli kapılar arkasında yaşar.

Şehzade Mustafa'nın fiziksel görüntüsünden çok fazla bahsedilmemiştir. Kartal burunlu, ince dudaklı, itaatkar ve sert tonlu bir sesi vardır. son derece iyi kılıç kullanır. Babasından kendisine bir kılıç hediye edilmiştir. Bu kılıç onun için çok önemlidir.

Kendisi hiçbir zaman Osmanlı tahtına heveslenmez. Onun için önemli olan Osmanlı Devleti'nin bekası ve güçlü olmasıdır. Bu yüzden babasının hazinesini ele geçirince bile padişahlık davası gütmeden hazineyi Mehmed Çelebi'ye verir. Aslında bu hazineyi kullanarak asker toplayabilir ve tahta sahip olabilirdi. Ancak o büyük makamlar yerine büyük hedeflerle yaşar. Hazineyi Mehmed Çelebi'ye verince, Mehmed Çelebi kardeşine padişah olmasını kendisinin de veziri olmasını teklif eder. Ancak Mustafa Bey, kendisinin yaratılışının yöneticiliğe uygun bir yapıya sahip olmadığını, başına buyruk yaşamaya alıştığını söyler.

En yakın dostu at uşığı olan Kargaburun'dur. Kargaburun, Mustafa Bey'in padişah olmasını istediğini sürekli dile getirir. Ancak Mustafa Bey, her seferinde bu isteğin olmayacağını söyler. Pek çok şeyi Kargaburun'la beraber hallederler.

Mustafa Bey'in sonu kitapta tam olarak belirtilmemiştir. Kimine göre Bizans oyunu, kimine göre de gerçek bir şehzadedir. Bu yüzden Mustafa Bey'in nerede ve nasıl öldüğü muallaktır.

1.5.7.Cem Sultan I ve Cem Sultan II Romanlarındaki Baş kahraman:

Cem Sultan : Cem Sultan karakteri, bu romanda hem fiziksel hem de ruhsal olarak daha olgun, daha temkinlidir. Cem Sultan I romanında daha çok idealist, padişah olmak için hayatını ortaya koyan ve son derece güçlü bir karakter olarak karşımıza çıkan Cem Sultan, bu romanda daha ziyade hayalleri suya düşen, güvendiği Rodos şövalyelerinden darbe üstüne darbe yiyen bir karakterdir. Yaşadıklarına rağmen zaman zaman bütün gücünü toplayarak etrafındakilere hükmeden bir padişah gibi hissetse de bu durum fazla sürmez. Kısa süre sonra ya maruz kaldığı bir hareket, ya da duyduğu bir kötü haber neticesinde içine kapanan ve bütün duygularını şiirle anlatmaya çalışan bir kişi olur.

Gemiye bindiği anda Rodos'a gittiğine pişman olur. Çünkü ne olursa olsun Rodoslu şövalyelerin kendisine istediği hayatı sunmayacaklarını bilmektedir. Ancak o şartlar altında yapabileceği çok fazla bir şey olmadığı için şansını denemek zorunda kalır. Gerçi Rodos'a gittiği andan itibaren Cem Sultan'a esir değil, değerli bir misafir gözüyle bakılır. Buna rağmen Cem Sultan, yabancı bir memlekette kendini huzurlu ve evinde gibi hissedemez. Yabancı memlekette kalmasının en büyük zorluğu, çan seslerini duymasıdır. Bir de buna ezan sesini duymaması eklenince Rodos onun için hepten çekilmez olur. Bir gün çan seslerine

daha fazla dayanamaz ve kaldığı şatonun bir köşesinden ezan okutur. Bunu duymak bile Cem Sultan'ı biraz olsun rahatlatır.

Cem Sultan, başta Rodos şövalyeleri ve Papa olmak üzere bütün Avrupa devletleri için büyük bir fırsattır. Çünkü Osmanlılara karşı bir haçlı seferi düzenleyip başına da Cem Sultan'ı getirmeyi düşünürler. Ancak Cem Sultan, böyle bir olaya alet olmaksızın ölmeyi bile tercih eder. Her ne olursa olsun bir şekilde ülkesine ve dinine kendisinden dolayı gelebilecek bir zararı önlemek için canla başla çalışır. Rodos şövalyelerinin egemenliğinde yaşadığı dönemde bunu da başarır.

Cem Sultan I romanında Cem Sultan'a büyük etkisi olan Çiçek Hatun, bu romanda daha çok ikinci planda kalır. Çünkü Cem Sultan'la görüşemez. Ancak buna rağmen Cem Sultan, çocukluğunu düşündüğü zaman aklına ilk olarak annesi ve onun padişahlık yolunda yaptığı temkinler gelir. Yani buradan anlaşılacağı gibi Cem Sultan, annesinden uzaklaşınca ve yabancı bir memlekette kalınca kendiyi baş başa kalır. Böylece padişahlık yolunda yaptığı hataları bizzat görmeyi sağlar. Örneğin; ülkeyi Bayezid Han'a yaptığı ülkeyi aralarında bölüşme teklifi her aklına geldiğinde adeta kahrolur.

Cem Sultan'ın Rodos'taki amacı, önce Engürüs'e oradan da Kahire'ye geçmektir. Sürekli olarak şövalyelere bu isteğini yineler. Ancak şövalyeler her seferinde bir şekilde Cem Sultan'ı kandırarak Rodos'ta kalmasını sağlarlar. Cem Sultan, Rodos'ta kaldığı günler içinde oldukça sıkıntı çeker. Başta gemide yaşadığı hayat olmak üzere gittiği her yerde zorluk çeker. Bir süre Blanşör Şövalyesi'nin isteği üzerine sebepsiz yere denizde dolaştırılır. Bu günlerde yediği tek şey, kuru peksimet ve içtiği su da oldukça acıdır. Özellikle böyle zamanlarda Meram Bağı'nın suyunu çok özler.

Cem Sultan, tam üç kere kaçma girişiminde bulunur. Ancak her seferinde başarısızlığa uğrar. Buna rağmen Rodos'tan kurtulma fikrinden hiçbir zaman

vazgeçmez. Hem kendisi hem de yanındaki adamları bir gün Osmanlı'nın bütün Avrupa'ya hakim olacaklarını düşünüp avunurlar. Bu da onlar için küçük bir teselli olur.

Cem Sultan'ın en zor geçen günlerinde onu hayata bağlayan tek şey, yeni tanıştığı ve aşık olduğu Filipin'dir. Filipin ve babası, Cem Sultan'a kaçması için pek çok yardımda bulunurlar ancak onların yardımları da sonuçsuz kalır.

Cem Sultan, papanın topraklarında bir kere zehirlenmeye çalışılır. Ancak bir şekilde adamları tarafından durum fark edilir ve kurtarılır. Papa ve Fransa kralı anlaşınca Cem Sultan, Fransa kralının koruması altına girer. Kral, Cem Sultan'ı alıp Kahire'ye kadar gitmeyi planlar. Amacı, Kahire'ye kadar ulaşan bir haçlı seferi yapmaktır. Böylece Cem Sultan'ı isteğine kavuşturmuş olacak ve adını dünyaya altın harflerle yazdıracaktır. Ancak Cem Sultan, tam papanın yanından ayrılırken papa tarafından zehirlenir. Kullanılan zehir bir ay içinde etkisini gösterdiği için kimse papa tarafından zehirlendiğini anlamaz.

Cem Sultan, ölürken bile adamlarını ve ailesini düşünür. Adamlarına isyan içinde olmamalarını, Bayezid Han'ın ailesine bakmasını, cenazesinin Müslüman topraklarına defnedilmesini ister. Ve bir süre sonra da vefat eder.

1.5.8. Çakabey Romanındaki Baş Kahraman :

Çakabey : Annesini kaybedince kardeşi ile beraber babası Çavuldur Bey tarafından büyütülür. Daha on yedi yaşında olmasına rağmen yirmi beş yaşında gösterir. On yedi yaşında evlenmiş ve bir kız çocuğu olmuştur.

Çaka Bey, son derece gururlu ve kendinden emin bir karakterdir. Bir Bizans saldırısında yakalanarak İmparator Nikefor Botaniates'in huzuruna çıkarılır. Çaka Bey, bir imparatorun huzurunda olmasını önemsemeyen yapılan

işkencelerden ve haksızlıklardan bahsederek, Bizans'a hakaret etmeye başlar. Bu sözleri sebebiyle zindana kapatılır.

Çaka Bey, dinine çok düşken birisidir. Zindanda içmesi için verilen suyla abdest alarak ibadet eder. Zindanda kaldığı süre boyunca da son derece sakin bir hayat yaşar. Bu sebepten bir süre sonra serbest bırakılır.

Çaka Bey, serbest kaldıktan sonra Boris adında bir doktorun yanında kalır ve bu süre içinde kendine yetecek kadar Grekçe ve bazı hastalıkları ve yaraları tedavi edecek kadar tıp bilimini öğrenir. Boris'in yanında kaldığı uzun sürede karısını ve kızını çok özlemesine rağmen onları görme fırsatı olmaz. Bu durum Çaka Bey'i çok üzer. Ancak bulunduğu durum itibariyle bir şey yapamaz.

Çaka Bey'in Bizans'tan kurtulması Lombard'ın yardımıyla olur. Bizans'tan kurtulduktan hemen sonra kardeşi Yalvaç'ı bulur. Yalvaç, babasının vefat etmesi üzerine adamlarının başına geçer. Ancak Çaka Bey geldikten sonra adamların yönetimini Çaka Bey'e bırakır. Çaka Bey, adamlarını toparlayıp, bir nizama soktukten sonra çok güçlü bir donanma kurmayı hedefler. Donanmayı kurduktan sonra yapacağı ilk iş de İzmir'i almaktır. Çaka Bey, kısa sürede hedeflerine ulaşarak İzmir'i ele geçirir. Daha sonra Foça ve Urla'yı da alır. Çaka Bey'in bu başarısı kuşkusuz kendi adamları için bir ümit ve sevinç kaynağı olmasının yanı sıra Bizans için bir endişe olur. Bizans, önceleri Çaka Bey'i çok da önemsemez. Ancak adaları elinden çıkmaya başlayınca son derece panikler. Bu durum üzerine Bizans imparatoru yeni bir donanma kurar ve Çaka Bey'in denizdeki egemenliğini kırmaya çalışır. Ancak bu durum bekledikleri kadar olmaz. Çünkü Çaka Bey, Bizans'ta esir kaldığı yıllarda Bizans'ın savaş taktiği konusunda bazı bilgiler edinmiştir. Bunun yanında Çaka Bey'i savaşlarda başarıya ulaştıran en önemli özelliği Çaka Bey'in basit planlarla savaşı yönetmesidir. Yapacağı planların tehlikeli olmasına çok bakmaz, basit ve kolay uygulanır olmasına dikkat eder.

1.5.9. Binatlı Romanındaki Başa Kahramanlar :

Yıldırım Bayezid : Osmanlı Devleti'nin dördüncü padişahıdır. Oldukça başarılı, hedefleri büyük bir padişahdır. Askerleriyle yakın ilişkiler kurmaktan son derece keyif alır. Savaş zamanında dinlenmeye çekilmeden bütün gün askerlerinin arasında dolaşarak onlar gibi yaşar. Kuşkusuz padişahını yanında gören asker de bütün gücüyle savaşır ve başarılı olur. Yıldırım Bayezid, tüm gücünü ve iradesini yalnızca devletin menfaatleri için kullanmıştır. Konstantiniyye'yi kuşattığında Müslüman askerlerinin Niğbolu'da zor durumda kaldığını düşünmüş ve hemen harekete geçerek Niğbolu'ya gelmiştir. Canını ortaya koyarak savaşı kazanmıştır.

Yıldırım Bayezid, pek çok kişi tarafından imkansız denilen şeyleri gerçekleştirir. Örneğin, Evranos Gazi'nin Niğbolu kalesinin sokulmanın imkansızlığını anlatması üzerine Yıldırım Bayezid, atına atlar ve bir şekilde Niğbolu kalesine gider. Kale kumandanı Doğan Bey, padişahı karşısında görünce çok şaşırır. Bayezid, Doğan Bey'den bir süre daha direnmesini ister. Bayezid tam kaleden ayrılırken Doğan Bey, kaleye kadar nasıl gelebildiğini sorar. Bayezid de imkansız hiçbir şeyin olmadığını, önemli olan insanın bir şeye inanması gerektiğini söyler. Bu sözler Doğan Bey için çok etkileyici olur ve kanının son damlasına kadar kaleyi müdafaa edeceğine söz verir.

Niğbolu Savaşı'nda omzundan yalanır, ancak ne olursa olsun savaşmaktan vazgeçmez ve askerinin başına geçer. İslam askerleri de padişahlarının her durumda savaştığını görür ve daha bir şevkle savaşır. Gerek Yıldırım Bayezid'in gerekse de İslam askerlerinin gayretleri sonucu, amaca ulaşılır ve Niğbolu bir zafer olarak tarihe geçer.

Umur Bey : Asıl adı, Gazi Timurtaşoğlu Umur Bey'dir. Binatlı'nın kumandanıdır. Çok iyi bir kumandan, asker ve dosttur. Asıl amacı, gidebildiği yere kadar giderek her yeri alarak Müslümanlaştırmaktır.

Umur Bey ve Binatlı, Yıldırım Bayezid'in öncü birlikleridir. Padişah ordusu yola çıkmadan önce Binatlı, ordunun geçeceği yerleri tehlikeden arındırarak güvenli hale getirirler.

Umur Bey, çok iyi bir asker olmasının yanında çok iyi de bir dosttur. Mertoğlu, onun bir arkadaşının oğludur ve Umur Bey pek çok sefer Mertoğlu'nu tehlikelerden korumaya çalışır. Ancak bir şekilde Mertoğlu'nun ölmesi Umur Bey için çok üzücü olur.

Umur Bey, çok iyi bir at binicisidir. Atına gözü gibi bakar ve onu kimsenin geçmesine izin vermez. Bir seferinde Mertoğlu ile yaptığı yarışta berabere gelmesi bile onun için büyük bir hezimet olur. Buna rağmen çok iyi niyetli biridir. Yenilgiyi ya da eleştiriye açık biridir. arkadaşlarından herhangi birinin kendisini yüzüne karşı eleştirmesi onun için sorun yaratmaz. Kimsenin kendisi için kötü niyet beslemeyeceğine inanır. Çünkü Umur Bey, kimseye kötü niyet beslemez.

Umur Bey, hayatını bir seferden bir sefere koşarak geçirir. Arkadaşlarının evlilik hakkında yaptığı şakalara bile ters cevap verir. Çünkü ona göre evlilik, bin düşmandan korkmayan yiğitleri bir kadından perva eder hale getirmektedir. Bu yüzden evlenmeyi asla düşünmez. Kitabın sonunda Umur Bey'in Niğbolu seferinden sonraki hayatı hakkında bilgi verilmemiştir.

1.5.10. Topal Kasırğa Roman'ındaki Baş Kahraman:

Malkoç Bey : Sivas'ta Şehzade Süleyman'ın nezdinde son derece donanımlı bir askerdir. Oldukça ileri görüşlü olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü Timur'un tam bir yıl önceden Sivas'a saldıracağını mecliste dile getirmiştir. Ancak kimse tarafından söyledikleri ciddiye alınmamıştır. Timur'un Sivas'a saldırması durumunda meclis üyeleri, Malkoç Bey'i dinlemediklerine çok pişman olurlar.

Malkoç Bey, Şehzade Süleyman'a son derece sadık olmasına rağmen, şehzade tarafından çok sevilmez. Özellikle Timur'un saldırma ihtimalinin görüşüldüğü toplantıda şehzade, Malkoç Bey'in askerleriyle direnmeye gitmesi üzerine kendisine karşı geldiğini savunur ve Malkoç Bey'in bu hareketini bir isyan olarak algıladığını da ekler. Şehzade her ne kadar Malkoç Bey'den hoşlanmasa da onun ne kadar iyi bir asker ve vatanına bağlı biri olduğunu da bilir. Hatta şehzade, padişah olduğunda Malkoç Bey'i yüksek makamlara getirmeyi planlar.

Şehzade Süleyman, Sivas'ı terk ettiğinde Malkoç Bey, meclis üyeleri tarafından şehrin kumandanı olarak seçilir. Bunu ilk duyduğunda reddeden Malkoç Bey, şehrin başsız kalmaması için bu görevi kabul eder. Bu göreve geldiği anda tüm gücüyle şehrin korunmasını sağlamaya çalışır. Ancak birkaç zaman geçtikten sonra meclis üyeleri, Timur'a direnmektense ona teslim olmayı seçerler. Malkoç Bey, yine bu fikre karşı çıkar. Bunun üzerine meclis üyeleri tarafından kumandanlıktan alınır ve şehri terk etmesi istenir. Meclisin bu isteği üzerine Malkoç Bey, yanına kendisine sadık olan elli kadar adamı alarak şehri terk eder.

1.5.11.Şehzade Selim, Şirpençe ve Mısır'a Doğru Romanları'ndaki Baş Kahramanlar :

Yavuz Sultan Selim: Osmanlı padişahlarının dokuzuncusudur. Sultan Bayezid'in oğlu, Fatih Sultan Mehmed'in torunudur. Kırk iki yaşında Osmanlı tahtına oturmuş, sekiz yıl, dört ay, yirmi sekiz gün padişahlık görevini üstlenmiştir. 22 Eylül 1520 yılında sırtında çıkan bir yara yüzünden Çorlu'da vefat etmiştir.

Romanda Yavuz Selim'in fiziksel özellikleri detaylı bir şekilde verilmiştir. Uzuna yakın orta boylu, toparlak kırmızı yüzlü, çatma siyah kaşlı, iri kemikli, uzun boyunlu, koç burunlu, pala bıyıklı ve sakalsızdır. Bir kulağında küpe vardır. Çok sade giyinir. Yarı belinden yukarısı aşağısına nispetle kısa gibi, bakışları keskin, alnı oldukça geniştir. Yavuz Selim, bu romanda diğer romanlarında olduğundan daha idealist olarak ele alınmıştır. Bu romanda Yavuz Padişah, İslam birliğini gerçekleştirmeyi kafasına koymuştur. Hemen her sohbetinde bu konu vardır. Hatta yazdığı şiirler bile bu konudur. Yavuz Selim, adeta kendini bu ideale adamıştır.

Romanda bir padişah olması gereken dört özelliğin Yavuz'da olduğu sık sık vurgulanmıştır. Bu özellikler şunlardır: Hikmet, iffet, cesaret ve cömertlik. Yavuz Padişah çok konuşmaz, gereksiz hiç konuşmaz. Gerekeni söyler, insan onu dinlerken bir padişahтан çok, bir bilge kişiyi dinler gibi olur. Namusuna düşkün ve dürüsttür. Cesur, hem de ne cesurdur. Cömertliğine de diyecek yoktur. Sarıoğlan'a verdiği at da bunun delilidir.

Son derece gururlu, insanlar tarafından övülmeye katlanamayan bir insandır. Katlanmak ne kelime hatta bu durumdan adeta iğrenir. Dalkavukluktan ve dalkavukluktan nefret eder.

Padişahlığı süresince en büyük hayali İslam birliğini kurmaktır. Çünkü Yavuz'a göre eğer İslam birliği sağlanmazsa Avrupa Osmanlı'yı ve diğer İslam devletlerini tek tek yutacaktır. Bu yüzden Osmanlı büyümeli, yutmak isteyen gırtlakta tıkanıp kalmalıdır. Bunun ilk şartı da Mısır'ın alınmasıdır. Her ne kadar çevresindeki devlet adamları Mısır'ın alınmasının zorluğunu söyleyerek Yavuz'u bu yoldan çevirmeye çalışsalar da, Yavuz, Mısır'ın alınmasını ince planlar yaparak kafasında netleştirmiştir. Bu planları yapmak kuşkusuz çok da kolay olmaz. Hekimlerin en az altı saat uyumasını öğütlemelerine rağmen, Yavuz, yıllardır üç, dört saat uykuyla yetinir. Hatta bazı geceler hiç uyumaz, sabahlar. Bu saatlerde okur, düşünür, haritalar üzerinde çalışır. Fakat mevcut haritalar yetersizdir. Bu yüzden başta Hindistan olmak üzere, dünyanın birçok bölgesine uzmanlar göndermiştir. Bu uzmanlar ayrıntılı haritalar çıkarıp gönderecektir. Bu hareketlerinde dolayı Yavuz'un ideallerini nasıl temellendirdiğini ve girdiği savaşlardaki gâlibiyetlerini nasıl aldığını anlayabiliriz. Aklına takılan en küçük detayı bile atlamaz, her zaman uzmanlara danışır.

Yavuz Selim, gerektiğinde özeleştiri yapar ve yaptığı hataları tüm açık yürekliliği ile kabullenir. Örneğin; Yeniçeriler, Padişahlarına isyan eder ve ayaklanırlar. Yavuz, bu durumun sebebini düşünür ve şu sonuca varır. "Yeniçeriler, cahil kalmıştır. Askeri cahil olan bir devlet payidar olamaz. Ama suç bizim, kılıç dersi yanında kalem dersine gereken önemi veremedik. Onları bir çapulcu haline getiren gürûhun elimizden çekeceği var." (s.116)

Ayrıca Yeniçeriler Yavuz'a ayaklanırken, o sadece konuşarak ve amacını onlara açıklayarak isyandan vazgeçirmiştir. Buradan Yavuz'un hitabetinin ne kadar güçlü olduğunu anlayabiliriz.

Heyecanlı bir yapıya sahip olduğunu da söyleyebiliriz. Duygularını dışarıya vurmamak için avurtlarını yer, dudaklarını kemirir, dişlerini sıkı sıkı bir hal olur.

Şiire olan tutkusu bu romanda da son derece belirgin şekilde ortadadır. Hatta bütün ömrü boyunca tek ideali olan padişahlıktan, şiir yazmaya zaman bulamadığı için nadir de olsa yakınıdır. Çünkü Yavuz için şiir yazmak “yüreğinin kilidini açmak”tır. Ölümüne yakın bir zamanda şu şiiri Orhan Bey’e okur.

Milletimde ihtilaf u tefrika endişesi
 Kûşe-i kabrimde hatta, bi karar eyler beni;
 İttihadken savlet-i â’ dâ-yı def’e çâremiz...İttihad etmezse millet, dâğdâr
 eder beni! Yavuz Sultan Selim

Bilim ve bilim adamlarına çok düşkündür. İlim adamları için “Siz teker teker bir dünya, ikiniz birden bir kâinatsınız.” demiştir. Kozmoğrafya⁹ ile ilgilenir. kütüphanesi de bu duruma paralel olarak Türkçe, Arapça, Farsça hatta Çağatayca kitaplarla doludur. İlim

Yazarımız bu romanda Yavuz’un özel hayatına detaylı şekilde değinmiştir. Eşi Hafsa Sultan’a olan düşkünlüğünden, aralarındaki samimi sohbetlerden bahsedilmiştir. Yazarın harem hayatından bu derece detaylı bilgi vermesi, Yavuz’un sert görünüşünün altında, duygusal yapısının ne derece güçlü olduğunu okuyucuya aksettirmesi olduğunu söyleyebiliriz.

Muhabbet Şâhının bir bende-i fermânıyız, cânâ,
 Gedâ-yı gûy-u âlemin sultanıyız, cânâ

Yavuz Sultan Selim

Osmanlı Padişahları içerisinde hazineyi en çok dolduran kişi Yavuz Selim’dir. Bu durum üzerine “Bir daha hazineyi benim kadar dolduran olursa hazineyi onun tuğrasıyla açarsınız, aksi takdirde benim tuğramla açmaya devam edersiniz.” şeklinde bir emri vardır.

⁹ Gök bilimin matematik ve fiziğin yalnız temel kavramlarından yararlanarak en belli başlı olayları ele alan dalı, TDK s. 1374

Romanda Mısır Seferi dönüşü, Yavuz Selim ve askerleri atlarıyla yol alır. Yavuz Selim'in hiç yanından ayırmadığı ve büyük saygı gösterdiği İbni Kemal'in atı bir su birikintisine girer, çamurlu su Yavuz'un ak kaftanına sıçrar. İbni Kemal, Yavuz tarafından azarlanmayı beklerken Yavuz, "Bu kaftan, biz ölene kadar özel hazinemizde muhafaza edilsin. Biz ölünce de tabutumuzun üstüne örtülsün. Vasiyetimizdir." der. Bu durum üzerine etrafındakiler, Yavuz'un aslında ne derece gönül adamı olduğunu anlarlar.

Yavuz Selim, yaptığı işlerde son derece titizlik gösteren bir yapıya sahiptir. Yapılan hataları kolay kolay affetmez. Bu uğurda birçok vezirinin idam edilmesini emretmiştir.. Hatta bir gün Veziriazam Piri Mehmed Paşa ile aralarında şöyle bir diyalog geçer. "Hünkârım, eninde sonunda bir bahâne ile beni nasıl olsa öldürteceksiniz, hemen bir gün evvel öldürtmeniz münâsiptir. Kendimi savunmuyorum." Yavuz Selim, Mehmed Paşa'nın bu isteği üzerine kahkaha atarak şu şekilde cevap vermiştir. "Bizim dâhi muradımız budur. Lakin yerini dolduracak bir adam bulamıyoruz. Yoksa seni muradına eriştirmek kolay."

Yavuz Selim'in ölümü, sırtında çıkan bir yara sonucu olmuştur. Yavuz Selim'in en yakın dostlarından biri olan Hasan Can, her ne kadar Yavuz'u doktorlara başvurması için uyarırsa da, Yavuz o dönemde yeni bir sefer için Edirne'ye gitmekte ısrar etmiştir. Fakat günler geçtikçe, Yavuz Selim'in ağırları dayanılmaz bir hal alır. Sonunda inadı bırakır ve hekimlerine danışır. Hekimler, halk arasında "şirpençe"¹⁰ olarak bilinen bir hastalığa yakalandığını söylerler.

¹⁰ (Anthrax Halk dilinde şirpençe veya karakabarcık diye bilinen furonküllerin bir araya gelmesinden oluşan iltihaplı tümöral bir piyodermidir. Kan çıbanından farklı olarak birden fazla baş verir. En çok yüzde, boyunda ve omuzlarda görülür. Ateş ve genel durumda bozukluk dolayısıyla daha güçlü bir antibiyotik tedavisi ve vücudun direncini artıracak ilaçlar verilir. Bazen cerrahî olarak müdahale etmek gerekir)

1.5.12. Selâhaddin Eyyûbi Romanı'ndaki Baş Kahramanlar :

Selâhaddin Eyyûbi : Sultan Eyyûbi, çok iyi bir asker olmasına rağmen sultan olup devletin başına geçmeyi hiç düşünmez. Onun için en büyük zevk, ilim adamlarıyla yaptığı sohbetlerdir. Ancak bir gün Sultan Nureddin Mahmud bin Zengi tarafından yanına çağırılır ve kendisine kumandanlık teklif edilir. Eyyûbi, önce bu teklifi kabul etmek istemese de özellikle babasının teşviki ve ülkenin içinde bulunduğu karmaşadan dolayı kabul eder. Böylece Eyyûbi, hükümdarlık hayatına ilk adımını atar. Daha sonra Sultan Nureddin'in ölümüyle başa geçer. İktidarda olduğu süre boyunca Kudüs'ü Hıristiyan egemenliğinden kurtarır.

Romanda Selâhaddin Eyyûbi, özellikle barışçıl yanı göz önünde tutularak okuyucuya tanıtılmıştır. Kudüs Kralı Baldwin ve daha sonra yerine geçen Gui ile yaptığı dostluk anlaşmalarının bozulması sonucu bile onlara savaş açmaz ve daha sonra yine barış tekliflerine de olumlu cevaplar verir. Yine Kudüs'ü ele geçince Kudüs halkının fidyelerini ödemeleri dahilinde onları serbest bırakır. Parası olmayan binlerce esirin kurtuluş fidyelerini kendisi öder. Kısacası Eyyûbi, gerek İslam aleminde gerekse de Avrupa'da bu özelliğinden çok söz ettirir.

En büyük amacı, İslam medeniyetini ulaştırabildiği kadar geniş coğrafyaya yaymaktır. Bunun için en büyük zevki olan ilmi çalışmaları ve sohbetleri bir anda bırakır ve bir serdar olarak ordusunun başına geçer. Yaptığı hizmetler ve kazandığı başarılar onu bir anda zirveye ulaştırır. Kısa bir süre sonra bütün Müslümanların hükümdarı olur.

Vücudu oldukça dirençlidir. Tih Sahrası'nda zehirli bir yılan tarafından sokulur. Ölümün soğuk nefesini ensesinde hissettiği anlarda bile yine kendini düşünmez ve askerlerinin hayatlarını düşünür. Askerleri çölde kum fırtınalarından

ve susuzluktan çok etkilenmesinler diye hasta olmasına rağmen yola devam emri verir.

Başarıya ulaşmak ve amaçlarını gerçekleştirmek için bütün zorlukların üstesinden gelmeyi bilen bir hükümdardır. Örneğin, Nil Nehri'nin etrafını dolaşmaktansa askerlerini tulumlara bindirerek, tek bir can kaybı bile vermeden karşı kıyıya geçirmeyi başarmıştır. Bu ve bunun gibi pek çok olay Selâhaddin Eyyûbi isminin efsaneleşmesini sağlar.

Henüz elli beş yaşında amansız bir hastalığa tutularak hayatını kaybeder. Özellikle barışçıl tutumu ve insanlık değerleri, onun adının altın harflerle tarihe yazılmasını sağlar. Kendisinden sonra sultan olmasını istediği oğlu Melik Efdal'e de bu değerleri aynen uygulaması için emir verir. Allah'ın yolundan gittiği sürece hataya düşmeyeceğini, merhametli davranmasını, sebepsiz yere kan dökmemesini, intikam hırsıyla yanmamasını... öğütler.

1.5.13. Ağalar Saltanatı Romanı'ndaki Baş Kahraman :

Sultan Murad : Köse Sultan ve Birinci Ahmed'in oğlu, on yedinci Osmanlı padişahıdır. Romanda Sultan Murad'ın tahta ilk geçtiği yıllar ve yirmi yaşına kadar olan süreci ele alınmıştır. Bu süreçte annesinin ve Recep Paşa'nın üzerindeki etkileri detaylı şekilde belirtilmiştir. Özellikle hükümdarlığının ilk on senesinde annesi Kösem Sultan, devlet ilerini eline alır. Bu sürede Sultan Murad, devlet yönetimiyle ilgili önemli gözlemler yapar. Sultan Murad'ın tahta çıktığı dönemler, Osmanlı Devleti'nin en karmaşık yıllarıdır. Çünkü yeniçeriler arasında onları isyana teşvik eden devlet adamları girmiş, devlet adeta yeniçerin isteğine göre yönetilmeye başlanmıştır. Aslında yeniçeriler, ne yaptıklarının çok farkında değillerdir. Makam, mevki ve para hırsı olan bazı devlet adamlarının maşası konumundadırlar. Sultan Murad, her şeyin farkında olmasına rağmen yirmi yaşına kadar bekler. Çünkü yeniçeriler ve arkasındaki devlet adamları, Valide Sultan ile işbirliği içinde olmakla beraber iradeyi ellerinde tutarlar. Sultan, yirmi yaşına

geldiğinde önce annesinin üzerindeki etkisini kırar. Daha sonra yeniçerileri isyana teşvik eden devlet adamlarını tek tek etkisiz hale getirir.

Başta İstanbul halkı olmak üzere bütün Osmanlı tebaası, Sultan Murad'ın takındığı tavırları son derece olumlu karşılar. Çünkü Sultan Murad'ın suskunluk döneminde yeniçeriler, akla hayale sığmayan zorbalıklar yaparlar. Vergileri kat kat arttırmaları, her şeyden vergi almaya başlarlar, hatta yoldan geçenlerden bile yol akçesi almaya başlarlar. Artık bütün bunlara birinin dur demesi gerekir. Halkın beklediği sonunda olur ve Sultan Murad, bir anda uykudan uyanır gibi bütün olanlara hayır der.

Sultan Murad, bütün her şeyin başında Recep Paşa'nın olduğunu bilir. Ancak onu cezalandırmak için kesin delillere ihtiyacı vardır. Recep Paşa'nın yaptıklarının tescillenmesi için daha sonra da kullanılacak bir istihbarat teşkilatı kurar. Bu teşkilatın başında Hamza ve Deli Osman vardır. Padişahın sadık adamları olan bu iki arkadaş, daha sonra geliştirilen bir istihbarat teşkilatı kurarlar. Böylece Sultan Murad, istediği bilgiyi elde eder.

Sultan Murad, iktidarı ele alınca ülkede tütün ve içki içilmesini yasaklar. Çünkü zaten sınırını aşmış olan asker, tütün ve içki yüzünden daha da zarar verici olur. Ancak bu yasak Recep Paşa ve Valide Sultan'ın askeri desteklemesinden dolayı çok uygulanamaz. Bir süre sonra Sultan, yasak olmasına rağmen ülkede hala içki ve tütün satışı yapıldığını öğrenir ve bu ticarete karışanları yakalatarak mahkemede yargılatır. Ayrıca tebdil kıyafet kiraathaneleri gezerek durum tespiti yapar. Bu durum, kuşkusuz Recep Paşa ve Valide Sultan için çok hoş karşılanmaz.

Sultan Murad'ın kararlı ve güçlü yapısının altında mücadeleciler ve duygusal bir kişilik de yatar. Yeniçerilerin başını istedikleri Hafız Paşa ve Musa Çelebi'yi korumak için çok mücadele verir. Ancak tüm çabalarına rağmen bu

konuda muvaffak olamaz. Özellikle Hafız Paşa'nın katledilmesi üzerine gözlerinden sicim gibi yaşlar akıtır.

Yeniçeriler arasında sükuneti sağladıktan ve Recep Paşa gibi devlet adamlarını azlettikten sonra bütün askerleri Sinan Paşa Köşkü önünde toplar ve eline bir Kur'an alarak askerlere yemin ettirir. Sadakatini yemin ederek ispatlayan askerleri, affeder ve böylece devlet ve ordu yeni bir sürece girer.

1.5.14. Cengaver Romanı'ndaki Baş Kahraman :

Osman Bey : Kayı Han'ın hükümdarıdır. Çok iyi silah kullanır, bununla beraber son derece adildir. Osman Bey, insanlar arasında saygı uyandırmış bir kişidir. Her olayda onun fikri alınır ve onun onaylamadığı hiçbir şey yapılmaz. İleri görüşlü bir kişidir. Selçuklu Devleti'nin yıkılacağını çok önceden bilir. Bu yüzden yeni bir İslam Devleti için hazırlık yapar. Bunun için öncelikle Ekizce zaferini kazanır. Bu zaferden sonra Rum beylerinin üzerine gider. Artık sadece müdafaa yapmaz taarruza ağırlık verecektir.

Ekizce seferinden önce vasiyetini dile getirir. Vasiyeti, Bursa'nın alınmasıdır. Kendisinden sonra yerine geçecek kişinin yapacağı ilk işin Bursa'nın alınması olduğunu belirtir. Osman Bey, devletin başındayken etrafındaki Rum kalelerini tek tek ele geçirir. Kendisinden sonra da büyük bir devletin kurulmasına zemin hazırlar.

1.5.15. Mavi Yıldız Romanı'ndaki Baş Kahramanlar:

Gümüş Tekin : Çok badireler atlatmış, ölümü nimet bilen, gözünü budaktan sakınmayan bir yiğittir. Oldukça iyi kılıç kullanır ve ata biner. Her zaman tedbirli davranmayı kendisine vazife bilir. İbrahim Paşa'nın adamları, onu

kimin davet ettiğini söylemedikleri için oldukça sinirlenir. Ancak daha sonra ne de olsa Osmanlı topraklarında olduğunu hatırlayarak bu duygulardan uzaklaşır.

Sıddık İbrahim Paşa ile dostlukları oldukça eskiye dayanır. Sıddık Paşa ile Gümüş Tekin'in babası silah arkadaşıdır. Bu yüzden Sıddık Paşa, muhtemelen Gümüş Tekin'in çocukluk yıllarını bilmektedir. Ne kadar büyük bir erdemle yetişmiş bir yiğit olduğunu bildiği için başı sıkışınca aklına ilk olarak Gümüş Tekin gelir. Buradan Gümüş Tekin'in ne kadar güvenilir biri olduğunu da anlayabiliriz.

Onun için verilmiş sözleri tutmak çok önemlidir. Sıddık Paşa, durumunu anlatıp ondan yardım istediğinde tereddütsüz bu işi halletmeyi kabul eder. olaylar gelişip, ölü sayısı arttıkça arkadaşının işi bırakma konusundaki telkinlerine itibar etmez ve işi çözünceye kadar araştırmaya devam eder. oldukça sistemli ve azimli çalıştıktan sonra Mavi Yıldız'ı ele geçirir ve bir kez daha altına girdiği işi başarıyla tamamlar.

Arap Ahmet : Gümüş Tekin'in en iyi arkadaşıdır. O da tıpkı Gümüş Tekin gibi çok iyi kılıç kullanır ve ata biner. Gümüş Tekin'e nazaran daha az heveslidir. Sıddık İbrahim Paşa'nın ricasını yapmak için tereddüt yaşar ve Gümüş Tekin sayesinde ikna olur. Buna rağmen işi kabul ettikten sonra bütün gücüyle olayı açıklığa kavuşturmak için mücadele eder.

Bizans'ı avucunun içi gibi bilir. Ayrıca yabancı dili de çok kuvvetlidir. Buna rağmen Bizans'ta bile yabancı dilde konuşmaz. Çünkü onun için dünyadaki en güzel dil Türkçe'dir.

Kadınlar hakkındaki düşünceleri oldukça farklıdır. Madam Tomris'i kamarasına kilitletiğinde kadınlar hakkındaki düşüncelerini açıklar. Ona göre kadınların ne zaman ne deliliğe kalkışacağı belli olmaz. Onun için kadınlardan ya mümkün olduğu kadar uzak durmalı ya da bağlayıp onlardan kurtulmak gerekmektedir.

Sıddık İbrahim Paşa : İkinci Murad zamanında hazineden sorumlu devlet adamıdır. İşine son derece bağlı ve çok dürüst biridir. kendisinde oldukça genç bir karısı vardır. Karısını çok seven İbrahim Paşa, onun çok istemesi üzerine hazineden Mavi Yıldız'ı alır ve bir gece takması için karısına verir. Ancak bir şekilde Mavi Yıldız çalınır. İbrahim Paşa, karısına uyduğu için hayatının pişmanlığını yaşar. Onu en çok üzen bu olaydan dolayı ölmesi değil, insanlara karşı güvenilirliğini kaybedecek olmasıdır. Bu yüzden kimseye duyurmadan Gümüş Tekin'i bu olayı halletmesi için çağırır.

Sultan İkinci Murad'a bütün kalbiyle bağlıdır. Bir toplantıda kendisine soru sorulmaması için dua eder. Çünkü padişahın karşısında konuşmaya başlarsa her şeyi anlatacaktır. Duaları kabul olur ve padişah başka konularla ilgilenir ve ona herhangi bir soru sormaz.

Mavi Yıldız'ın bulunması karşısında sevincini anlatan bölümlere romanda yer verilmemiştir. Ancak biz İbrahim Paşa'nın ne kadar sevindiğini tahmin edebiliriz.

1.6. Norm Karakterler:

Romanda birinci derecedeki kahramanlardan sonra ferdi planda en çok boyutlu olan ve en fazla derinliği olan kahramanlardır. Bu karakterlerin okuyucuyu rahatlatmak ve tezit oluşturmak gibi görevleri olduğu kadar, birinci derecedeki kahramanların kusurlarını yansıtmaya, somutlaştırma gibi fonksiyonları da vardır.

Bu kişiler, romanların birinci derecedeki kahramanlarının eksik yönlerini tamamlayan, bu yüzden de baş kahramanlarla yakın ferdi bir derinlik kazanan insanlardır. Yazar, zaman zaman bu karakterlere sözü emanet eder ve onları kendi adına romanda konuşturur.

1.6.1. Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanlarında Üsküdarî Mahmud Hüdai Efendi bahsedilen karakter şekline uygundur:

Üsküdar-î Mahmud Hüdai Efendi : Dergahı Üsküdar'da bulunur. Sultan Murad'ın babası Hüdai Efendi'ye abdest suyu hazırlamış, Kösem Sultan da havlu tutmuştur. Buradan da anlaşılacağı gibi saraya oldukça yakın bir isimdir. Bu yakınlığı Sultan Murad zamanında da devam eder. Sultan Murad, onu sık sık dergahında ziyaret eder. Hüdai Efendi, dergahına gelenler arasında statü farkı gözetmez. Sultan Murad, dergahtan içeri girdiğinde yalnızca Murad olur ve şeyh tarafından böyle hitap edilir. Aslında Sultan Murad'ın hocası değildir. Fakat ona bütün hocaların öğrettiğinden fazla şey öğretmiştir. Ölümünden önce Sultan Murad'ın son ziyaretinde Hüdai Efendi, Sultan Murad'a öğütler verir. Hayatı boyunca kalp kırmaktan sakınmasını, çevresine güvenebileceği adamlar seçmesini, meşveretten geri durmamasını, fakat her söyleneni de yapmamasını, daima dininin gerektirdiği gibi hareket etmesini öğütler. Bu öğütlerden kısa bir süre sonra Hüdai Efendi ölür. Ölümü Sultan Murad'ı son derece üzerek üç gün inzivaya çekilmesine sebep olur.

1.6.2. Merhaba Söğüt romanında Yahşi Hoca Molla, Tacüddin Harzemi ve Alp Sofi norm karakter tipine uygundur:

Yahşi Hoca : Kayı Han aşiretinin en aydın, en ileri görüşlü hocasıdır. Daima Ertuğrul'un yanında yer alır, onun aldığı kararları destekler. Ertuğrul'un eğitimiyle küçük yaştan itibaren ilgilenir. Bu da Ertuğrul'u çok yakından tanımasını sağlar. Yahşi Hoca, Ertuğrul'un kimsenin bilmediği özelliklerini bilmesi sonucu onun ne zaman sinirlendiğini, ne zaman sevindiğini anlayan ilk insandır. Örneğin Ertuğrul'un sol gözünün seğirmesi, sinirlendiğinin en büyük işaretidir. Ancak bu işarete Yahşi Hoca'dan başkası dikkat etmemiştir.

Yahşi Hoca'nın "hoca kimliği" ile beraber, savaşçı ve yiğit kişiliği de ön plandadır. Çok iyi ata biner, kılıç kullanır. Kayı Han'ın yaptığı savaşlara aktif olarak katılır. Gündüz Bey, Ertuğrul'u Harzem Beyi'nin isteği üzerine sefere gönderdiğinde onu Yahşi Hoca'ya emanet eder ve böyle olunca içinin rahat olduğunu Bey Ana'ya anlatır.

Yahşi Hoca, törelere, gelenek ve göreneklere son derece bağlıdır. Sungur Tekin'in gitme kararı aldığı vakit kurulan meşverette Dırmışık Hoca ile Durhan'ı görünce ilk tepki veren odur. Çünkü bir kişinin meşverete katılabilmesi için hem uzun süredir aşirette yaşaması lazım, hem de kendini pek çok yönden aşirete kanıtlanması gerekmektedir. Ancak bu iki vasfa da sahip olmayan kişiler meşverete çağırılmış, bu durum üzerine Yahşi Hoca, bütün gücüyle onların meşveretten çıkarılması için mücadele etmiştir.

Yahşi Hoca, aşiretteki gençlerin eğitimiyle ilgilenirken, onlara evvela insana ve hayvana saygı duymayı öğretir. Öğrencilerine avlanacakları vakit " Kim ki ihtiyaç için değil de zevk için avlanırsa, kim ki hayvana kinlenip vurursa, günah işlemiş olur." sözünü akıllarından çıkarmamalarını öğütler.

Çok sıkıldığı vakitler, tepeye doğru seyran yerine çıkar ve orada ruhunu özgür bırakır,ufkun sonsuzluğuna dalarak geleceği düşünerek rahatlamaya çalışır. Düşünceleri hep, Ertuğrul'un devlet kurması, yerleşik hayata geçmeleridir.

Yahşi Hoca, hazır cevaplı, konuş demeden bülbül gibi şakıyan, bin hakikatı bir çırpıya sığıştırır, lafa laf açtırıp, lafını misallendirecek çıkıştırır. Devri Saadet'ten, Sahabî hayatından, evliya menkıbelerinden, erenlerin hikmetlerinden anlattıkça anlatır.

Kayı Han aşireti, Söğüt ve Domaniç'e vardığında Kaya Şeyhi, Yahşi Hoca'ya öğütlerde bulunur. Bu öğütler, Ertuğrul'dan sonra Osman'ın başa geçmesi ve Edebalı'nın ayak diremeden kızını Osman'a vermesidir. Kaya

Şeyhi'nin bu öğütleri Yahşi Hoca'ya vermesinin nedeni, kuşkusuz onun son derece donanımlı bir hoca olmasından kaynaklanmaktadır.

Molla Tacüddin Harzemi : Kaya Şeyhi'nin müridlerindedir. Ertuğrul, henüz küçük bir çocukken Gündüz Alp ile görüşerek Ertuğrul'a iyi bakmasını çünkü onun ileride devlet kuracağını söyleyen ilk kişidir. Erenlerden olduğu bilinmektedir. Çünkü Gündüz Bey, hiçbir şey söylemeden onun, aşiretin ve Ertuğrul'un hakkındaki bilgileri sıralar.

Sesinde insanın içine tepeleme dolduran bir ahenk vardır. Sanki insanın ağzından değil de yüreğinden çıkıyor hissi verir. Yürekten çıktığı gibi de doğrudan yüreğe giren bir ses. Bu durum Gündüz Alp'i ilk başta rahatsız ve huzursuz hissetse de onunla bir süre konuştuktan sonra rahatlar.

Harzemî'nin geniş alnı, göğsüne serpiyen bembeyaz sakalı vardır. Gündüz Alp ile konuşurken onun yüzüne hiç bakmaz, bir yandan sürekli Kuran-ı Kerim okur. Gündüz Bey, hiç ışık olmadan onun karanlıkta nasıl okuduğunu sorar ancak cevap alamayınca onun erenlerden olduğuna bir kez daha kanaat getirir. Gündüz Bey'in meraklı soruları neticesinde kendini tanıtmaya başlar. Allah'ın garip, günahkâr, kemter kulu olarak kendini tarif eder. Kendi halinde bir derviştir. Şeyh Ekber'in Herat'taki dergahındandır. Ayrıca Gündüz Bey'in neden buraya geldiği sorusuna da, nerede yıldızlar çok parlarsa kendisinin de orada olduğunu söyleyerek cevap verir. Bunun üzerine Gündüz Bey, “müneccim misin?” diye sorar. Harzemî de gökyüzüyle meşgul olmasının nedenini kozmoğrafyaya merakıyla açıklar. Bu cevap üzerine Gündüz Bey, hata yaptığını anlayarak Harzemî'den özür diler. Derviş, Ertuğrul'a iyi bakmasını, büyük bir İslam devletinin çekirdeğinin atıp, Konstantiniye'nin fethine zemin hazırlayacağını son bir kez daha öğütledikten sonra söyleyeceklerinin bu kadar olduğunu belirtir ve Gündüz Bey büyük bir hayranlık ve şaşkınlık içinde Harzemî'nin yanından ayrılır.

Alp Sofi : Gündüz Bey'in Harzemî ile görüşmesinden bir süre sonra Alp Sofi adlı bir derviş Gündüz Bey'i ziyaret eder. Alp Sofi de tıpkı Harzemî gibi Kaya Şeyhi'nin mürididir ve bazı durumları Gündüz Bey'e haberdar etmek için görevlendirilmiştir.

Yüzünün kapkara sakalından arta kalan kısımlarında, gün batımının pembeliği vardır. Başında bembeyaz sarığı bulunmaktadır. Aşirete vardığında, gözlerinin bütün hüznü ile kıl çadırların arasında koşuşturan çocuklara bakarak ikide bir “geldik ya !” diye mırıldanır, “sonunda geldik işte...” Keçi kılından bir cübbe giyer. Cübbe, vaktiyle siyahtır, ancak ıslana-kuruya renk atmış, yer yer morarmıştır. Pabuçları, yol yorgunluğuna dayanamayıp paralandığından ayaklarını keçe ile sarmıştır. Omuzlarından bir sicimle geçirip koltuk altına düğümlediği iki heybe ağzına kadar kitap doludur. Alp Sofi, bu heybeye canından çok önem verir. Bir zamanlar İltiş Irmağı'na düşmüş de canını kurtarması için atılan ipe önce heybesini bağlamıştır. Kendisi de zar zor kıyıya çıkmıştır. Niye böyle davrandığı sorulduğunda “Her yerde bir Alp Sofi bulunur, ama bu kitaplar her yerde bulunmaz.” diye cevap vermiştir. Çünkü bu kitapları Alp Sofi, yirmi yılını vererek kendisi yazmıştır.

Gündüz Bey'e ziyaretinin nedeni; Yec'üc Mec'üc kabilesinin ininden çıkarak yakında Kayı Han'ın bulunduğu topraklarda olacağını haber vermesidir. Bu kabile, bu topraklara geldiği vakit taş üstünde taş, omuz üstünde baş bırakmayacak, Harzem ilini harabeye çevirdikten sonra Anadolu'ya gelip Selçuklu'ya yüklenecektir. Kırabildiğini kıracak, yakabildiği kadar yakacaktır. Bu hengamede Kayı Han aşireti, önce Harzem sultanına yardım edecek, , her şey bittikten sonra Rum iline gidip Selçuklu topraklarını koruyacaktır. Derken Selçuklu da ikbalden düşecek ve Ertuğrul büyük bir devletin çekirdeğini atacaktır. Alp Sofi, bir şekilde gelecekte haber vermek için Kaya Şeyhi tarafından görevlendirilmiştir. Ayrıca Alp Sofi, Gündüz Bey ile görüşmeye gelirken, üç gece peş peşe aynı rüyayı görür ve rüyasını Gündüz Bey'e anlatır. Rüyasında Peygamber Efendimizi görür. Peygamber Efendimiz, Alp Sofi'ye Kayı Han'ı

bulmasını çünkü o boydan gelecek birisinin büyük bir devlet kuracağını, gayr-i Müslimlere boyun eğdirip, Konstantiniyye'yi fethedip müjdeyi gerçekleştireceğini söyler. Alp Sofi'nin söylediklerini duyan Gündüz Bey, Molla Tacüddin ile Kaya Şeyhi'nin söylediklerini de düşünür ve Ertuğrul'un çok iyi yetiştirilmesini sağlamaya çalışır.

Alp Sofi, Ertuğrul bey olduktan sonra bildiklerini, gördüklerini ona iletmek için yeniden Kayı Han'a gider. Alp Sofi, bu sefer dehşet veren haberler verir. Otrar'ın düştüğünü, kalelerin, köylerin yandığını, Harzem'in ise Mongol eziyetleri altında sıkışıp kaldığını anlatır. Bununla beraber, Hoçent'de Temür Melik büyük bir kahramanlık destanı yazmıştır. Ancak Timuçin'in büyük oğlu Cuci Han, bir şekilde Hoçent'e girmeyi başarır. Alp Sofi, bunları anlattıktan sonra Ertuğrul, bilgisine ve deneyimine sonsuz saygı duyduğu Alp Sofi'ye akıl sorar. Alp Sofi de Temür Melik ile birleşerek Mongol'a karşı savaşmayı öğütler. Alp Sofi, söyleyeceklerini bitirdikten sonra sessiz sedasız Ertuğrul'un yanından ayrılır.

Mısır'a Doğru Romanındaki Norm Karakterler:

Derviş Talip : Annesi Arap, babası Türktür. Araplar Talip Bin Ziya, Türkler Derviş Talip der. Müslümandır. Arapları da Türkleri de sever. Çok yer gezmiş, çok insan tanımıştır. Bilenin bilmeyenden, inananın inanmayandan üstün olduğunu görmüştür. Her kötülüğün anasının cahillik olduğunu anlamıştır. Halep'te, Şam'da yıllarca ders okumuştur. Niyeti İstanbul'a gidip ilmiyle cihanı kucaklamış hocalardan noksanlarını tamamlamaktır.

Yaşı elli civarındadır. Yüzünün temizliği, gözlerinin berraklığı ve derinliği insanda saygı uyandırır. Eski ama temiz giyimlidir. Son derece gururlu ve dininin kayıdelerine bağlı olarak yaşamaktadır. Padişahın ihsan ettiği altınları hak etmediğini söyleyerek geri çevirir.

İbni Kemal : Padişahın hocalarından biridir. Zenbilli Ali Cemali ile beraber ilmin ve faziletin simgesidir. Yavuz Selim’in ilim adamlarına verdiği değerden o da nasibini alır. Bir gün İbni Kemal’in atı bir çamur birikintisine girer ve padişahın kaftanına çamur sıçrar. Bu durumu başkası yapsa padişahın vereceği ceza çok ağır olacakken Yavuz Selim bu çamurlu kaftanın ölünce tabutunun üzerine serilmesini vasiyet eder.

Yavuz Selim, İbni Kemal’in bilgisinden faziletinden ve erdeminden her fırsatta yararlanmaya çalışır. Hatta bazı durumlarda işin içinden çıkamayacak duruma geldiğinde İbni Kemal’e danışır. Padişaha yakınlığı ve sevgisi herkes tarafından bilinmektedir. Hatta Yavuz Selim öldüğünde odasına çekilmiş ve ağlayarak şu şiiri yazmıştır.

“Az zaman içre çok iş etmiş idi,
 Sâyesi olmuş idi âlemgir;
 Şems-i asır idi asırda şemsin,
 Zilli memdûd olur, zamanı kasîr.
 Girse meydân-ı rezme şîr-i delir,
 Çıksa eyvân-ı bezme mihr-i münîr.
 Hayf, Sultan Selim’e, hayf ve diriğ!
 Hem kalem ağlasun anâ, hem tiğ.”

İbni Kemal

Zenbilli Ali Cemali : Dönemin Şeyhülislamı’dır. Yavuz Selim’in hocasıdır. Padişaha evlat muamelesi yapar. Dilediği zaman huzura girer, hürmet görür, en kızgın, en yanına varılmaz zamanlar da bile doğru bildiklerini padişahın yüzüne haykırır. Doğrudan, ilimden ve İslamın kayidelerinden asla ayrılmaz. Bu durumdan dolayı Yavuz Selim İbni Kemal’e olduğu gibi Zenbilli Hoca’ya da danışır.

Romanda Derviş Talip, Zenbilli Ali Cemali ve İbni Kemal dönemin önde çıkan ilim adamlarıdır. Aynı zamanda doğruluğun, ilmin ve faziletin timsalleridir.

1.7. Fon Karakterler :

Fon karakterler, romanda en az derinliğe sahip kişi ya da kişiler grubudur. Bunlar, roman bünyesinde yapının işlenmesine yardımcı olan çarklar niteliğindedir. Forster, bu karakterlerin romanda olayları yorumlayan bir koro görevi yaptıklarını söyler. Prod. Dr. Şerif Aktaş'ın “dekoratif unsur niteliğindeki kahramanlar” olarak nitelendirdiği bu karakterler, romanın birinci derecedeki kahramanına ait sosyal ortamın daha somut şekilde dikkatlere sunulmasına yardımcı olurlar ve ancak o zaman ilgi çekici bir boyut kazanabilirler.

Bu karakterler, hâkim temaların açıklanmasına ve birinci derecedeki kahramanların içinde yaşadığı sosyal ortamın belirginleşmesine, somutlaştırılarak okuyucuya sunulmasına yardımcı olurlar.

1.7.1. Merhaba Söğüt romanındaki Fon karakterler:

Balaban : Aşirette bulunan yiğitlerden biridir. Lülü Kadın'ın oğludur. Kılıç eri olmakla beraber, çoban olmak için yanıp yakılmaktadır. Ancak annesi onun kılıç eri olmasını ister ve Balaban da bu konuda annesini dinlemek zorunda kalır. Çünkü Balaban'ın babası bir Mongol baskımında hayatını kaybetmiştir ve annesi de Balaban'dan babasının intikamını almasını ister. Çok iyi kılıç kullanamamasına rağmen seferlere katılarak, Hıdır ve Akça gibi yiğitlerin yanında yer alır.

Balaban, çoban olamamasının yanında bir de köseliğinden dolayı son derece üzüntülüdür. Kendi yaşlarındaki gençlere baktığında onlar bıyık

burarken kendisi de köseliğini avuçlamaktadır. Balaban'ın çobanlığa hevesi köseliğinden kaynaklanmaktadır. Çünkü ona göre kılıç eri, bıyık burmalıdır.

Akça : Aşiretteki en iyi kılıç erlerinden bir tanesidir. Ertuğrul'dan birkaç yaş büyüktür. Çok iyi kılıç kullanır, ata biner. Aşiretteki gençlere kılıç dersleri verir. Bununla beraber düşünceleri son derece yerindedir. Aşiretin karın doyurma derdinden ve Mongol belasından göç etmediğini, yurt tutup devlet kurmak için göç ettiklerini bilmektedir. Ona göre toprak yalnızca ekilip biçilecek yer olmamalı, uğruna ölünebilecek yer olmalıdır. Toprak yurt oldu mu aşiretin başı sonu sevgi dolacaktır. Toprağın bir karışı, başkasının uçsuz bucaksız ekili toprağına bedeldir.

Akça, insanların kusurlarıyla, eksikleriyle hiçbir zaman dalga geçmez. Aşiretteki gençler, Balaban'ın köseliğiyle dalga geçerken, o Balaban'ın köseliğine takılıp onu çocuk yerine koymaz. Akran muamelesi eder, her göze çıkışında Balaban'ı da yanında götürür.

Akça'nın aşiretteki gençleri en çok etkileyen yönü, ata binişidir. Atının eğerinde kasım kasım değil, yumuşacık oturur. Adeta atıyla bütünleşir. Bu haliyle arkadan görünüşü bile yamandır. Eski sahtiyan çizmelerini hafiften atının karnına dokunduruşu, dizginleri bir biçimde tutuşu, zaman zaman bir elini yumruk yapıp kalçasına koyuşu hep ustalığının alametidir.

Aşiretteki bütün bilginlere saygı gösterir ancak Yahşi Hoca'ya gösterdiği saygısı daha farklıdır. Çünkü Yahşi Hoca, her zaman Akça ve arkadaşlarına doğru yolu göstererek onları yönlendirmiştir.

Akça, genelde çok konuşkan biri değildir. Ancak gamlanınca çenesi çözülür ve dur durak dinlemeden konuşmaya başlar. Böyle durumlarda Yahşi Hoca'nın yanına giderek onun söylediklerinde teselli bulmaya çalışır.

Lokman : Gazi Ana'nın oğlu, Gülaçtı'nın ağabeyidir. Kıskanç bir karakter olduğunu söyleyebiliriz. Gülaçtı ile Ertuğrul'un birbirlerini sevdiklerini anlayınca, Ertuğrul ile güreş tutmaya kalkışır. Ancak bir türlü yenilemezler. Bu durum yıllar sonra Lokman'ın Ertuğrul'a kin tutmasına ve Sungur Tekin ile beraber gitmeyi düşünmesine sebep olur. Fakat Lokman'ın bu kararını Gazi Ana ve Yahşi Hoca değiştirir ve onu kalmaya ikna ederler. Bu olaydan sonra Lokman ile Ertuğrul, çok yakın dost olurlar.

Lokman, çok iyi bir kılıç eri değildir. Notaras'ın hanında Düger Beyi'nin adamlarıyla dövüşürken yaralanır. Fakat bu yarası çok derin değildir. İkinci kez de Belocoma Beyi'nin adamlarıyla savaşırken ölümcül darbeler alarak hayatını kaybeder.

Delibozuk Hıdır : Aşiretteki en iyi kılıç erlerinden bir tanesidir. Gazi Ana'nın süt oğludur. Gazi Ana'nın bir oğlu Mongol tarafından kaçırılınca Hıdır'ı yanına alır ve bütün sevgisini ona verir. Ancak birkaç yıl sonra Lokman dünyaya gelir, bu durum Hıdır'ı pek mutlu etmez. Çünkü Lokman'ı kıskanır. On iki yaşındayken kendine çadır açmaya kalkışır. Gazi Ana, Hıdır'ın bu isteğine karşı çıkar. baş edemeyince durumu Gündüz Bey'e anlatır. Gündüz Bey de Hıdır'ı Gazi Ana'nın yanından ayrılmaması için ikna eder. Fakat bu olaydan sonra Hıdır, büsbütün küskün ve mutsuz olarak yaşar. Gazi Ana, ne yaparsa da Hıdır'ı eski haline döndüremez. Bir süre sonra da Gazi Ana'nın öz anası olmadığını öğrenir ve olmadık işler yapmaya kalkışarak iyice hırçınlaşır. Gazi Ana da Hıdır'la baş edemeyince ona kapıyı göstererek çadırına bir daha uğramamasını söyler. Böylelikle yıllar geçer. Gazi Ana da Hıdır da birbirlerine iç çekerek uzaktan bakmayla yetinirler. Gazi Ana ile Hıdır'ın küskünlükleri, Kayı Han'ın Söğüt ve Domaniç'e gitmeleriyle son bulur.

Hıdır, çok iyi kılıç eri olmasının yanında içinde daima ahî olmak istemiştir. Bunu her fırsatta dile getirir fakat bu mertebeye bir türlü ulaşamaz. Ahî olmak istemesinin sebebi Kumral Hoca ve Yahşi Hoca'dan aldığı derslerden

etkilenmesidir. Ayrıca ahîlerin yarısından çoğunun evliya olduğuna inanır. Ayrıca ahîlerin yurt tutma aşkına can vermelerini, vaaz, nasihat vermelerini, yeri geldiğinde atlanıp pusatlanarak düşman peşine düşmeleri, çadır mescidinde namaz kıldırmalarını da Allah katında çok makbul olarak sayar. Ancak ahî olmanın şartlarını bu yaştan sonra getiremeyeceği için üzülen bu hayallerinden vazgeçer.

Hıdır aşiretteki en iyi gözcüdür. Bu işi çocukluğunda öğrenmiştir. Kayaları çok iyi tanır, ona göre kayalara güven olmaz. Çünkü insanın gözüne çok sert, kavi görünür; fakat bastıkça göçüverirler.

Delibozuk denmesinin sebebi; aklına koyduğu şeyi her ihtimalde yapmasından kaynaklanır. Kuşkusuz Hıdır'ın bu huyunu en iyi bile kişi Gazi Ana'dır. Hıdır, neşeli olduğu durumlarda bağırıp çağırır. Sinirli olduğundaysa sakin, yumuşak ve dokunaklı konuşur. Bu durumları da "Delibozuk" lakabını almasında etkili olmuştur.

Hıdır'ın yaşı hakkında kesin bir bilgi verilmemiştir. Ancak evlenecek yaşı çoktan geçmiş fakat evlenmemiştir. Mongol belasından kaçan Adem'i bulduğunda, içinde babalık duyguları kabarır ve ne pahasına olursa olsun onu Mongollar'a teslim etmez. Adem'i her durumda tıpkı bir babanın oğlunu koruduğu gibi korur ve ona şefkat gösterir.

Oğul Tamış : Ertuğrul'un en yakın arkadaşlarından biridir. Hatta Ertuğrul henüz on dokuzuna basmadığında babasının ona ayrı çadır açmak istemesi üzerine Oğul Tamış, Ertuğrul ile aynı çadırda kalmaya başlar. Bu durum birbirlerine yaklaşmalarına sebep olur.

Oğul Tamış'ın annesi oğlunun çoban olmasını istemiş, fakat Tamış'ın kılıç eri olmayı istemesi üzerine; kılıç eri olmuştur. Ertuğrul, Oğul Tamış'ın isteği üzerine onu çobanlıktan kurtarmış ve yanına can yoldaşı almıştır. O günden sonra da hiç ayrılmamışlardır.

1.7.2. Turgut Alp romanındaki fon karakterler:

Saltuk : Turgut Bey'in en yakın arkadaşıdır. O da tıpkı Turgut Bey gibi çok iyi kılıç kullanır, ata biner. Son derece aşiretine bağlıdır. Turgut Alp ile beraber çok tehlikeli görevleri başarıyla sonuçlandırır. Bunun yanında keskin zekasıyla Turgut Alp'e sürekli olarak Prenses Meri'yi sorar. Ancak Turgut Alp'in günün birinde evlenmesi dolayısıyla serhad erliğinden vazgeçeceğini düşünerek evlenmesini istemez. Turgut Alp, kendisinin evlenmeyi düşünmediğini belirtince çok mutlu olur. Çünkü Saltuk, hemen hemen hiçbir görevi Turgut Alp'siz yapmak istemez.

Aykut Bey : Turgut Alp ve Saltuk'un arkadaşıdır. Tıpkı onlar gibi çok iyi kılıç kullanır ve aşiretinin büyük bir devlet olması yolunda hayatını ortaya koyar. Turgut Alp ve Saltuk'un Bilecik'te esir düştüklerini öğrenince hayatını tehlikeye atarak onları kurtarmaya çalışır. Bilecik'teki dostları sayesinde kılık değiştirerek zindana girer ve onları kaçırmayı planlar. Ancak Aramis tarafından fark edilerek yakalanır ve o da zindana atılır. Daha sonra Turgut Alp ve Saltuk, bir şekilde zindancıyı etkisiz hale getirerek zindandan kaçarlar. Turgut Alp ve Saltuk, Aykut Bey'i de kurtarırlar. Böylece hep beraber Söğüt'e dönerler.

Köse Mihal : Harmankaya tekfurudur. Bir tekfur olmasına rağmen Osman Bey'in çok yakın dostudur. Tekfurlarla olan ilişkilerini sıkı tutmaya çalışır. Amacı, tekfurların Osman Bey'e karşı yapacakları planlardan haberdar olup, bu planları Osman Bey'e zamanında ulaştırmaktır. Osman Bey'i çok sever ve sayar. Kalesinin anahtarını her seferinde Osman Bey'e vermeyi teklif eder. ancak Osman Bey, onun kalesini değil; dostluğunu ister.

Köse Mihal, sadece Osman Bey'e değil, onun bütün arkadaşlarına ve değer verdiği herkese sevgi duyar. Örneğin, bir zaman Turgut Alp ve Saltuk, onu

ziyarete giderler. Köse Mihal, arkadaşlarını karşısında görünce çok sevinir. Mihal Bey, son derece misafirperverdir. Kızının düğününü yaptığında Osman Bey'in ve onun yanında gelenlerin şarap içmediğini bildiği için onları, şarap içilmeyen ayrı bir yerde ağırlar. Bunun yanında Osman Bey'in kalacağı yeri, adeta cennetten bir köşe gibi döşer. Kuşkusuz bu hareketleri, Osman Bey'e ve maiyetindekilere verdiği değerden kaynaklanmaktadır.

Mihal Bey, Hristiyan olmasına rağmen tıpkı bir Müslüman gibi yaşar, yalan söylemez, insanların hakkını yemez ve dostlarına çok sadıktır. Zaten kendisi Müslümanlığa yakın bir karakterdir. Osman Bey'in Müslüman olmasını teklif ettiğinde on hayır demez, ancak bir süre daha düşünmesi gerektiğini söyler.

Mihal Bey, çok sevdiği kızını bir tekfurun oğlu ile evlendirir. Damat olarak onu seçmesinin nedeni, kalbinin fesatla değil, iyilikle dolu olması ve tam bir Türk dostu olmasıdır.

Tekfurlar, yapacakları ittifaka Mihal Beyi de dahil etmek isterler. Her ne kadar Aramis, Mihal Bey'in Osman Bey ile dost olduğunu söylese de dinletemezler. Çünkü Mihal Bey, son derece kurnaz biridir. Tekfurlarla beraber olunca onlardan biri gibi davranır. Ayrıca hala Hristiyan olması da tekfurlar için bir güvencedir. Bu yüzden Mihal Bey'e "Kurnaz" lakabını da takarlar.

Mihal Bey, Osman Bey'e tekfurların Bilecik tekfurunun düğününde yapacakları kompoyu haber verir. Osman Bey, gitmek zorunda olduğunu, ölüm kaçınılmaz ise öküzün boynuzunda bile kendisini bulacağını söyler. Mihal Bey, bu sözler üzerine çok duygulanır ve artık dayanamayacağını ve Müslüman olmak istediğini söyler. böylece uzun zamandır düşündüğü İslamiyet'e ilk adımını atar.

Osman Bey, Bilecik'i alıp sınırlarını büyütünce Mihal Bey kalesini Osman Bey'e teslim eder. Türk dilaverlerine katışır. Mihal Kozes ismini bırakıp Abdullah Mihal adını alır. Osman Bey'den sonra Orhan Bey'e de hizmet eder.

1.7.3. Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II Romanlarındaki Fon Karakterler:

Molla Doğan : Sultan Murad'ın en yakın dostlarından biridir. Yakın arkadaşları yalnızca Molla derler. Medrese tahsili gördüğü için ona "molla" lakabını takarlar. Sultan Murad ile yakınlaştıklarında yirmi beş yaşındadır. Boyu ortadan biraz daha uzun, esmerdir. Kara gözleri hep aynı güleçlilikle bakar; görenler, onun hiç öfkelenmediğini sanırlar. Oldukça zayıf olmasına rağmen pazıları güçlüdür. Güreşte ve kavgada rakibini yere serecek bir sürü oyun bilir. İyi kılıç kullanır ve ata biner. Dudaklarının iki yanından yukarıya hafifçe kalkan kaytan bıyıkları, kemerleri burnuyla bütünleşmiş gibidir.

Zayıf görünüşü ve güleç yüzü, düşmanlarını ekseriya yanıltır. Bir kılıçta ikiye biçeceklerini veya bir tutuşta yere çalacaklarını zannederler. Tutuşunca ne kadar yanıldıklarını anlarlar fakat çoğu zaman iş işten geçmiş olur. ancak Molla Doğan'ın asıl hüneri, ne kılıcında, ne ata binişinde ne de pazısındadır. Onun asıl hüneri yüreğindedir. Aklı ermeye başladığı günden beri memleketine tutkundur. Ülkede çıkan kargaşalar onu uzun uzun düşündürmüş, kendisine münasip bir hizmet kapısı ararken Hasan Halife'yi tanımıştır. Daha sonra da Şehzade Murad'ı tanır. Murad'da geleceğin demir yumruğunu sezer. O günden itibaren de şehzadenin, padişah olunca da Sultan Murad'ın en sadık adamlarından biri olur.

Tepkisini dile getiremese de hareketleriyle bir şekilde belli eden bir kişiliği vardır. Sultan Murad'ın Hafız Paşa'yı zorbalara vermesine kızar ve Kumkapı'da balıkçılık yapmaya başlar. Bu haberi alan Sultan Murad, Doğan

Molla'nın kararlılığını ve vermiş olduğu tepkiyi halkı bularak onu yana çağırır ve durumu izah eder.

Oldukça alçak gönüllü, makam, mevki hırsı olmayan bir kişidir. Padişah, Bağdat seferi planlarını yaparken kendisine kumandanlık teklif eder. Ancak Molla Doğan kendisinin yalnızca bir fedai olduğunu, kumandanlığı başaramayacağını söyler. Sultan Murad da bir süre bu teklifi erteleyerek, onu yanından ayırmaz.

Musa Çelebi : Sultan Murad'ın çok güvendiği adamlarından biridir. Musa Çelebi, Sultan Murad'ın daima yanındadır. Hatta Üsküdar'daki Mahmud Hüdai Efendi'nin dergahına bile beraber giderler. Oldukça sinirli bir yapıya sahip olmasına rağmen huzuru Mahmud Hüdai'in yanında bulur. Padişahı korumak, daima onun yanında olmak gibi büyük davaları olmasa hayatını bu tekkede geçirmek ister.

Yeniçeriler, padişahın yakınında bulunan diğer isimler gibi Musa Çelebi'nin de katledilmesini isterler. Ancak Sultan Murad, bu durumu engellemeye çalışır. Yeniçerilere söz geçiremeyince çareyi Musa Çelebi'yi saklamakta bulur. Recep Paşa, Musa Çelebi'yi koruyacağına dair söz verir ve Musa Çelebi'yi kendi konağına götürür. Bu esnada adamları aracılığıyla Musa Çelebi'nin evinde saklandığını yeniçerilere haber verir. Yeniçeriler, Recep Paşa'nın konağı önüne gelerek Musa Çelebi'yi isterler. Recep Paşa, göstermelik olarak yaptıklarının yanlış olduğunu anlatmaya çalışır fakat bir şekilde Musa Çelebi'yi kalabalık içine atar ve Musa Çelebi'nin katledilmesini sağlar.

Adli Usta : Bakırcılık yapar, esnafların ileri gelenlerindedir. Düşünen, düşündüklerini çevresiyle paylaşan bir insandır. Özellikle Arnavut Mestan'ın kahvesine gider ve devlet adamlarının yaptıklarını, askerlerin zorbalıklarını, serkeşliklerini eleştirir. Genç Osman öldürülüp yerine Sultan Mustafa getirildiği vakit Adli Usta, rüyasında ayın battığını, arkasından sönükçe bir yıldızın zuhur ettiğini ve bir güneşin doğduğunu görür. Bu rüyayı Mahmud Hüdai Efendi'ye yorumlatır. Hüdai Efendi, batan ayın Sultan Osman, sönükçe

yıldızın Sultan Mustafa ve doğan güneşinde Şehzade Murad olduğunu söyler. Adli Usta, bu rüyayı ve yorumunu Mestan'ın kahvesinde anlatınca, zaten zor günler geçiren halka biraz moral verir.

Devlet adamları tarafından da tanınır. Özellikle Bayram Paşa'ya hürmeti sonsuzdur. Sultan Murad'ın Bayram Paşa'nın konağında düzenlenen, devlet meselelerinin görüşüleceği toplantıya davet edilir. Bu davet, Adli Usta'nın padişahı tanımasını sağlar.

Altı zorbalar tarafından evi basılır. Zorbalar, Adli Usta'dan yirmi beş altın isterler. Altınları vermezse evini yakacaklarını söylerler. Adli Usta, altınlarının kendisinde olmadığını söyler. Bu durumda zorbalar, evi didik didik ararlar. Bu sırada Adli Usta'nın gelini yavrusunun yanında başka bir odada yatar. Adli Usta, zorbaların o odaya girmelerini istemez. Zorbalar da o odada altın olduğunu düşünerek, Adli Usta'yı kuvvetlice iterler ve Adli Usta bayılır. Zorbalar, Adli Usta'dan kurtulunca, evini talan edip, gelinini kaçırlar. Adli Usta kendine gelince iş işten geçmiştir. Ertesi gün dükkanına gidince gelinin cansız vücuduyla karşılaşır. Dükkanı da zorbalar tarafından talan edilir. Adli Usta, başına gelenlerden ve kısa süre sonra Hasan Halife'nin, Defterdarın ve Musa Çelebi'nin katledilmesinden dolayı halkı örgütler ve At Meydanı'na toplar. Bu şekilde biraz olsun seslerini Sultan Murad'a duyurmaya çalışırlar.

Sultan Murad, bir şekilde Adli Usta'nın kendisine ve gelinine yapılan işkenceleri duyar ve üzüntüsünü dile getiren bir mektup yazar. Adli Usta'nın acısı, mektubu alınca biraz olsun azalır.

Arnavut Mestan : Aslen Arnavut'tur. İstanbul'da esnafın sürekli uğradığı bir kahveye sahiptir. Kahvede özellikle Adli Usta ile devlet meselelerini konuşurlar. Yine böyle bir gün yaptığı yorumlar, yeniçeri zorbaları tarafından duyulur. Bunun üzerine Mestan, zorbalardan dayak yer ve bir gözünü kaybeder. Adli Usta'nın evinin yağmalandığı ve gelininin kaçırıldığı zaman Adli Usta'ya destek verir ve ayaklanmaya katılır.

Osman (Genç Osman) : Mehlika kadının ve Musa Bey'in oğludur. Mehlika kadının bulunduğu köy, çapulcular tarafından yağmalanıp yakılınca Osman, annesi tarafından bir şekilde ormana gönderilir, Sofi Hoca tarafından bulunur ve büyütülür. Ancak annesinin kendisini korumak için hayatından vazgeçtiğini hiçbir zaman unutmaz ve annesinin öcünü almaya yemin eder. Sofi Hoca tarafından bulunması onun için oldukça büyük bir şanstır. Çünkü Sofi Hoca, çok iyi bir askerdir ve tüm bildiklerini Osman'a öğretir. Sofi Hoca ile Osman arasında kısa sürede bir baba oğul ilişkisi başlar. Bu durum Osman'ın askerlikle ilgili çalışmalarını daha da hızlandırır.

On yedi yaşına geldiğinde Sofi Hoca'nın itirazlarına karşı gelerek, Bağdat seferine katılmak üzere yanına köyden birkaç genç arkadaşını alarak evden kaçar. Ancak belli bir yaşa gelmemiş gençlerin orduya yazılmalarının yasak olması sebebiyle Osman ve arkadaşları, daha çok müstakil çalışırlar. Kısa sürede Osman'ın başarısı, dillerde dolaşmaya başlar ve padişah Osman'ı görmek ister. Kısa süre sonra Osman, padişahın huzuruna çıkar. Yaşının küçük olmasından dolayı orduya yazılmadığını söyler. Bunun üzerine daha önceden alınmış bu karar, padişah fermanıyla bozulur ve Osman orduya alınır. Orduya girdikten sonra Fettah ile adeta tek vücut olurlar ve büyük işlere girişirler. Fettah ile bir şekilde haşhaşi lideri olan Burlak Han'ın evine girmeyi başarırlar. Amaçları, Burlak Han'ı zehirlemektir. Tam başarıya ulaşacakları zaman haşhaşiler tarafından basılırlar.

Babası Musa Bey'i çocukluğunda hiç görmemiştir. Sofi Hoca'nın yanından ayrıldığı zaman bir taraftan padişaha hizmet etmek ister, bir taraftan da babasını bulup annesinin acısını hafifletmek ve babasının hasretini gidermek ister. Bir süre sonra babası Musa Bey'i ve üvey kardeşi Yaman Kazım'ı bulur. Üçü beraber Bağdat Seferi'nde yan yana savaşırlar. Bu durum Musa Bey'e çok büyük gurur verir.

Sofi Hoca ile beraber yaşadığı köyde Zeynep adında bir kıza sevdalıdır. Sofi Hoca, Zeynep ile Osman'ın nişanlarını yapar. Ancak Osman için sefere katılması ve babasını bulması daha ağır basar. Köyden ayrılırken Zeynep'e veda bile etmez. Çünkü ona nasıl veda edeceğini bilmez. Hem onu yıllarca bekletmek de istemez. Zeynep'e veda etmemiş olması, Osman'ın köyden ayrı kaldığı sürece içini adeta kemirir. Ta ki Sofi Hoca, Zeynep'ten haber getirene kadar. Sofi Hoca, Osman'a Zeynep'in kendisini dönünceye kadar beklediğini söyler. Bunun üzerine Bağdat seferi dönüşü Osman, Zeynep ile evlenmek üzere köye döner.

Musa Bey : Yaman Kazım ve Osman'ın babasıdır. İyi bir askerdir. Ömrünü seferden sefere koşarak geçirmiştir. Böylece çocuklarına ayıracak vakti bulamaz. Bu yüzden her iki çocuğuna da büyük bir özlem duyar. Fakat onun için seferlere katılmak daha önceliklidir. Özellikle Yaman Kazım, babasının yanında bulunmak istemiş, ancak bazı sebeplerden dolayı Musa Bey oğlunu yanında istememiştir. Çaresiz kalan Yaman Kazım da babasına bir hırsız gibi saldırır ve böylece aralarında bir diyalog kurulur.

Bağdat onun için çok önemi olan bir şehirdir. Bağdat'ın düşman eline geçtiği gün, tolgasına siyah sarık sarar ve kendine bir söz verir. Bağdat'ın alındığını gördüğünde tolgasındaki siyah sarığı çözüp toprağa kuma gömecek, heybesinde uzun zamandır taşıdığı kar gibi beyaz sarığı tolgasının üzerine tam yedi kat saracaktır. Daha olmazsa ak sarığını kefen yapacaktır.

İki oğluna da aynı anda kavuşmasına çok sevinir. Hatta o kadar sevinir ki kendini nerdeyse topların ağzına atacaktır. Sevincinden ne yapacağını adeta bilemez.

Bağdat seferinde göstermiş olduğu büyük başarıdan dolayı paşalık rütbesine ulaşır.

Yaman Kazım : Musa Bey'in iki oğlundan biridir. Yaman Kazım, çok iyi bir askerdir. Molla Doğan ile bir olup haşhaşi lideri Burlak Han'ın peşine düşer ve onu etkisiz hale getirmek için elinden geleni yapmaya çalışır. Fakat bir şekilde Burlak Han, kurtulur.

Bütün hayatı boyunca babası ile beraber yaşamak istemiş fakat bunu çocukluk döneminde başaramamıştır. On sekiz yaşındayken annesinin yanından ayrılır ve babasının yanına giderek savaşa katılmak istediğini söyler. Ancak Musa Bey, bu teklifi reddeder. Çünkü Musa Bey'e göre Yaman Kazım'ın yaşı oldukça küçüktür. Ancak Yaman Kazım, babasının sözünü dinlemez ve eline kılıcını aldığı gibi savaşa başlar. Bu arada yalnız kalan Yaman Kazım'ın annesi iki ay geçmeden vefat eder. Buna çok üzülen Yaman Kazım, teselliye baba kollarında aramak için Musa Bey'in yanına gider ancak babası Yaman Kazım'ın annesinden helâlîk aldıktan sonra görüşeceğini söyler. Bu sözleri duyan Yaman Kazım, kalbi kırık yerinden kırık olarak teselliye cenk meydanlarında arar. Bunun üzerine çok iyi kılıç kullanmayı, ata binmeyi öğrenir.

Babasının tekrar kendisini görmek istemediğini düşündüğü için Musa Bey'in zayıf bir anını yakalar ve onun atını çalmaya çalışır. Musa Bey, durumu fark eder ve kılıcını çeker. Yaman Kazım, bir süre babasıyla kılıç tokuşturur. Böylece babasına ne kadar iyi kılıç kullandığını göstermiş olur. Daha sonra bir şekilde kendini tanıtır ve Musa Bey de oğlunun artık büyüdüğünü düşünerek onun yanında savaşmasına müsaade eder.

Bağdat seferine Musa Bey, kardeşi Osman ile beraber katılır. Bir saldırı sırasında hayatını kaybeder. Onun ölümü başta babası Musa Bey ve kardeşi Osman olmak üzere herkesi adeta yasa boğar.

1.7.4. Sahipsiz Saltanat Romanındaki Fon Karakterler:

Kargaburun : Şehzade Mustafa'nın en sadık adamıdır. Asıl adı romanda belirtilmemiştir. Kendisine Mustafa Bey tarafından bu isim takılmıştır. Mustafa Bey'in at uşağıdır. Fakat onun her türlü işini gören, zaman zaman en yakın dostu, zaman zaman da beraber kılıç salladığı adamıdır.

Mustafa Bey, her ne kadar tahtta gözü olmadığını, tek amacının devletin bekası olduğunu dile getirirse de Kargaburun, bu sözleri duyunca efendisinin de tahtta hakkı olduğunu söyler ve onun da bu mücadeleye girmesi gerektiğini anlatır. Ancak bütün bu sohbetlere rağmen Mustafa Bey, onun sözlerine kulak asmaz ve bildiğinin okur.

Mustafa Bey'in hizmetine girdikten sonra çok rahat edemez. Çünkü Mustafa Bey'in hareketli hayatına uyum sağlamak güçtür. Buna rağmen Mustafa Bey nereye gitse onu takip eder.

Petro'nun evinde sahte Mustafa ile otururken Laskaridis tarafından yakalanır ve zindana atılır. Bir süre sonra Mustafa Bey, en yakın adamının zindanda olduğunu öğrenir ve bir şekilde onu kurtarır. Daha sonra tekrar birlikte hareket etmeye başlarlar. Mustafa Bey gibi onun da sonunun nasıl bittiği tam olarak bilinmez.

1.7.5. Cem Sultan I ve Cem Sultan II romanlarındaki fon karakterler :

Frenk Süleyman : Cem Sultan'ın en sadık adamlarından biridir. Aslında Osmanlı padişahına ve din kardeşlerine karşı kılıç çekmenin yanlış olduğunu bilir. Ancak Cem Sultan'ı o kadar sever ki onun yanından bir an olsun ayrılmak istemez. Ayrıca Fatih Sultan tarafından da vasiyet edildiği için Cem

Sultan'ın tahta çıkması gerektiğine inanır. Kendisine Frenk denmesinin nedeni; iki yıl Rodos'ta kalması ve yabancı dilleri çok iyi konuşmasından kaynaklanır.

Savaşlarda oldukça başarılıdır. Bekar olması Frenk Süleyman'ın kılıcını daha iyi ve korkusuz kullanmasını sağlar. Çünkü kendisine bir şey olursa arkasında ne gözü yaşlı bir eş ne de yetim çocuklar bırakacaktır. Aslında gençken Ayşe adında bir kıza sevdalanmış ve istetmiştir. Ancak Ayşe'nin babası, "Frenk" lakaplı birine kızını vermeyeceğini söyleyerek elçileri kapıdan kovar. Bu olay, önceleri Frenk Süleyman'ı çok üzse de, Cem Sultan'la seferlere çıktıktan sonra Ayşe ile evlenmediğine mutlu olur.

Frenk Süleyman, Cem Sultan'ın hem elçisi, hem askeri hem de fikirlerini alıp zaman zaman da sohbet ettiği yakın bir dostudur. Kimi zaman aynı sofrada yemek yerler, kimi zaman da padişah ve kul ilişkisi içinde hayatlarını devam ettirirler.

Her ne kadar iyi bir asker olsa da Bayezid'in askerlerinden birine tam kılıç çekerken onun Allah demesi, Süleyman'ın başka alemlere gitmesini sağlar. Kendi din kardeşine kılıç çektiğine çok pişman olur ve böylece hayatını tehlikeye atar. Onu bu tehlikeden Şirmend Ağa kurtarır.

Şirmend Ağa : Cem Sultan'ın en sadık adamlarından biridir. Frenk Süleyman ile beraber birçok önemli görevde bulunur. Çok iyi kılıç kullanır. Frenk Süleyman'ın hayatını kurtarır. Hemen hemen her olayda Frenk Süleyman ile aynı görüştedir. Bu durum iki arkadaşın daha yakınlaşmasını sağlar. Cem Sultan, Rodos'a gidince onunla beraber Rodos'a gider.

Yaltırık Bekir : İlk romanda Yaltırık Bekir, Fatih Sultan Mehmed'in ölüm haberini Cem Sultan'a götürmekle görevlendirilmişti. Fakat bazı sebeplerden dolayı bu görevi başarıyla sonlandıramaz ve Cem Sultan zamanında

İstanbul'a gelemediği için padişah Bayezid olur. Yaltırık Bekir, Cem Sultan II romanında sürekli olarak kendini suçlar ve Cem Sultan'ın başına gelenler için sorumluluğu kendi üzerine alır. Cem Sultan'ın Rodos'tan kurtulması için pek çok girişimde bulunur. Ancak her seferinde bir şekilde başarısız olurlar.

Cem Sultan'ı kurtarmak için yaptığı bir girişimde Teymir'le beraber şövalyeler tarafından yakalanır ve esir pazarında satılır. Esir pazarında Cem Sultan'ın bulunduğu gemiye forsa olarak satılırlar. Bir süre burada kaldıktan sonra Frenk Süleyman tarafından fark edilirler. Yaltırık Bekir, bir fırtınada gemiyi kurtarır ve Blanşfor şövalyesi tarafından serbest bırakılmak üzere söz verilir. Ancak Blanşfor şövalyesi, verdiği sözü tutmaz. Bu sefer de Frenk Süleyman devreye girer ve onların serbest kalması için Blanşfor şövalyesine baskı yapar. Ancak Frenk Süleyman'a arkadaşlarının serbest kaldığı söylenerek Yaltırık Bekir ve Teymir, başka bir gemiye forsa olarak gönderilirler. Yolculuk boyunca çok çalışmalarının hakkı olarak limana geldiklerinde karaya çıkmaya izin alırlar. Fakat karaya çıktıklarında ayaklarında prangalar vardır. Demircinin birine birkaç altın vererek ayaklarındaki prangalardan da kurtulunca soluğu tekrar Cem Sultan'ın yanında alırlar ve diğer arkadaşlarıyla beraber hareket eder.

Teymir: Yaltırık Bekir gibi karakulak olarak görevlendirilir fakat verilen görevi başarıyla bitiremezler. Belki de bu yüzden çok iyi dost olurlar. Tanıştıktan sonra sürekli beraber zaman geçirirler. Gerçi Cem Sultan'ın ilk yanına gittiklerinde yanlarında Teymir'in abisi Murtaza da vardır. Murtaza, Cem Sultan'ı ilk kaçırma girişiminde vefat eder. Teymir, abisini kaybedince ona en büyük desteği Yaltırık Bekir verir. Bununla beraber pek çok şeyi Yaltırık Bekir ile beraber yaşar.

Cem Sultan'ı çok sever ve Osmanlı tahtında onu görmek için elinden gelen her şeyi yapar. Ancak amacına ulaşamaz. Çok defa etrafındakiler, onun evine gitmesi için telkinlerde bulunurlar. Ancak Teymir, eve gitmeyi aklına bile

getirmez. Çünkü abisi Murtaza yabancı topraklarda yatmaktadır. Ayrıca Cem Sultan'ı da yabancı bir memlekette bırakıp gitmek istemez.

Celal Bey : Cem Sultan'ın en iyi adamlarından birisidir. Oldukça kuruntulu bir yapısı vardır. Türk olmayan kimseye güvenmez. Örneğin Cem Sultan'ın büyük iyilikler ve yardımlar gördüğü Savaye Dükü'ne bile güvenmez. Onun sayesinde iki arkadaşı –Ahmet ve Mustafa- bir sebepten Savaye Dükü ile iş birliği yapacaktır. Ancak Celal Bey, buna bile karşı çıkar. Hatta Nasuh Çelebi, esaretten kurtulup Rodos'a yeniden geldiğinde Celal Bey tarafından teselli edileceğine, Nasuh Bey Celal Bey'i teselli eder.

Celal Bey'in düşünceleri, her defasında çıkar. Çünkü Rodos gibi bir sürü yalancı şövalyenin olduğu bir yerde yaşarlar. Bu sebepten Mustafa ve Ahmet, Celal Bey'in söylediği gibi hainliğe uğrarlar ve öldürülürler.

Celal Bey, Cem Sultan'ı son kaçırma girişimde yakalanır. Birkaç arkadaşı ile beraber bir bodruma hapsedilir.

Nasuh Bey : Cem Sultan'ın adamlarından biridir. Gemideki şövalyelerin oyununa gelerek Fransa kralına elçi olarak gider. Ancak yolda şövalyelerin adamları tarafında kandırılır. Fransa'ya giderken Şövalyenin adamları ona yolu göstereceklerdir. Ancak yolda mola vermek bahanesiyle Nasuh Çelebi'yi bir şatoya götürürler. Başına da dilsiz birini dikerler. Nasuh Çelebi, ne onun anlatmaya çalıştıklarını anlar, ne de kendisi derdini anlatabilir. Bir süre Nasuh Çelebi, bu şatoda mahpus olur. Daha sonra Blanşör Şövalyesi, kendisini ziyarete gelir ve serbest kalmasını sağlar. Nasuh Bey, serbest kaldıktan sonra soluğu Rodos'ta Cem Sultan'ın yanında alır ve hayatının geri kalan kısmını burada Cem Sultan ile beraber geçirir.

1.7.6. Çakabey Romanındaki fon karakterler:

Boris : Çaka Bey'i esir pazarından alan doktordur. Henüz küçük bir çocukken Watson isimli bir doktorun yanına yerleşmiş ve bütün bildiklerini öğrenmiştir. Kısa süre içinde tıp bilimine yatkınlığını ve merakını kanıtlar. Watson elli yaşına gelince ölür ve artık Boris tamamen hür olur. özel deneyler yaparak bazı otlardan yeni ilaçlar yapar, bunları önce kedilere köpeklere içirerek test eder. Olumlu sonuçlar alınca da yaptığı ilaçları hastalarına vermeye başlar. Böylece ünü artmaya başlar.

Bir gün İstanbullu bir generali tedavi eder. General İstanbul'u o kadar metheder ki Boris dayanamaz ve İstanbul'a gider. İstanbul'u çok beğenir ve asillerle ilişkiler kurar. Kısa sürede imparator Boris'i sarayına çağırarak hastalıklarından kurtarmasını ister. Boris, imparatoru bazı hastalıklarından kurtarır. İmparator, Boris'in sürekli olarak sarayda kalmasını ister. ancak Boris bunu kabul etmez. Çünkü Boris, tıpkı Watson gibi parası olmayan hastalara bir şekilde yardım etmeyi kendisine amaç edinmiştir. Bunu söyleyince saraydan kovulur ve fakir bir şekilde hayatına devam eder. Bu durumu duyan halk Boris'in bu teklifi reddettiği için ona "deli" demeye başlar.

Boris, tıpkı ustası Watson gibi çok içki içer. Yalnızlığını içki ile gidermeye çalışır. İçki onu her geçen gün bir ayyaş konumuna getirir. Böylece şöhretini içki yüzünden kaybeder. Derken bir gün esir pazarından Çaka Bey'i alır ve tıpkı Watson'un kendisine yaptığı gibi bildiklerini Çaka Bey'e öğretmeye başlar.

Ülkesinde olanlara son derece duyarlı bir adamdır. İmparatorun yaptığı pek çok şeyi beğenmez ve onu tahtından indirmek için halkı örgütler. İmparatorun halktan uzak yaşaması sebebiyle onu tahttan indirerek yerine General Aleks Kommen'i getirmeye çalışır.

İmparator tarafından hain olarak gösterilen Lombard adlı birine yardım ettiği için Boris, zindana atılır. Orada türlü işkencelere maruz kalır. Bir yanağı sırf kemikten ibaret, bütün yüzü kör bir bıçakla yüzülür, sağ elinin iki parmağı da kesiktir. Boris, bu işkencelere üç gün dayanabilir ve ölür. Zindan görevlileri onun cesedini sur dışına atarlar.

Davos : Balıkçılık yapar. Bir gün bir sebepten çok kötü bir kavgaya karışır ve ağır şekilde yaralanır. Doktor Boris'in yardımı ve Davos'un direncinin güçlü olması sebebiyle çabuk iyileşir. Davos'un bıçaklanma sebebi; bir gün imparatorun vergi memurları Davos'un elindeki balıkları bedavaya almak istemişler, Davos da buna tepki vermiştir. Bundan dolayı vergi memurları, Davos'u kötü şekilde bıçaklarlar ve etrafındaki kimsenin ona yardım etmesini de engellerler. Bunun üzerine Davos, insan üstü bir gayret göstererek Boris'in kulübesine yalnız gelir. Boris, elinden gelen bütün imkanları kullanır ve Davos'u tedavi eder. Daha sonra Boris ve Çaka Bey, birkaç gün sonra Davos'u ziyaret etmeye giderler. ancak Davos'un imparatorun memurları tarafından tutuklandığını öğrenirler. Çaka Bey, sarayda kaldığı sırada Davos'un zindandan kurtulması için mücadele eder ve bir şekilde Davos'un serbest kalmasını sağlar.

Davos, bir balıkçıdır ancak savunduğu düşünceler son derece aydındır. Etrafında olan olayları yorumlar ve genellikle eleştirel bir bakış açısı vardır. Örneğin; zenginlerin neden vergi vermediklerini sorgular. Bunun yanında Botaniates tarafından el konulan arazilerin sahiplerine iade edilmesi gerektiğini düşünür ve kilisenin menfaatperest papazlar tarafından yönetilmesine de karşı çıkar

1.7.7. Binatlı romanındaki Fon Karakterler :

Mertoğlu : Binatlı'dan biridir. Romanda asıl adının bu olmadığı ve kimsenin ona gerçek adıyla seslenmediği belirtilmiştir. Çok iyi bir binicidir. Atlardan çok iyi anlar. Bir saldırıda Töton Şövalyelerinin baş kumandanının atını alır. Bu atı da Umur Bey ile yarış yaparak dener. Umur Bey'i saygısından ve atını çok zorlamak istemediğinden dolayı onu yenmez. Yarışı berabere bitirirler. Ancak Umur Bey, Mertoğlu'nun herhangi bir zamanda kendisini yeneceğini bilmektedir.

Mertoğlu, Müslüman esirleri kurtarma girişiminde hayatını kaybeder.

Kel Sadık : Umur Bey'in kumandasındaki Binatlı'dan bir diğeri de Kel Sadık'tır. İskondra'da sevgili vardır. Umur Bey onun sevgilisinden bahsedince çok sinirlenir ve sinirlenince çok sık soluk alır. Kel Sadık, her ne kadar sinirlendiğini fark ettirmemeye çalışsa da bu sık soluk alışları, onu ele verir.

Kel Sadık'ın çenesi oldukça güçlüdür. Hatta kılıcı kadar güçlü olduğunu söylemek de mümkündür. Ayrıca yabancı dil bilmesi onun her fırsatta, herkesle iletişim kurmasını sağlar.

Evranos Gazi : Murad Hüdavendigâr zamanında beri devletin üst mercilerinde görev yapmış bir kişidir. Murad Hüdavendigâr'dan sonra da Yıldırım Bayezid için hizmet etmeye devam eder. Yaşlı olmasına rağmen son derece atak ve cesurdur. Yaşlıdır ancak yorgun değildir. bir sefer yapılacağını duyduğu zaman on dokuzluk delikanlılar gibi heyecanlanır, coşkunluğa bularır.

Evranos Gazi, çok gün görmüş bir kişidir. Murad Hüdavendigâr'ı da sevmesine rağmen Yıldırım Bayezid'e hayrandır. Bizans'ın onun sayesinde yıkılacağına inanır. Ancak Niğbolu seferi nedeniyle bu Yıldırım Bayezid'in b seferden vazgeçmesi sonucu Evranos Gazi çok üzülür.

1.7.8. Topal Kasırğa romanındaki fon karakterler :

Peşteli Kerem : Sivas Kalesinin kapıcıbaşı ve Peşteli Kerem'in en yakın arkadaşıdır. Malkoç Bey'in Timur'a karşı müdafaasına destek vermek için Kulaksız'ın ile beraber yanına gider. Timur'a saldırıları sırasında Kulaksız ile beraber gözleri daima Burhaneddin Bey'in üzerinde olur. Hatta onun çok zor durumda kalması üzerine Kulaksız ile beraber onu kurtarmaya çalışır. Ancak Burhaneddin bey'i kurtarmayı başaramazlar. Timur'a yaptıkları gece baskınından altı kişi sağ olarak döner. Bu altı kişi içinde Peşteli ve Kulaksız Ömer de vardır. Gecebaskınından döndükten bir süre sonra Malkoç Bey, bu iki arkadaşı Timur'un adamları tarafından yapılan tüneli keşfe gönderir. Peşteli, tüneli bulunca imha etmeyi başarır. Böylece Timur'a büyük bir zarar vermiş olurlar

Peşteli Kerem, Malkoç Bey'in şehri terk etmesi üzerine onunla beraber Sivas'tan ayrılır.

Kulaksız Ömer : Timur'un Sivas'a geldiğini haber veren ulaktır. İki yıldır Şehzade Mehmed Çelebi adına çalışır. Kılık değiştirerek Timur'un adamları arasında dolaşır, araştırmalar yapar, bilgi toplar. Bu dönem içinde Timur'un ne gibi zalimlikler yaptığına şahit olur. Şehrin teslim edilmesinin görüşüldüğü toplantıya katılınca meclis üyelerine gördüklerini anlatır. Ancak üyeler, kendi düşüncelerine o kadar inanmışlardır ki onu dinlemezler bile.

Peşteli ile uzun süredir dosttur ve beraber çok kılıç sallamışlardır. Çünkü Kulaksız ne yapar eder, arkadaşıyla beraber başını belaya sokmayı başarır. Kulağının yarısını da bu yüzden kaybetmiştir. Bir yer kavgası yüzünden dört kişiyle tartışmış, sıra kılıçlara gelmiştir. Kılıç çektiği anda konuşmaya başlayan Kulaksız, bir ara kendisini konuşmaya çok kaptırır ve karşısındaki de kulağının yarısını götürür.

Oldukça bilgili bir karakterdir. Timur'un askerlerinin içinde kalınca Moğolca'yı öğrenir. Peşteli ile beraber keşfe çıktığı sırada üç Moğol askeri yakalayıp Malkoç Bey'in yanına getirir. Malkoç Bey, bir anlık dalgınlığa gelerek Moğol askeri tarafından saldırıya uğrar. Kulaksız Ömer, bu durumu erken fark ederek Moğol askerini etkisiz hale getirir.

Peşteli Kerem ile Sivas'ın müdafaasında büyük rol oynar. Ancak Malkoç Bey'in şehri terk etmesi üzerine arkadaşlarıyla beraber o da Sivas'tan ayrılır.

Burhaneddin Bey : Malkoç Bey'in yakın arkadaşlarından biridir. Yüreği vatan sevgisiyle doludur. Malkoç Bey'e her fırsatta destek verir. Şehzade Süleyman'ın da bulunduğu ve Malkoç Bey'in terk ettiği toplantıyı Malkoç Bey'den sonra terk eder ve destek vererek Timur'u basmaya gider. Dalkavukluktan hiç hoşlanmayan Burhaneddin Bey, Şehzade Süleyman'a dalkavukluklar yaparak üst makamlara gelmeye çalışan Köse Çavuş'a sert sözler söyler. Daha sonra da Malkoç Bey'in yanında soluğu alır.

Malkoç Bey, şehrin kumandanı seçilince Burhaneddin Bey'i de yardımcı olarak seçer. Burhaneddin Bey, bu görevi almak istemese de mecbur kabul eder. Peşteli, Kerem'in fikri üzerine gece baskını yapmaya karar verildiğinde Burhaneddin Bey, gönüllü olarak bu baskına katılmak ister. Malkoç Bey, baskını yönetmek istese de Burhaneddin Bey, buna sıcak bakmaz. Çünkü Malkoç Bey'in baskında hayatını kaybetmesi sonucu şehrin başsız kalacağını söyler. Bunun üzerine baskını kendi yönetmek ister. Malkoç Bey de mecburen kabul eder.

Burhaneddin Bey, ailesine son derece bağlıdır. Annesinin fikirlerini çok önemser. Annesi tarafından tüm kalbi vatan ve din aşkıyla dolu olarak büyütülmüştür. Bu yüzden annesine veda etmeye gittiği zaman, bir gece baskını yapacaklarını söyler. Annesi de şehitlik mertebesinin en üst mertebeye olduğunu söyler. Burhaneddin Bey'in annesinin tepkilerinden nasıl bir ailede büyüdüğünü anlayabiliriz. Onun bu kadar pozitif ve donanımlı bir karakter olmasında

babasının kadı olmasının da etkisi vardır. Vedalaşırken karısı onun bir daha geri gelemeyeceğini anlar ve çok üzülür. Çünkü üçüncü çocuğuna hamiledir. Karısı, bir anda ağlamaya başlayınca Burhaneddin Bey, karısının üzülmemesi gerektiğini söyler. Ardından diğer çocuklarını öper ve baskına gider.

Baskında bütün gücüyle kılıç sallar. Ancak tüm gayretlere rağmen bir türlü kurtarılamaz. Bununla beraber sağ kalanlar, Burhaneddin Bey'in çabaları sonucu düşman askerlerinden kurtularak kaleye girmeyi başarırlar. Timur, bu sağ kalanları kurtardığı için Burhaneddin Bey'in cansız vücudunu lime lime doğratarak Sivas Kalesi'ne gönderir.

Köse Çavuş : Şehzade Süleyman'a dalkavukluk yaparak yüksek makamlara ulaşmaya çalışan bir kişidir. Köse Çavuş, özellikle Malkoç Bey'in toplantıda rencide olmasını sağlamaya çalışır. Çünkü Malkoç Bey, yaptığı her şeyi vatan sevgisinden yapmaktadır. Ancak Köse Çavuş, en yakın dostlarını bile menfaatleri için harcamaktan çekinmez. Köse Çavuş'un bu hareketleri pek çok kişi tarafından bilinir ve bu yüzden Köse Çavuş, etrafı tarafından pek sevilmez.

1.7.9. Şehzade Selim, Mısır'a Doğru ve Şirpençe romanlarındaki fon karakterler :

Malkoçoğlu Ali Bey : Sofya sancak beyidir. Şehzade Selim'in en yakın silah arkadaşlarından biridir. Savaşta kendi canını hiçe sayarak Şehzade Selim'i korumaya çalışır. Heybetli bir yapısı vardır. Çatal çenesi iradenin, geniş alnı zekasının simgesi gibidir.

Malkoçoğlu, Türk tarihinde son derece önemli bir yere sahiptir. Zamanla gerçek kişiliğinden sıyrılarak efsanevî bir kişiliğe bürünmüştür. Anadolu halkı tarafından günümüzde dahi Malkoçoğlu'nun hikayeleri anlatılır. Hatta bu karakter Türk insanları tarafından o kadar çok sevilmiştir ki bu karakter için pek çok film

yapılmıştır. Bu filmlerde en çok rol alan sanatçımız, Cüneyt Arkın'dır. Malkoçoğlu adına çevrilmiş filmler şunlardır:

Malkoçoğlu Krallara Karşı 1967

Malkoçoğlu Kara Korsan 1968

Malkoçoğlu Akıncılar Geliyor 1969

Malkoçoğlu Cem Sultan 1969

Orhan Bey : Tıpkı Malkoçoğlu gibi Şehzade Selim'in en yakın silah arkadaşlarından biridir. Karakter olarak Malkoçoğlu'na benzer. Fakat ondan daha gençtir. 25 yaşındadır. Orhan Bey'in idealist, çalışkan, inandığı değerlerden ödün vermeyen bir yapıya sahip olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü çok sevdiği dayısının kızı Fatma ile sözlüdür. Orhan Bey tam üç kere düğün tarihini değiştirmek zorunda kalır. Çünkü Şehzade Selim ona bazı görevler verir. En son görevinde Fatma artık isyan eder ve nişanı bozar. Orhan Bey Fatma'yı çok sevmesine rağmen, görevinden ödün vermez. İçi kan ağlasa da Fatma'yı oracıkta bırakır ve Şehzade Selim'in yanına döner.

Ferhad Bey : Şehzade Selim'in hizmetinde çalışan, yiğit, gözü pek bir askerdir. Uzun zamandır Şehzade Selim'in emrindedir. Asker kısmının Selim'i padişahlığa istediğini bizzat müjdelemek için kalkıp Trabzon'a gelmiştir.

Hamit : Hadım Ali'nin üç casusundan biridir. Çok iyi kalpli, çok yiğit bir delikanlıdır. Diyarbekir'in fethinde büyük cesaret gösterir, iyi kılıç sallar. Ölümü Şehzade Selim'in Sultan Bayezid'e açtığı Uğraş Deresi Savaşı'nda olur.

Hasan Can : Şah İsmail'in sırdaşıdır. Daha doğrusu Şah öyle sanır. Aslında Şehzade Selim'in Tebriz'deki en güvenilir adamıdır. Kuvvetli bağlarla Yavuz'a bağlı, onun uğrunda ölümü nimet sayar.

Orhan Bey : Padişahın en güvendiği silah arkadaşlarından biridir. Aslen Çerkez'dir. Son derece gözü tok, makam, mevkide gözü olmayan bir yapıya sahiptir. Bir gün Yavuz Selim, Orhan Bey'in yaptığı hizmetlerden dolayı ona sancak beyliği verir. Fakat Orhan Bey bu hediyeyi kabul etmez. Çünkü onun tek isteği çok sevdiği padişahının yanında olmaktır.

Yazarımızın "Yavuz Selim" romanını incelediğimizde Orhan Bey'in gerek fiziksel gerekse duygusal yapısına detaylı şekilde yer verildiğini görmüştük. Fakat bu romanda daha ziyade Orhan Bey'in yapmış olduğu hizmetler anlatılmıştır. Özel hayatı hakkında fazla bilgi verilmemiştir. Yalnızca bir oğlunun bulunduğu dair bilgi verilmiştir.

Sarıoğlan : Asıl adı Server'dir. Fakat sarışınlığından dolayı dostları Sarıoğlan diye hitap ederler. Yaşı tam olarak belirtilmese de yirmili yaşlarda olduğunu söyleyebiliriz. Küçük yaştan itibaren padişahın huzuruna girmiş ve canını dişine takarak verilen görevleri en iyi şekilde yerine getirmiştir. Babası da kendisi gibi padişahın huzurunda çalışan bir askerdir. Babasından askerlik anlamında çok şey öğrenmiştir. İnsanlarla nasıl iletişim kurması gerektiğini, hangi durumlarda karşısındaki insandan şüphelenmesi gerektiğini, kılıç kullanmayı...

Hüseyin Ağa : Roman karakterlerinden Sarıoğlan'ın babasıdır. Tıpkı Orhan Bey gibi padişahın sadık arkadaşlarından biridir. Rasim ile beraber gizli görevlerde bulunurlar. Giriştiği her işin üstesinden gelen bir karakterdir. Çok iyi kılıç kullanır, yiğit bir askerdir. Yaşı tam olarak belirtilmese de orta yaşın üstünde olduğu bilinir.

Rasim : Hüseyin Ağa'nın sadık askeri, adamıdır. Tıpkı Hüseyin Ağa ve Sarıoğlan gibi kendini padişahın görevlerine ve ideallerine adamıştır. Hüseyin Ağa ile beraber gizli görevlerde bulunur.

Tacizâde Cafer Çelebi : Halim selim bir zat, dinini canından çok seven âlim, fazıl bir insandır. Tüm amacı devletine elinden geldiğince hizmet etmektir. Yavuz Selim'in İran'a ve Mısır'a yürümesini istemez. Çünkü bir tarafta küffâr dururken, İslam diyarına sefer açılması fikrine muhaliftir. Saf bir insandır, tam bir gönül ehlidir. İnançlarında çok hassasdır. Padişahını sever fakat dinini herşeyden daha çok sever. Çevresindeki bazı devlet adamları bu durumu kendi çıkarları doğrultusunda kullanmışlardır. Bu durumdan Yavuz Selim'in haberi olunca, her ne kadar kötü niyetli olmadığını bilse de cezasını vermiştir. Cafer Çelebi, padişahın kendi hakkında idam hükmünü verdiğinde bile padişaha olan sevgisini ve saygısını göstermiştir.

Celal : Hüseyin Ağa ve arkadaşlarıyla beraber Tebriz ile İstanbul arasında haber götürüp getirirler. Otuz yaşlarındadır. Yaşlı sayılacak bir yaşta olmamasına rağmen, bozkır güneşi yüzünün derisini bir köseleye benzetmiş, her geçen yıl sanki yüzünün bir yanına imza atmıştır. Yüzünden adeta mertlik akar. Celal, kılıç kullanmakta diğer arkadaşları kadar maharetli değildir. Fakat asıl ustalık alanı ok gezlemektir. En vurulmaz hedefleri vurur, ok ulaşmaz denilen yerlere okunu ulaştırır

Piyale Bey : Şehzade Korkut'un sadık nedimidir. Her durumda onun yanında olur. Yavuz Selim, Şehzade Korkut üzerine gelince onu kaçırmaya ikna etmiştir. Piyale Bey, Şehzade Korkut'a öldükten sonra bile hizmet edeceğine yemin etmiştir. Çünkü onu bir şehzade gibi değil, bir müridin şeyhini sevdiği gibi sever.

1.8.Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihi Romanlarında Zaman :

Bir romanda zaman tablosu,ilk elde “vaka zamanı” ve “anlatma zamanı” olmak üzere iki düzeyde şekillenir. Bir vak'a veya olay hiçbir zaman sığacağı sığacağına anlatılmayacağına göre “vaka zamanı” ile “anlatma zamanı”

arasında geçen süreyi de hesaba katmak, roman sanatı açısından bu süreyi de gözden uzak tutmamak gerekir. çünkü arada geçen süre, uzun veya kısa olsun romancı ile nakledilecek olay üzerinde etkili olacaktır. Yine bu bağlamda, romanın anlatıma bağlı bir sanat türü olması, gündeme nakletme veya anlatma süresini de getirir. Kısaca şöyle ifade edebiliriz; bir olay belli bir zamanda cereyan eder (vak'a zamanı), bu olay belirli bir süre sonra romancı tarafından öğrenilir yada duyulur, yine aynı olay, belli bir zamanda kaleme alınır (anlatma zamanı) ve yine belli bir sürede (anlatım süresi) sunulur, anlatılır.

Zaman konusunda üzerinde durulması gereken bir nokta da olayın anlatım süresidir. Bir romanda olaylar; yıl, ay, gün, saat ölçüleriyle anlatıldığı gibi, “dün”, “ertesı gün”, “birkaç gün”, “o gün”, “bir gün”... gibi belirsizlik arzeden işaretlerle de sunulur. Bir yardan olayları mutlaka kronolojik sıraya göre anlatması beklenmemelidir. Anlatma süresinin şu veya bu şekilde biçimlenmesi, yazarın niyeti, beklentisi, dünya görüşüyle, dünyayı kavrayışıyla ve onların seyriyle ilgili bir husustur. Ayrıca olayların kronolojik sıraya dizilip dizilmemesi, izlenen amaçla da ilgili olabilir. Toplumsal bir dengesizliği, kargaşayı yansıtmak isteyen bir yazar, zaman konusunda da bir karışıklığa gidebilir. Gerçi Yavuz Bahadıroğlu, olayların seyrinde bir bütünlük arz edecek şekilde ve okuyucuyu zaman konusunda bir karmaşaya götürmeyecek şekilde “zaman” unsurunu oluşturmuştur.

Yazar, romanını oluşturduktan sonra üzerinde durulması gereken bir başka nokta da “okuma zamanı”dır. Okuma zamanı ise, eserin kodunun okuyucu tarafından çözülmesi harcanan süredir. Bu süre zarfında okuyucu eserden hareketle ayrı bir itibarî âlem yaratır. Yorumu dayalı yaratma işinden kendince zevk duyar. Bu da eserdeki edebil için yeniden tezahürü demektir ve her okuyuşta tekrar edilir. Yazma zamanı ile okuma zamanı arasındaki mesafenin değişme romanın anlam bütünlüğünü etkiler; muhtevanın kuşaktan kuşağa farklı algılanmasını sağlar. Bir roman okunduğı zamana göre bir bakıma, kendi kendini zenginleştirebileceğı gibi, anlam daralmaları ve anlam boşluklarına da uğrayabilir.

Çünkü zaman değıştikçe insanların düşünuşleri değışir, edebî eserlerden almak istedikleri birikimler farklılıklar arz eder. Bir yazarın farklı kuşaklardaki okuyucularla muhatap olması, yazarın roman tekniğini ve mesajlarını da etkileyebilir. Birçok yazarın az veya çok, dönemindeki okurun zevkinin, heyecanının etkisinde kaldığı bir gerçektir. Okurun sosyal tercihleri, teknolojik gelişmelerle münasebeti de romancıya etki edebilir. Meselâ televizyonda bir görüntünün en ince ayrıntısını kendi gözleriyle gören, bir filmin vakasını başka bir işle uğraşırken bile takip edebilen bir okurun romandan beklediği de değışir.

Yavuz Bahadıroğlu, romanlarında ferdi zamanla sosyal zamanı iç içe verir. Sosyal zaman fiktif düzenlemede fazla bir değışikliğe uğramadığından “tarihi zaman” kavramı ile özdeş bir anlam ifade eder.

Kahramanların macerası anlatılırken; vaka zamanına ait sosyal veya tarihi zaman faktörü, romanda kronolojik metin halkaları düzeyinde bir hareket veya atlama noktası oluşturur. böylece ferdi zaman boyutu, içten fiktif bir derinlik kazanırken; dıştan da, kendisini hazırlayan tarihi zamanın bir parçası olarak bütünün art zamanlı ve etkileşimli mozayığı içinde yerini almış olur.

1.8.1. Merhaba Söğüt romanında zaman :

Yavuz Bahadıroğlu, bu romanında Kayı Aşireti'nin devlet olma yolundaki mücadeleyi anlatır. Yazar, vaka zamanını tam olarak belirtmese de yaptığımız araştırmalar sonucu 1230'lu yılların anlatıldığını söyleyebiliriz. Olaylar kronolojik seyri içinde verilmiştir. Ancak zaman zaman geri dönüş tekniğini kullanarak olay zamanından daha önce yaşanmış olaylar da anlatılmıştır. Deli Hıdır'ın Gazi Ana'nın çadırını terk etmesi buna örnek olarak gösterilebilir:

“Ağabeyinin sevgisini de Hıdır'a verdim. Derken sen dünyaya geldin. Senin dünyaya gelişin Hıdır Ağa'nı pek sevindirmedir. Çocukça aklıyla kıskandı belki de. Bir zaman katlanıp, bir zaman sonra dellendi. On iki

yaşındayken gendine çadır açmaya kalktı. Olmazlandım, töre bu değildir diye gerildim önüne, dinlemeyince bey huzurunda hak aradım. Bunca emeğin, bunca analığın hakkı gelsin dedim. Bey kararıyla bir zaman daha yanımda kaldı. Fakat küskün, dargın, isteksiz. O şen oğlanın ağzını bıçakla açmaz oldu, dudakları gülmeyi unuttu. Ne ettimse eski haline döndüremedim. Benim asıl anası olmadığımı da öğrenmişti artık. Vurdu hepten dedliliğe, olmadık işler yapmaya başladı. Baktım zorla güzellik kâr etmemekte, gösterdim kapıyı.” (134)

Merhaba Söğüt romanında ferdi zaman, sosyal ve tarihi zaman içine yerleştirilmiş ve olay örgüsü bu doğrultuda oluşmuştur.

Olaylar, özetleme tekniği içerisinde verilerek, uzun yıllar tek bir cümleyle özetlenmiştir:

“Gündüz Bey, bir zaman daldı. Bu anın gelmesini kaç yıldır bekliyordu. Alp Sofi çadırına gelip, daha doğrusu Molla Tacüddin Harzeminin çadırına gidip görüştüğü akşam vakti, bekleyiş başlamıştı. Tam tamına beş yıl, beş yıldır Moğolu beklemekten bizardı.” (155)

Yavuz Bahadıroğlu, Merhaba Söğüt romanını 1974 yılında kaleme almaya başlamıştır. Ancak roman, 1991 yılında yayınlanabilmiştir. Yaptığımız röportajda romanın neden on dört sene sonra yayınladığını şu şekilde ifade eder: *“O yıllarda bir taraftan gazetede bir taraftan da özel bir şirkette yönetici olarak çalışıyordum. Aynı zamanda bir aile kurmuştum. Gerek maddi gerekse de manevi sıkıntılar, üst üste geldi ve romanlarımı yayınlamaya fırsat ve imkan bulamadım. Ancak yazmaktan hiçbir zaman vazgeçmedim. Günün birinde romanlarımı bir şekilde yayınlayacağımı biliyordum. İşte bu sebeplerden dolayı romanlarımı okuyucuyla buluşturmak bu kadar süre aldı.”*

Merhaba Söğüt romanı, toplam on beş yirmi yıllık bir süreyi anlatır. Roman başlangıcında Gündüz Bey, Kayı Aşireti'nin reisidir. Kendisinden

sonra aşiret reisliğine Ertuğrul geleceği için onu en iyi şekilde yetiştirmeye çalışır. Bir süre sonra Gündüz Bey, beklenmedik bir şekilde ölür. Yerine Ertuğrul geçer. Zaten Kaya Şeyhi de Gündüz Bey'e kendisinden sonra Ertuğrul'un geçmesini söyler. Ertuğrul, bir taraftan kardeşleri arasında taht mücadeleleriyle bir taraftan da Moğol belasıyla uğraşmak zorunda kalır. Ertuğrul'un bu mücadele dönemi beş yıllık süreyi kaplar.

Romanda belirli zamanlarla beraber, belirsiz zamanlar da kullanılmıştır. Bir gün sonra, akşam vakti, ikindi namazından önce, gecenin geç vaktine kadar...

“Burada idik. Urhan Bey ile Dırmuşık Hoca bir de ben. Gecenin geç vaktine kadar sohbet ettik...” (249)

1.8.2. Turgut Alp romanında zaman :

Olayın geçtiği tam tarih belirtilmemiş olsa da tarihte yaşamış karakterlerin bulunması olayın geçtiği tarihleri az çok belli eder. Bu yüzden bu romandaki olayların da 1300'lü yıllarda geçtiğini söyleyebiliriz. Yani Turgut Alp'in Anadolu'da yaşadığı yıllar. Bu yıllarda Bizans'ta sonsuz entrikalar düzenlenmekte ve Türkler, Anadolu'da rahat yaşayamamaktadır. Bu yüzden Turgut Alp'in harekete geçmesi ve tarih sayfalarında sarsılmaz yerini alması gerekir. 1300'lü yıllar, Türkler için oldukça sıkıntılı dönemlerdir. Turgut Alp, bütün gücünü ortaya koyarak Türklerin Anadolu'daki sıkıntılarını kurtulmasına yardımcı olur.

Turgut Alp romanı, Merhaba Söğüt romanının devamı niteliğindedir. Çünkü Merhaba Söğüt romanında Ertuğrul aşiret revidir, Turgut Alp'de ise Ertuğrul'un oğlu Osman Bey. Bu yüzden yazar, Turgut Alp romanında olayları, Merhaba Söğüt romanındaki akışıyla vermeye devam eder.

Turgut Alp, roman başlangıcında yirmili yaşlarındadır. Romanın sonunda da otuzlu yaşlarında olduğu belirtilir. Bu yüzden roman, yaklaşık on beş seneyi ele alır. Olaylar, kronolojik seyri içinde verilmiştir. Zaman zaman geriye dönüşler yapılarak geçmişteki olaylar hakkında detaylı bilgiler verilir.

Vaka zamanında duraklamaların da olduğu görülür. Kahramanların geçmişine ait bilgileri içinde taşıması, romanın çözümlenmesinde ipucu değeri olan metin halkalarını oluşturması ve olayın akışını keserek gerilimi yükseltmek gibi fonksiyonları vardır. Yazar, romandaki bu duraksamaları, daha sonra kullandığı; “Uzun ve birbirine benzeyen seneler ağır ağır geçtiler.”, “Birkaç gün sonra...”, “İki hata sonra ...” gibi klişe zaman ifadeleri ile telafi etmeye çalışır ve böylece zamana atlamalar yolu ile akıcılık kazandırır. Bu klişe ifadelerden anlaşılacağı gibi, Turgut Alp romanında dikkatler, zaman zaman ferdi zaman üzerinde yoğunlaşmıştır.

“Kafasında hatıralar birbirini kovalayarak geçmekte idi. Bütün hayatında kendine göre bir iş yaptığını hatırlamıyor, bu ömrü başka birinin yaşadığına inanıyordu. Çocukluğu, delikanlılığı, etrafıyla olan muhabbeti hep yabancı bir dünya ile yapılan temaslara benziyordu.” (s. 265)

Bu romanda da belirsiz zaman ifadeleri kullanılmıştır.

“Tekfurlar iki gün önce kaleye gelmiş bulunuyorlardı.” (s. 239)

“Gün sakin geçti. Gece de öyle. Yalnız Aramis sabaha kadar uyuyamadı. Kılıç elde dolaştı durdu.” (s. 243)

“Ondan sonra şehre girebilmek için ertesi sabahı beklemek zorunda kalacaklardı.” (s.307)

1.8.3. Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanlarında zaman :

Dördüncü Murad serisinin ilk kitabı olan Dördüncü Murad I romanında olaylar, 20 Mayıs 1622 gecesi başlar. Yazar, incelediğimiz diğer romanlarda tam tarih vermezken bu romanda vermiştir. Çünkü bu roman, Osmanlı Devleti için büyük bir olumsuzluk olarak tarihe geçen Genç Osman'ın öldürüldüğü gecedir. Yazar, olay örgüsünü bu kanlı olay ile başlatarak okuyucunun dikkatini çekmiştir.

“Delicesine yağmur, delicesine rüzgar.

1622 yılının 20 Mayıs gecesi.

Karanlık, ıslak, yapışkan bir gece.

Yedikule Zindanının etrafında ölüm sükûtu. Yedikule Zindanlarının taş odalarından birinde ölümün tâ kendisi.” (7)

Romanda asıl önemli olan ferdi zamandır. Ferdi zaman, ölçüye fazla bağımlı olmayan, kozmik zaman değerleriyle ifade edilse bile, asıl onun dışında gelişen ve ferdi belli bir iç değişime, yeni bir “oluş”a hazırlayan zamandır.¹¹

Bu zaman, Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanlarında üç önemli günde ağırlık olarak toplanmıştır.

I. Genç Osman'ın Yeniçeriler tarafından öldürüldüğü gece

II. Hafız Ahmed Paşa'nın serkeşler tarafından öldürüldüğü gece

¹¹ Mehmet Tekin, Roman Sanatı I Romanın Unsurları, Ötüken Yay., İstanbul, 2001, s 117

III. Dördüncü Murad'ın yeniçerileri disiplin altına aldıktan sonra Bağdat seferi yapacağını orduya duyurduğu gün

Dikkat edilirse romanın baş kahramanı olan Dördüncü Murad'ın hayatı üç önemli gün simetriği üzerinde kurulmuştur. Bu günler arasında, Dördüncü Murad'ın kendisi ve çevresiyle olan anlaşmazlığı ve mücadelesi anlatılır.

“Aslını sorarsan dertliyim. Şehzadelere iğva verip bizi hal etmek isteyenler yüzünden şehzadeleri helâk eyledik. Reva mıydı? Nizam-ı alem için deyü kendi kendimizi teselli etmedeyiz. Lâkin yüreğimizin yağını erimekten kurtulamıyoruz. Rüyalarımıza giriyor. Şehzade Kasım, gözleriyle bizi ufalıyor. Süleyman'la Bayezid iniltileriyle ruhumuzu boğuyorlar, kılıcımız zafer duası ederken içimiz hezimetin bin türlü ile burkuluyor. Kafamızın sesine yüreğimiz, yüreğimizin telkinine mantığımız isyan ediyor. Bu kabusu soluyarakтан yaşıyoruz. Ne demektesin Lalam, zaman zaman atlanıp başıboşluğa sürmeseydik, girdiğimiz cenderede boğulabilirdik.” (Dördüncü Murad, 210)

Bu tür iç monologlarla zaman, saat ve takvimle ölçülemeyecek tarzda ferdi bir derinlik kazanır ve bazan hayale dalma yoluyla askıya alınır.

Bu romanda da klişe zaman ifadeleri de kullanılmıştır.

“On dört seneden fazla süren garibanlık Padişahın mübarek kılıcıyla noktalanacak, Ordu-yu Humâyûn Bağdat semalarını fetih mühürüyle mühürleyecekti.” (Dördüncü Murad 243)

“Üç gün sürmüştü bocalama. O insanı kahreden yalnızlık ve sahipsizlik duygusu. O içinden çok önemli şeylerin kopup gittiği yolundaki ürkütücü, tedirgin edici his, üç yıl kadar uzun süren üç gün sürmüştü.” (Dördüncü Murad I, 173)

Verilen örneklerden hareketle yazarın kronolojik zamana son derece bağlı kalarak, Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanlarını bir seri olarak yazdığını söyleyebiliriz. Bu iki roman arasında zaman, bir devamlılık arz eder. Birinci romanda olaylar, 1622 gecesini başlar. İkinci romanda ise, sanki hiç ara verilmemiş gibi 1630 yılında devam eder. Bu süre zarfında gerek Osmanlı Devleti'nde gerekse de Dördüncü Murad'ın kişilik ve fiziksel yapısındaki değişiklikler, detaylı olarak verilmiştir. Yukarıdaki örneklerde de *belirttiğimiz* gibi zaman zaman Sultan Dördüncü Murad'ın iç monologlarıyla zaman unsuru arka plana atılmış ve ferdi zaman ön plana çıkarılmıştır.

1.8.4. Sahipsiz Saltanat Romanında Zaman :

Sahipsiz Saltanat romanında zaman tam olarak belirtilmemişse de Yıldırım Bayezid'in Timur'a esir düştüğü Ankara Savaşı'ndan yaklaşık 10 sene sonra olduğunu söyleyebiliriz. Bu da 1410'lu yıllara denk gelir. Bu yıllar Osmanlı Devleti için son derece sıkıntılı yıllardır. Çünkü Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezid ve romanın baş kahramanı Şehzade Mustafa, 1402 yılında Timur'a esir düşer. Diğer şehzadeler, taht mücadelesine girerek devlet bir çıkmaza doğru gider. Tarihte bu döneme "Fetret Dönemi"¹² olarak geçer. Şehzade Mustafa'nın ortaya çıkması ve kardeşi Mehmed Çelebi'ye yardımcı olarak onu padişah yapması sonucu da erer. Romanda bu Fetret Devri, bütün sıkıntılarıyla ve detaylarıyla okuyucuya anlatılmıştır sona. Yine romanda tam tarih belirtilmeden olaylar etrafında yaşanan dönem okuyucuya sezdirilmiştir.

¹² (Fetret Devri, Bunalım Devri veya Fasıla-i Saltanat, Osmanlı Devleti'nde Yıldırım Bayezid'in 1402'de Ankara Savaşı'nda Timur İmparatorluğu'nun kurucusu olan Timur'a yenilip esir düşmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Yıldırım Bayezid'in dört oğlu arasındaki taht kavgaları nedeniyle 1402'den 1413'e kadar süren kargaşa dönemidir. Fetret Döneminde birbirleriyle taht mücadelesine giren Yıldırım Bayezid'in oğlu, Süleyman Çelebi, İsa Çelebi, Musa Çelebi, Çelebi Mehmed'dir. Bu dönemde bu rakiplerin yaptıklarının ayrı ayrı tematik olarak incelenmesi ile Fetret Devri'nin karmaşık gelişmelerini biraz daha anlaşılır hale getirmek imkanı vardır.

“Mehmed Çelebi, bir ara Süleyman Çelebi’yi desteklemiş, ancak ağabeyi kardeşlerini rehin verip Selanik havalisiyle Teselya’yı Bizans’a peşkeş çekince, hele bir de Mora Despotunun kızıyla evlenince, tepesi atmıştı. Beyninden vurulmuşa dönmüş, yerinden fırlayarak bağırması.” (s. 143)

Yavuz Bahadıroğlu, zaman zaman tam tarih de belirtmiştir. Roman, her ne kadar kurmaca bir metin olursa olsun, yazar tarihi gerçeklerden uzaklaşmamalıdır. Bu yüzden yazarımız, okuyucuya kurmaca bir dünya sunarken bir taraftan da tarihi bilgilerden uzaklaştırmaz. Bunun için belirli zaman dilimleri kullanır.

“Miladi takvimler bin dört yüz altıya devrilmişti... Ankara Savaşı’nın üstünden dört sene geçmiş, fakat Osmanoğulları kendilerini toparlayamamıştı. Kargaşadan bir türlü kurtulamıyor, beyni çıkarılmış bir kuşun şaşkınlığı içinde yalpalıyor, maddesi ruhuna tosluyor, o kadar istediği halde bir türlü uçamıyordu. Şehzadelerin hakimiyet kavgası hızlanmıştı...” (s. 199)

“Beş Temmuz bin dört yüz on üç Çarşamba günü Çamurluova’da kıstırdı. Musa Bey, en büyük yenilgisini orada aldı. Ordusu mahvoldu. Kalanı da Çelebi Mehmed’in saflarına katıldı.” (s. 310)

“Beş Temmuz bin dört yüz on üç günü, Çelebi Mehmed, İklim-i Sultan-ı Rum unvanıyla atalarının tahtına geçti. Böylece Osmanlı tarihinde “Fetret Devri” veya “Fasıla-i Saltanat” denen kargaşa devri kapanmış, Çelebi Mehmed, Sahib-i Saltanat olmuştu.” (314)

Tarihi tarih sayfalarından da öğrenmek mümkündür. Ancak onu okuyucuya sunabilmek ve eğlenceli hale getirmek kuşkusuz romancının işidir. Bu yüzden yukarıdaki örnekten hareketle yazarın tarihi bir olayı anlatırken edebi dili nasıl kullandığı ve okuyucuyu ö dönem içine nasıl soktuğu dikkate şayandır. Yavuz Bahadıroğlu, okuyucuyu bir taraftan tarihi bilgiler bakımından donatmak

bir taraftan da edebi hazzı yaşatmak ister. Kuşkusuz bu istek, bütün tarihi roman yazarları için geçerlidir. Ancak Yavuz Bahadıroğlu'nun bu amacına ulaştığı kaçınılmaz bir gerçektir.

Sahipsiz Saltanat romanında da romanın baş kahramanı olan Şehzade Mustafa'nın iç monologlarıyla ferdi zamana yer verilmiştir. Bu esnada Şehzade Mustafa, okuyucuyu olay örgüsünün geçtiği zamandan çıkararak kendi iç dünyasına sürükler.

“Timur’un elinden kurtulunca isimsi yaşayalım diye heves ettik. Mustafa Çelebi öldü diye söylenti çıkarttık. Kendimize düzme bir isim ve lakap bile bulduk. Niyetimiz etliye, sütlüye karışmadan hayatımızı yaşamaktı. Konstantiniyye’ye geldik. Meğer kaderde neler varmış. Hangi canibe baktımsa aleyhimize dönen bir sürü dolap gördüm. Hangi taşı kaldırdımsa altından Osmanlı düşmanlığı çıktı. Bir sahtekarı yerimize geçirip Bizans sarayına aldıklarını gördük. Gayri dayanamayarak vaziyet aldık.” (218)

Bu romanda da klişe zaman ifadeleri kullanılmıştır.

“Sabaha karşı, teknil sarayın ölüm uykusuna daldığı saatlerde, kilidin kurcalandığını fark etti.” (192)

Ne aradığımı bilmiyorum. Kaçırıldılar beni, buraya kapattılar. Altı ay kadar oldu galiba. Altı aydır küçük bir odada yaşıyorum.” (190)

“Tevekkeli değil, gördüğü andan beri birisine benzetiyor, ama çıkaramıyordu. Kendini tanıtınca hatırladı. Ankara Savaşı’ndan üç yıl kadar önce tuttuğu at uşağıydı.” (s. 68)

“Tam üç gün düşündü. Üç gecesini hemen hemen bütünüyle uykusuz geçirdi.” (s. 274)

Sahipsiz Saltanat romanının olay örgüsü yaklaşık beş yıllık bir süreyi anlatır. Şehzade Mustafa'nın Timur'un elinden kurtularak Bizans'a gelmesiyle başlar ki bu 1410 yılına tekabül eder. Çelebi Mehmed'in 1413 yılında Osmanlı tahtına oturmasıyla da olay örgüsü on bulur.

1.8.5. Cem Sultan I ve Cem Sultan II Romanlarında Zaman :

Cem Sultan I ve em Sultan II romanları, tıpkı Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanları gibi gerek olay örgüsü, gerekse de zaman, mekan, şahıs kadrosu gibi unsurlar itibariyle bir bütünlük arz eder. Cem Sultan I romanı, Fatih Sultan Mehmed'in ölümüyle başlar. Bu da 1481 yılına denk gelir. Cem Sultan II romanının sonu da 1495 yılında Cem Sultan'ın ölümüyle son bulur. Bu da olay örgüsünün on dört yıllık sürede gelişen olayları anlattığını gösterir. Yani olay vaka zamanı on dört yıldır.

Cem Sultan I romanının başlangıcı yukarıda da belirttiğimiz gibi Fatih Sultan Mehmed'in ölümüyle başlar.

“Sadrazamların hası Mehmed Paşa, cennetlik sultan adaşı Fatih Mehmed Hânın ölüm yangınıdır demeden tahta tedbir düşünüp, mutemed adam arayarak, bula bula kendisi gibi Karamanlı yeniçeri çorbascısı Yaltırık Bekir'i bulmuş, devlet kaygusuyla Cem Sevgisi ve can korkusu karışığında meded çekip, “Yolu ele almanın vaktidir hay Yaltırık Bekir'im, dağı düz edip Cem Şehzademize kara haberle ak haberi tez elden ulaştırma vaktidir.” (9)

Yazarın olay örgüsünü başlatmasında Fatih Sultan Mehmed'in ölümünü seçmesi kuşkusuz tesadüf değildir. Bu tarihi seçmesinin nedeni; Cem Sultan'ın hayatındaki belirli dönüm noktalarının babasının ölümüyle başlamasıdır. Kendisi bu tarihte Konya'da şehzadedir. Babasının isteği ve sahip olduğu yetenek ve erdemden dolayı, Fatih Sultan Mehmed'den sonra tahta geçmesi düşünülür.

Birçok devlet adamı da saray içinde Cem Sultan'ın tahta geçmesini isterler. Ancak pek çok talihsizlikler yaşanır ve Cem Sultan zamanında İstanbul'a gelemez. Böylece Bayezid Han padişah olur. İşte bu olay, Cem Sultan'ın hayatında adeta bir dönüm noktasıdır.

Cem Sultan'ın hayatındaki bir başka dönüm noktası, oğlu Oğuzhan'ın Bayezid Han tarafından öldürülmesidir. Oğuzhan Fatih Sultan Mehmed'in isteği üzerine İstanbul'a gönderilmiş ve orada iyi bir eğitim alması sağlanmıştır. Ancak Bayezid Han, padişah olduktan sonra kendisi için tehlike oluşturacak kişileri ortadan kaldırır. Bunların içinde de Oğuzhan da vardır.

Başka bir dönüm noktası da Cem Sultan'ın Rodos'a gitme kararı almasıdır. Her ne kadar memleketinden ayrı kalmak istemese de tek seçeneği, Rodos'a gitmek olur. Yanına güvendiği birkaç kişiyi alır ve Rodos şövalyeleri tarafından gönderilen gemiye biner. Ancak her zaman yanında olan ve onun akıl hocası olan Mevlana Hoca'nın kendisiyle Rodos'a gelmemesi, Cem Şehzade için yıkıcı darbe niteliğindedir. Ayrıca Mevlana Hoca, Frenk Süleyman aracılığı ile Cem Sultan'a bir mesaj gönderir.

“Şehzademize selam, duacıyız, velâkin küffarın onu bahane ile İslam'a zarar vermesi halinde hakkımızı helal etmeyiz... Vakti geldikte şehzademiz anlar.” (Cem Sultan I, 222)

Yazar, zaman kavramını zaman zaman Cem Sultan'ın psikolojik durumuna göre de okuyucuya aktarmaya çalışır.

“Yıldızların kaybolduğu geceydi. Zuhâl, Jüpiter'e darılmış, Kutup Yıldız'ı göklere küsmüştü. Talih Yıldızı yuvasından çıkmıyor, Cem Şehzade'nin yüzüne bakmıyordu.” (Cem Sultan I, 220)

Cem Sultan için bir başka dönüm noktası, Sasanaj Kontu'nun kızı Filipin'in hayatına girmesidir. Aslında Cem Sultan, Kahire'de bulunan eşini sever. Ancak uzun yıllar eşini ve çocuklarını göremez. Ayrıca uzun süreden beri ilk kez, biri ona Osmanlı padişahı gibi davranır.

Bir başka dönüm noktası da Fransa Kralı'nın kendisine yardım teklifi götürdüğü gecedir. Uzun süreden beri Cem Sultan, memleketine dönmeyi bekler. Ancak etrafındaki kişiler, Cem Sultan'ı çıkarları uğruna kullanırlar. Bu yüzden Cem Sultan için tekrar memleketine dönme teklifi çok heyecan verici olur.

“Ve 28 Ocak'ta Fransa kralı ile Roma'dan ayrıldı. Ayrılırken bütün kiliselerin çanları çalıyordu. Halk yollara dökülmüş Fatih'in oğlunu selamlıyordu. Papa, oğluna bakıp kıs kıs gülüyor, Cem Şehzadeye tumbul ellerini sallıyordu.” (Cem Sultan II, 294)

Cem Sultan I ve Cem Sultan II romanlarında ferdi zaman sıkça kullanılmıştır. Cem Sultan, zaman zaman kendi iç dünyasına çekilir ve yaptıklarından pişmanlık duyarak okuyucuyu içinde bulunduğu zaman dilimine sürükler. Zaman zaman da gördüğü rüyalar itibarıyla okuyucuyu olayın geçtiği zamandan soyutlar.

“Kendini iyice kapıp koyvermiş, hadiselerin akışına kaptırmıştı. Eskiden gidişi değiştirmek için direnir, ezilmemeye uğraşır ya artık bunu da yapamıyordu. Hayattan hiçbir şey beklemeyenlerin bezginliğindeydi. Izdıraplarıyla dost olmuş, dertlerini benimsemişti. Acıların ırmağına düşen sarı sonbahar yaprağı gibiydi.” (Cem Sultan II, 57)

“ Hele bir tuhaf rüyalanmaya başlamıştı ki birkaç gece üst üste yatağından fırlamak zorunda kalmıştı. Rüyasında Bayezid'i görüyor, kılıcını böğründe hissediyor, öldürülmesini beklerken sırtında müthiş bir ağrı duyup dönüyor ve o gulyabani suratlı, sırık kadar uzun haçlı şövalyesiyle burun buruna

geliyordu. Bakışı bir ayrı korkulu, sırtı bir ayrı korkuluydu. Kılıcına sarılıyor, ama kınından bir türlü çıkaramıyordu. Ve ardından Bayezid, önünde haçlı gulyabanisi hala kalıyordu. Ancak ikinci haçlı kılıcı inmek üzereyken haykırıp ter içinde uyanıyordu.” (Cem Sultan I, 52)

“Kırgında, pişmandı. Bu zilletlere katlanmaktansa ölmeyi bin kere tercih ederdi. Hatasını düşünüyordu, büyük hatasını. Bayezid’e karşı çıkmamalıydı. Saltanat hırsına kapılıp ordular hazırlamamalı, cenge tutuşmamalıydı. Hadi bunlar neyse de en azından Rodos’a kaçmamalıydı. Rodos’a kaçmakla en büyük hatasını yapmıştı. İnsan bir kere hata yapınca arkası kesilmiyordu. Hatamı düzeltiyim derken yeni hatalar yapıyordu. Uçurumun kenarına gelmiş, son adımı da atıp yuvarlanmıştı. Uçurumdan yuvarlandıktan sonra, geriye dönüş yoktu. O gün bugündür tepe taklak gidiyordu. Ne tutabileceği bir dal, ne de basabileceği sağlam bir zemin kalmıştı. Çırpınmaları işe yaramıyor, hatasını düzeltecek çareyi bulamıyordu.” (Cem Sultan II, 269)

Yukarıdaki örneklerde belirtildiği gibi bu bölümler, Cem Sultan’ın iç çekişmelerini, içinde bulunduğu zamandan sıyrılarak kendi iç dünyasına kapandığı bölümlerdir. Bu bölümlerde okuyucu, olay örgüsündeki zaman unsurundan uzaklaşır ve Cem Sultan’ın iç dünyasına yoğunlaşır.

Bu romanlarda da klişe zaman ifadeleri çokça kullanılmıştır.

“Hayli zamandır derken yutkundu Cem Şehzade, şöyle böyle on gün kadar oldu.” (Cem Sultan I, 43)

“Yarına bir şeyciğin kalmaz aslanım, padişahların hastalık müddeti bir gündür, sadece bir gün yatmaya hakları vardır.” (Cem Sultan I, 117)

“Yanıldığını bir hafta kadar sonra anladı. Gün ağarırken sehpanın arkasına sürükledikleri hurpani kılıklı birini astılar.” (Cem Sultan I, 214)

“Misafirliğinin üzerinden iki gün bile geçmeden, misafirhanede kalanların yüzde doksanının çeşitli Avrupa ülkelerinden gelen casuslar olduğunu kestirmiş, temkinli davranmaya karar vermişti.” (Cem Sultan II, 213)

1.8.6. Çakabey Romanında Zaman:

Çakabey romanı, Türklerin Anadolu’yu yurt edindikleri Malazgirt Savaşı sonrası başlar. Yani tarih olarak 1070’li yıllar konu edilmiştir. Türkler, Malazgirt Savaşı’ndan büyük bir zaferle çıkmışlar ve Anadolu’da yerleşik hayata geçmeye başlamışlardır. Romanın baş kahramanı olan Çaka Bey, romanın başlangıcında yirmili yaşlarını sürmektedir. Romanın sonu olan 1091 yılında Çaka Bey, 40’lı yaşlarını sürer. Olay örgüsü yaklaşık yirmi senelik bir süreyi anlatır. Bu süre içinde Çaka Bey, evlenir, bir kızı olur, Bizans’a esir düşer, kurtulur, büyük bir donanma kurar ve Türklerin deniz üzerinde başarılarla imza atmasını sağlar. Yavuz Bahadıroğlu, diğer romanlarda olduğu gibi bu romanda ferdi zamanlara pek yer vermemiş, bu yüzden okuyucu, baş kahramanın iç çekişmelerinden ve ihtiraslarından haberdar olmamıştır. Romanda gerçekleşen olaylar, anlatma zamanından kopmaz ve olaylar ard arda gerçekleşir. Romanın başlangıcında olay örgüsünün başlama tarihi tam olarak belirtilmemiştir. Ancak verilen örnekler itibariyle olayın hangi tarihe denk geldiği anlaşılır.

“Malazgirt mağlubiyetini henüz unutamamışlardı. Doğrusu unutulacak gibi de değildi. Sultan Alpaslan’dan müthiş bir tokat yemişlerdi. O muhteşem savaşta Cavuldur Bey, iki yara almıştı.” (7)

Çaka Bey’in hayatında bazı dönüm noktaları olan geceler vardır. Cem Sultan romanında olduğu gibi bu geceler, baş kahramanın hayatında büyük değişikliklerin olduğu gecelerdir.

I. Çaka Bey’in Bizanslılar tarafından kaçırılarak esir pazarına düştüğü gece

- II. Boris'in Çaka Bey'i esir pazarından alması
- III. Çaka Bey'in Bizans sarayında çalışmaya başlaması
- IV. Çaka Bey'in denize açılma fikrinin aklına geldiği gece

Çaka Bey romanında yazar, belirli tarihler de kullanmıştır. Tarihi kaynaklardan faydalandığı muhakkak olan yazar, bu tarihleri de açık bir şekilde okuyucuya sunar.

“1079 yılının Mart’ı Bizans’a dondurucu soğuklar geldi. Gökyüzü hemen her gün kara bulutların ötesinde kayıptı.” (64)

“Hava sakindi. 1090 yılı Mayıs’ını yarlamışlardı. Bizans’tan hareket edeli bir aya yaklaşıyordu.” (214)

“Ama Konstantiniye’nin fethş de asırlar sonraya kaldı. 1453’te bir Fatih gelecek, bir Ulubatlı Hasan Konstantiniye’nin burçlarına hamd sancağını dikecekti.” (276)

Yavuz Bahadıroğlu, bu romanda da klişe zaman ifadeleri kullanmıştır.

“Dört gün geçti. Kalabalığın duası mı Boris’in doktorluğu mu? Her neyse, Balıkçı Davos, iyileşmeye başladı... Dördüncü günün sabahı Davos’u evine götürdüler. Akşam vakti de tevkif edildiğini duydular. Doktor Boris, hiç hayret etmedi.” (s. 41)

“Bizans’tan kurtulduğu günün üstünden altı ay kadar bir zaman geçmişti. Türkeline döner dönmez teşkilatlanmış bir dakika bile boş durmayarak çalışmıştı.” (115)

“İzmir halkı, suyun kesildiğini ancak iki gün sonra fark etti.” (121)

1.8.7. Binatlı Romanında Zaman:

Olay örgüsünün geçtiği tarih, tam olarak belirtilmemiştir. Ancak Yıldırım Bayezid zamanında geçtiği belirtilmiştir. Binatlı, Bayezid Han'ın öncü birliğidir. Yıldırım Bayezid de 1389 ile 1402 tarihleri arasında Osmanlı tahtında kaldığına göre, Binatlı romanındaki olay örgüsü de bu tarihler arasında gerçekleşir. Olay örgüsü yaklaşık bir yıllık süreyi kapsar. Bu süre içinde Yıldırım Bayezid'in Konstantiniyye'ye alma çabaları anlatılır. Ancak başarılı olamaz. Romanda Yıldırım Bayezid'in Konstantiniyye'ye sefer yaptığı tarih belirtilmekle beraber, olay örgüsünün en can alıcı noktasının da altı çizilmiş olur. Hatta Yavuz Bahadıroğlu, b tarihi hem Hicri hem de Miladi vererek okuyucuyu bu sefer atmosferine sokmaya çalışmıştır.

“Hicretin 798’inci yılı. 21 Zilhicce Pazartesi (15 Eylül 1396). Bulutlu bir gün... (66)

Hacim olarak son derece ince olan ve olay örgüsü oldukça sade olan bu roman, zaman bakımından da kısa bir süreyi ele aldığı için yazar, olay örgüsüne ağırlık vererek okuyucuyu fetih havasına sokmaya çalışmış, zaman ve mekan gibi unsurları sade bir şekilde belirtmiştir.

Bu romanda da klişe zaman ifadeleri kullanılmıştır.

“Gece bir vaveylâdır sardı Tuna boyunu... Sabaha kadar sürdü.” (49)

“Düşünmeye değmez diyorum, yarın öte gün Sultanımız buralarda olur. Alırız küffarın tek mil canın.” (29)

“Cesetleri kaldırın diye emretti. Yarın sabah şanlarına layık bir merasimle gömeriz. Yaralıları tedavi edin.” (20)

Romanın sonu, Yıldırım Bayezid'in Niğbolu zaferiyle son bulur. Bu zaferin tarihi de 15 Eylül 1396'dır. Yıldırım Bayezid'in bir sonraki seferi Konstantiniyye'yedir. Bu yüzden öncelikle önündeki sıkıntılardan kurtulması gerekir. Binatlı romanı, Yıldırım Bayezid'in bu sefer öncesindeki başarılarını konu alarak bu bir yıllık süreçte yaptıklarını anlatır.

1.8.8. Topal Kasırğa Romanında Zaman :

Topal Kasırğa romanı, Binatlı romanından sonra yazılmıştır. Binatlı'da Yavuz Bahadıroğlu, Yıldırım Bayezid'in başarılarından bahseder. Özellikle Niğbolu zaferine dikkat çekilir. Ancak Topal Kasırğa'da ise Yıldırım Bayezid'in Timur karşısındaki başarısızlığı konu edilmiştir. Gerçi burada baş kahraman Yıldırım Bayezid değil, Malkoç Bey ve Şehzade Süleyman'dır. Bu yüzden Timur karşısındaki başarısızlık da Bayezid'e değil, Şehzade Süleyman'a aittir. Çünkü Şehzade Süleyman, Timur'un Sivas'a yaklaştığını görünce maiyetini ve kendisine sadık adamlarını alarak İstanbul'a kaçar. şehir meclisi kendilerine kumandanlık etmesi için Malkoç Bey'i seçerler. Böylece olay örgüsü başlar. Romanın başlangıcında Temmuz ayının ılık havası, şiirsel bir dille ifade edilmiştir.

“Temmuz şafağı ılık ılık attı. Tan yerinin açık kırmızısı, sabah ezanının ahengine boyandı, gür bir sesle bütünleşip Sivas Kalesi'nin burçlarına düştü.” (5)

Timur, Sivas'a doğru hareket ederken Yıldırım Bayezid, Konstantiniyye'yi almaya hazırlanır. Bu da yaklaşık olarak 1390'lı yıllara denk gelir. Ancak Yıldırım Bayezid, başarılı olamaz. Bu arada Timur, Anadolu'da tarumar etmediği bir yer bırakmaz. Bu durum üzerine Malkoç Bey, tam bir ay önce Timur belasına karşı tedbir alınmasını söyler. Ancak Şehzade Süleyman, Malkoç Bey'i ciddiye almaz ve aralarında bir gerginlik yaşanır.

Roman boyunca Yavuz Bahadıroğlu, dikkatleri zaman unsurundan daha çok olay örgüsü üzerine çekmeye çalışır. Bu yüzden kahramanların iç monologlarına veya psikolojik durumlarına yer vermez. Bu yüzden romanda ferdi zamanlara pek rastlanmaz.

Bu romanda da klişe zaman ifadelerine yer verilmiştir.

“Peşтели, her zamanki kahkahalarından birini zar zor tuttu.” (57)

“Korkarım beyim, meseleyi divana götürürseniz sabaha kadar münakaşa eder, bir netice alamadan dağılırsınız.” (57)

Dokuz ay karnımda gezdirdiğim oğlum, iki sene kucağımda emzirdiğim oğlum; bütün haklarım, temlik emeklerim helal olsun.” (62)

“Şimdiye kadar dedi, bu meclisin teslim olalım dediği görülmüş, duyulmuş şey değildir, velâkin birkaç günden beri görülmekte, duyulmaktadır; ne buyrulur?.. Tünelin ağzında kayboldu. Birkaç dakika sonra tekrar meydana çıktı.” (91)

1.8.9. Şehzade Selim, Şirpençe ve Mısır’a Doğru Romanlarında Zaman :

Bu romanlarda olay örgüsü peş peşe olduğu için olaylar, kronolojik olarak seyreder. Bu sebepten tıpkı Cem Sultan ve Dördüncü Murad romanlarında olduğu gibi bu üç romandaki zaman unsurunu beraber inceleyeceğiz. Serinin ilk kitabı, Şehzade Selim’dir. romanın adından da belli olduğu gibi Yavuz Sultan Selim’in şehzadelik zamanlarını anlatır. Olay örgüsü, Fatih Sultan Mehmed’in 1462 yılının Ağustos ayında Pontus Rum Krallığını fethetmesiyle başlar. Bu romanın başlangıç tarihi tam olarak verilmişse de bitiş tarihi tam olarak

verilmemiştir. Ancak ilk romanın sonu Şehzade Selim'in Osmanlı tahtına oturmasıyla son bulur. Bu da 1512 senesini işaret eder. Böylece Şehzade Selim romanının yaklaşık elli yıllık süreyi anlattığını söyleyebiliriz.

Romanın baş kahramanı olan Şehzade Selim'in hayatında bazı önemli günler vardır.

I. İstanbul'da 29

Cumâdelûlâ (14 Eylül 1509) Cuma günü meydana gelen ve kıyamet-i suğra denilen depremin olması Yeniçerilerin desteğiyle babasını tahttan indirip Osmanlı tahtına oturduğu gün

II. 2 Temmuz 1514'te yüz kırk bin kişilik ordu hazırlayarak Anadolu'yu Şiiilerden temizlemeye kalkışması

III. Anadolu'daki Şii tehlikesini önledikten sonra Büyük İslam Devleti'ni kurmaya kendini adanması. Bunun için Mısır'a sefer düzenlemesi

Romanda özellikle bu noktalar üzerinde detaylı bilgiler verilmiştir.

Özellikle Yavuz Selim'in padişahlık tahtına oturup seferler yapmasıyla beraber, Yavuz Bahadıröğlü tarihleri belirtmeye başlar. Bu tarihleri de hem Hicri hem de Miladi olarak vererek okuyucuyu o dönem havasına sokmaya çalışır.

“Ömür uzun da olsa bir gün bitiyor işte Çelebi. Yıl 917(1511'ye girdi. Doğumumun üstünden 65 sene geçmiş. Ne de çabuk. Fakat hayli uzun bir ömür sayılır, öyle değil mi Çelebi? Ne var ki gönül hep dünyada durmak ister. Rûz-ı mahşerde hesap vermekten mi kaçırız, nedir?” (Şehzade Selim, 96)

“Rüzgar açık yakalardan süzülüp leventlerin sık göğüs kollarını okşuyordu. 1511 Mart’ının ilk günleriydi. Şehzade Selim, kış boyu limanda pinekleyen gemilerin hazırlanması için emir vermişti.” (Şehzade Selim, 99)

“Karabıykoğlu Hasan, Teke Şiilerinin 9 Nisan 1511 Çarşamba günü akdettikleri bir içtimada Şahkulu ünvanı verilerek reis seçilmişti.” (Şehzade Selim, 160)

“Rebiyülevvelin yedisi Pazar günü (23 Mayıs 1512) (Şirpençe, 16)

“Nihayet 27 Safer 920 Pazar günü (23 Nisan 1514) Yavuz Sultan Selim Maltepe’ye gidip askerinin başına geçti.” (Şirpençe, 173)

“İzmit’ten muhteşem alaylar halinde ayrılan Ordu-yu Hümayun 11 Rebiyülevvel Cumartesi (16 Mayıs 1514) günü Yenişehir Ovası’na ulaştı. Padişahın emriyle çadırlar kuruldu... (Şirpençe, 194)

“Şah İsmail’in gönderdiği Şahkulu isimli elçiyi 25 Cemedel-ûla Salı (18 Temmuz) Yassı Çemen mevkiinde kabul etti. Padişahın kaşları yay gibi gerilmiş, bakışları ok misali elçiye saplanmıştı.” (Şirpençe, 196)

“22 Cemedal-âhır Pazar günüydü. (14 Ağustos 1514) Gayritabiû hal sabahtan öğleye kadar sürmüştü. Yavuz Sultan Selim, vezirleri ve kumandanlarından bazılarıyla meşveret halinde idi. Gruplaşarak aralarında fısıldaşan askerinin bir isyan hazırlamakta olduğunu bilmiyordu.” (Şirpençe, 205)

“1 Recep Salı akşamı Ordu-yu Hümayun, Çaldıran Sahrası’na geldi (22Ağustos). Güneşin battığı tepe hala kızılığını koruyordu. (Şirpençe, 213)

“Hersekzade Ahmed Paşa’yı sadrazamlıktan uzaklaştırdıktan birkaç gün sonra, Dukaginzade Ahmed Paşa’yı sadrazamlığa getirmiş (Aralık 1514), fakat çabucak pişman oldu. Şimdiden Hersekzade’yi arıyordu. (Mısır’a Doğru, 93)

“Dokuz yüz yirmi bir yılının seki Muharrem’i, Perşembe gecesi (22 Şubat 1515)... Karanlık, kuru, soluk bir gece. Soluk ve kimliksiz... (Mısır’a Doğru, 114)

“Doku yüz yirmi bir yılı, Rebiülevvel’in beşinci günü (15 Nisan 1515) Amasya’da cenk davulları vurdu. Ardından tekbirler alındı, dualar edildi. (Mısır’a Doğru, 126)

“Recep ayının beşinci günü... Perşembe sabahı... (Mısır’a Doğru, 161)

“Altı aydan beri bu makam boş duruyordu. Sonunda mühürü tekrar Hersekzade Ahmed Paşa’ya verdi. Bu Hersekzade’nin beşinci defa sadrazamlığa geliyordu. (29 Recep 921-8 Eylül 1515) (Mısır’a Doğru, 165)

“ Dört Cemaziyelula doku yüz yirmi iki, Perşembe sabahı (5 Haziran 1516) Sefer sabahı... O sabah İstanbul, mehter davuluna karışan yeniçeri gülbanklarıyla uyandı... (Mısır’a Doğru, 174)

“Ve yirmi sekiz Ağustos bin beş yüz on altı günü Halep’e girdi.” (Mısır’a Doğru, 189)

“Yedi Cemaziyelula dokuz yüz yirmi üç Perşembe... Frenk takvimine göre, bin beş yüz on yedi yılının on dokuz Mayıs’ı... (Mısır’a Doğru, 222)

“On beş Mayıs bin beş yüz on dokuz günü, İstanbul, tarihi bir sahneye daha şahit oluyordu. Bahar güzellemesi kokan güneşli, güzel bir gündü. Padişaha Barbaros kardeşlerinden elçiler geldiğini bildirdiler.” (Mısır’a Doğru, 244)

“Ertesi gün bin beş yüz yirmi yılının on sekiz Temmuz’uydu... Dokuz yüz yirmi altı Şaban’ının Çarşamba günü..” (Mısır’a Doğru, 255)

“Yirmi bir Eylül’ü yirmi iki Eylül’e bağlayan gece... Havada yağmur; gece ıslak ve huzursuz... Vakit, gece yarısını biraz geçmiş. (Mısır’a Doğru, 265)

“Sekiz yıl, dört ay, yirmi sekiz gün süren padişahlık da elli yıl süren hayat da sona ermişti. (Mısır’a Doğru, 267)

Bu romanlarda da ferdi zamanlar kullanılmıştır. Bu sayede kahramanların buhranları, düşünceleri ve geçmişleri hakkında bilgiler verilir.

“Bir ses duyar gibi oldu:

“Kader-i İlahi’ye müdahale etme, buna hiç hakkın yok. Padişah iradesinin geçmediği yerler de vardır. boşa kendini sıkma, çırpınma. Kaderi değiştiremezsin. Kader bir çağlayan. Sen o çağlayanda süriklenen bir fındık kabuğu. Akışı durdurabilir misin? Kaderi kılıcımın lehime çeviririm diyen niceler, kader ırmağında boğuldu.”

“Kim var orada?”

Bakındı, bakındı. Fakat kimsecikler yoktu. Peki duyduğu ses kimin sesiydi? Hayal mi? Bunamış mıydı yoksa?” (Şehzade Selim, 151)

“Sen de kaçıp geldikten sonra artık evet diyorum. Ben sanmıştım ki şehri kanın pahasına müdafaa edeceksin. Yanıldığımı görüyorum. Yüzüme son ümit kapısını da sen kapattın oğul.” (Şirpençe, 101)

“Dünyadaki bütün başarıyla geçicidir. Şan, şöhret, servet kabir kapısına kadardır. Ahirete götürebileceğin bir eserin yoksa, dünyada bırakacakların bir işe yaramaz. Mağrur olma, gereksiz gazap gösterme. Allah bugün eline fırsat verdi diye tek bir masumun bile hakkına tecavüz etme...” (Mısır’a Doğru, 105)

Yazar, zaman zaman altı aylık bir zaman dilimini tek bir cümle ile özetler

“Kış hummalı bir sefer hazırlığı içinde geçti” (Mısır’a Doğru, 125)

Bu romanlarda da klişe zaman ifadeleri sıkça kullanılmıştır.

“Merak buyurmayınız şehzadem. Her şey vaktinden önce hazır olacak. Üç güne kadar Keçe yoluna yelken şişirmiş olacağız.” (Şehzade Selim, 102)

“Hey gidi koca dünya... Bu konuşmanın üzerinden otuz altı yıl geçmişti ha! İnanacağı gelmiyordu insanın.” (Şehzade Selim, 188)

“Kuşluk vakti eski saraydan hareket edildiği haberi gelince, “Bayezid’i oğlu zehirletti” iftirası yüzünden üzülen yüreklere ferahlık geldi. Kalabalık daha bir canlılıkla dalgalanmaya, çığlıklar daha yüksek perdeden çıkmaya başladı” (Şirpençe, 18)

“Ertesi sabah hareket ettiler. Gündüzleri saklanıp geceleri yol almak suretiyle Teke civarına vardılar. Şehzade hala kendine bağlı beyler bulunduğunu umuyordu.” (Şirpençe, 139)

“Akşama doğru padişahın emrindeki asker sayısı on bine inmiş bulunuyordu. Bereket karanlık bastırmıştı.” (Şirpençe, 159)

“Bir saat kadar sonra emrinin yerine getirildiğini bildirdiler... Bir süre karşısındakini tektik edip sustu.” (Şirpençe, 168)

“Gecenin geç saatlerde ise Şeyhülislam Zenbilli Ali Cemali’yi ziyarete gitti. Elindeki mektupları dökü, bazı vezirlerin fesadından söz etti.” (Mısır’a Doğru, 103)

“Bir gün gülbanklar yine vurdu... Osmanlı ordusunun kış başında başlattığı kuşatma sürüyordu...” (Mısır’a Doğru, 134)

1.8.10. Selâhaddin Eyyûbi Romanında Zaman :

Selâhaddin Eyyûbi romanı, isminden de anlaşılacağı gibi Selâhaddin Eyyûbi’nin yaşamını konu alan bir eserdir. Onun delikanlılık zamanından başlayarak olay örgüsü kurulur. Ta ki ölümüne kadar devam eder. delikanlılık zamanları, romanda detaylı olarak anlatılmıştır. Başlangıçta romanda Eyyûbi, ilim adamı olmak ister ve bu yönde çalışmalar yapar. Bütün gününü alimlerle ve ilim adamlarıyla sohbet ederek geçirir. Ancak bir gün babası gelerek onun devletin başına geçmesini aksi takdirde kendisinden sonra devletin başına geçecek kimsenin olmadığını söyler. bu durumda da Müslüman halkın başın kalarak Hristiyanlara ezileceğini de ekler. Bu konuşma Eyyûbi üzerinde çok olumlu etkiler yapar ve zaman kaybetmeden devletin başına geçer.

Olay zamanı 1150 ile 1193 yılları arasındadır. Olaylar kronolojik seyrine uygun olarak verilmiştir. Olay örgüsünün başlangıç tarihi, Selâhaddin Eyyûbi’nin haşhaşilerin Reisi Cebel Reşidüddin’e sefer düzenlemesidir. Bu da yaklaşık 1154 yılına denk gelir. böylece olay örgüsü başlamış olur.

Romanda geri dönüş tekniği kullanılarak kahramanların eski yaşantıları hakkında bilgiler verilir.

“Yıllar önce bir seferde arkadaş olmuşlardı. İkisinin de ilk seferiydi. Sultan Nureddin’in kumandasında Şam’a yürüyorlardı. Yol boyu hiç ayrılmamış, nasıl savaşacaklarını anlatıp durmuşlardı. Isınmışlardı birbirlerine, sevmişlerdi.

Muharebe içinde bile yan yana olmuşlar, kahramanlıkta yarışmışlardı. Bilâl bir yandan kılıç sallıyor, bir yandan gevezeleşiyordu. Rakipleriyle alay ede ede bir kılıç oynatması vardı ki vezir Şirkuh'un bile dikkatini çekmiş, zaferden sonra kucaklayıp gözlerinden öpmüştü. Ondan sonra kah ayrılmışlar, kah birleşmişlerdi. Beraber iştirak ettikleri seferler sayıya vurulsa değildi. Doğrusu, yaman insandı Bilâl, arkadaşı da onun kadar yaman olmalıydı. Yoksa tek başına bulunmayı tercih ederdi...(66)

Romanda zaman zaman tam olarak tarihler belirtilmiştir.

“Kral şaşkın, kralın askerleri perişan. Ve nihayet burçlarda ezan, burçlarda tekbir sesleri. Burçlarda gazilerin sevinç çığlıkları (1179)” (78)

“Bu teklifi de benimsedi. Karşılıklı iki yıllık anlaşmaya vardılar. (1180)” (84)

“Derken 1181 yılının ikinci acı haberi geldi.” (85)

“Tekbirler çağladı 1187 yılının orasına, salâlar yayıldı, çığlıklar koptu.” (139)

“Sefer ayının yirmi yedinci gecesi. Şam'da Hicret'in 589. yılında. Frenk diyarındaki takvimler 1193'ü gösterirken...(184)

Bu romanda da klişe zaman ifadeleri kullanılmıştır.

“Kanlı boğuşma kuşluk vaktine kadar sürdü. Kuşlukla beraber çınlayan gür ses, Müslüman askerlerine geri çekilmelerini emretti... Açlığa, susuzluğa ve her türlü yokluğa bir hafta daha dayandılar. Bir hafta içinde hemen her gün kaleden çıkıp düşmana saldırdılar.” (16)

“Şimdi suyumuz yok, ekmeğimiz de yok, haydi buyurun birlikte oruca niyet edelim... Sabah namazından sonra biraz uyumak için uzandılar. (25)

“Bu gece hazırlanırsan yarın birlikte yola düşeriz.” (31)

“Sultanım şehirde birkaç sene yetecek kadar bol erzak vardır. Kuru muhasaranın netice vereceğini ummuyoruz. Taarruzla fethetmemiz lazımdır.” (94)

“Şundan ki, dört yıl süreli anlaşma yapıldığını yaydınız, sanki bunu halkın bilmesi lazımmış gibi. Onlar da tarlaya marlaya döndüler. En az dört sene savaşmadan rahatına kendilerini hazırladılar. Kolaycana peşinden geleceklerini, doğrusu ummuyorum.” (117)

“Birkaç gün sonra ancak yola çıkabildiler. Yarı yolda Taberiye Kalesi'nin düştüğü haberini aldılar. Sultan kendisini hiç sıkınamıştı. Altı gün müddetle adeta kale çevresinde dinlenmişti.” (119)

1.8.11. Cengaver Romanında Zaman :

Cengaver romanı, küçük bir eser olmasına rağmen Merhaba Söğüt romanında ele alınan dönemin bir sonraki sürecini aktaran romandır. Yavuz Bahadıroğlu'nun kısa romanlarından olan Cengaver'in olayları, Osman Gazi'nin ilk yıllarında geçer. Osman Gazi'nin ve yakın arkadaşları Kara Mürsel, Saltuk Alp gibi kahramanların maceralarıyla, Osmanlı'nın kuruluş döneminde önemli kilometre taşı olan Karacahisar'ın fethi ve Osmanlı'nın ilk meydan muharebesi İteşeni Savaşı romanının konusudur. Osman Gazi dönemini anlatan roman, 1280'li yılları anlatır. Ancak tarihi kaynaklarda Osman Gazi'nin doğum tarihi tam olarak bilinmediği için romandaki tarihler de tam olarak belirgin değildir. zaten Yavuz Bahadıroğlu ile yaptığımız röportajda yazar, Cengaver romanını yazarken

zorlandığını çünkü tarihi kaynaklara çok ulaşamadığını belirtir. Buna rağmen olay örgüsü içinde ulaşabildiği kaynaklara bağlı kalmış ve olay örgüsünde bu tarihleri belirtmiştir. Olaylar, bu romanda da kronolojik sıraya uygun olarak okuyucuya verilir.

Olay örgüsü, Osman Gazi'nin Kulacahisar'ı fethetmesiyle başlar. Bu fetih tarihi tam olarak belirtilmemiştir. Ancak Anadolu'daki tekfurlar, Osman Gazi'nin başarısını hazmedemezler ve Bizans ile birleşme kararı alırlar. Bu çıkarımlardan olay örgüsünün yaklaşık olarak 1280'li yıllarda başladığı söylenebilir.

“Kulacahisar'ın Osman Gazi tarafından fethini bir türlü hazmedemiyordu. Belki hazmedebilirdi ama eninde sonunda sıranın İnegöl'e geleceğini biliyordu.” (5)

“Serdar Osman Bey, arkadaşlarına durumu bildirdi. Yarın sabah namazında sonra cengimiz var. Ve sabah çabuk açtı. Hücum top gibi düştü Karacahisar'a. Öğleye doğru Karacahisar düştü. Ardından İnegöl de düştü.” (163)

Romanda klişe zaman ifadeleri de sıkça kullanılmıştır.

“Şövalye birkaç dakika sonra yanlarından ayrıldı. Karacahisar Beyi derin bir nefes aldı. Şövalye yanlarında olmadığına göre onun hakkındaki düşüncelerini rahatlıkla söyleyebilirdi.” (10)

“ Mayıs'ın ortalarında Harmankaya beyi Köse Mihal çıkageldi. Osman Bey'in huzuruna alındı. Küffarın taarruz hazırlıklarını bitirdiğini, Haziran içinde hücumu geçeceğini bildirdi.” (52)

“Öğle üstü kendilerine geldiler. Çok yorgun ve bitkindiler. Kollarını kımıldatmaya dahi mecalleri yoktu.” (1149)

“Üç arkadaş gizli geçitte hayli dolaştıktan sonra nihayet öğle üstü bulmuşlar, ve kurtulmuşlardı. Bir süre yorgun argın yürüdüler.” (156)

Romanın sonuç kısmı Osman Bey’in Anadolu’daki tekfurular arasında oluşan ittifaka son verip, planladığı yerleri almasıyla son bulur. Ayrıca sonuç kısmında Osman Gazi’den sonra gelen Osmanlı beyleri ve padişahlarının isimleri zikredilmiş ve özetleme tekniğiyle bunların başarıları okuyucuya sunulmuştur.

Kayı Han Aşireti büyüdüğüce büyüdü, geliştikçe gelişti. Kara Mürseller, Saltuk Alpler, Sungur Alpler, Samsa Çavuşlar. Akçakocalar ve diğerleri... Başlarında Osman Gazi ve sonra Orhan Gazi... Daha sonra Murad Hüdavendigâr, Yıldırım Fatih, Yavuz... Bir devlet doğdu, büyüdü, büyüdü... Dünya devletlerine diz çöktüre çöktüre yürüdü. Adıan Osmanlı Devleti dendi, altı yüz küsür yıl payidar oldu. Soy soyladılar, boy boyladılar. Kılıç urdular, ok gezlediler. Yiğitlerine de adil idarelerine de rakip çıkmadı.” (164)

1.8.12. Mavi Yıldız Romanında Zaman :

Mavi Yıldız romanında Mehmed Çelebi’den sonra tahta geçen Sultan Murad Gazi döneminde geçen olaylar anlatılır. Bu roman daha çok okuyucuya iyi bir ahlak aşılama için yazıldığından dolayı olay örgüsü, zaman ve mekan gibi unsurlar daha çok arka planda kalmıştır. Mavi Yıldız romanında hazine vekili Sıddık İbrahim Paşa, karısının ısrarlarına dayanamayarak bir elması hazine dairesinden çıkarır ve bir gece takması için karısına verir. Ancak elmanın çalınmasıyla olaylar sarpa sarar. Yazar, olay örgüsünün dahilinde insanların elindeki yetkileri kendi özel hayatları için kullanmanın ne kadar sakıncalı olduğunu bildirir. Bundan dolayı bu romanda fikir unsuru ön plandadır. Buna rağmen olayların 1340’lı yıllarda geçtiğini söyleyebiliriz. Olay örgüsü yaklaşık

altı aylık bir süreyi kapsar. Bu süre içinde yine tarihler tam belirtilmemiştir. Romanda ferdi zamanlara yer verilmiştir. Sıddık İbrahim Paşa'nın Mavi Yıldız'ı almak için kendi içinde yaşadığı mücadele anlatılarak okuyucuyu olay örgüsünün geçtiği zamandan uzaklaştırmıştır.

“Dayanamayıp söz vermişti. Vermişti ya şimdi çok pişmandı. Yine de sözünü tutması lazımdı. Karısını çok seviyordu ve üzülmelerini istemiyordu. Hem ne çıkardı emanet almakla? Nasılsa kimse farkına varmadan getirip yerine koyacak değil miydi?” (6)

“Bir akşamlığına emanet almakla kıyamet kopmaz ya, yarın sabah götürürüm. Bu gece Anna'nın gözleri kamaşsın da hele bir, şaşırırsın da karım Gülnihal sevinsin de, gerisi kolay.” (8)

Sorulsa mutlaka cevap verecek, Mavi Yıldız'ı aldığını söyleyecekti. Nasıl söyleyeceğini ise bilmiyordu. “Karıma götürmüştüm. Anna Brankoviç'e nisbet yapmak için bir geceliğine takacaktı. Fakat aksilik bu ya Mavi Yıldız çalındı” diyebilecek miydi? Dese bile ona inanacaklar mıydı? Gerçi doğruluğu ve padişaha bağlılığı yüzünden “Sıddık” ünvanını kazanmıştı. Ama böyle zamanlarda ünvanlar, sahiplerini pek koruyamazlar.” (75)

Romanda klişe zaman ifadeleri de sıkça kullanılmıştır.

“Siz daha buraya gelmeden önce. Altı ay kadar filan oluyor. Mavi Yıldız der demez yüreğimin hoplaması bundan, ben hazinede biliyorum. Padişahımız Efendimiz armağan etmişler demek.” (11)

“Gümüş Tekin'in sabaha karşı Bursa'ya girdiğini bildirdiler. Sıddık İbrahim Paşa rahat bir nefes aldı... Gümüş Tekin ve arkadaşı Arap Ahmed, akşama kadar bazı dostları ziyaret etmişler, akşam namazından sonra hanın yolunu tutmuşlardı. ” (24)

“Daha bebekliğinden bilirdi kendisini. İki yıl kadar önce bir işi düşmüş, alınının akıyla o işi halletmişti. Ondan sonra daha sık görüşürlerdi.” (29)

“Bu sabah ya da öğle vakti bir Ermeni girdi mi şehre? Şöyle otuz yaşlarında bahçıvan kılıklı, sivri külahlı, şaşı gözlü bir Ermeni.” (60)

1.8.13. Ağalar Saltanatı Romanında Zaman :

Ağalar Saltanatı, İkinci Osman zamanında Osmanlı iradesini ele alan devlet adamları ve paşaları anlatan bir romandır. Romanın baş kahramanlarından biri olan Dördüncü Murad, bu romanda henüz on üç yaşındadır. Bu da olayların geçtiği tarihin 1630’lu yıllar olduğunu gösterir. Bu yıllar, Osmanlı Devleti’nde karmaşanın arttığı, devlet düzeninin bozulduğu, iradenin birden fazla kişinin elinde olduğu yıllardır. Romanda bu kargaşa yılları detaylı şekilde ele alınır.

Yavuz Bahadıroğlu, Dördüncü Murad hakkında iki roman daha yazmıştır. Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanlarında padişahın şehzadelik dönemlerinden başlayarak Osmanlı tahtına oturması ve yaptığı seferler anlatılır. Ancak bu romanlar, Dördüncü Murad’ın olgunluk dönemlerini anlatmaktadır. Yazarın neden geri dönüş yaparak Dördüncü Murad’ın on üç yaşını anlattığı yılları konu alan yeni bir eser verdiğini şu şekilde açıklayabiliriz. Yaptığımız röportajda bu durumu şu şekilde izah eder. “Dördüncü Murad, Osmanlı tarihinde son derece önemli bir yere sahiptir. Onu konu alan eserleri yazarken kişiliği ve yetiştirilme tarzı hakkında detaylı bilgilere ulaştım. Ancak bu bilgilerin hepsini bu romanlarda kullanmam mümkün değildi. Bir taraftan da bu bilgileri Türk gençleriyle paylaşma zarureti hissettim. Bu yüzden ki Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanlarını bitirdikten sonra Sultan Dördüncü Murad’ı hakkıyla anlatabilmek için bu romanı kaleme aldım.” Yazarımızın söylediklerinden hareketle Sultan Dördüncü Murad, Osmanlı tarihi açısından son derece önemli yere sahip bir padişaktır.

Romanda geçen olaylar yaklaşık bir yıllık sürede gerçekleşir. Olay örgüsü Genç Osman'ın öldürülerek uyuz bir ata bindirilerek hakaretler altında sokaklarda dolaştırılması üzerine Dördüncü Murad'ın üzünlüğü anlatılır.

Yavuz Bahadıroğlu, olay örgüsü içinde zaman zaman tam tarih belirtmiştir.

“1632 yılının sekiz Şubat'ı Pazar gününe rastlıyordu. At Meydanı oldukça soğuktu. Deniz tarafından esen buz gibi rüzgar, kalın asker gocuklarını geçerek tunçlaşmış vücutları ürpertiyordu.” (184)

“1632 yılının Mart'ı gerçekten İstanbullulara kapıdan baktırıyordu. Günlerdir havanın açtığı yoktu.” (235)

Romanda belirsiz zaman ifadeleri kullanılmıştır.

“Dövüş Çolak'ın lehine geliyordu. Başladığından bu yana yarım saat kadar bir zaman geçmiş ve bu zaman içinde son darbeyi indirmek için Çolak üç büyük fırsat yakalamıştı.” (18)

“Aralıksız süren bir saat yüklemeyen sonra bir yeniçeri çorbacısı ile bir sipahi arabaya atladılar. Siyah pelerinli adam, eşikte bir heykel gibi kıpırdamadan duruyordu.” (61)

“Üç arkadaş ertesi sabah erkenden Sadrazam Ahmed Paşa'nın huzuruna çıktılar... hayırda daim olunuz Paşa Hazretleri, şunu söyleyecektim. Dün gece...” (67)

“Ne kadar çırağın varsa seferber et, dilediğin kadar kumaş harca. Yalnız isteklerim on on beş güne kadar hazır olmalı. Ne dediğimi anlıyor musun?” (150)

1.9.Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihi Romanlarında Mekan :

Roman esas karakteri itibariyle bir terkiptir. Diğer birçok eleman gibi mekan da bu terkibi meydana getiren önemli unsurlardan biridir. Önemlidir, çünkü terkipte “asıl unsur” konumunda bulunan vakanın “gerçek” veya “muhayyel” hatta ütöpik mutlaka bir mekana ihtiyacı vardır. mekan unsuru bir tanıtım veya takdim sorununun ötesinde işlevsel bir özellik taşır. Romancı mekan unsurunu:

- a) olayların cereyan ettiği çevreyi tanıtmak
- b) roman kahramanlarını çizmek
- c) toplumu yansıtmak
- d) atmosfer yaratmak

cihetinde kullanabilir ve o, olayları şekillendirirken bunlardan birini devreye soktuğu gibi, birkaçını da dikkate alabilir. Aslında bunların hepsinin temelinde yatan gerçek, anlatılanlara “sahihlik” kazandırma endişesidir. Romanın sahihlik havası kazanmasında, diğer elemanlar gibi mekanın da inkar edilmez payı vardır. mekan, tabiri caizse, romanın ayağının yere basmasını sağlar.¹³

Tarihi romanlarda mekânlar diğer romanlarda olduğu gibi coğrafi mekân (ülke, şehir, köy, kasaba), dış mekân (çevre,tabiat) ve iç mekân (yaşanan yerler ve bölümleri) olarak karşımıza çıkar. Seçilen mekânlarla ilgili tasvirler yapılır ve okura tanıtılması sağlanır Türk popüler roman yazarlarının eserlerinde, İstanbul'un, bu şehre ait ilçe ve semtlerin, dış mekânlar ile iç mekânların ayrı bir

¹³ Mehmet Tekin. Roman Sanatı I, Ötüken Yay., İstanbul, 2001, s 142

yeri olduğunu görürüz. Avrupa, Paris ve Londra şehirleri coğrafi mekân itibarıyla sıkça anılan yurtdışı mekânlardır. Fazla ağırlıklı olmasa bile Anadolu'nun mekân olarak seçildiğini de görmek mümkündür. Mekânlar arası mukayese, mekân-insan ilişkisi ihmal edilmez.

Yavuz Bahadıroğlu'nun romanlarında mekan, anlatılan olayın içeriği, yazarın niyeti ve kahramanların ruhi yapısıyla ilgili mesajları içinde taşıyan canlı ve fonksiyonel bir unsur olarak dikkati çeker.

Yavuz Bahadıroğlu'nun incelediğimiz kimi romanlarında genelden özele doğru kayan ve her şeyi ayrıntılarıyla verebilen bir bakış açısı ile karşılaşırız. Parçaların yani mekana ait farklı birimlerin sıralanışında, işlenişinde; kahramanların karakterini, ruhi yapısını tamamlayan veya okuyucuya sezdirenen yönleri ön plana çıkarılmıştır.

Mekana ait farklı unsurlar birleştirilirse, gözümüzde pitoresk bir tablo tecessüm eder. fakat bizim için asıl önemli olan bu tablonun kendisinin değil, tabloda bütünü oluşturan birimlerin kendi aralarında kurmuş oldukları sembolik ilişkilerdir. Bu ilişkiler yorumlandığında ise, genelde hakim anlatıcı sıfatıyla yazarın, özelde de kahramanların ruh atmosferleri çizilmiş olur.

1.9.1. Merhaba Söğüt Romanında Mekân :

Roman, göçebe yaşayan Kayı Aşireti'ni konu aldığı için romanda geçen Coğrafi mekân isimleri çeşitlilik gösterir. Göçebe hayat yaşayan Kayı Aşireti ile yerleşik hayata geçmiş Bizans arasında mekân bakımından da bazı kıyaslamalar yapılır. Yerleşik hayat ile göçebe hayat arasındaki mücadele, romanın ilerleyen kısımlarında kasaba veya şehirle, kır veya dağ ikliminin ruhlardaki mücadelesine dönüşür. Kasaba veya şehir; insanı gereksiz formalitelerle boğan, yalnızlığa yılgınlığa ve hastalığa mahkûm eden, onun asil yanlarını soysuzlaştıran, yozlaştıran labirent durumunda verilir. Kır veya dağ ortamı ise; bu sıkıcı ve ezici

mekân tasvirine inat alabildiğine genişlik ve ferahlık veren bir hedef obje durumundadır. Bu yüzden Ertuğrul Bey ve Gündüz Bey, zaman zaman içinde buldukları problemleri atmak için tabiata yönelirler.

“Gündüz Bey, vücudunun her tarafından kalbine doğru bir mayiin genişleştirici, kuvvet verici bir şeyin koştüğünü hissetti. Ciğerlerinin en son köşesini şişirecek kadar geniş bir nefes aldı ve tabiatla beraber kendisinin de canlandığını hissetti. Etrafında her şey hayata yeniden doğuyordu... o kadar içi geniş ve tazeydi.” (147)

“Bu kadar geniş, güzel ve sıcak tabiatın ortasında kendini şaşırmuş gibiydi. Fakat gözlerini tekrar etrafa dolaştırırken aşağıda mor bir duman halkası ile örtülmeye başlayan Bizans’ı gördü ve irkildi. Oraya, o korkunç yere gitmek onu adeta öldürüyordu. İçinde çocukluğunun tazeliğinden ve canlılığından eser kalmamıştı.” (298)

Bu satırlarda açıkça şehir ile kır hayatının karşılaştırılması yapılır. Kırdaki tabiatın saflığı ile bütünleşen Gündüz Bey, adeta yeniden doğmuş gibi olur.

Merhaba Söğüt romanında asıl olayın geçtiği yer kabaca Anadolu’dur. Ancak olay örgüsünün derinleşmesiyle mekân isimleri de çeşitlilik gösterir. Semerkant, Hoçent, Konstantiniye, Kızılsaray, Hind ili, Belocama, Maçın, Kaf Dağı, Tur Dağı, Caber...

Bununla birlikte romanda iç mekân tasvirlerine de yer verilmiştir.

“ (Gündüz Bey) Manda gönüнден perdeyi araladı. Uykuda yürür gibi içeri girdi. İçerisi loştu. Bir şeye takılıp devrildi. Gözleri loşluğa alışınca devirdiği şeyin su testisi olduğunu gördü. Bakındı. Çadırın ortasında bir rahle, rahlenin üstünde açık bir Kur’ân-ı Kerim vardı.” (s. 13)

“Uzaktan bir harabeyi andırıyordu, ama içi bey konaklarını aratmayacak kadar iyi döşenmişti. Büyük eyvanı dört Selçuk kilimi köşe bucak sarmıştı. Duvar diplerine, yüzü kuş ve çiçek desenleriyle süslü minderler serpilmişti. Mindere alışık olmayan Sen Jan senyörleri ve Bizans tacirleri için de ocak başına peykler konmuştu. Koca ocak kış boyu gürül gürül yanar, yaz boyu ise sanki serinlik serperdi.” (s. 177)

“Kapının iki yanına ikişerden dört mızrak dikilmişti. Üçünde ikişer tuğ, birinde ise üç tuğ vardı.” (s. 281)

1.9.2. Turgut Alp Romanında Mekân :

Bu roman da konusu itibariyle Osmanlı Devleti'nin ilk kuruluş yıllarını konu edindiği için olay örgüsü Anadolu'da geçer. Bu yüzden Anadolu'daki coğrafi mekanlar sıkça dile getirilir. Özellikle Lefke, Karacahisar, Bizans, Yarhisar, Bilecik, İnegöl, Söğüt, Bursa, Ekizce, Harmankaya, Domaniç, Eskişehir, Avrupa, Rumeli, Buzlupınar, Yenişehir, Ketsel... gibi mekan isimleri sıkça zikredilir. Bu romanda da kır hayatı ön plandadır. Özellikle birliklerin ve haber ulaştırıcı Osman Bey'in adamlarının tabiat ile olan ilişkileri, yazar tarafından ön plana çıkarılmıştır.

Turgut Alp romanında iç mekânlar, detaylı olarak verilmiştir.

“Kocaman bir oda idi girdikleri yer. Duvar boyu kerevetler dizilmişti. Hava çok soğuk olmamasına rağmen içeride ateş yanıyordu.” (s. 107)

“Bir zamanlar, Karacahisar Rum Tekfur'unun ziyafetler tertiplelediği büyük bir şaşaalı salon nevale sandıklarıyla, eski kılıçlarla dolu idi. Eşyalar muntazam sıralar halinde dizilmişti. Yığınlar insan boyu yükseliyordu.” (s. 156)

1.9.3.Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II Romanlarında Mekân :

Dördüncü Murad I romanında, Dördüncü Murad'ın şehzadeligi ve tahta geçtiği ilk yıllar anlatıldığı için daha çok İstanbul ve İstanbul'un semtleri söz konusudur. Ancak Dördüncü Murad II romanında, Sultan Murad'ın seferler düzenlemesi üzerine Anadolu'nun muhtelif yerleri ve Bağdat, Revan gibi coğrafi isimler de verilir. Bunları şu şekilde belirtebiliriz. Yedikule Zindanı, Ortacami, Anadolu, Kurşunlu Han, Divayolu, Dersaadet, Hotin, Sarayburnu, Hasbahçe, İstanbul, Galata Zindanı, Tersane Zindanı, Üsküdar, Langa, Bağdat, At Meydanı, Ejder Mili, Mısır, Sultanahmed Camii, Antep, Diyarbakır, Erzurum, Topkapı Sarayı, Haliç, Maraş, Sivas, Babüssade, Eski Saray, Denizli, Kırım, Ayasofya, Bey Şehri, Mardin, Tokat, Eskişehir, İnönü, Musul, Fırat, Süleymaniye Camii, Aksaray, Kubbealtı, Arslanhane, Bab-ı Hümayun, Divanhane, Boğaz, Bizans, Kumkapı, Vefa, Maltepe, Endülüs, Hindistan, Hırka-i Saadet, Rumeli, Sinan Paşa Köşkü, Balıkesir, Cibali, Unkapanı, Zeyrek Yokuşu, Mustafa Paşa Çarşısı, Hazma Paşa Konağı, Yahya Paşa Konağı, Üsküplü Camiişerif, Saraçhane, Revan, Kütahya, Gelibolu, Ulu Camii, Otağ-u Hümayun, Konya Ovası, Hısınkeyif, Musul, Almanya, İspanya, Fransa, Hollanda, Rusya, Hindistan, Eski Saray, Bayezid Camii, Viyana, Dicle Suyu, Azamiye, Molla Camii, Acemistan, Sefer Köşkü, Yedikule, Kasrı Şirin, İzmit, Bağdat Köşkü.

Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanlarından zikredilen mekân isimlerinden bir kısmı dış mekanlar, bir kısmı da kapalı mekanlara ait yer isimleridir. Örneğin, Sultanahmed Camii, Ayasofya, Sinan Paşa Köşkü, Eski Saray, Topkapı Sarayı... kapalı mekan isimleridir. Ayrıca Dördüncü Murad II

romanında sultan iradeyi ele geçirincede Avrupa ile ilişkileri de düzenler. Böylelikle bu romanda Avrupa'daki bazı ülkelerin ismi geçmeye başlar.

Dördüncü Murad I ve Dördüncü Murad II romanlarında iç mekân tasvirleri de yapılmıştır. Yazar, burada kahramanların yaşadıkları, konuştukları ya da hayatlarını sürdürdükleri mekanları okuyucuya tanıtarak o dönem hayat tarzını okuyucuya anlatmak istemiştir. Ayrıca iç mekan tasvirlerini yaparak okuyucuyu olayın geçtiği dönemin atmosferine sokmak istemiştir. Romanda geçen iç mekan tasvirleri şunlardır.

(Üsküdarî Mahmut Hüdaî Efendi'nin dergahı) "Derviş önlerine düştü. Daracık dehlizlerden geçirip küçük bir hücreye soktu. Eşya nâmına yerdeki koyun pöstekisinden başka hiçbir şey yoktu. Tepedeki küçük pencereden sızan ay ışığı kandilin titrek ışığıyla sarmaş dolaş olmuştu." (Dördüncü Murad I, 138)

(Recep Paşa'nın Köşkü) "Konak üç katlıydı. Diğer evlere tepeden bakan bir hali vardı. Dışarı sızan hafif ışıkta bile pencere kafeslerinin çok usta bir el tarafından sabırla işlendiği görülebiliyordu." (Dördüncü Murad I, 168)

.....

"Oda göz alıcı renklerden sedirlerle çepe çevre sarılıydı. Mor çuhadan ağır perdeler yarı aralıktı. Sokaktan oldukça yüksek olduğu için galiba, dışarıdan görülme endişeleri yoktu. İhtimal, bu yüzden perdeler kapatılmamıştı." (Dördüncü Murad I, 168).

Molla Doğan ve Yaman Kazım'ın Bağdat'ta gittiği bir han : "Duvar diplerine yerleştirilmiş minderler simliydi, üzerlerine kuş, çiçek motifleri işlenmişti. Renkli camlı perdeler ipek perdeler asılmıştı. Perdeler mermer döşemeye kadar iniyor ve mavili sarılı püsküllerle son buluyordu. Hele tavan iç içe geçen tahtaların rengarenk armonisi insanı büyüliyordu. Köşede küçük

kubbeli bir mutfak vardı. Kapısı aralık olduğu için kalaylı büyük tencereler görünüyordu. Ne pişirilmişse çok da güzel kokuyordu.” (Dördüncü Murad II, 86)

Sultan Murad’ın odası : “İçerisi loştu. En uç noktada yanan kandilin ışığı yetmiyordu... Köşedeki oymalı rahlenin üstünde açık bir Kur’ân’ı Kerim vardı. Koca bir Bağdat işi halı, bütün zemini örtmüştü. Kenarda bir masa, masanın yanında oldukça geniş bir kütüphane yer alıyordu. Kütüphanenin hemen gerisinden başlayan üstü çiçek motifleriyle süslü kırmızı perde, Otağ-ı Hümayûn’u ikiye bölüyordu.” (Dördüncü Murad II, 168)

Burlak Han’ın konağı : “Dicle Suyu’na sırtını dayamış, üç katlı, yeşil boyalı bir konaktı, daha doğrusu bir saraydı.” (Dördüncü Murad II, 187)

Suikastçinin saklandığı sandal : “Hiç de ahım, şahım bir yer değildi. Sandalın ortasında dört kazık çakılmış, derme çatma tahtalarla yanları ve üstü örtülerek bir barınak yapılmıştı. Doğan Bey’in omuzlarına bile çıkmıyordu kamaranın yüksekliği. Kapı yerine ise eski bir çuval asılıydı.” (Dördüncü Murad II, 156, 157)

1.9.4. Sahipsiz Saltanat Romanında Mekân :

Sahipsiz Saltanat, Yıldırım Bayezid’in Timur’la yaptığı Ankara Savaşı’nı anlatır. Bayezid ve Şehzade Mustafa, Timur’ esir düşerler. Daha sonra romanın baş kahramanı Şehzade Mustafa, Timur’un elinden bir şekilde kurtulur ve Bizans’a esir düşer. Uzun bir süre de Bizans’da esir hayatı yaşayan Mustafa Bey, Bizans’a gelir ve olay örgüsü bu doğrultuda ilerler. Buradan da anlaşıldı gibi Mustafa Bey’in hayatı etrafında şekillenen olay örgüsü, Anadolu, Bizans ve İstanbul sınırları arasında kalır. Bu romanda zikredilen yer isimleri de İstanbul semtleri ve Anadolu’nun muhtelif bölgeleridir. Yalnız o dönem İstanbul’u Bizans sınırları içinde olduğu için o dönemki semt isimleri bugünkü kullanım şekilleriyle

beraber verilmiştir. Yazarın bunu yapma nedeni, okuyucuyu o atmosfere sokmak ve semtlerin tarihi isimleri hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamaktır. Romanda geçen yer isimleri şunlardır. Mesih Sokağı, Mese Caddesi, Tarı Meydanı, Hipodrom Meydanı, Ayasofya, Langa, Metroğol Caddesi, Anemes Zindanı, Kristo Sokağı, Kalke, Hassa, Skul, Ovaton Salonu, Mora Teselya, Kosmidin (Eyüp), Ayastefenos, Ayasluğ, Eyüp, Konstantinapolis, Limni, Çamurluova, Çatalca, Çataltepe, Bukelon Kapısı, İngiltere, Fransa, Ankara Kalesi, Ravlu, Roma, Buhara, Horasan, Kristo Sokağı, Eflak, Foça, Gelibolu, Kosova, Sırbistan, Irak, Azerbeycan, Bosna, Aydın, Saruhan, Ankara, Uludağ, Sinop, Kefe, Şirvan'dır.

Sahipsiz Saltanat romanında iç mekan tasvirlerine de yer verilmiştir.

“Pavlos gibi meyhanesi de farklıydı. Kapısının iki tarafında, her gece, biri kırmızı, biri yeşil iki fener yanardı.” (s. 16)

“Oda çok büyük ve loştu. İyice kısılmış bir kandil yanıyordu sadece.” (s. 102)

1.9.5. Cem Sultan I ve Cem Sultan II Romanlarında Mekân :

Cem Sultan I romanı, Fatih Sultan Mehmed'in ölümü üzerine bir ulağın zamanında Cem Sultan'a ulaşamaması üzerine Cem Sultan'ın Konya'dan İstanbul'a gelememesini ve Osmanlı tahtına geçememesini anlatır. Daha sonra Cem Sultan, tahta kendisinden önce geçen Bayezid Han'a karşı çıkar ve Kahire'ye giderek oradan yardım alır. daha sonra Anadolu'ya gelerek kardeşi ile savaşır. Ancak yenilince Rodos'a kaçar. Rodos şövalyeleri de Cem Sultan'ı bir fırsat gibi görürler ve memleketine dönmek istemesine rağmen onu bütün Avrupa'da dolaştırırlar. Cem Sultan, bütün bu olaylar içinde memleket hasreti çeker. En

sonunda Fransa kralının yardımı sonucu tam Kahire'ye dönecekken papa tarafından zehirlenir ve ölür. Olay örgüsünden hareketle Cem Sultan romanlarının son derece geniş coğrafi mekanlarda geçtiğini söyleyebiliriz.

Cem Sultan, bütün roman boyunca memleket hasreti çektiği için gittiği hiçbir yerden hoşnut kalmaz. Soluduğu hava, içtiği su bile ona yabancı gelir. Bu durum yukarıda belirttiğimiz üzere, yazarın mekan tasviri yaparken kahramanların bakış açılarından yararlandığı fikrine son derece uymaktadır. Bu yüzden ki Cem Sultan, her nereye giderse gitsin yaşadığı hiçbir yerden hoşnut kalmaz.

Cem Sultan romanlarında geçen mekan isimleri şunlardır. Dumrul Deresi, Amasya, Karaman, Konya, Gebze, Dersaadet, Hanya, Rodos, Meram Bağları, Konya, Otranto, Anadolu, İstanbul, Denizli, Bursa, Rumeli, Likmen, Azvad, Sivas, Ermenibeli, Kosova, Niğbolu, İşkodra, Habeş, Ermeni Beli, Yenişehir Ovası, Domaniç, İklim-i Rum, Üsküdar, Bulgar Dağları, Hisar Kapısı, Ulu Camii, Zigana Dağları, Mısır, Mevlana Türbesi, Tarsus, Adana, Antakya, Halep, Kahire, Karaman Ereğlisi, Venedik, Sırbistan, Zagreb, Macaristan, Adriyatik, Ragoza, Hicaz, Kafelonya, Aydos Ova, Balkanlar, Ankara, Kudüs, Taşeli, Akşehir, Engürüs, Frenk Diyarı, Frengistan, Karahisar, Saray-s Amirane, Gürgüz, Anamur, Kâfiristan, Almanya, Sen Piyer Kilise, Asena Meydanı, Amiros Koyu, Rumeli, Fleremos Kilisesi, Aya Stefano Caddesi, Roşfor Sokağı, İstanköy Limanı, Meram Bağları, Frengistân, Seyran Bağlığı, Bağdat, Sicilya, Çiçilye, Sereguze, Nis, Nice şehri, Blanşfor Şatosu, Paris, Nitse, Firençe, Bugey Dağları, Roussillon Şehri, Cin Tutağı, Roussillon Şatosu, Boğdan, Kilya, Akkerman Kalesi, Külek Kalesi, Endülüs, Şam, Yabancılar Evi, Sanpua Caddesi, Morocco Hanı, Savaye toprakları, Floransa, Poli, Sasanaj Şatosu, İzer Nehri, Giranüble, Lion, Valens, Dufine, Montalimar, Puyat Şatosu, San Etyen, Vienne, Klarmon, Limoges, Burganof Şatosu, Mortrolles Şatosu, Buazlami Şatosu, İklim-i Rûm, Mızrak Ormanı, İstanbul, Eyüpsultan Camii, Senpol Kasabası, Montrol Şatosu, Buaslamı Şatosu, Lastic Kalesi, Roma, Tulon Limanı, Cividevke (Civitavecchia)

Limanı, Katedral Meydanı, Napoli, St. Jean de Latran Katedrali, Sen-Ancelo Şatosu , Capua Şatosu

Görüldüğü gibi coğrafi mekan isimleri çok çeşitlilik gösterir. Çünkü Cem Sultan, hayatının büyük bir kısmını mekan değiştirerek geçirmiştir. Yavuz Bahadıroğlu da bu durumu okuyucuya anlatabilmek için son derece titiz davranmıştır.

Romanlarda iç mekan tasvirlerine de yer verilmiştir.

“Şeyh Efendi yalnızdı. Bir pöstekinin üstüne diz çökmüştü. Duvarlar yerden tavana kadar kitap yüklüdü. Yanmayan taş ocağın üstündeki buhurdandan nefis bir koku yayılıyor, insana Cenneti düşündürüyordu.” (Cem Sultan II, 34)

“Yaklaştılar. Şirmend Ağa, şatonun bu sivriliğe nasıl oturtulduğuna şaşmaya hazırlanırken, bir düzlükle karşılaştı. Düzlük aşağıdan fark edilmiyor, ancak şatonun yakınından görülebiliyordu. Genişçe bir avluya girdiler. Şatonun kasaveti biraz olsun dağılmıştı. Yakından görünüşü uzaktan görünüşü kadar ürkütücü değildi. İki yüksek burcuna Rodos şövalyelerinin kocaman haçlı bayrağı dikiliydi.” (Cem Sultan II, 196)

1.9.6. Çakabey Romanında Mekân :

Çakabey romanı, Osman Bey zamanında geçer. Osman Bey, Kayı Aşireti’ni yerleşik hayata geçirerek Anadolu’yu Türklerin vatanı haline getirir. Bu arada Bizans ile sorunları hala devam eder. Romanın baş karakteri olan Çaka Bey, Bizans’a esir düşer ve bir esir pazarında satılır. Doktor Boris, onu esirden alır. böylece olay örgüsü başlar. Romanın baş karakteri olması itibariyle olay örgüsü Çaka Bey etrafında gelişir. Olayın geçtiği yerler genel olarak Anadolu ve Bizans’tır. Romanda geçen coğrafi mekanlar şunlardır. Malazgirt, Anadolu,

Venedik, İstanbul, Anemas Zindanı, Bizans, Valekerna Sarayı, Makedonya, Akdeniz, Çataltepe, İzmir, Kostantiniye, Huru, Urla, Foça, Sakız (Adası), Midilli, Çin, Ege, Kafkas Dağları, Suriye, Girit, Koyun Adaları, Orta Asya, İznik, Orta Anadolu, Malatya, Çankırı, Kastamonu, Sinop, Buldac, Ceyhan, Erzincan, Divriği, Karadeniz, Erzurum, Rodos, Konya, Çanakkale Boğazı, Aydos, Çanakkale, İznik civarları, İstanköy

Çaka Bey romanında da iç mekan tasvirleri yapılmıştır.

“Hücre karanlıktı. Etrafı görmek için herhalde kedi gözüne bile sahip olmak yetmezdi. Ne geceyi, ne gündüzü burada fark etmek mümkün değildi.” (s. 23)

“Bu taht odası sarayın en ihtişamlı bölümünü teşkil ediyordu. Mermer sütunların üstündeki harikulâde kabartmalar gerçek bir sanat eseri idi. Hele büyük kubbenin etrafında dizilmiş altı küçük kubbe koca taht odasına apayrı bir ihtişam veriyordu. Kubbelerin dört tarafı kabartmalarla süslenmişti. Meryem Ana ve Hazret-i İsa'nın tasvirleri çoğunluğu teşkil ediyordu. Bunların dışında bazı Hristiyan azizleri de vardı.” (s. 67)

Konstantiniye Hanı “ Ekseri benzerleri gibi basık tavanlı tek katlı bir bina idi. Yanda atların bağlanmasına yarayan bir ahır, avlunun tam orta yerinde etrafı taşlarla çevrili bir su kuyusu vardı.” (s. 265)

Yavuz Bahadıroğlu, Sahipsiz Saltanat romanında olduğu gibi bazı semt isimlerini hem o günkü kullanımlarıyla hem de bugünkü karşılıklarıyla vermiştir. Bu durum kuşkusuz hem o günkü atmosferi yansıtmak hem de okuyucuya bilgi vermek amacıyla yapılmıştır.

1.9.7. Binatlı Romanında Mekân :

Binatlı romanı, Yıldırım Bayezid'in öncü birlikleri olan binatlıyı konu alan romandır. Yıldırım Bayezid'in sefer öncesinde sefere etki edebilecek kuvvetleri temizlemek için kurulmuş bir birliktir. Onun sefer yapacağı her yere giderler. Yıldırım Bayezid, bu romanda Niğbolu seferinin hazırlıklarını yapar. Bu yüzden olay örgüsü Niğbolu ve çevresinde gelişir. Roman, kısa bir eser olduğu için ve Yıldırım Bayezid'in tek bir seferini konu aldığı için romanda geçen coğrafi isimler çok değişiklik göstermez. Romanda geçen coğrafi isimler şunlardır. Tuna Suyu, Kızıldeniz, Konstantiniyye, Avrupa, Bizans, Niğbolu, Macaristan, Eflak, Sırbistan, Niğbolu Kalesi, Never, Fransa, İşkodra , Rodos, Vidin, Rahova, Erdel, Burgonya

Romanda iç mekan tasvirlerine de yer verilmemiştir. Bu romanda daha çok Yıldırım Bayezid'in Niğbolu zaferi üzerinde durulur. Ayrıca Konstantiniyye ve Avrupa'ya yapacağı seferleri de planlar. Ancak bunlara yer verilmez.

1.9.8. Topal Kasırga Romanında Mekân :

Yavuz Bahadıroğlu'nun yazmış olduğu bu eser, hacim olarak oldukça kısadır. Romanda Timur'un Sivas'ı muhasara etmesi, Şehzade Süleyman'ın korkup kaçması ve Malkoç Bey'in hayatını ortaya koyarak Sivas'ı savunması anlatılır. Ancak Malkoç Bey, ne kadar çabalarsa çabalasın Sivas'ın Timur tarafından alınmasını engelleyemez. Yazar, burada okuyucuya mesaj verme kaygısından dolayı Timur'un Sivas'ı kuşatması ve Sivas halkının da bu durum karşısındaki tepkilerine dikkat çekilmiştir. Bu sebepten dolayı olay örgüsü son derece yalın, zaman ve mekan gibi unsurlar da son derece detaysız işlenmiştir. Romanda geçen coğrafya isimleri şunlardır.

Sivas Kalesi, Sivas, Konstantiniyye, Bizans, Mora, Arnavut(luk), Niğbolu, Eflâk, Orta Şark, Irak , Azerbaycan, Osmanlı Devleti , Pasinler, Erzincan, Anadolu , Teke

Romanda iç mekan tasvirlerine yer verilmez. Çünkü olay örgüsü hep açık mekanlarda geçer. Ayrıca bu romanda da yazarın kaygısı okuyucuya mesaj

vermektedir. Bu yüzden olay örgüsü, zaman ve mekan unsurları üzerinde çok fazla durulmaz.

1.9.9. Şehzade Selim, Şirpençe ve Mısır'a Doğru Romanlarında Mekân :

Bir seri olarak oluşturulan bu romanlar birbirinin devamı olarak kurgulanmıştır. Bu yüzden olay örgüsü, zaman ve mekan unsurları birbirini izler. Şehzade Selim romanında Yavuz Selim, İstanbul'da bulunmaktadır. Bu yüzden bu romanda daha çok İstanbul semtleri zikredilir. Roman Genç Osman'ın Yeniçeriler tarafından öldürülmesiyle başlar. Genç Osman, Yedikule Zindanlarında öldürülür. Başlangıçta böyle acı bir olayın yaşanması kuşkusuz zindanlara ve oradan İstanbul sokaklarına bakış açısını etkiler. Kahramanların bakış açısına göre mekanların mana bulduğu düşünülürse zaten son derece kasvetli bir mekan olan zindan, Genç Osman'ın ölüm çığlıklarıyla inleyince daha da sıkıntı verici olur. Yazar, okuyucuda böyle bir olumsuzluk yaratmak için Yedikule Zindanlarını ilk tasvir edilecek mekan olarak alır. Daha sonra bu cinayete dayanamayan bir asker kendini İstanbul sokaklarına atar. her zaman son derece neşeli ve eğlenceli olan İstanbul sokakları, o gün karanlık ve kasvet yüklüdür.

“Zaman öldürmek için Kurşunlu Han'a yürüdü. Dar sokaklarda atlar, arabalar birbirine sürtünerek geçiyordu. Yaz, kış çamurlu olan daracık sokaklarda muvazenesini kaybetmemeye çalışarak yürüyordu. Biraz sonra Kurşunlu Han'a geldi. Demir kanatlı pencereleri yarı açık duran esmer, dümdüz taş binalar, insanı aralarında ezecek kadar yakındı. Her dükkanın önünde sokağın kenarındaki su yoluna doğru uzanan kirli yağ sızıntıları vardı. İnsanın burun derinliklerini yapışkan bir koku sarıyor ve yakındaki durgun denizden pis ve rutubetli bir hava yayılıyordu.” (Şehzade Selim, 11)

Metinde görülen dar sokaklar, yaz, kış çamurlu daracık sokaklar, demir kanatlı pencereler esmer dümdüz taş binalar kirli yağ sızıntılarının aktığı su yolu, insanı rahatsız eden yapışkan koku, durgun deniz ve rutubetli hava ibareleriyle tasvir edilen mekan gerçekten insanda onu ezecek, yutup yok edecek bir duygu uyandırır. Yaşadığı olayın gördüğü mekan üzerindeki etkisini yukarıdaki örnekte açık olarak gördüğümüz asker, daha sonra Kurşunlu Han'a gider ve oradakilere Genç Osman'ın öldürüldüğünü haber verir.

Şehzade Selim romanında geçen coğrafi isimler şunlardır. Yedikule zindanı, Anadolu, Ortacami, Kurşunlu Han, Divanyolu, Dersaadet, Hotin, Sarayburnu, Hasbahçe, Âsitane (İstanbul), Galata zindanı, Tersane zindanı, Üsküdarî Mahmut Hüdaî Efendi'nin dergahı, Konstantiniye, Langa, Bağdat, Üsküdar, At Meydanı. Şehzade Selim romanında iç mekan tasvirlerine yer verilmemiştir.

Şirpençe romanında ise Yavuz Selim, Bağdat ve Revan seferlerini planlar ancak gerçekleştiremez. Çünkü bu seferleri yapabilmesi için gücü iyice elinde tutması gerekir. Bu yüzden bir süre daha bekler. Bu yüzden bu romandaki coğrafi mekan isimleri çok çeşitlilik göstermez. Romanda geçen yer isimleri şunlardır. Edirnekapı, Dimetoka, Konya, Eyüp Sultan, Acemistan, Trabzon, Divanyolu, Kumkapı, Maltepe, Bursa, Malatya, Amasya, Ankara, Tebriz, Darendede, Teke, Üsküdar, Edirne, Tophane, Yenişehir Ovası, Yassı-çemen, Sokulu Köyü, Ağrı Dağı civarındaki Karapınar'ın yanında bulunan Karaköy Konağı, Çaldıran Ovası

Şirpençe romanındaki iç mekan tasvirleri şunlardır.

“Üst katta daracık bir sofa vardı. Tam karşısında aralık bir kapı duruyordu. Az önce gıcirtısını duyduğu bu kapıydı.” (177)

Ayrıca sayfa 79’da çok detaylı olmasa da sokak tasviri yapılmıştır: “Sokağın iki yanında sergilenmiş mallar, islanmasın diye dükkanlara taşınıyordu. Bu yüzden daracık sokak tam bir ana baba gününe dönmüştü.” (79)

Mısır’a Doğru romanında Yavuz Selim’in Büyük İslam birliğini kurmak için verdiği çabalar ve Mısır seferi anlatılır. Mısır’a giderken yaşanan sıkıntılar, son derece dikkat çekicidir. Özellikle Tih Çölü’nde yaşanan sıkıntılar detaylı olarak anlatılır. Mısır’a Doğru romanında geçen coğrafi mekan isimleri şunlardır. İstanbul, Erzincan, Kığı, Kumkapı, İran, Hindistan, Çin, Kahire, Kemah, Sivas, İncesu, Göksun Ovası, Turnadağ Tepesi, Bedesten, Gedikpaşa Hamamı, Haliç Tersanesi, Frengistan, Suriye, Macaristan, İngiltere, İspanya, Portekiz, Çinistan (Çin), Cezayir, Üsküdar, Maltepe, Akşehir, Elbistan Ovası, Tih Sahrası, Tokmal Çayırı, Malatya, Halep, Mercidabık, Tel Habeşi, Halep, Sina Çölü, Hama, Humus, Mastaba, El-Kasrü’l-Ablak Sarayı, Salihyye Mahallesinde bulunan Muhyiddin-i Arabî Türbesi, Gazze, Ridaniye, El-Mukattam Dağı, Nil Nehri, Vastaniyye, Kuzey Irak, Anne, Hit, Efrence, Galata, Hisar, Kağıthane, Rodos , Sırtköy, Uğraşdere

Romanda iç mekan tasvirlerine de sıkça yer verilmiştir. Yavuz Selim, bu romanda sürekli savaş meydanlarında olduğu için yapılan tasvirler, padişahın çadırının içidir.

“Padişahın çadırı her türlü gösterişten uzaktı. Bir zamanlar Şah İsmail’in çadırında ağırlanmıştı, gördükleri karşısında küçük dilini yutmuştu (Cemşit Bey). Öyle bir tantana ki anlatılası değildi. Onun yanında bu, aşiret çergisi gibi kalyordu.” (s. 57)

“... Oysa Hilmi Efendi’nin evi diğerlerinden farksızdı. Biraz daha küçükçeydi o kadar. İçi dışı tezikle sıvanmıştı. Yola bakan üç pencerenin birinde ak sakallı bir ihtiyar meydana bakıyordu.” (s. 69)

1.9.10. Selâhaddin Eyyûbi Romanında Mekân

Bu romanda Selâhaddin Eyyûbi'nin yaptığı seferler, kazandığı başarılar ve onun sahip olduğu hoşgörü anlatılır. Romanda olay örgüsü Kudüs'te geçer. Roman boyunca Kudüs kralı ile Selâhaddin Eyyûbi arasındaki huzursukluklar anlatılır. Bu yüzden Kudüs ve çevresi ön plana çıkarılır. Bu romanda da olay örgüsü ve Selâhaddin Eyyûbi'nin erdemleri ön plana çıkarılmak istenmiş bu yüzden de zaman ve mekan gibi unsurlar göz ardı edilmiştir. Gerçi her ne kadar olay örgüsünü, mekandan soyutlamak mümkün değilse de bu romanda olduğu gibi ikinci plana atmak mümkündür. Romanda geçen coğrafi isimler şunlardır. Kudüs, Askalan, Tih Çölü, Mısır, Baâlbek, Belbis, Tih Sahrası, Irak, Tekrit, Nil, Avrupa, İskenderiye, Bizans, Şam, Suriye, Ürdün, Mescid-i Aksa, Halep, Kahire, Seria Nehri, Kâbe, Musul, Hısn Raban, Reha Kalesi, Keyf, Rakka, Nusaybin, Ayıntap, Diyarıbekr, Hadım, Sincan, Kerak, Harim Hisarı, Herak Bölgesi, Taberiye Gölü, Akkâ Kalesi, Bağdat, Fransa, Avrupa, Harrube Dağı, Beyrut, Nabus Dağı, Ersuf, Yafa Kalesi, Frenk Diyarı

Bu romanda da iç mekan tasvirlerine yer verilmemiştir. Yarın amacı, okuyucunun dikkatini Selâhaddin Eyyûbi üzerine toplamak olduğu için zaman ve mekan tasvirleri üzerinde çok fazla durulmamıştır.

1.9.11. Cengâver Romanında Mekân :

Küçük bir eser olan Cengaver, Osman Gazi'nin ilk hükümdarlık yıllarını anlatır. Tarihi kaynaklardan da öğrendiğimiz gibi Osman Gazi, Söğüt ve Domaniç'i yurt edinmiş ve Anadolu'da yerleşik hayata geçmiştir. Romanda

Osman Gazi'nin Karacahisar muharebesi üzerinde durulur. Karacahisar o dönem için son derece önem arz eden bir mekandır. Bu yüzden Osman Bey, bir şekilde Karacahisar'ı topraklarına katmaya çabalar. Cengaver, Osman Gazi'nin ve silah arkadaşlarının bu mücadelelerini anlatır. Romanda geçen coğrafi isimler şunlardır. İnegöl, Kulacahisar, Karacahisar, Söğüt, Bizans, Domaniç, Bilecik, Yarhisar, Harmankaya, Ekizce, Bursa, Havza

Romanda az da olsa iç mekân tasvirine yer verilmiştir.

“Yalnız tepede demir parmaklıklarla örülmüş küçük bir pencere vardı. Güneş ışığı giriyor, zindanın tam orta yerini aydınlatıyordu.” (s. 114)

1.9.12. Mavi Yıldız Romanında Mekân :

Mavi Yıldız romanı Murad Hüdavendigâr zamanında Hazine emini Sıddık İbrahim Paşa'nın karısının isteği üzerine Mavi Yıldız adında bir elması hazineden çıkartarak çaldırmasıyla başlar. Padişahın gözde adamlarından biri olan Sıddık Paşa, Osmanlı Devleti'nin başkenti Bursa'da yaşar. Olay örgüsü de Bursa'da başlar. Ancak işin içinde hırsızlık olduğu için ve hırsızlar sürekli bir kovalamaca halinde oldukları için bu romanda mekan isimleri fazla kullanılmıştır. Olay Bursa'da başlar, Bizans'ta devam eder daha sonra Avrupa'ya kadar uzanır. Romanda geçen coğrafi isimler şunlardır. Bursa, Eflak, Bizans, Sırbistan, Hindistan , Doğu Roma İmparatorluğu, Anemes zindanı, Langa, İstanbul, Venedik, Rodos, Mudanya

Romanın baş karhamı Gümüş Tekin, hırsızların peşinde dolaşmaktan ne yaşadığı yer tanıtılmış, ne de sosyal hayatına dair bilgi verilmemiştir. Ayrıca Sıddık Paşa'nın da yaşadığı konak tasvir edilmemiştir. Bu romanda da okuyucunun dikkati olay örgüsü üzerinde toplanmaya çalışılmıştır.

1.9.13. Ağalar Saltanatı Romanında Mekân :

Ağalar Saltanatı, Sultan Dördüncü Murad zamanında geçer. Dördüncü Murad, bu romanda henüz on üç yaşındadır ve İstanbul'da yaşar. Gen Osman ölmüş yerine Sultan Murad geçmiştir. Gerçi Dördüncü Murad, tahta geçtiği ilk birkaç yıl devlet iradesi onun dışında gelişir. Sultan Murad da gücü eline geçirebilmek için yollar arar. Öncelikle kendisine sadık birkaç adamını yanına alarak İstanbul sokaklarını arşınlar. Daha sonra tebdil kıyafet kahvehanelerin içine girer ve halkla kaynaşır. Dördüncü Murad'ın olay örgüsü bu şekilde gelişirken mekân olarak da hep İstanbul seçilmiştir. Romanda geçen coğrafi isimler şunlardır. Kıraathane-i Dersaadet, Bağdat, İstanbul, Hüsrev Paşa Çarşısı, Hilal-ı Ahmer Caddesi, Orta Cami, Haçova, Kaniye Kalesi, Peşte, Lehistan, Babıali, Diyarbakir, Süleymaniye, Edirne, Osmanlı İmparatorluğu, Eski Saray, Kara Mahmut Ağa Köşkü, Anadolu, Kurşunlu Han, Galata, Haliç, Topkapı Sarayı, Galata Kulesi, Rum Mahallesi, Venedik, Foça, Kumkapı, Dersaadet, Sarayburnu, Bizans İmparatorluğu, Kantsantinopol, Mabeyinci Yokuşu, Prens Adaları (Marmara Adaları), Beyadası (Büyükkada), Büyükdere , At Meydanı , Ayasofya Camii, Kubbealtı, Frenk Dünyası, Pera Sokağı, Frengistan , Sultanahmet, Ankara, Düveli Osmaniye, Babı Hümayun, Babüssaade, Üsküdar, Devlet-i Ali Osman, Memaliki Osmaniye, Tokat, Kayışdağı, Hasbahçe, Eski Roma, Sinan Paşa Köşkü

Ağalar Saltanatı romanında geçen iç mekanlar şu şekilde belirtilmiştir.

“Galata'da Pera Sokağı'nın başındaki tek katlı ahşap kulübe Cenevizlilerden beri aynı yerde idi. Yalnız penceresindeki boyalar dökülmüş, damından birkaç kiremit de uçmuştu. Küçük bahçeyi çevreleyen kerpiç duvar ise yer yer yıkılmıştı.” (s. 153)

“Göz alabildiğine beyazlık içinde tahtaları kararmaya yüz tutmuş bu iki katlı, kiremitleri karla kaplı bina tabiatın sinesine açılmış irinli bir yaraya benziyordu. (187)

“Kimin aklına esmişse esmiş bu ıssız yerde şu binayı gelip oturtmuştu. Yıllardan beri kullanıldığı yoktu. Soldan ikinci direk çarpılmıştı. Pencerelerinde bulunan, vaktiyle hayli usta bir elden çıktığı belli panjurların çoğu kırık.” (s. 235, 236)

Sonuç olarak Yavuz Bahadıroğlu'nun romanlarındaki mekan kavramı coğrafi yer değişikliklerine rağmen aynı fonksiyonel özellikleri koruyan tek bir yapı hüviyetiyle karşımıza çıkar. Bu mekanlar, kahramanların psikolojik yapısına ve içinde buldukları duruma göre zaman zaman içini sıkın, ezen ve onun iç ve dış uyumsuzluğunu, aykırılığını yansıtan niteliğe sahipken zaman zaman da kır havasını içinde duyduğu anda bütün olumsuzluklardan kurtulan, canlanan ve tazelenen bir yapıya sahiptir.

1.10. Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihi Romanlarında Dil Ve Üslûp :

Roman inşa edilmiş bir yapıdır. Nitelik itibariyle “kurmaca” olan bu yapı, bir takım parçaların bileşkesidir. İnsan, mekan, vaka, zaman... gibi dış dünyadan alınan elemanlarla kurulan bu yapıyı işlevsel kılan araç, dildir kuşkusuz. Romancı, günlük hayatta basit bir anlatım aracı olan dili, sanatın sağladığı imkanlarla, günlük konuşmanın ötesine taşır ve dile, yeni bir boyut kazandırır. Bu yönüyle dil, bilgi ve gerçeği değiştirme, iletme yeteneğine kavuşur.

Üslûp, anlatımın kazandığı biçimdir. Bir metin dil, imla noktalama, cümle, konu, zaman, vaka, mekan... vs. gibi bir dizi birimden oluşur. Bunlar bir bakıma metnin ham malzemeleridir. Bu malzemelerin işlevsel bütünlük

kazanması üslup ile olur. Bu bağlamda üslubu, içeriğin kazandığı “form” olarak görebiliriz. Genelde sanatın, özelde romanın, hikayenin hatta şiirin nihai hedefi olan bu “form” sanatçının kişisel tasarrufunun beceri ve ustalığının ürünüdür. Dolayısıyla üslup, sanatçının edebiyat vadisinde kendine özgü, kendisini temsil eden imzasıdır.¹⁴

Tarihi romanlarda kullanılan dil, genellikle sade ve anlaşılırdır. Yazarlar, bol benzetmeler, nitelermeler ve sıfatlar kullanmaktan kaçınmazlar. Yazarlar tarafından kullanılan dil, okurların eğitim ve kültürel düzeyleriyle de bağlantılıdır. Beylik sözler, okuru ürkütmeyen statükocu düşünceler, klişe davranışlar, okur üzerinde merak uyandıracak eser adları ve alt başlıklar, didaktik değere sahip açıklamalar, veciz sözler, tarihi bilgi sunmalar, sürükleyici diyaloglar, isim ile karakter arasında bağlantı kurmalar vb. unsurlar genel üslup özellikleri olarak karışımıza çıkar. Okuru şaşırtacak ilginç olaylara ve çeşitli komik olgulara yer verme, orijinal ifade ve benzetmeler yapma da üslup özelliklerine eklenebilir. Kısaca söylemek gerekirse, bu türde yazılan romanlarda anlaşılır, akıcı, basit ve sade bir dil ile sürükleyici bir üslup hakimdir. Yazar okuru inandırabilmek, gerekirse ikna edebilmek için gerçek bilgi ve belgelere de müracaat edebilir. Belgelerin ait oldukları alanlarla ilgili dili yansıtmalarına da gereken özeni gösterirler.

Yavuz Bahadıroğlu, romanlarında atasözü ve deyimlere sıkça yer vermiştir. *Dere görünmeden paçalar sıvanmaz, (Merhaba Söğüt, s. 7), Sırrını verme dostuna, o da verir dostuna (Merhaba Söğüt, s. 245) İflahı kesil- (Turgut Alp, s. 67), Ateş olsa cürüm kadar yer yakar (Turgut Alp, s. 111), Kulak ver- (Turgut Alp, s.156, Bir çuval incirin berbat olması (Dördüncü Murad I, s. 79), Kol kırılır yen içinde kalır (Dördüncü Murad II, s. 228), Yılanın başını ez- (Dördüncü Murad II, s. 231)*

¹⁴ Turgut Gögebakan, Tarihsel Roman Üzerine, Akçağ Yay., Ankara, 2004, s 103

Yavuz Bahadıroğlu, bazı kelimeleri hem olayın geğtiği dönemdeki şekliyle hem de günümüzdeki şekliyle beraber vermiştir. *Apa (baba), Rumili (Anadolu), etmek (yemek), martaloz (casus), kangı (kağnı), yazu (düzlük), takaza (azarlamak), sahalcı (bekçi), şemşir (kılıç), Erzem (Erzurum), Engürü (Ankara),*

“Haksızlıklar karşısında susan dilsiz şeytandır.” (*Merhaba Söğüt, s. 50*)

“Ümmetimin ihtilâfında rahmet var.” (*Merhaba Söğüt, s. 319*)

“Birleşiniz, ittifak ediniz, bölünmeyiniz.” (*Merhaba Söğüt, s. 319*)

“Siz, Allah’a ve Resulüne ve şeriat üzere olan âmirlerinize itaat ediniz.”

(*Dördüncü Murad I, s. 276*),

“Eveleme, develeme,

Yağı kaçır, kovalama,

Çergi, Çember,

Misk-u amber,

Kılıç, mızrak,

Vatan uzak...

Gitsek gitsek,

Nereye gitsek?

Göle varsak,

Göl kurusa,

Çöle girsek,

Çöl yarılrsa,

Yağmur yağsa,

Bereket olsa,

Kayı Han, Kayı Han,

Yolunu bulsa,

Yürüse yürüse,

İlini bulsa...” (*Merhaba Söğüt, Anonim, s. 54-55, 325, 442-443*)

*“Dumanlı dağlar dumanlı,
Yol verin geçelim dağlar!
Bize derler Kayı Hanlı,
Üstünden aşalım dağlar.” (Merhaba Söğüt, Anonim, s. 110)*

Yavuz Bahadıroğlu, romanlarında şiirlere de yer vermiştir. .

*“Zülf-i siyehinden kesilir mi dil-i şeydâ.
Bir rabıtabır cân ile canân arasında.
Olmakda güzellikte o meh Yusuf-ı sâni
Bir fitne kopar korkarım ihvan arasında.”*

(Dördüncü Murad I) Şeyhülislam Yahya

*“Şâh-u hüme-sâye ki sîmurg-ı feth,
Beyz-i tîğindan olur âşikar,
Arsa-i âlemde dahî çeşm-i çerh,
Görmedi bir böyle kılıc-ı şehriyar.
Secdegeh-i gaazî-i şimşîridir.
Kelle-i Şâhâne-i husûmet-şiar.
Tâ cevr-i dehr ide bin yıl seni.
Padîşeh-i âlem hejdih-hezar.
Olsun o şemşîr per ze der-neyam,
Geçti kılıçtan fiten-i rüzgâr.”*

(Dördüncü Murad II) Sabri Ağa

*“Hazret-i Sultan-ı Gaazi Han Murad-ı Kâmyab,
Eyledi çün feth-i Bağdat’a saâdetle hücum.
Hak Teâlâ Hazreti ânı müyesser eyledi,
Didi tarihinin lisan-ı feth gül Hâkan-ı Rûm.”*

(Dördüncü Murad II) Şeyhülislam Yahya

“Ne düriür Hakka doğru varmaya râh,
 Himem-i lâilâhe illâllah.
 Zahm-i küfre oldur şifây-i ebed,
 Merhem-i lâilâhe illâllah.
 Kim olursa olur Hudâya karîb,
 Hemdem-i lâilâhe illâllah.
 Kâbe-i aşk hâcısın suvarır,
 Zemzem-i lâilâhe illâllah.” (s. 37)

Cem Sultan

“Her yerde yatur vâlih ü şeydâ aceb ol kim,
 Kapdırmadı tâcın dahi gör nergis-i şehlâ
 Âlem kamu hoş-hâl cihan cümle safâda
 Her kişiye maksudunu bahşeyledi dünyâ
 Her zindeye bir zevk u safâ eyleri rûzî
 Bahşeyledi her bendeye bir dürlü temâşâ
 Âlem kamu âsâyiş-i devletde müreffa’
 Ervâh safâ ile mürevvah düriür ammâ
 Cem’dir arada derd ü belâ dâmın düşmüş
 Derdini dirîgâ ki bulunmadı müdava.” (s. 50, 51)

Cem Sultan

“Bu vâdi-i gamdan beni lütfunla halas et
 Nice bir ola sâhat-i dil menzil-i belvâ
 Her kime meded disem urur başıma sengi
 Ben haste-dile kimsene rahm etmedi asla
 Bu mâşita-i çarh yakar kanlu yaşumdan
 Her gice arûs-ı şafakın destine hinnâ

*Gam leşkeri ger kal'a-i dild' olmasa mahfuz
 Bir lâhzada hep mülk-i cihânı kıla yağma
 Bahtım gicesinde doğal mihr-i belâ-tâb
 Gün gibi ayân oldu ki elleyletî-hublâ
 Kılmak dilemez çünkü belâ tîrine âmâc
 Bahtıma benim kavs-ı felek yâ ne çeker yâ!” (s. 72)*

Cem Sultan

*“Bir lâhzada hep mülk-i cihânı kıla yağma.
 Bahtım gicesinde doğal mihr-i belâ-tâb,
 Gün gibi ayân oldu ki elleyletî-hublâ,
 Bahtım gibi bu çarh-ı nigûn-sâr müdâm ah;
 Bir cam sunar zehr ile dolmuş adı sahbâ.” (s. 81)*

Cem Sultan

*“Sen bister-i gülde yatasın şevk ile handan,
 Cem hecr ile bâlî idine harî sebab ne?
 Bu saltanat-ı dünya ola adle mukarın,
 Hâccü'l-haremeyn ânı taleb kılsa aceb ne?” (s. 138)*

Cem Sultan

*“Çün rûz-i ezel kısmet olunmuş bize devlet,
 takdîre rıza vermeyesün böyle sebab ne?
 Hâccü'l-Haremeynüim deyuben dâvâ kılarısun,
 Bu saltanat-ı dünyevîye bunca taleb ne?” (s. 138)*

Bayezid Han

“Sen pister-i gülde yatasun şevk ile handân,” (s. 152)

Cem Sultan

“Ağaç kestim de sürüdüüm.

Hellesa, yallesa!
Dağda, bayırda yürüdüm.
Hellesa, yallesa!
Kınamayın a komşular.
Hellesa, yallesa!
Sevdalandım da kurudum.
Hellesa, yalasa!” (s. 178, 179)

Anonim

“Gözüne zülfinü çeksen girer nikaba güneş
Revâ mıdır ki gire daim hicâba güneş
Gamında gayr havâsında el yudukça bana
Meh-i felek leğen olubdur âfitâba güneş
Leb-i lâlinde hayat oldu hayat-ı ebedî
Menba-i benzer onun çeşme-i hayvandan imiş
Cem eşiğin taleb eyler ki göre gözün yüzünü
Rûşen oldu ki vatan sevgisi îmandan imiş.” (s. 200)

Cem Sultan

“Ger gecem bir zerre denli ileri
Yanarım baştan ağaya ey ulu!” (s. 207)

Süleyman Çelebi, Mevlid

“Sultan Cem ol ki husrev-i sultan-nişan imiş
Mâh-i saâdete eşiği âsmân imiş
Erlikte bir Tehemten-i devr-ü zemân iken
Beylikde bir Sikender-i gât-sitân imiş.”

Cem Sultan (s. 7)

“Nice bir bâr-ı belâ vire bu eşcâr-ı ümid

Âb-ı lûtfunla ola tâze çü butsân-ı kerem
 Lûtfunun dâr-ı şifâsında bulunur çü devâ
 Defter-i cürmüme bakma benüm ey kân-ı atâ
 Kasas-ı cûduna zamm oldi çü destân-ı kerem
 Hâr-ı gamdan nice bir gonca bigi kan yudayım
 Dem-i lûtfunla gülerken gül-i handân-ı kerem
 Keremin cümle giriftarı halâs eyler iken
 Ne revâdır bana lâyük gör zindânı kerem?
 Keremin hil'atile fahr iderken du cihân
 Ben reva mı kalam ared uryân-ı kerem?
 Ne revâdır ki buna zehr suna dehr-firak
 Âleme can verir iken şekeristân-ı kerem
 Tig-ı hışm elde vü boynumda kefen ortada baş
 Tâbiim her kim ne emreylese fermân-ı kerem
 Âmdır lûtf-i amîmin ko günahumi benüm
 Merhamet vaktidürür var ise imkân-ı kerem
 Gerçi kim cürm ü hatâdır işümüz n'oldi atâ
 Gerçi kim iki elüm kanda velî kani kerem?
 Gel duâ başla yeter söyle şikâyet sözümi
 Çünkü vâkıfdürür ahvâline ol Hân-ı kerem."

Cem Sultan (s. 30)

"Çü fırsat bulmayub Mısır özleyüb Rodos'a varıldı
 Garazla yazmağın Balyos kitâ-î diltirib ancak
 Belâyâ mübtelâ olduk Rodos'un hilesin anma
 Bu derde çare bulmaz İsevi'den bin tabib ancak."

Cem Sultan (s. 54)

"Câm-ı Cem nûş eyle ey Cem bu Firengistân'dır
 Her kulun başına yazılan gelür, devrândır."

Cem Sultan (s. 121)

“Bülbül gibi gamınla figân oldi kârımız
 Sensiz geçeli ey yüzü gül rüzgârımız
 Ol zülf-i müşk-bûyine baş koşalı gönül
 Bû kaldı bizde kalmadı sabru kararımız
 Kadd ü hadin havâsına şol denlün ağlarım
 Kim kande baksa serv ü semendir kenarımız
 Fasl-ı bahar idi senin ile hazânımız
 Şimdi hazâne döndü tapunsuz bahârımız
 Düştüm ayaklar altına toprak olub ki bâd
 Kûyine varıcak bile vare gubârımız
 Biz gamsız olmazız bize gelsün hemîşe gam
 Gamdır çü gam deminde bizim gam-küisarımız
 Gerçi belâ vü der ü gamın hâk ider Cem’i
 Likin keremlerine de var intizarımız
 Firkatde yâr vaslın anub ağlayub derim
 Kani diyârımız acaba n’oldi yârımız?”

Cem Sultan (s. 122)

“Salalıdan beri girdab-ı Frengistân’e sen
 Gözlerümden kanlu yaş deryâ gibi akar felek
 Kanın içmişdir nice Şehzâde-i meh-rûbarın
 Ol sebebden geh kara, geh görinür ahmer felek
 Dökmeki Ya’kub bendenlü gözünden kanlu yaş
 Çekmedi ben çekdiğüm zulmetde İskender felek
 Gözlerüm şol denlü kan döktü Frengistân’e kim
 Bahr-i Mağrib cûşe gelmişdür taşub çağlar felek
 Kudret-i Hak’dır bana bu, ey felek senden değil
 Yazlanı çünki âhir göriser her ser felek
 Derd-i devrânı nice dîvan ede âşufte dil
 Gözlerüm yaşıyle gark oldu suya defter felek

*Göreliden hasretü derd ile ey Cem halini
Gör nice dîvâne olmuşdur semâ eyler felek.”*

Cem Sultan (s. 132, 133)

*“Belâyâ mübtelâ olduk Rodos’un hilesin amma
Bu derde çare bulmaz. İsevi’den bin tabib ancak
Girüb kalyona gittük, fûçıdan kokmuş sular içtük
Gıdamuz beksimet zeytun ile kasb-ul-habîb ancak”*

Cem Sultan (s. 134)

*“Dehenin şevkı ile can gitdi
Bir yere kim dâhi haber gelmez
Ger işidilse leblerin haberi
Mısr’dan bu yire şeker gelmez
Cem’den isteme sabrı kim andan
Bilürüm bu kadar hüner gelmez
Kılmağa bezm-i cânı nûranî
Niçün ol rühleri kamer gelmez?”*

Cem Sultan (s. 141)

*“Canuma cevrü cefa gâh gelür, gâh gider
Gönlüm saraya müştak iken, bin cefa gelür, bin cefa gider.”*

Cem Sultan (s. 141)

*“Ağaç kestim de sürüdüüm
Hallesa, yallesa!
Dağda, bayırda yürüdüüm
Hallesa, Yallesa!
Kınamayın a komşular
Hallesa, yallesa!
Sevdalandım da kurudum.*

Hallesa, yallesa!”

Yanoş Dayı (s. 160)

*“Mülk-i Yunân’e serâ-ser hükm iderken âh kim
Eyledin mesken bize şimdi Firengistan felek
Yakamı yırtub elinden nicesi âh itmeyim
Cânımı odlara attı dert-i Oğuz Han felek
Ağlamaktan ol ciğer-gûşen firakında müdâm
Kare kare kanlara boyandı bahristan felek.”*

Cem Sultan (s. 238)

*“Başuma karanluk etdin cihân aydınlığını
Kare yüzlü kare bulutlu per-i bâran felek
Bir kılına virseler, virmezdim Oğuzhan’ımı
Genc-i Karun ile bin bin milket-i Osman felek
Sinemi çâk eyle cânım hâkü gönlüm dert-nâk
Çünkü Oğuzhan’un olduğu hâk ile yeksan felek
Âhu vâveyla dirîgu hasretü sad derdü âh
Kim Oğuzhan’un dahi görmeğe yok imkân felek
Kimseyi âlemde her gez kılmamışsun şâdıman
Âh edüp ağlar elinde bende vü sultan felek
Dökmedi Ya’kub ben denlü gözünden kanlı yaş
Çekmedi ben çekdiğüm zulmetde İskender felek
Kudret-i Hak’dır bana bu ey felek senden değil
Yazılanı çünkü âhir güriser her ser felek
Derd-i devrânı nice divânda ede âşüfte dil
Gözlerim yaşıyla gark oldi suya defter felek
Göreliden hasretü derd ile ey Cem hâlini
Gör nice divâne olmuşdur semâ eyler felek.”*

Cem Sultan (s. 241)

*“Hüsniün olalı lâtifü mahbûb
 Çeşmin du-cihâne saldı âşûb
 Değmez yüzüm ayağuna bâri
 Yüzümü izine eyle cârûb
 Aşkını olalı talib ey meh
 Vaslın dilü cânê oldu matlûb
 Bir harf bu ma'nide yazılmaz
 Evrek-ı semâ olursa mektûb
 Her kim ki vere yoluna canı
 Bulur o hayat-ı câvidânı.”*

Cem Sultan (s. 245)

*“Yakdı odlara beni firkat elumden ne geliür
 Ölmeden olmaz ise vuslat elumden ne geliür?”*

Cem Sultan (s. 295)

Bütün bu değerlendirmelerden sonra Yavuz Bahadıroğlu'nun dil ve üslubu hakkında genel olarak şunları söyleyebiliriz.

1. Dil oldukça sade ve yalındır. Olayları anlatırken herhangi birisiyle konuşuyormuş gibi rahat, tabii ve samimidir. Anlatacağı şeyleri dolambaçlı yollarla ifade etmek yerine en çarpıcı ve en kestirme yolları tercih eder. Bu yüzden bazı romanları tasvir yerine ya tarih belirterek ya da haber cümleleri ile başlar. Haber niteliği taşıyan cümleler, okuyucunun dikkatini gereksiz tasvirlerle bölmeden doğrudan olaya nüfuz etmesini sağlar.

2. Yavuz Bahadıroğlu'nun dil konusundaki hassasiyetini “halkın konuştuğu, anladığı dil”i kullanma prensibi ile açıklayabiliriz.

3. Yavuz Bahadıroğlu, okuyucuyu olay örgüsünün geçtiği atmosfere sokabilmek için o dönemde kullanılan kelime ve deyimlere sıkça yer verir. Bu durum okuyucunun kendisini olay örgüsüne kaptırmasının yanında, dilde artık hiç kullanılmayan bazı kelimelerin yeniden kullanılmasını sağlar.

4. Yavuz Bahadıroğlu, halkın diline duyduğu yakınlığını, kahramanların bazan mahalli ağızla konuşturarak belirtmek ister. Ancak yazar, yaptığımız röportajda kahramanları bölge ağızlarıyla konuşturmasının bir hata olduğunu da eklemiştir.

5. Yavuz Bahadıroğlu, Türk dilinin önemli bir özelliği olan ikileme sisteminden hikaye ve romanlarında bolca istifade eder. Böylece anlatımına, konuşma dilinin akıcılığı, canlılığı ve sıcaklığı kazandırılmış olur.

6. Yavuz Bahadıroğlu, kahramanlarını konuştururken onların kültür seviyeleri, sosyal statüleri ve hikayelerdeki misyonlarına uygun olarak konuşturur. Zaman zaman sarayda geçen bir konuşma ile sokakta geçen bir konuşma arasında adeta uçurum olur.

7. Yavuz Bahadıroğlu'nun romanlarında kuralsız yani devrik cümleye hemen hemen hiç rastlanmaz. Yalnızca bazı romanlarındaki karakterin Türkçe'yi az bilmesi sonucu oluşturulan cümleler, gramatik olarak hatalıdır.

8. Yavuz Bahadıroğlu'nun üslubundaki bir başka özellik de hikayesinde anlattığı bazı kahramanların yanlış yönlerine dikkat çekerek toplumsal eleştiriye yönelmesidir. Yani üslubunun eleştirel bir yanı vardır.

SONUÇ

Yavuz Bahadıroğlu'nun Tarihi Romanları ve Romancılığı adlı çalışmamızda Yavuz Bahadıroğlu'nun olay-vak'a örgüsü, kişiler, zaman, mekân ve dil ve üslûp unsurlarını oluştururken son derece titiz çalıştığını söyleyebiliriz. Tarihimize damgasını vurmuş olayları gün ışığına çıkarmış, ve bugün bu olaylardan ders çıkarmamızı hedeflemiştir. Seçilen konular, zaman zaman adeta bir kahramanlık destanı olur, zaman zaman da feyz alınması gereken bir ders olarak karşımıza çıkar. Roman kahramanlarının seçimi de oldukça yerindedir. Bahadıroğlu ile yaptığımız röportajda roman kahramanlarını ne şekilde seçtiğini sormuştuk. Örneğin neden Fatih Sultan Mehmed hakkında bir roman değil de biyografi yazmıştır? Bu sorumuzun cevabını yazarımız, Fatih Sultan Mehmed'in zaten bütün dünya tarafından bilindiğini, onun başarılarının ve cesaretinin bütün dünya tarafından kabul edildiğini ifade etti. Bunun yanında bizim tarihimizde onlarca Fatih Sultan Mehmed olduğunu, ancak onların ikinci planda kaldıklarını ifade etti. Yazarımızın söylediklerinden hareketle kısaca başarıları tarih sahnesinde çok bilinmeyen karakterleri tanıtmaktır.

Olay örgüsünün ve kişilerin tarihi karakterler olması sebebiyle romanlarda anlatılan zaman, gerçek zamandır. Olaylar belirsiz zaman aralıklarıyla belirtilmelerinin yanında ay, gün, yıl olarak da belirtilmiştir.

Anlatıların olayların savaşlarla hareketlenmesi sebebiyle olaylar, geniş coğrafyada geçer. Dış mekânların detaylarla anlatılmasının yanında iç mekân tasvirleri de sıkça yapılmıştır. Kuşkusuz mekân tasvirlerinin detaylı ve sık yapılması okuyucu üzerinde son derece olumlu etki yapar. Öncelikle okuyucunun gözünde anlatılan olaylar en ince ayrıntısına kadar canlanır.

Kullandığı dilin son derece sade ve anlaşılır olduğunu gördük. Zaman zaman saray hayatını anlatırken dilin biraz ağırlaştığını, yabancı kelime ve terkiplerin kullanıldığını görsek de yazarımız, okuyucuya o günün atmosferini

aktarmaya çalışmıştır. Yazın tarama bölümünde de belirttiğimiz gibi eserler, atasözü ve deyimler bakımından son derece zengindir. Bunun yanında zamanla etkisini yitiren kelimelerin de eserlerde sıkça kullanıldığını söyleyebiliriz. Bunun yanında zaman ve mekân konusunda da Bahadıroğlu, son derece titiz davranmıştır.

Sonuç olarak Yavuz Bahadıroğlu, yazmış olduğu romanlarla Türk çocuklarına ve gençlerine değer yargılarımızı aşlamaya, hedefi olan insanlar olmak gerektiğini düşünmeye ve herkesin saygı ve sevgi içinde mutlu yaşayabileceğini adapte etmeye çalışmıştır.

KAYNAKÇA

- Bahadıroğlu, Yavuz, Merhaba Söğüt, Nesil Yayınları, İstanbul, 1991
 , Turgut Alp, Nesil Yayınları, İstanbul, 1991
 , Dördüncü Murad I, Nesil Yayınları, İstanbul, 1992
 , Dördüncü Murad II, Nesil Yayınları, İstanbul, 1992
 , Sahipsiz Saltanat, Nesil Yayınları, İstanbul, 1994
 , Cem Sultan, Nesil Yayınları, İstanbul, 1995
 , Cem Sultan II, Nesil Yayınları, İstanbul, 1995
 , Çakabey, Nesil Yayınları, İstanbul, 1996
 , Binatlı, Nesil Yayınları, İstanbul, 1996
 , Topal Kasırğa, Nesil Yayınları, İstanbul, 1996
 , Şehzade Selim, Nesil Yayınları, İstanbul, 1997
 , Selâhaddin Eyyûbi, Nesil Yayınları, İstanbul, 1997
 , Mısır'a Doğru, Nesil Yayınları, İstanbul, 2000
 , Cengaver, Nesil Yayınları, İstanbul, 2001
 , Mavi Yıldız, Nesil Yayınları, İstanbul, 2001
 , Şirpençe, Nesil Yayınları, İstanbul, 2006
 , Ağalar Saltanatı, Nesil Yayınları, İstanbul, 2008
 Çetişli, İsmail , Metin Tahlillerine Giriş I, Akçağ Yayınları, Ankara,
 2004
 Kaplan, Mehmet , Hikâye Tahlilleri, Dergah Yayınları, İstanbul, 1986
 Tekin, Mehmet , Roman Sanatı, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2004
 Yalçın, Alemdar , Cumhuriyet Dönemi Türk Roman, Akçağ Yayınları,
 Ankara, 2002
 Gögebakan, Turgut , Tarihsel Roman Üzerine, Akçağ Yayınları, Ankara,
 2004
 Pala, İskender , Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü, Kapı Yayınları,
 İstanbul, 1989
 TDK Sözlük , Türk Dil Kurumu, Ankara, 2005